gemeente Capelle aan den IJssel

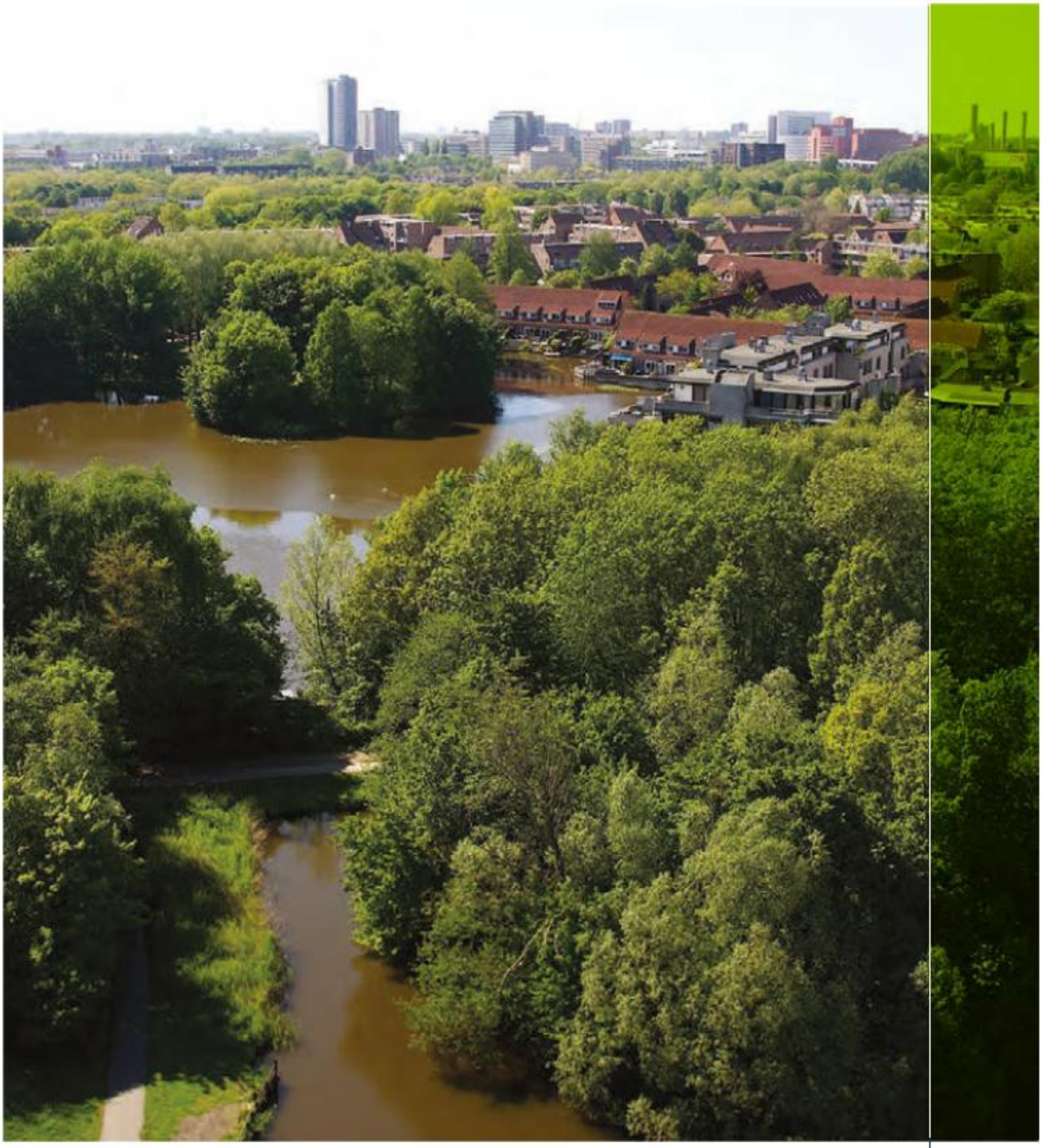

Programmabegroting 2020

Met aanbiedingsbrief

Aanbiedingsbrief

gemeente **Capelle aan den IJssel**

De leden van de raad van de gemeente
CAPELLE AAN DEN IJSSEL

datum	kenmerk	uw kenmerk/brief van	doorkiesnummer
4 oktober 2019	84865 / 85513		(010) 284 8260

onderwerp	behandeld door/e-mail
Begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023	Financiën – Beleid & Advies p&c@capelleaandenijssel.nl

Geachte dames en heren,

Hierbij bieden wij u ter vaststelling de Programmabegroting 2020 aan.

1. Beleidsinhoudelijke ontwikkelingen

In ons coalitieakkoord 2018-2022 "Met het oog op morgen" staan onze ambities en plannen om te werken aan het heden en de toekomst van Capelle. In deze programmabegroting geven wij uitvoering aan onze ambities en doelstellingen, zoals geformuleerd in coalitieakkoord en Voorjaarnota 2019. Voor de komende jaren is in deze begroting beperkt sprake van (structureel) nieuw beleid. Voor 2020 en verder signaleren we de volgende ontwikkelingen.

Stadsvisie
Uw heeft als raad een projectopdracht geformuleerd voor een nieuwe Stadsvisie waaraan het college verder vorm en invulling geeft, ook in 2020. In de nieuwe stadsvisie wordt integraal gekeken naar de fysieke, sociale en veiligheidsdomeinen. De visie wordt opgesteld met vele (maatschappelijke) partners en Capellenaren.

Onderwijs, jeugd, sport, cultuur en vrije tijd
- In 2020 geven we verder uitvoering aan het vastgesteld SHO;
- Wij stellen een lokaal sportakkoord op. Dit betreft onder andere afspraken tussen gemeente, sport- en beweegaanbieders en maatschappelijk partners om sport en bewegen als doel en middel breder en duurzaam te verankeren in de Capelse samenleving.

Veiligheid
- In 2020 gaan wij verder met het bestrijden van (georganiseerde) criminaliteit en ondermijning van de rechtstaat. Wij versterken onze informatiepositie onder andere door inzet van een informatiemakelaar en webvoyager. Tevens geven we verder invulling aan de subsidie awareness-gelden van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Wij werken aan een veerkrachtige samenleving van zowel professionals als Capelse burgers.

Wilt u bij beantwoording het kenmerk vermelden.

Rivierweg 111
Postbus 70
2900 AB Capelle aan den IJssel
www.capelleaandenijssel.nl
gemeente@capelleaandenijssel.nl

Telefoon: 14010
Telefax: 010 - 2848800
BTW nummer: 001877045B05
IBAN: NL41INGB0006691797
BIC nummer: INGBNL2A

Onderdelen van het programma zijn het weerbaarder maken van bewoners en ondernemers, het vergroten van de meldingsbereidheid en het leren herkennen van ondermijnende signalen;
- Wij evalueren de pilot wijkbrandweerfunctionaris.

Bouwen en wonen
- In 2020 wordt een plan van aanpak voor de transitieperiode Omgevingswet 2021-2029 opgesteld, waaronder de voorbereiding van het Capelse Omgevingsplan;
- Wij geven verder vorm aan de transformatie van het Rivium waarbij Gebiedspaspoort 2.0 de volgende stap is.

Werk, economie en bedrijfsleven
- Evalueren en actualiseren Structuurvisie Detailhandel;
- In het conceptgebiedspaspoort van Het Nieuwe Rivium wordt gesproken over een Creative Tech Campus, een locatie met een diversiteit aan innovatieve technische en ICT bedrijven. Op deze plek komen bedrijven, onderwijs en arbeidsmarkt bij elkaar. Met de ontwikkeling van deze campus springen wij in op de campusontwikkeling die nu speelt in de MRDH (zoals o.a. vastgesteld in het Programma Economie). Binnen Rivium is er ruim draagvlak voor dit idee;
- Inzetten op het versterken van de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Wij werken mee aan het programma Sterk Techniek Onderwijs en leggen voor dit programma de verbinding met Capelse ondernemers.

Buitenruimte, verkeer en vervoer
- In 2020 stellen wij het Programma Mobiliteit, inclusief een uitvoeringsprogramma en het Programma Buitenruimte op;
- Ook gaat in 2020 het verbeteren van de verkeersveiligheid in Schollevaar door aanpassing van een kruising (Burgemeester Schalijlaan-Wisselspoor), aanleg van een rotonde (Burgemeester van Berensteijnlaan- Burgemeester Schalijnlaan-Operalaan), aanleg van een fietspad (Burgemeester Bakkerlaan-Burgemeester van Dijklaan) en herinrichting tot een 30 km-zone (Vrijheidsdans, Reidans en Filomeentje Erf) van start;
- Om een 3e generatie Parkshuttle in mixed traffic naar de Schaardijk mogelijk te maken brengen wij de benodigde infrastructuur, inclusief verkeersregelinstallaties op de kruisingen Schaardijk, aan;
- Ter voorbereidingen op de komst van een waterbushalte op het Rivium ter hoogte van de huidige watertaxi halte creëren wij een autovrije looproute tussen de halte van de Parkshuttle 3.0 en de waterbushalte.

2. Beleidsindicatoren

Bij de behandeling van de jaarstukken 2018 is ook gesproken over diverse indicatoren, hoe actueel ze zijn, hoe vaak gemeten en relevantie. Op basis van deze bespreking zijn keuzes gemaakt. Deze wijzigingen vindt u terug in de inleiding van de begroting.

3. Financieel resultaat

In deze begroting presenteren wij u een voordelig resultaat in alle jaarschijven van deze periode: 2020 t/m 2023. Het resultaat is het saldo van baten en lasten. In de meerjarige doorkijk van de jaren erna is er nog geen sprake van een positief resultaat. Deze doorkijk is cursief in blauw weergegeven.

	MJB 2020	**MJB 2021**	**MJB 2022**	**MJB 2023**	***MJB 2024***	***MJB 2025***	***MJB 2026***	***MJB 2027***
Stand Voorjaarsnota 2019	V2.537	V1.568	V1.688	V832	*N2.055*	*N3.430*	*N3.126*	*N2.360*
Actualisatie 2020 bestaande budgetten	N1.783	V702	V718	N778	*N327*	*N 904*	*N622*	*N622*
Wijzigingsvoorstellen programma's	V1.806	V1.641	V106	V326	*V1.450*	*V1.450*	*V1.450*	*V1.450*
Begroting 2020	V2.560	V3.911	V2.512	V380	*N932*	*N2.884*	*N2.298*	*N1.532*

Het vertrekpunt in de bovenstaande tabel is de Voorjaarsnota 2019. Daarna hebben wij alle budgetten beoordeeld en geactualiseerd. De actualisatie betrof hoofdzakelijk de indexatie van tarieven, salarisbudgetten en subsidies. Ook de winst- en verliesnemingen van grondexploitaties en de rente zijn opnieuw doorgerekend. Tot slot zijn ook de budgetten voor de volgende drie partijen geactualiseerd: het Centrum voor Jeugd en Gezin, Sportief Capelle en Stichting Welzijn Capelle.

Na de actualisatie hebben wij diverse wijzigingsvoorstellen opgesteld, die wij u ter besluitvorming voorleggen. In de programmabegroting hebben wij deze per programma toegelicht. Een deel van de wijzigingsvoorstellen beschouwen wij als onvermijdelijk, zoals het verwerken van de Meicirculaire 2019, het reserveren van middelen voor Cao-ontwikkeling en de uitvoering Wet verplichte ggz (WVGGZ). Een aantal andere voorstellen zijn beleidskeuzes. Enkele van deze voorstellen die wij eruit willen lichten, zijn:

- Brede schuldenaanpak: N 270 in 2020 en N 417 structureel vanaf 2021

Wij kiezen voor een brede aanpak van de schuldenproblematiek van veel Capellenaren. Binnenkort stellen wij het 'Actieplan Schulden Aanpakken in Capelle' definitief vast. Een belangrijke rol hiervoor is weggelegd voor het Meldpunt Vroegsignalering. Uit onderzoek blijkt dat vroegsignalering van schulden lonend is voor alle partijen: de gemeente, de schuldeiser, de maatschappij en de huishoudens.

- Viering 75 jaar vrijheid: N 100 in 2020

In 2020 is het 75 jaar geleden dat Nederland is bevrijd. Een historisch moment waar door heel Nederland activiteiten worden georganiseerd. Om de vrijheid te vieren, maar ook vanuit educatief perspectief om de verworven vrijheden te koesteren en borgen. De wens is om ook in Capelle hier op speciale wijze aandacht aan te schenken met als doel het vernieuwde programma over vrijheid te promoten bij Capelse doelgroepen waaronder ook de jonge(re) generaties. Dit betekent dat er naast het herdenken van oorlog en bevrijding passende aandacht is voor het (opnieuw) betekenis geven aan het leven in vrijheid. Om dit te bereiken is het de opzet om gedurende de periode van 30 oktober 2019 tot aan 5 mei 2020 diverse activiteiten te organiseren. Het programma, geïnitieerd en deels georganiseerd door de gemeente, wordt uitgevoerd samen met de stad en de Capellenaren, speelt zich vooral af in april 2020 met als hoogtepunt Bevrijdingsdag 5 mei 2020.

Ruimte voor plannen uit het coalitieakkoord

Vanwege de positieve meerjarenbegroting 2020 t/m 2023 zien wij ruimte om een aantal nieuwe beleidskeuzes te maken. Hierboven zijn een aantal van deze voorstellen benoemd. Tegelijkertijd hebben wij ook ambities die we nog niet hebben verwerkt in deze Begroting 2020:

- Afschaffing hondenbelasting (N 270);
- Verhogen kwaliteit buitenruimte (N 500).

Doorkijk 2024-2027
De meerjarenbegroting bestaat wettelijk gezien uit vier jaar, maar er zijn ook diverse budgetten die een ontwikkeling laten zien die relevant is voor de periode erna. Op advies van de raadswerkgroep Structurele Investeringsruimte (SIR) hebben wij daarom ook een doorrekening gemaakt naar de jaren erna.

De doorkijk naar deze vier jaren laat een substantiële verbetering zien ten opzichte van de Voorjaarsnota 2019. De reeks laat nog wel een negatief saldo van baten en lasten zien, maar door deze nu reeds in beeld te hebben kunnen we hier tijdig op bijsturen.

Recent hebben we de septembercirculaire ontvangen. Wij verwerken deze bij Najaarsnota 2019. Een eerste doorrekening laat voordelen zien in de jaren 2020-2024. Het accres is + 8 ton in 2020; 1,6 miljoen in 2021; 1,7 miljoen in 2022 en 1,5 miljoen in 2023 en 2024. Dit wordt veroorzaakt doordat de Rijksoverheid volgens de Miljoenennota van plan is om meer uit te gaan geven. Tegelijkertijd laat het accres van het jaar 2019 een nadeel zien van 9 ton, wat veroorzaakt wordt doordat de ministeries feitelijk minder geld uitgeven dan begroot. De VNG waarschuwt gemeenten dan ook dat zij zich niet rijk moeten rekenen. Mogelijk zal deze 'onderuitputting' van het accres de komende jaren vaker voor komen. Ook de Raad van State heeft in de reactie op de Miljoenennota gewaarschuwd voor al te hoge ambities: valt het allemaal wel uit te voeren in de korte tijd die ervoor staat? Wij volgen de ontwikkelingen, maar het is moeilijk om een goede prognose van de 'dagkoersen' van het gemeentefonds te maken. Wij verkennen de mogelijkheden om de algemene uitkering stabieler te begroten, bijvoorbeeld door een behoedzaamheidsreserve te introduceren.

4. EMU-saldo en financiële kengetallen

Het exploitatieresultaat wat hierboven is toegelicht, is niet het enige middel om de financiële gezondheid van gemeenten te beoordelen. Er zijn bijvoorbeeld ook posten die niet meegenomen worden in dit saldo, maar wel tot feitelijke kosten leiden, zoals uitgaven in voorzieningen of investeringskredieten. Sinds een aantal jaar is het daarom voor gemeenten verplicht om financiële kengetallen te berekenen. Ook berekenen wij het EMU-saldo, wat een inschatting geeft van alle verwachte kasstromen: alle feitelijke inkomsten en uitgaven.

EMU-saldo	2020	2021	2022	2023	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*
VJN 2019	-45.206	-18.519	-19.919	-5.363	*-12.653*	*-5.095*	*-5.398*	*-3.745*
Begr. 2020	-44.454	-18.811	-20.843	-13.401	*-11.317*	*-4.761*	*-4.274*	*-2.421*

Als een EMU-saldo 0 is, zijn in de ideale situatie kosten en inkomsten aan elkaar gelijk. In de bovenstaande reeks zien we een EMU-saldo dat op de langere termijn verbetert en die richting op tendeert. Het financiële perspectief is iets beter dan bij de Voorjaarsnota 2019. De signaleringswaarde voor het EMU-saldo is volgens de recent gepubliceerde Septembercirculaire 2019 -/- 8,2 miljoen. Vanaf 2025 komen wij weer boven deze grens.

Het negatieve EMU-saldo heeft effect op onze netto schuldquote (neemt toe) en op onze solvabiliteit (neemt af), wat blijkt uit de onderstaande tabel.

Netto schuldquote (gecorr.)	2020	2021	2022	2023	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*
VJN 2019	79,2%	87,6%	103,5%	105,2%	*113,9%*	*116,3%*	*119,3%*	*121,3%*
Begr. 2020	80,8%	83,6%	98,5%	109,5%	*114,1%*	*116,8%*	*118,6%*	*119,8%*

Solvabiliteitsratio	2020	2021	2022	2023	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*
VJN 2019	26,9%	25,7%	24,4%	24,1%	*22,6%*	*21,3%*	*20,0%*	*19,1%*
Begr. 2020	26,8%	26,6%	25,5%	24,6%	*23,6%*	*22,5%*	*21,6%*	*20,9%*

Beide ratio's bleven de gehele periode binnen de neutrale zone zoals de provincie deze heeft benoemd in haar toezicht.

Om de uitgaven te kunnen doen die de komende jaren gepland zijn, zal er aanvullende financiering middels leningen gezocht moeten worden. Een voorgenomen verkoop van aandelen Eneco zal een positief effect hebben op de ratio's en de aan te trekken financieringsbehoefte. De verwachte verkoop hiervan is het eerste kwartaal van 2020. Wij zullen dit te zijner tijd aan u voorleggen ter besluitvorming.

Advies raadwerkgroep Structurele Investeringsruimte (SIR)
Eind 2018 en begin 2019 heeft de raadswerkgroep SIR een aantal bijeenkomsten gehad. Dit resulteerde in een advies op 15 april 2019. Hieronder geven wij aan hoe wij hiermee om zijn gegaan.

	Advies werkgroep	Hoe verwerkt in Begroting 2020?
1	Presenteer meerjarige doorrekening van netto schuldquote, solvabiliteit en EMU-saldo in de aanbiedingsbrief.	Hier is aan voldaan.
2	Blijf meerjarig in de 'neutrale' categorie van onze toezichthouder: netto schuldquote < 130%, solvabiliteit > 20%.	Hier is aan voldaan.
3	Zorg voor een positief resultaat t/m 2023	Hier is aan voldaan
4	Zorg dat er in de periode 2024 t/m 2027 gemiddeld binnen de EMU-referentiewaarde is gebleven.	Hier is aan voldaan. Gemiddelde is -/- 5.693. Referentiewaarde is -/- 8.202.
5	Streef naar een EMU-saldo die 0 is in 2027, maar groei hier de komende jaren naartoe.	Hier voldoen we niet aan. Het EMU-saldo in 2027 is wel positiever dan de Voorjaarsnota 2019.
6	Werk een voorstel uit voor een behoedzaamheidsreserve voor de algemene uitkering.	Dit is nog niet overgenomen. De verdeling en de systematiek van het gemeentefonds wordt in 2020 herzien. Afhankelijk hiervan zullen er keuzes gemaakt worden.
7	We streven nog niet naar volledige kasstroomneutraliteit, maar kijken naar het gemiddelde EMU-saldo.	Hier is aan voldaan.

Samenvattend zien wij een begroting waarin we voornemens uitvoeren maar tegelijkertijd een verdere stap zetten in de richting van het duurzaam financieel op orde houden van onze financiën.

5. Vervolgprocedure

U behandelt de Begroting 2020 op 28 en 29 oktober 2019 in de commissies en op 11/12 november 2019 in de raad. Wij sturen daarna de Begroting 2020 naar de Provincie.

6. Informatie en vragen

U kunt beleidsinhoudelijke en financieel-technische vragen stellen bij de afdeling Financiën.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. A. de Baat	mr. P. Oskam

Programmabegroting 2020

Programmabegroting 2020

Programmabegroting 2020

1 INLEIDING ... 3

1.1 HOE IS DE PROGRAMMABEGROTING OPGEBOUWD? ... 3
1.2 WIJZIGINGSVOORSTELLEN BEGROTING 2020 ... 4
1.3 WAT STAAT ER IN HET PROGRAMMAPLAN EN DE PROGRAMMA'S-? ... 4
1.4 PARAGRAFEN ... 5
1.5 FINANCIËLE BEGROTING ... 5

2 DE BEGROTING 2020 IN HOOFDLIJNEN ... 7

3 PROGRAMMAPLAN ... 10

PROGRAMMA 0: BESTUUR en ONDERSTEUNING ... 12
PROGRAMMA 1: INTEGRALE VEILIGHEID EN OPENBARE ORDE ... 24
PROGRAMMA 2: VERKEER, VERVOER en WATERSTAAT ... 33
PROGRAMMA 3: ECONOMIE ... 40
PROGRAMMA 4: ONDERWIJS ... 46
PROGRAMMA 5: SPORT, CULTUUR EN RECREATIE ... 52
PROGRAMMA 6: SOCIAAL DOMEIN ... 62
PROGRAMMA 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU ... 83
PROGRAMMA 8: STADSONTWIKKELING ... 90

4 PARAGRAFEN ... 99

A. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING ... 100
B. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN ... 126
C. FINANCIERING ... 140
D. BEDRIJFSVOERING ... 145
E. VERBONDEN PARTIJEN ... 150
F. GRONDBELEID ... 177
G. LOKALE HEFFINGEN ... 182
H. INTERBESTUURLIJK TOEZICHT ... 197

5 FINANCIËLE BEGROTING ... 199

5.1 ALGEMEEN ... 199
5.2 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN ... 199
5.3 BEGROTINGSRESULTAAT ... 211
5.4 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN ... 213
5.5 STRUCTURELE MUTATIES RESERVES (* € 1.000) ... 219
5.6 OVERZICHT ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN ... 219
5.7 FINANCIËLE POSITIE ... 220
5.8 POST ONVOORZIEN ... 220
5.9 INVESTERINGSKREDIETEN ... 220
5.10 GEPROGNOSTICEERDE BALANS 2019 – 2023 ... 223
5.11 EMU-SALDO ... 223
5.12 KASSTROOMOVERZICHT ... 224
5.13 RESERVES EN VOORZIENINGEN ... 225
5.14 FINANCIERING (TREASURY) ... 226
5.15 VENNOOTSCHAPSBELASTING ... 226
5.16 RISICO'S EN BELANGRIJKE ONTWIKKELINGEN ... 226
5.17 STELPOSTEN EN TAAKSTELLINGEN ... 226
5.18 VERSCHIL MET VOORJAARSNOTA 2019 ... 227
5.19 CONCLUSIE ... 228

1 Inleiding

In deze inleiding geven we een korte weergave van de doelstelling van de programmabegroting en hoe deze is samengesteld. De Transformatie Rivium is niet verwerkt in de programmabegroting behalve bij omgevingsvergunning i.v.m. kostendekkendheid leges.

Begrotingscirculaire 2020-2023
De provincie brengt jaarlijks een begrotingscirculaire uit waarin zij relevante en actuele informatie verstrekken over de wijze waarop zij onze (meerjaren)begroting vanuit hun wettelijke taak beoordelen.

De belangrijkste aandachtspunten in de huidige begrotingscirculaire zijn:

1. Bepalen van structureel en reëel evenwicht

De provincie geeft een dringend advies om in het raadsvoorstel of de inleiding van de begroting al een staat op te nemen waaruit het structureel evenwicht van de begroting blijkt. In deze begroting nemen we de staat in Hoofdstuk 2 en de aanbiedingsbrief op. De provincie benadrukt, zoals eerder, dat er mag geen sprake zijn van een opschuivend sluitend perspectief. We voldoen hieraan.

2. Overzicht van incidentele baten en lasten

Net als vorig jaren, moeten we de vereiste overzichten - overzicht van incidentele baten en lasten én overzicht van structurele mutaties in de reserves - gebruiken voor het bepalen en presenteren van het structureel begrotingssaldo. Onze presentatie voldoet al geruime tijd.
De commissie BBV doet nu een stellige uitspraak om deze staat van een toelichting te voorzien. Dit hebben wij ook verwerkt.

3. Sociaal domein

Het is de rol van de provincie om te beoordelen of de ramingen in de (meerjaren)begroting voor het sociaal domein reëel zijn en welke risico's gemeenten lopen. Voor de begroting 2020 verwacht de provincie dat wij, na enkele jaren van ervaring en voortschrijdend inzicht in het sociaal domein, reëel ramen. Dit is niet nieuw. Wij voldoen aan deze verwachting.

1.1 Hoe is de programmabegroting opgebouwd?

De programmabegroting is opgebouwd uit programma's en paragrafen. De programma's geven informatie per 'beleidsveld'. De paragrafen geven informatie over de gemeente in zijn geheel en geven diverse dwarsdoorsneden door de programma's heen. Ze zijn bedoeld om de raad een beleidsmatig inzicht te geven in beheersmatige zaken. Via de paragrafen stelt de raad de beleidskaders voor de diverse onderdelen van de financiële functie.

De programmabegroting is samengesteld uit de volgende 9 programma's:

- Programma 0 Bestuur en Ondersteuning
- Programma 1 Integrale Veiligheid en Openbare Orde
- Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat
- Programma 3 Economie
- Programma 4 Onderwijs
- Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie
  - Deelprogramma 5a Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)
  - Deelprogramma 5b Openbaar Groen en (openlucht) recreatie
- Programma 6 Sociaal Domein
  - Deelprogramma 6a Sociale Infrastructuur
  - Deelprogramma 6b Werk en Inkomen (Participatiewet)
  - Deelprogramma 6c Wet maatschappelijke Ondersteuning
  - Deelprogramma 6d Jeugdhulp
- Programma 7 Volksgezondheid en milieu
- Programma 8 Stadsontwikkeling

Het autorisatieniveau van de gemeenteraad voor de budgetten bevindt zich op de niveaus van de programma's, behalve binnen programma's 5 en 6. Hier bevindt het niveau zich op de deelprogramma's. Er zijn met andere woorden 13 autorisatieniveaus.

1.2 Wijzigingsvoorstellen begroting 2020

De inhoudelijke uitwerking van de wijzigingsvoorstellen treft u in de diverse programma's aan. Het financiële effect treft u in Hoofdstuk 2 "De Begroting 2020 in hoofdlijnen" aan. Daarnaast is ook een aantal financiële indicatoren opgenomen in dit hoofdstuk inclusief de nieuwe ratio debt service coverage ratio (DSCR) en de afschrijvingsnorm. Verschillende ratio's en doorkijken zijn voor 8 jaar; 4 jaar begroting (2020-2023) en 4 jaar doorkijk (2024-2027).

1.3 Wat staat er in het programmaplan en de programma's-?

Hoofdstuk 3 is het programmaplan met de 9 programma's. Een programma kan bestaan uit één of meerdere deelprogramma's. Alleen programma 5 en 6 zijn opgedeeld in deelprogramma's.
Ieder programma bestaat uit onderstaande onderdelen.

1. In de **missie** staat de overkoepelende programmadoelstelling. De missie laat zien waar het programma over gaat.

2. Een programma bestaat uit meerdere taakvelden. We geven in een overzicht aan wat de **doelstellingen per taakveld** zijn. Hierbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij de definities vanuit de landelijke BBV.

3. **Wat willen wij bereiken?** Bij de ***eerste W-vraag*** geven we aan welk maatschappelijk effect (of algemene beleidsdoelstelling) wij met het betreffende programma voor de gemeente willen bereiken. Dit is het domein van de raad. Waar mogelijk hebben we gebruik gemaakt van indicatoren die informatie geven over te bereiken effecten. Dit is weergegeven in de linkerkolom van de doelenboom (doelen).

   Wat gaan wij daarvoor doen? Bij de ***tweede W-vraag*** benoemen we de specifieke prestaties die in het begrotingsjaar worden geleverd en die bijdragen aan de doelstellingen. Deze hebben we zo geformuleerd dat de raad kan controleren, tussentijds of via het jaarverslag, of het college de afgesproken prestaties heeft geleverd. Dit is weergegeven in de rechterkolom van de doelenboom (prestaties).

4. **Wijzigingsvoorstellen begroting 2020.** Per programma treft u de wijzigingsvoorstellen aan. Hierbij maken we onderscheid in onvermijdelijke voorstellen en beleidskeuzes.

5. **Wat mag het kosten?** Bij de ***derde W-vraag*** stelt de raad de voor het programma benodigde financiële middelen vast. De lasten en baten per programma specificeren we globaal. In de tabel worden de totale kosten per programma vermeld exclusief en inclusief de mutaties in de reserves. In de kolom 2018 vindt u de cijfers die ook staan in de jaarrekening 2018; in de kolom 2019 en 2020 t/m 2023 treft u de meest recente cijfers aan.
   Ook hebben we een **analyse** op hoofdlijnen gemaakt waarin het verschil in raming van het begrotingsjaar met de raming van het voorgaande begrotingsjaar.
   Alle besluitvorming tot en met de Voorjaarsnota 2019 is verwerkt. Het nieuwe beleid hebben we hierin inclusief de wijzigingsvoorstellen opgenomen, zoals gepresenteerd in hoofdstuk 2 Wijzigingsvoorstellen begroting 2020. In de tabellen kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

6. De **landelijke indicatoren** zijn vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorgeschreven indicatoren over de verschillende beleidsterreinen. Alle landelijke indicatoren, behalve die in programma 0, zijn afkomstig uit landelijke databases via waarstaatjegemeente.nl. De cijfers zijn op 30 september 2019 geactualiseerd.
   We geven de cijfers van Capelle en Nederland in een grafiek weer. Wij geven ook de vergelijking met een andere gemeente of regio weer als hier meerwaarde voor is.
   Wij zijn afhankelijk van de actualiteit van de cijfers van waarstaatjegemeente.nl en hebben hier geen directe invloed op. Op basis van artikel 2 van de regeling beleidsindicatoren kunnen wij geen Capelse cijfers in de grafiek toevoegen. Indien de meest recente cijfer voor het jaar 2018 ligt, vermelden wij een andere bron waar meer informatie te vinden is over het onderwerp.

7. De **beleidsindicatoren** geven, net als de landelijke indicatoren, een beeld van de reeds gerealiseerde en na te streven prestaties en effecten op de beleidsvelden. Dit zijn echter 'Capelse' indicatoren, omdat ze niet landelijk voorgeschreven zijn.
   De indicatoren met bron bewonersenquête staan in bijlage 5 van het bijlageboek omdat de bewonersenquête niet in het jaar 2020 wordt uitgevoerd. In bijlage 6 van het bijlagenboek staan

de indicatoren genoemd die ten opzichte van de Begroting 2019 niet meer opgenomen zijn in het programmaplan.

8. In de **ontwikkelingen** wordt een korte beschrijving gegeven van de context, de achtergronden en de actuele ontwikkelingen die binnen het programma spelen.

9. De **kaderstellende en overige beleidsnota's** zijn alle beleidsstukken die bij dit programma horen en in het geval van de kaderstellende beleidsnota's zijn vastgesteld door de gemeenteraad. Deze nota's zijn openbaar en op internet te vinden. Waar mogelijk zijn ze ook gerubriceerd naar de verschillende taakvelden.

10. In een aantal programma's worden ook de **subsidieplafonds** weergegeven. In september 2014 heeft de raad de Algemene Subsidieverordening (ASV) vastgesteld. In deze verordening is in artikel 5 lid 1 opgenomen dat de raad subsidieplafonds in de zin van artikel 4:22 Awb kan vaststellen. Een subsidieplafond is het bedrag dat gedurende een bepaald tijdvak ten hoogste beschikbaar is voor de verstrekking van subsidies krachtens een bepaald wettelijk voorschrift (subsidieregeling). Dit betekent overigens niet dat deze bedragen ook daadwerkelijk als subsidie worden verstrekt.

11. Het onderdeel **incidentele baten en lasten** geeft de betreffende bedragen per programma weer, indien deze hoger of gelijk zijn aan 50.

12. Het onderdeel **structurele mutaties reserves** geeft de betreffende bedragen per programma weer, indien deze hoger of gelijk zijn aan 50.

13. De BBV schrijft voor dat we de betrokkenheid van **verbonden partijen** op een programma inzichtelijk maken. De volledige informatie over verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

1.4 Paragrafen

Hoofdstuk 4 bevat de paragrafen; een belangrijk element in de begroting. De paragrafen geven een 'dwarsdoorsnede' van de begroting bezien vanuit een bepaald perspectief. Veel van de paragrafen zijn hierdoor een belangrijke aanvulling op de informatie over de (meerjaren)begroting.
Vrijwel alle paragrafen zijn wettelijk voorgeschreven van uit het BBV. De paragraaf Interbestuurlijk Toezicht hebben wij opgenomen, omdat wij op basis van bestuursafspraken met de provincie Zuid-Holland eraan gebonden zijn om ons over interbestuurlijk toezicht te verantwoorden. Deze afspraken zijn de uitwerking van de wet Revitalisering Generiek Toezicht, waarbij de gemeenteraad een controlerende taak heeft gekregen voor een aantal medebewindstaken.
De paragrafen vormen de kaders die de raad voor het college stelt voor het beheer en de uitvoering van het beleid (en de begroting). De raad heeft hiermee instrumenten in handen om:
1. de beleidslijnen van de diverse onderdelen van de financiële functie vast te stellen;
2. de hoofdlijnen van de uitvoering te controleren.

1.5 Financiële begroting

Hoofdstuk 5 Financiële begroting bevat een aantal cijfermatige tabellen, zoals het overzicht van baten en lasten, het overzicht van incidentele baten en lasten, algemene dekkingsmiddelen, geprognosticeerde balans en de reserves en voorzieningen. In deze programmabegroting is, conform de nota P&C, een overzicht van de investeringskredieten en een kasstroomoverzicht (over 8 jaar) opgenomen. In de tabellen kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

Aanpassing verdeling programma's 2019
In de programma's en in hoofdstuk 5 presenteren wij financiële overzichten van de Rekening 2018, Begroting 2019 en Begroting 2020 t/m 2023. De cijfers van de Begroting 2019 zijn de cijfers zoals deze voor het laatst gemuteerd zijn bij de Voorjaarsnota 2019. Bij het opstellen van de Begroting 2020 hebben wij een aantal omissies geconstateerd in het verwerken van de verdeling van voorstellen uit de Voorjaarsnota 2019 over de verschillende programma's. Dit betreft met name de verdeling van enkele reservemutaties over de programma's. In de overzichten van deze Begroting 2020 hebben wij daarom een aantal correcties doorgevoerd voor het jaar 2019. Het eindsaldo van 2019 is overigens nog identiek aan dat van de Voorjaarsnota 2019; alleen de verdeling is aangepast. In hoofdstuk 5.18 geven wij een toelichting op deze mutaties.

Taakveldenraming
De taakvelden zijn de vertaling van de bestuurlijke doelen naar de ambtelijke uitvoering en behoren tot het domein van het college. Daarom worden deze in de programmabegroting niet uitgewerkt, maar alleen genoemd om het verband tussen programma's en taakvelden zichtbaar te maken. De door het college vastgestelde Taakveldenraming 2020 wordt ter informatie verstrekt aan de gemeenteraad. In de tabellen kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

Bijlagenboek
In het bijlagenboek bij de Programmabegroting geven wij een aantal financieel, technische overzichten waaronder overzichten over bijvoorbeeld personeelslasten en reserves en voorzieningen. Ook de vervallen indicatoren en de niet opgenomen indicatoren vanwege geen bewonersenquête zijn in het bijlageboek weergegeven. Dit bijlagenboek wordt ter informatie verstrekt aan de gemeenteraad.

2 De Begroting 2020 in hoofdlijnen

Wij laten in deze begroting een stabiel financieel beeld zien. In de onderstaande tabel laten we de resultaten op hoofdlijnen zien. Verderop in dit hoofdstuk vindt u de individuele wijzigingsvoorstellen.

Begroting 2020 (bedragen in € 1.000)	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	***2024***	***2025***	***2026***	***2027***
Eindstand VJN 2019	V 2.537	V 1.568	V 1.688	V 832	*N 2.055*	*N 3.430*	*N 3.126*	*N 2.360*
Actualisatie meerjarenbegroting 2020-2023	N 1.783	V 702	V 718	N 778	*N 327*	*N 904*	*N 622*	*N 622*
Onvermijdelijke wijzigingen en nieuw beleid	V 1.806	V 1.641	V 106	V 326	*V 1.450*	*V 1.450*	*V 1.450*	*V 1.450*
Eindstand Begroting 2020	V 2.560	V 3.911	V 2.512	V 380	*N 932*	*N 2.884*	*N 2.298*	*N 1.532*

Er is sprake van een structureel en reëel evenwicht.

De provincie geeft een dringend advies om in het raadsvoorstel of de inleiding van de begroting al een staat op te nemen waaruit het structureel evenwicht van de begroting blijkt. In deze begroting nemen we deze staat hieronder op:

Structurele baten en lasten 2020	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eindstand begroting 2020	V 2.560	V 3.911	V 2.512	V 380	N 932	N 2.884	N 2.298	N 1.532
Correctie saldo incidentele baten en lasten	V 2.360	V 613	N 721	V 382	N 0	N 0	N 0	N 0
Saldo structurele baten en lasten	V 4.920	V 4.524	V 1.791	V 762	N 932	N 2.884	N 2.298	N 1.532

De provincie benadrukt, zoals eerder, dat er mag geen sprake zijn van een opschuivend sluitend perspectief. Onze meerjarenbegroting voldoet hieraan.

De inhoudelijke uitwerking van de wijzigingsvoorstellen treft u in de diverse programma's aan. Per voorstel geven we aan of het een onvermijdelijke wijziging is of dat het wijzigingsvoorstel een beleidskeuze is.

	Wijzigingsvoorstellen Begroting 2020									
Pr.	**Wijzigingsvoorstel**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	***2024***	***2025***	***2026***	***2027***	**Onvermijdelijk/ Beleidskeuze**
0.1	Algemene uitkering gemeentefonds	V 4.367	V 4.350	V 2.785	V 3.005	*V 4.129*	*V 4.129*	*V 4.129*	*V 4.129*	Onvermijdelijk
0.2	Aanvulling stelpost prijzen	N 600	N 600	N 600	N 600	*N 600*	*N 600*	*N 600*	*N 600*	Onvermijdelijk
0.3	Aanvulling stelpost lonen (incl.GR Ijsselgemeenten)	N 675	N 1.137	N 1.137	N 1.137	*N 1.137*	*N 1.137*	*N 1.137*	*N 1.137*	Onvermijdelijk
2.1	Nieuwe mobiliteit	N 156	N 0	N 0	N 0	*N 0*	*N 0*	*N 0*	*N 0*	Beleidskeuze
2.2	Fietsbrug Blinkerttunnel (krediet 300 / -/- 150)	N 31	N 2	N 2	N 2	*N 2*	*N 2*	*N 2*	*N 2*	Beleidskeuze
5.1	Viering 75 jaar Vrijheid	N 100	N 0	N 0	N 0	*N 0*	*N 0*	*N 0*	*N 0*	Beleidskeuze
6.1	Uitvoering Wet verplichte ggz	N 165	N 145	N 145	N 145	*N 145*	*N 145*	*N 145*	*N 145*	Onvermijdelijk
6.2	Meldpunt woningontruiming	N 30	N 30	N 0	N 0	*N 0*	*N 0*	*N 0*	*N 0*	Onvermijdelijk
6.3	Wet inburgering (oormerken AU mei 2019)	N 156	N 0	N 0	N 0	*N 0*	*N 0*	*N 0*	*N 0*	Onvermijdelijk
6.4	Schulden aanpakken in Capelle	N 270	N 417	N 417	N 417	*N 417*	*N 417*	*N 417*	*N 417*	Beleidskeuze
6.5	Abonnementstarief Wmo	N 300	N 300	N 300	N 300	*N 300*	*N 300*	*N 300*	*N 300*	Onvermijdelijk
8.1	Uitbreiding formatie team Wonen	N 78	N 78	N 78	N 78	*N 78*	*N 78*	*N 78*	*N 78*	Beleidskeuze
		V 1.806	V 1.641	V 106	V 326	*V 1.450*	*V 1.450*	*V 1.450*	*V 1.450*	

Het effect van deze wijzigingen is verwerkt in de cijfermatige tabellen van elk programma.
Na deze wijzigingen blijft het geprognosticeerde saldo van de begroting per jaarschijf positief. Voor het structureel evenwicht in de begroting verwijzen wij u naar Hoofdstuk 5 Financiële begroting.
Het effect op de kasstromen vanuit de actualisatie en de wijzigingsvoorstellen is anders dan het effect op de baten en lasten zoals hierboven gepresenteerd. Het effect op de kasstromen is als volgt:

Kasstromen	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	***2024***	***2025***	***2026***	***2027***
Beginstand VJN 2019	N 45.206	N 18.519	N 19.919	N 5.363	*N 12.653*	*N 5.095*	*N 5.398*	*N 3.745*
Actualisatie meerjarenbegroting 2020-2023	N 1.023	N 1.931	N 1.028	N 8.362	*N 112*	*N 1.114*	*N 324*	*N 124*
Wijzigingsvoorstellen Begroting 2020	V 1.775	V 1.639	V 104	V 324	*V 1.448*	*V 1.448*	*V 1.448*	*V 1.448*
Eindstand Begroting 2020	N 44.454	N 18.811	N 20.843	N 13.401	*N 11.317*	*N 4.761*	*N 4.274*	*N 2.421*
Totaal mutatie kasstromen Begroting 2020	V 752	N 292	N 924	N 8.038	*V 1.336*	*V 334*	*V 1.124*	*V 1.324*

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat we door middel van financiële kengetallen inzicht geven in onze financiële positie. De onderstaande tabel geeft de meerjarige resultaten van deze kengetallen weer. Hieruit blijkt dat wij, in het algemeen beschouwd, er financieel solide voor staan. Met een relatief hoog eigen vermogen, een schuldpositie die niet in de risicozone zit en weinig risicovolle grondexploitaties kunnen wij veel tegenvallers opvangen. De structurele exploitatieruimte is aanwezig en de lokale lastendruk is laag. Voor een toelichting op de kengetallen verwijzen we naar paragraaf A Weerstandsvermogen en risicobeheer. In de onderstaande tabel staat de kleur groen voor ‘minst risicovol’ en geel voor ‘neutraal’.

	Financiële kengetallen	Jaarrekening 2018	Prognose 2019*	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	*Doorkijk 2024*	*Doorkijk 2025*	*Doorkijk 2026*	*Doorkijk 2027*
1a	netto schuldquote	36%	62%	81%	84%	99%	110%	*114%*	*117%*	*119%*	*120%*
1b	netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	36%	62%	81%	84%	99%	110%	*114%*	*117%*	*119%*	*120%*
2	solvabiliteitsratio	37%	32%	27%	27%	25%	25%	*24%*	*23%*	*22%*	*21%*
3	grondexploitatie	1%	2%	5%	3%	1%	1%	*1%*	*1%*	*1%*	*1%*
4	structurele exploitatieruimte	2%	-4%	-1%	1%	2%	0%	*0%*	*-1%*	*-1%*	*-1%*
5	belastingcapaciteit	80%	81%	81%	PM**	PM**	PM**	*PM***	*PM***	*PM***	*PM***
6	Debt Service coverage Ratio	1,2	0,3	0,3	1,4	1,0	0,8	*0,7*	*0,7*	*0,7*	*0,7*
7	Afschrijvingsnorm	2,7	2,9	3,4	3,9	4,5	5,3	*5,7*	*5,9*	*6,0*	*6,1*

De Debt Service Coverage Ratio en de afschrijvingsnorm zijn geen verplichte indicatoren, maar zijn opgenomen naar aanleiding van de aanbevelingen van de raadswerkgroep SIR (Structurele Investeringsruimte). De Debt Service Coverage Ratio (DSCR) geeft aan in hoeverre een onderneming haar rente- en aflossings-verplichtingen vanuit de operationele kasstroom kan betalen. De minimumeisen die banken hanteren voor de DSCR variëren tussen 1,2 en 1,4. Hier zitten wij onder, behalve in het jaar 2021. Het jaar 2020 komt uit op het cijfer 0,3, vanwege een lening van 30 miljoen die in één keer afgelost zal moeten worden. In de paragraaf weerstandsvermogen geven wij hier meer toelichting op. De afschrijvingsnorm geeft het percentage van de afschrijvingen ten opzichte van de totale lasten weer. Dit percentage neemt de komende jaren toe. De afschrijvingslasten nemen toe als gevolg van geplande investeringen.

De volgende signaleringswaarden zijn afgesproken:

	Financiële kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
		minst risicovol	neutraal	meest risicovol
1a	netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
1b	netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
2	solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3	grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
4	structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
5	belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Het EMU-saldo komt de komende jaren in de min uit, maar wordt vanaf 2020 weer positiever. Een negatief EMU-saldo betekent dat het totaal aan uitgaven, inclusief uitgaven in investeringen, hoger is dan het totaal aan inkomsten. Voor een verdere onderbouwing verwijzen we naar Hoofdstuk 5.

	2019*	2020	2021	2022	2023	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*
EMU-saldo Begroting 2020	N 52.583	N 44.454	N 18.811	N 20.843	N 13.401	*N 11.317*	*N 4.761*	*N 4.274*	*N 2.421*

** stand Voorjaarsnota 2019*

3 Programmaplan

gemeentehuis
gemeentehuis

PROGRAMMA 0: BESTUUR en ONDERSTEUNING

1. Missie

Wij staan voor een bestuur dat open staat voor elke Capellenaar en samen met de Capellenaar werkt aan een nog beter Capelle.
Wij zijn betrouwbaar, betrokken, transparant, verantwoordelijk, verbindend, klantgericht en omarmen de samenwerking met andere organisaties. Onze dienstverlening is van een hoog niveau en betrouwbaar. Waar dit de efficiency en dienstverlening kan verbeteren zoeken we de samenwerking met andere gemeenten en overheden. Wij spelen in op maatschappelijke ontwikkelingen en werken waar mogelijk samen met Capellenaren en onze ketenpartners aan de opgaven van onze gemeente.

We zijn een financieel gezonde en betrouwbare gemeente, waarin sprake is van transparantie, evenwichtige spreiding van middelen en van een goede verantwoordingscultuur. Onze financiën zijn structureel meerjarig op orde.

De waardebepaling van de Wet WOZ en het realiseren van belastinginkomsten voeren wij op een klantgerichte, efficiënte en effectieve manier uit. We beschikken over een volledige objecten- en belastingadministratie waarin alle belastingplichtigen staan. Bij het uitvoeren van belastingverordeningen handelen we op een eenduidige wijze die in overeenstemming is met de fiscale wetgeving. We laten de gemeentelijke lasten niet meer stijgen dan met de inflatie.

2. Doelstellingen per taakveld

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden met bijbehorende doelstellingen:

Taakveld	Doelstelling
0.1 Bestuur	Het faciliteren en ondersteunen van de raad en raadscommissies, College van burgemeester en wethouders, bestuurlijke samenwerking, lokale rekenkamer, referendumcommissie, lokale ombudsfunctie en de accountant.
0.2 Burgerzaken	Het geven van informatie en het beantwoorden van vragen van burgers, het registreren en muteren van persoonsgegevens in de basisregistratie personen (BRP) en het op klantgerichte wijze uitvoeren van daarmee verband houdende taken. Het organiseren van alle landelijke en lokale verkiezingen behoort eveneens tot het taakgebied.
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden*	Het beheren, verhuren en in stand houden van gebouwen, gronden en landerijen die de gemeente (eventueel tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt.
0.4 Overhead	Het sturen en ondersteunen van de primaire processen door de ondersteunende afdelingen.
0.5 Treasury	Het uitvoeren van de activiteiten met betrekking tot de treasury-functie (financiering, beleggingen, dividenden etc. waaronder dividend nutsbedrijven).
0.61 OZB woningen	De waardebepaling op grond van de Wet WOZ en het verrichten van activiteiten en realiseren van opbrengsten met betrekking tot de belastingen op woningen (belasting op eigendom woningen, heffing en invordering, bezwaar en beroep).
0.62 OZB- niet woningen	De waardebepaling op grond van de Wet WOZ en het verrichten van activiteiten en realiseren van opbrengsten met betrekking tot de belastingen op niet woningen (belasting op eigendom en gebruik bedrijven, heffing en invordering, bezwaar en beroep).
0.63 Parkeerbelasting	Het verrichten van activiteiten en realiseren van opbrengsten met betrekking tot de parkeerbelasting (heffing en invordering, opbrengsten parkeerfaciliteiten, opbrengsten boetes) *(niet van toepassing voor Capelle aan den IJssel).*
0.64 Belastingen Overig	Het verrichten van activiteiten en realiseren van opbrengsten op het gebied van overige gemeentelijke belastingen zoals hondenbelasting.

Taakveld	Doelstelling
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	Het verrichten van activiteiten en het bijhouden van de ontvangsten met betrekking tot de uitkeringen uit het gemeentefonds.
0.8 Overige baten en lasten	Het inzichtelijk maken van stelposten, taakstellende bezuinigingen, begrotingsruimte, etc.
0.9 Vennootschapsbelasting	Het afdragen van verschuldigde belasting vanwege fiscale winst die per saldo gerealiseerd wordt op ondernemingsactiviteiten.
0.10 Mutaties reserves	Het registreren van toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves die niet afzonderlijk aan taakvelden kunnen worden toegerekend.
0.11 Resultaat van de rekening baten en lasten	Het registreren van het begroting- en rekeningsaldo.

* vastgoed behoort bij diverse taakvelden.

3. Wat willen wij bereiken? / Wat gaan wij daarvoor doen?

Hieronder treft u per taakveld (TV) aan wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen.

TV	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
0.1	Investeren in relaties met andere overheden, (maatschappelijke) organisaties en partners en daarbij een krachtig eigen geluid laten horen	Het is en blijft belangrijk om te investeren in een goede relatie met al onze partners. Met de commissie Verbonden Partijen wordt aandacht voor de verbonden partijen en partners bestendigd.
0.1	Informatie vergaren met betrekking tot beleidsonderdelen van Capellenaren	Aan de hand van de toolkit burgerparticipatie, met de daarin opgenomen instrumenten die ter beschikking staan en met de instrumenten burgerpanel, burgerjury en het experticenetwerk betrekken wij de Capellenaar op vele momenten en manieren bij ons beleid. In samenspraak met uw raad maken wij van deze en/of andere instrumenten gebruik. De buurtmonitor wordt in 2020 gehouden. Wij nemen daarnaast deel aan de Quickscan Lokale Democratie. Dat is een initiatief van BZK/VNG waar een aantal gemeenten zich (kosteloos) voor konden opgeven. Capelle is één van de geselecteerde gemeenten. De Quickscan is bedoeld voor de raad, het bestuur, de ambtelijke organisatie en haar inwoners, om te onderzoeken op welke manier(en) we de lokale democratie op peil willen houden.

4. Wijzigingsvoorstellen begroting 2020

Algemene uitkering gemeentefonds, Meicirculaire 2019 (V 4.367 in 2020, V 4.350 in 2021, V 2.785 in 2022 en V 3.005 in 2023) – Onvermijdelijk

In de Meicirculaire 2019 hebben gemeenten informatie ontvangen over de te verwachten inkomsten uit het gemeentefonds. Deze circulaire verwerken wij in deze Begroting 2020 en de Najaarsnota 2019 voor wat betreft de jaarschijf 2019. Inmiddels heeft het Rijk eind september ook de Septembercirculaire 2019 gepubliceerd. Dit is echter te laat om te verwerken in deze begroting. Deze verwerken wij daarom in de Najaarsnota 2019.

Meicirculaire 2019: positief meerjarenbeeld

In de onderstaande tabel geven wij een overzicht van de belangrijkste wijzigingen uit de Meicirculaire 2018. In de tekst daaronder geven wij een toelichting.

		2020	2021	2022	2023
	Stand begroting VJN 2019	V 115.026	V 115.779	V 116.491	V 117.925
	Mutaties Meicirculaire 2019	V 4.367	V 4.350	V 2.785	V 3.005
	Uitkomst Meicirculaire 2019	V 119.393	V 120.129	V 119.276	V 120.930

	Specificaties wijzigingen:				
1	Accres	N 1.005	N 1.591	N 2.295	N 2.452
2	Nominale ontwikkeling	V 2.153	V 2.170	V 2.152	V 2.163
3	BTW-compensatiefonds	N 300	N 300	N 300	N 300
4	Extra middelen Jeugdhulp	V 1.418	V 1.426		
5	Voogdij/18+	V 868	V 868	V 868	V 868
6	Invoering Wvggz	V 78	V 79	V 80	V 81
7	Armoedebestrijding kinderen	V 44	V 44	V 44	V 44
8	Opheffen stelpost sociaal domein		V 298	V 596	V 596
9	Overige mutaties	V 1.111	V 1.356	V 1.640	V 2.005
	Totaal Meicirculaire 2019	**V 4.367**	**V 4.350**	**V 2.785**	**V 3.005**
	Te oormerken budgetten:				
10	Wet inburgering (prog. 6a)	N 78			
11	Invoering Wvggz (prog. 6a)	N 165	N 145	N 145	N 145
	Totaal te oormerken	**N 243**	**N 145**	**N 145**	**N 145**
12	Benodigd voor Cao-ontwikkeling	N 675	N 1.137	N 1.137	N 1.137
13	Benodigd voor prijs ontwikkeling	N 600	N 600	N 600	N 600
	Netto financieel effect	**V 2.849**	**V 2.468**	**V 903**	**V 1.123**

1. Accres

Met het accres wordt de groei van het gemeentefonds bedoeld. Deze volgt de ontwikkeling van de Rijksuitgaven, volgens de systematiek “samen de trap op, samen de trap af”. Binnen deze post verwerken wij ook een aantal andere posten.
Het accres bij deze circulaire is negatief. In de circulaire is te lezen dat de belangrijkste verklaring is dat er lagere lonen en prijzen worden geraamd.

2. Nominale ontwikkeling

Nominale ontwikkeling is dat deel van het accres dat gebaseerd is op loon- en prijsontwikkelingen in het gemeentefonds. Volgens de methode van constante prijzen die we hanteren, worden deze middelen elk jaar bij de meicirculaire toegevoegd. Ze kunnen in de begroting gebruikt worden om reguliere indexeringen op te vangen.

3. BTW-compensatiefonds

Het BTW-compensatiefonds (BCF) wordt verrekend met het gemeentefonds. Tot nu toe bleef er telkens ruimte onder het plafond van het BCF, maar deze ruimte slinkt. Onze toezichthouder wijst op het risico dat de ruimte nul wordt of zelfs omslaat naar een tekort, als gemeenten meer gaan investeren en daarmee een groter beroep gaan doen op het BCF. Wij beschouwen dit als een substantieel risico en brengen daarom onze meerjarenbegroting voor dit onderdeel naar 0.

4. Extra middelen Jeugdhulp

Na toenemende berichtgevingen over tekorten bij gemeenten op de taak voor Jeugdhulp, is het Rijk tegemoet gekomen met extra middelen. De middelen zijn toegekend voor een periode van drie jaar. Het is onzeker of deze na deze periode gecontinueerd worden. Overigens geldt dat het Rijk gemeenten tegemoet komt, maar eerder een bezuinigingsdoelstelling heeft gemaakt, bij de start van de decentralisaties.

5. Voogdij/18+

De uitkering Voogdij/18+ is een deel van de voormalige sociaal domein uitkering, die nog niet per 2019 geïntegreerd is in de algemene uitkering. Deze integratie is voorzien in 2021.
Wij ontvangen voor deze uitkering substantieel hogere bedragen, waardoor de uitkering in 2019 uitkomt op ongeveer 2,5 miljoen en vanaf 2020 op 3,3 miljoen. De uitkering is gebaseerd op daadwerkelijk zorggebruik in het verleden. Het zorggebruik is meestal relatief duur per cliënt, met

maatregelen zoals pleegzorg of gesloten plaatsing. De reden dat we deze extra middelen ontvangen is dat we in het verleden relatief veel zorggebruik hebben gehad voor de doelgroep.

6. Invoering Wvggz

We ontvangen middelen vanwege de invoering van de Wet verplichte GGZ. Op programma 6a volgt een bestedingsvoorstel hiervoor. Er is meer benodigd dan we gecompenseerd worden vanuit de circulaire.

7. Armoedebestrijding kinderen

We ontvangen extra middelen voor de decentralisatie-uitkering armoedebestrijding kinderen. Oormerken van dit budget is op dit moment niet nodig. Op programma 6b volgt een bestedingsvoorstel voor de brede schuldenaanpak die hieraan te relateren is.

8. Opheffen stelpost sociaal domein

In de Voorjaarsnota 2018 hebben wij stelposten voor het sociaal domein opgenomen, omdat duidelijk werd dat het Rijk op zou houden met het verstrekken van compensatie voor indexatie of volumegroei in het sociaal domein. In de Meicirculaire 2019 hebben wij extra middelen voor Jeugdhulp ontvangen, waardoor wij nu minder noodzaak zien om deze stelposten in stand te houden.

9. Overige mutaties

Dit betreffen mutaties zoals wijzigingen bij verdeelmaatstaven en decentralisatie-uitkeringen.

10 en 11 oormerken diverse budgetten

Wij krijgen in deze circulaire diverse budgetten voor te verrichten taken. Op de betreffende programma’s staat hiervoor een bestedingsvoorstel.

12. Cao ontwikkeling

Recent is er een nieuwe ambtenaren-cao afgesloten, met een stijging van salarissen oplopend naar 6,25% in 2021. Dekking hiervoor kan komen uit de nominale ontwikkeling van het gemeentefonds.

13. Prijs ontwikkeling

Om kostenstijgingen bij verschillende budgetten op te kunnen vangen, nemen wij een stelpost prijzen op (taakveld 0.8 overige baten en lasten).

Stelpost prijzen (N 600 structureel vanaf 2020) – Onvermijdelijk

Conform onze uitgangspuntenbrief voor de Begroting 2020 gaan we voor de algemene prijsindex van de gemeente, net als in voorgaande jaren, uit van de prijsontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (pBBP). Volgens de Meicirculaire 2019 komt deze uit op 1,4%. We verwerken deze prijsindex in een stelpost. Met deze stelpost vangen we de indexatie van materiële budgetten op.

We stellen u voor de lasten structureel vanaf 2020 te verhogen met N 600.

Stelpost lonen 2020 (incl. GR IJsselgemeenten) (N 675 in 2020, N 1.137 structureel vanaf 2021) – Onvermijdelijk

In de Voorjaarsnota 2019 is rekening gehouden met een cao-verhoging van 4,9%. Wij hebben de budgetten met 2,45% aangeraamd, zijnde de helft van het bod van de VNG ten tijde van de Voorjaarsnota 2019.
Inmiddels is duidelijk dat de nieuwe cao uitgaat van een verhoging van 5% in 2020 en 6,25% vanaf 2021.

Wij stellen voor de stelpost lonen aan te ramen met N 675 in 2020 en N 1.137 vanaf 2021, waarbij we ook rekening houden met een verhoging van onze bijdrage aan de GR IJsselgemeenten in verband met de stijging van de lonen.

5. Wat mag het kosten?

Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Lasten	N 30.816	N 31.497	N 32.883	N 30.339	N 30.353	N 30.271
Baten	V 127.783	V 130.904	V 138.220	V 138.509	V 137.559	V 139.144
Saldo van baten en lasten	**V 96.967**	**V 99.407**	**V 105.337**	**V 108.170**	**V 107.206**	**V 108.873**
Mutaties in reserves:						
Egalisatiereserve bedrijfsvoering	N 140	V 1.572	V 586	V 294	V 253	V 263
Reserve grote investeringen	V 1.353	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Algemene reserve	V 5.000	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve eenmalige uitgaven	N 120	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve Openbare Ruimte	N 59	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve Doe Mee Fonds	N 4.997	V 2.499	V 2.498	N 0	N 0	N 0
Reserve herstr.actief grondbeleid	V 48	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve rekenkamer	N 35		N 0	N 0	N 0	N 0
Totaal mutaties reserves	**V 1.050**	**V 4.071**	**V 3.084**	**V 294**	**V 253**	**V 263**
Resultaat	**V 98.017**	**V 103.478**	**V 108.421**	**V 108.464**	**V 107.459**	**V 109.136**

*Exclusief taakveld 0.10 ''Mutaties reserves''; de reserves zijn in de tabellen per programma verdeeld;
*Exclusief taakveld 0.11 ''Resultaat van de rekening baten en lasten''; de som van het resultaat van alle programma's geeft het resultaat van de totale begroting

Op het gebied van de budgetten die de raad, de griffie en de rekenkamer betreffen, is de gemeenteraad ook voor wat betreft de uitvoering van die gebieden leidend in plaats van het college. Deze budgetten zijn opgenomen binnen hetzelfde taakveld 0.1 Bestuur. In onderstaand overzicht worden deze budgetten gespecificeerd.

Specificatie budget Raad en Raadscommissies, Griffie en Rekenkamer **(TV 0.1 Bestuur)**	**Rekening 2018**	**Begroting 2019**	**Raming 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**	**Raming 2023**
Lasten						
Raad en Raadscommissies	N 854	N 931	N 1.001	N 1.001	N 1.026	N 1.001
Griffie	N 409	N 494	N 502	N 482	N 482	N 482
Rekenkamer	N 65	N 100	N 100	N 100	N 100	N 100
	N 1.328	**N 1.525**	**N 1.603**	**N 1.583**	**N 1.608**	**N 1.583**
Baten						
Niet van toepassing						
Saldo van baten en lasten	**N 1.328**	**N 1.525**	**N 1.603**	**N 1.583**	**N 1.608**	**N 1.583**
Mutatie in reserves:						
Reserve Rekenkamer	N 35					
Totaal mutaties in reserves	**N 35**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**
Resultaat	**N 1.363**	**N 1.525**	**N 1.603**	**N 1.583**	**N 1.608**	**N 1.583**

Grafiek baten en lasten

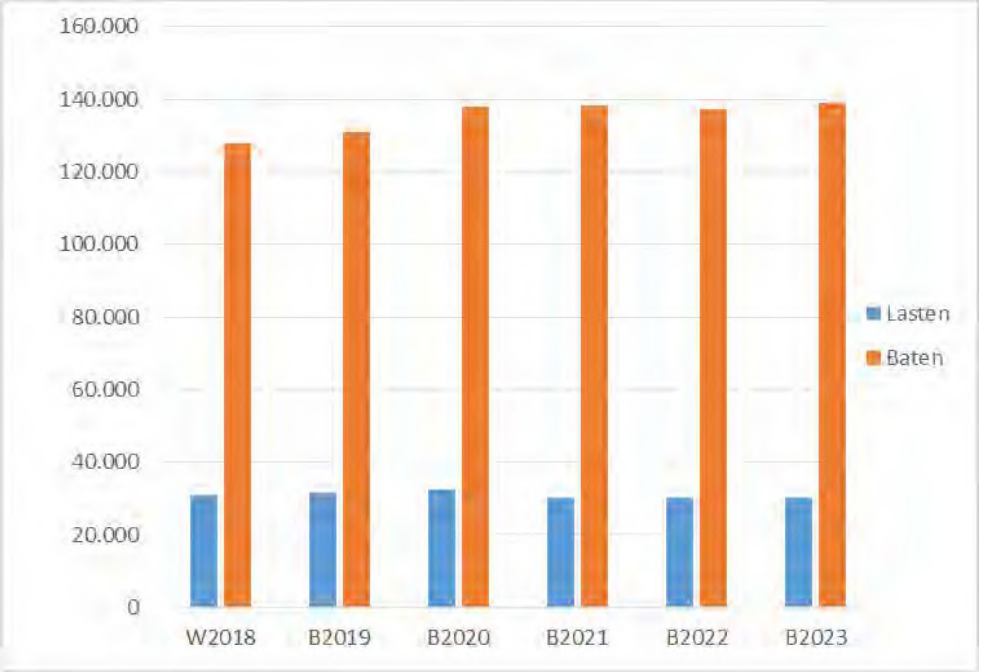

Analyse verschil begroting 2019-2020

Omschrijving	Lasten	Baten	Totaal saldo van baten en lasten	Mutatie Reserves	Resultaat
Lasten					
Eindheffing werkregeling (VJN2018 0.4.11), vrijval in 2019	N 50		N 50		N 50
Amendement archieffunctie griffie, lager budget in 2020	V 15		V 15		V 15
Hogere lasten Raad, college B&W en Griffie	N 53		N 53		N 53
Verkiezingen volgens verkiezingsagenda, geen verkiezingen in 2020	V 143		V 143		V 143
Minder afdracht reisdocumenten naar aanleiding van wetswijziging geldigheidstermijn van 5 naar 10 jaar (zie ook baten)	V 69		V 69		V 69
Hogere bijdrage aan GR IJsselgemeenten (laatste wijziging in VJN2019 0.4.17)	N 224		N 224		N 224
Stelpost lonen (Wijzigingsvoorstel begroting 2020)	N 1.701		N 1.701		N 1.701
Hogere doorbelasting overhead aan grondexploitaties	V 190		V 190		V 190
Diverse mutaties rentelasten (laatste wijziging VJN 2019 0.4.1. en begroting 2020)	N 231		N 231		N 231
Lager budget Stadsvisie (VJN2019 0.4.13)	V 120		V 120		V 120
Stelpost prijzen (Wijzigingsvoorstel begroting 2020)	N 600		N 600		N 600
Actualisatie directe personeels- en apparaatskosten met mutatie reserve bedrijfsvoering; zie baten	V 1.021		V 1.021	N 987	V 34
Overige verschillen	N 85		N 85		N 85
	N 1.386	**N 0**	**N 1.386**	**N 987**	**N 2.373**
Baten					

Minder afdracht reisdocumenten naar aanleiding van wetswijziging geldigheidstermijn van 5 naar 10 jaar (zie ook lasten)		N 153	N 153		N 153
Dividend Evides (VJN2018 0.4.6)		N 27	N 27		N 27
Actualisatie OZB-baten		V 146	V 146		V 146
Diverse circulaires met als laatste de Decembercirculaire 2017 (VJN 2018 0.4.4.)		N 1.064	N 1.064		N 1.064
Meicirculaire 2018 (Wijzigingsvoorstel begroting 2019)		V 3.347	V 3.347		V 3.347
Septembercirculaire 2018 (NJN 2018 0.4.3.)		N 747	N 747		N 747
AU stelpost sociaal domein (VJN 2019 0.4.8)		V 1.097	V 1.097		V 1.097
Meicirculaire 2019 (Wijzigingsvoorstel Begroting 2020)		V 4.367	V 4.367		V 4.367
Actualisatie directe personeels- en apparaatskosten; zie lasten		V 359	V 359		V 359
Overige verschillen		N 9	N 9		N 9
	N 0	**V 7.316**	**V 7.316**	**N 0**	**V 7.316**
Totaal	**N 1.386**	**V 7.316**	**V 5.930**	**N 987**	**V 4.943**

6. Landelijke indicatoren

Hieronder treft u de in het BBV voorgeschreven indicatoren voor dit programma aan.
De landelijke indicatoren van programma 0 zijn niet afkomstig uit een landelijke database, maar moeten zelf berekend worden. Dit in tegenstelling tot landelijke indicatoren op andere programma's.

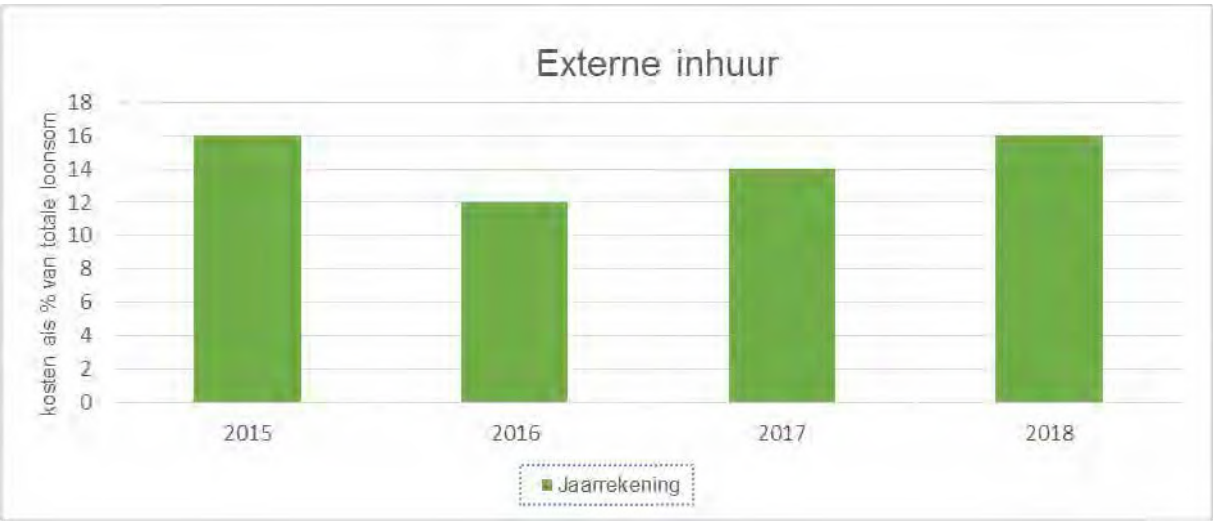

7. Beleidsindicatoren

Taakveld 0.4 Overhead

Omschrijving	Bron	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Streef-waarde 2019	Meting VJN 2019	Streef-waarde 2020
Sluitende begroting	Interne registratie	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Goedkeurende controleverklaring: - Getrouw beeld - Rechtmatigheid	Extern accountant	Ja Ja	Ja Ja	Ja Ja	Ja Ja	n.n.b. n.n.b.	Ja Ja
Positief resultaat jaarrekening, streefwaarde >0.	Interne registratie	14,5 mln	3,7 mln	4,4 mln	>0	>0	>0

Taakveld 0.61 t/m 0.64 Belastingen

Omschrijving	Bron	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Streef-waarde 2019	Meting VJN 2019	Streef-waarde 2020
Aantal bezwaarschriften	Interne registratie	160	231	301	200	447*	575
Aantal toegewezen bezwaarschriften	Interne registratie	51	116	95	70	30	140
Aantal beroepschriften	Interne registratie	6	9	4	5	n.n.b.	10
Aantal toegewezen beroepschriften	Interne registratie	2	1	0	2	n.n.b.	5

Kwaliteit uitvoering Wet Woz	Oordeel Waarderingskamer	Goed	Goed	Goed	Goed	Goed	Goed
Indexering belastingtarieven	Belastingverordening	0,75%	0,00%	0,90%	1,60%	1,60%	2,0%

*) Onder druk van de alsmaar hogere WOZ-waarden is het aantal bezwaarschriften zeer fors toegenomen. De stijging is mede te wijten aan het jaarlijks toenemend aantal No-Cure-No-Pay (NCNP)-bezwaarschriften.

8. Ontwikkelingen

Stadsvisie

Op 11 februari 2019 heeft de raad de projectopdracht voor de 'Stadsvisie, de Capelse Omgevingsvisie' vastgesteld.
De stadsvisie geeft richting aan de toekomst van de stad. Het is een integrale koers die als basis dient om afwegingen te maken en ontwikkelingen in gang te zetten. We faciliteren ontwikkelingen en houden oog voor het maatschappelijk belang.
Capellenaren en partners van de gemeente bouwen mee aan het maken van de stadsvisie via diverse participatiestappen. Via een raadswerkgroep bent u betrokken bij dit proces. Alle mensen die mee doen worden eind Q1, begin Q2 2020 gevraagd om nog te reageren op de 'ruwe' versie van de stadsvisie. Q2/Q3 2020 wordt de stadsvisie aan u voorgelegd ter besluitvorming.

9. Kaderstellende en overige beleidsnota's

De volgende beleidsnota's bevatten actiepunten voor dit programma:

Taakveld 0.1 Bestuur
- Handreiking informatievoorziening gemeenteraad Capelle aan den IJssel (BBV 39430 november 2016);
- Coalitieakkoord 2018 – 2022 'met het oog op morgen'
- Notitie 'Wat vindt u' (BBV 163055 september 2010);
- Burgerparticipatie en Toolkit (BBV 875555 juni 2017).

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
- Nota Beleidskaders "Optimalisatie gemeentelijk vastgoed 2012" (BBV 464890 oktober 2012);
- Beleidsnota "Vastgoed in beweging 2013" (BBV 518742 juli 2013);
- Meerjaren Perspectief Vastgoed 2019 (BBV 1031427 juni 2019).

Taakveld 0.4 Overhead
- Communicatieplan Gemeenteraad 2016-2019 (door de raad ingebracht, april 2016);
- Communicatiebeleid 2016-2018 "Met elkaar # voor Capelle" (BBV 804169 september 2015) / Beleidsplan Communicatie (BBV 1097944, in voorbereiding).

Taakveld 0.5 Treasury
- Financieringsstatuut 2016 (BBV 828483 november 2016);
- Notitie Rentebeleid 2016 (BBV 828465 november 2016);

Taakveld 0.61 OZB woningen en 0.62 OZB niet-woningen
- Verordening onroerendezaakbelastingen 2020 (4e kwartaal 2019 in raad).

Taakveld 0.64 Belastingen overig
- Nota Buitenreclame Capelle aan den IJssel 2015 (BBV 646380 maart 2015);
- Verordening hondenbelasting 2020 (4e kwartaal 2019 in raad).

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten
- Financiële Verordening 2017 (BBV 864654 maart 2017).
- Nota Verbonden Partijen 2019 (BBV 1078854 april 2019);
- Nota Vaste Activa 2019 (BBV 1078509 april 2019).

Taakveld 0.10 Mutaties reserves
- Nota Reserves, Voorzieningen, Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017 (BBV 874344 mei 2017).

10. Wat zijn de subsidieplafonds?

Niet van toepassing.

11. Incidentele baten en lasten

			Incidentele baten					Incidentele lasten				
Pr.	**Taakveld**	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
0	0.1 Bestuur	Vrijval eindheffing werkkostenregeling						V 50				
0	0.3 Overige Gebouwen en Gronden	Opheffing reserve HAG	V 8									
0	0.8 Overige baten en lasten	Budget Stadsvisie (VJN2019 0.4.13)						N 180	N 60			
0	0.8 Overige baten en lasten	Budget Denk & Doe Mee! fonds met dekking reserve Doe Mee Fonds (vanuit Algemene Reserve vrij besteedbaar)	V 2.498	V 2.498				N 2.498	N 2.498			
	Totaal	**Totaal**	**V 2.506**	**V 2.498**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 2.628**	**N 2.558**	**N 0**	**N 0**	**N 0**

12. Structurele mutaties reserves

		Onttrekkingen					Toevoegingen				
Progr.	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
0	Reserve bedrijfsvoering	V 1.533	V 586	V 294	V 253	V 263	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Totaal		**V 1.533**	**V 586**	**V 294**	**V 253**	**V 263**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**

13. Verbonden partijen

Eneco Holding N.V.	
Maatschappelijke effecten	In hoofdzaak leveren van elektriciteit, gas en stadsverwarming aan huishoudens en bedrijven in Nederland.
Doelstelling voor programma	Deelname in het aandelenkapitaal, verkrijgen dividend nutsbedrijven.

Stedin N.V.	
Maatschappelijke effecten	In hoofdzaak het transporteren van elektriciteit en gas naar consumenten en bedrijven.
Doelstelling voor programma	Deelname in het aandelenkapitaal, verkrijgen dividend nutsbedrijven.

B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides	
Maatschappelijke effecten	Voorzien in de behoefte aan schoon drinkwater aan huishoudens en bedrijven in de regio.
Doelstelling voor programma	Deelname in het aandelenkapitaal, verkrijgen dividend nutsbedrijven.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	
Maatschappelijke effecten	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Doelstelling voor programma	Niet van toepassing.

Gemeenschappelijke regeling IJsselgemeenten (deel ICT)	
Maatschappelijke effecten	Verzorgen van ICT voor de gemeenten Capelle en Krimpen aan den IJssel.
Doelstelling voor programma	Van belang voor onze bedrijfsvoering.

Irado N.V.	
Maatschappelijke effecten	Het uitvoeren van wettelijke taken voor het ophalen en verwerken van afval.
Doelstelling voor programma	Deelname in het aandelenkapitaal, verkrijgen dividend nutsbedrijven.

Zie voor een totaaloverzicht van de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft de paragraaf Verbonden partijen.

HANDHAVING
HANDHAVING

PROGRAMMA 1: INTEGRALE VEILIGHEID EN OPENBARE ORDE

1. Missie

Capelle aan den IJssel is een gemeente waar het veilig wonen, werken en leven is. Spelregels en grenzen zijn helder. Er wordt snel en merkbaar opgetreden tegen overlast en criminaliteit. Wij stimuleren Capellenaren, bezoekers, ondernemers en veiligheidspartners om vanuit hun eigen verantwoordelijkheid bij te dragen aan de veiligheid binnen de gemeente.

2. Doelstellingen per taakveld

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden met bijbehorende doelstellingen:

Taakveld	Doelstelling
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	We bieden een veilige woon-, leef- en werkomgeving door een adequate hulpverlening bij incidenten. We zorgen er samen met onze partners voor dat we goed toegerust zijn om met incidenten om te gaan. Verder huisvesten we de brandweer.
1.2 Openbare orde en Veiligheid	We zorgen er samen met partners en inwoners voor dat Capelle aan den IJssel een gemeente is waar het veilig opgroeien, wonen, werken en leven (voor mens en dier) is. Hiervoor maken we een integraal veiligheidsbeleid, handhaven we tegen grensoverschrijdend gedrag en criminaliteit en stimuleren we dat burgers ook hun verantwoordelijkheid nemen.

3. Wat willen wij bereiken? / Wat gaan wij daarvoor doen?

Hieronder treft u per taakveld (TV) aan wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen.

TV	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
1.1	Versterken van brandpreventie	1. Evalueren pilot wijkbrandweerfunctionaris; 2. Uitvoeren van de prioriteitennota brandveiligheid 2019-2022.
1.2	Stimuleren van Capellenaren (inwoners en ondernemers) om mee te werken aan een veilig Capelle	1. Ondersteunen (burger)initiatieven op het gebied van buurtpreventieapps, buurtpreventieteams en burgernet; 2. Ondersteunen en faciliteren Politiekids trajecten op basisscholen; 3. Ondersteunen van samenwerkingsverbanden tussen ondernemers, politie en gemeente voor een veilig ondernemingsklimaat (Keurmerk Veilig Ondernemen); 4. Nader onderzoek naar de introductie app voor slachtoffers van straatintimidatie en terreur.
1.2	Vergroten van de veiligheid in buurten en wijken en het versterken van de synergie tussen de ingezette middelen op veiligheidsgebied	1. Uitvoeren van maatregelen genoemd in de wijkveiligheidsplannen per wijk; 2. Uitvoeren van het regionaal convenant woonoverlast en aanpak woonoverlast 2016 onder leiding van de stadsmarinier woonoverlast; 3. Continueren bestaande cameraprojecten en zo nodig meer cameratoezicht in de openbare ruimte; 4. Inzetten van stadsmariniers om veiligheids- en leefbaarheidsproblemen in kwetsbare buurten aan te pakken; 5. Verder uitwerken van de aanbeveling van de Rekenkamer om het complexe fenomeen van veiligheidsbeleving beter te kunnen duiden en de beïnvloeding daarvan te kunnen concretiseren.
1.2	Bestrijden van (georganiseerde) criminaliteit en ondermijning van de rechtstaat	1. Continueren en waar mogelijk versterken van onze ondermijningsaanpak samen met partners; 2. Versterken van onze informatiepositie, onder andere door inzet van een informatiemakelaar en webvoyager;

		3. Uitvoeren van maatregelen uit het IVB 5 onder prioriteit Ondermijning, waaronder toepassen wet Bibob en Opiumwet en uitvoeren controles.
1.2	Aanpakken van overlastgevende en criminele Capellenaren	1. Ondersteunen van het project Pak je Kans en taakstraffen door bureau Halt; 2. Uitvoeren van persoonsgerichte aanpakken voor HIT-ers (High Impact Targets), veelplegers, personen met verward gedrag, geradicaliseerde personen en overvallers via het Veiligheidshuis Rotterdam en de gemeente; 3. Uitvoeren van de aanpak nazorg ex-gedetineerden; 4. Continueren aanpak straatroven en overvallers en deelname aan Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (of onderwijs)-project (IPTA-project) voor begeleiding kwetsbare jongeren (nieuwe naam project "Rode loper coaching") ; 5. Uitvoeren van maatregelen uit het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB 5) onder prioriteit zorg- en veiligheid.

4. Wijzigingsvoorstellen Begroting 2020

Geen.

5. Wat mag het kosten?

Programma 1 Integrale Veiligheid en Openbare Orde	**Rekening 2018**	**Begroting 2019**	**Begroting 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**	**Raming 2023**
Lasten	N 7.146	N 7.624	N 7.809	N 8.015	N 8.024	N 8.027
Baten	V 645	V 629	V 665	V 665	V 665	V 665
Saldo van baten en lasten	**N 6.501**	**N 6.995**	**N 7.144**	**N 7.350**	**N 7.359**	**N 7.362**
Mutaties in reserves:						
Reserve eenmalige uitgaven	V 44	V 321	N 0	N 0	N 0	N 0
Egalisatiereserve bedrijfsvoering	N 31	V 34	V 34	V 34	V 34	V 34
Totaal mutaties reserves	**V 13**	**V 355**	**V 34**	**V 34**	**V 34**	**V 34**
Resultaat	**N 6.488**	**N 6.640**	**N 7.110**	**N 7.316**	**N 7.325**	**N 7.328**

Grafiek baten en lasten

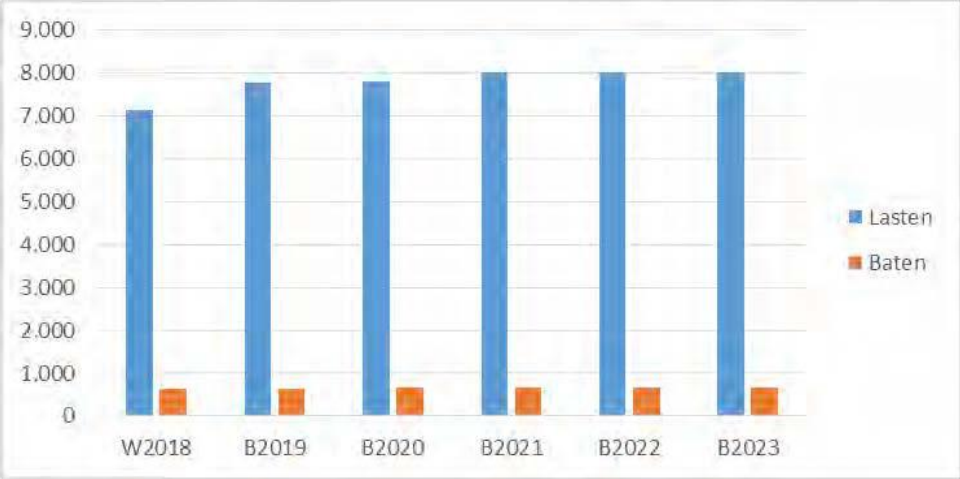

Analyse verschil begroting 2019-2020

Omschrijving	Lasten	Baten	Totaal saldo van baten en lasten	Mutatie Reserves	Resultaat
Lasten					
Pilot wijkbrandweer (NJN2018 1.4.4), hoger budget in 2019 via reserve eenmalige uitgaven	V 65		V 65	N 65	N 0
Lagere lasten Brandweerkzarne Slotlaan 121, met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 35		V 35	N 35	N 0
Restbudget aanvalsplan overvallen en straatroven (NJN2017 1.4.2), budget in 2019 met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 101		V 101	N 101	N 0
Weerbaar bestuur, hoger budget in 2019 met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 120		V 120	N 120	N 0
Hogere bijdrage Veiligheidsregio (VJN2019 1.4.3)	N 272		N 272		N 272
Openbaar Meldsysteem (VJN2018 1.4.2), verlaging budget in 2019	N 46		N 46		N 46
Onderhoud brandweerkazerne (NJN2018 0.4.12 / VJN2019 1.4.4)	V 35		V 35		V 35
Actualisatie directe personeels- en apparaatskosten	N 165		N 165		N 165
Overige verschillen	N 58		N 58		N 58
	N 185	**N 0**	**N 185**	**N 321**	**N 506**
Baten					
Bestuurlijke strafbeschikking (VJN2019 2.4.2)		V 32	V 32		V 32
Overige verschillen		V 4	V 4		V 4
	N 0	**V 36**	**V 36**	**N 0**	**V 36**
Totaal	**N 185**	**V 36**	**N 149**	**N 321**	**N 470**

6. Landelijke indicatoren

Hieronder treft u de in het BBV voorgeschreven indicatoren voor dit programma aan.
Bij de landelijke indicatoren van dit programma hebben wij geen streefwaarden. Wij streven geen aantallen meer na, maar monitoren deze wel (zie hoofdstuk 8 van ons Integraal Veiligheidsbeleid 5).

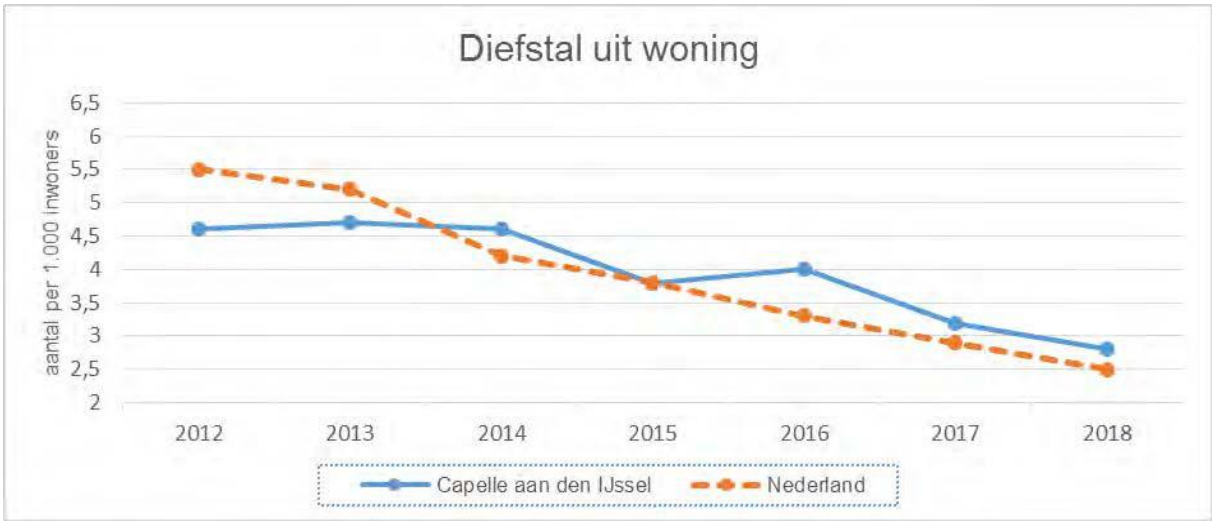
Diefstal uit woning
aantal per 1.000 inwoners
6,5
6
5,5
5
4,5
4
3,5
3
2,5
2
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
Capelle aan den IJssel
Nederland

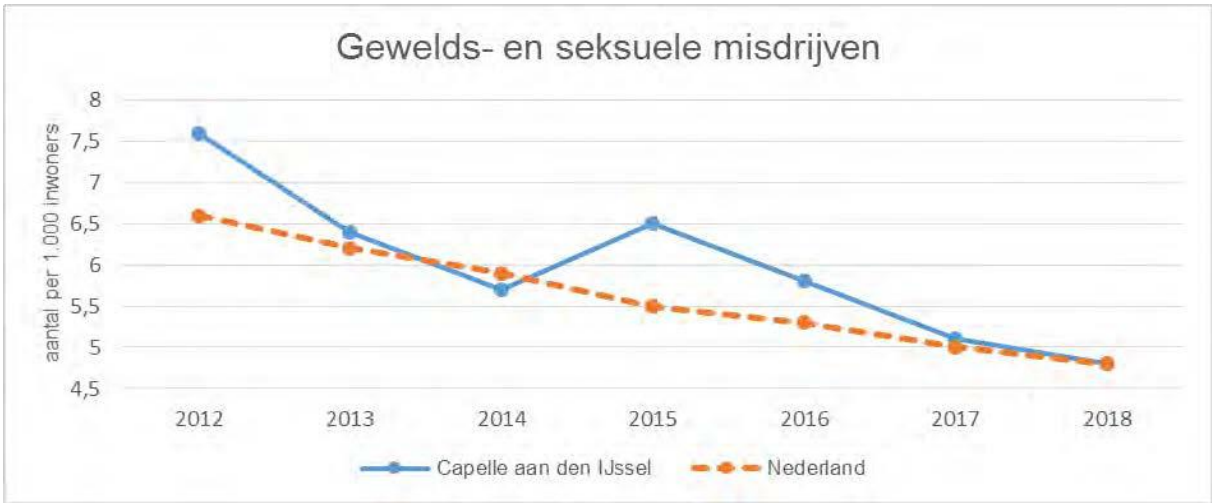
Gewelds- en seksuele misdrijven
aantal per 1.000 inwoners
8
7,5
7
6,5
6
5,5
5
4,5
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
Capelle aan den IJssel
Nederland

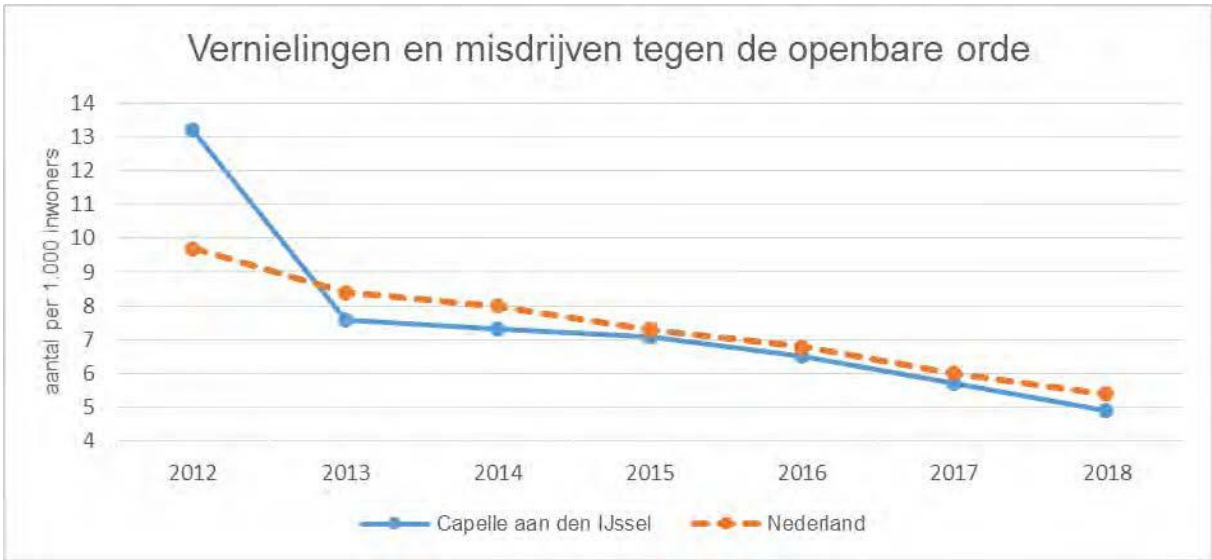
Vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde
aantal per 1.000 inwoners
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
Capelle aan den IJssel
Nederland

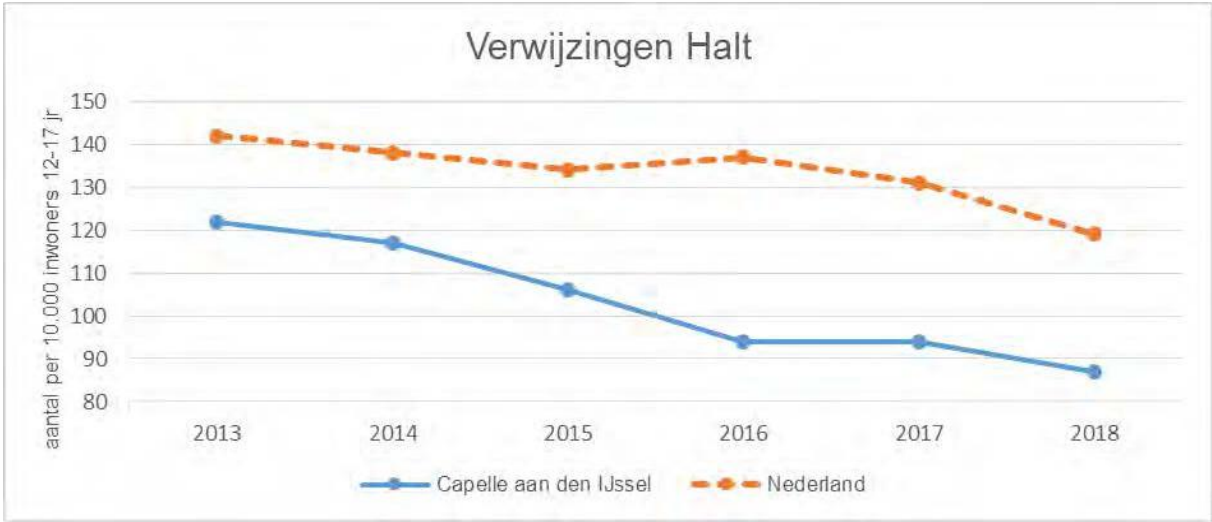

7. Beleidsindicatoren

Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer

Omschrijving	Bron	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Streef-waarde 2019	Meting VJN 2019	Streef-waarde 2020
Organiseren van en deelnemen aan rampenoefeningen	Interne registratie	10	15	11	12	1	12

Taakveld 1.2 Openbare orde en Veiligheid

Omschrijving	Bron	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Streef-waarde 2019	Meting VJN 2019	Streef-waarde 2020
Afname criminaliteit	Politie regionale eenheid	3.406	3.029	2.732	geen streef-waarde*	756	geen streef-waarde*
Reductie woninginbraken	Politie regionale eenheid	266	214	182	geen streef-waarde*	60	geen streef-waarde*
Reductie straatroven	Politie regionale eenheid	30	24	21	geen streef-waarde*	4	geen streef-waarde*
Reductie overvallen	Politie regionale eenheid	13	9	5	geen streef-waarde*	1	geen streef-waarde*

Afname Capellenaren die zich wel eens onveilig voelen in eigen buurt	Buurtmonitor	Geen meting	31%	Geen meting	geen streef-waarde*	n.n.b.	geen streef-waarde*

*) Wij streven geen aantallen meer na, maar monitoren deze wel.

8. Ontwikkelingen

Principeakkoord nieuwe cao, hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)

Op 28 juni 2019 hebben de VNG en de vakbonden een principeakkoord bereikt over een nieuwe CAO. In het principeakkoord is vastgelegd dat de lonen in twee jaar tijd stijgen met 6,25%. Dit principeakkoord heeft ook financiële consequenties voor de gemeentelijke bijdrage aan de VRR. In 2019 is er nog geen consequentie voor de gemeentelijke bijdrage. In 2020 leidt het akkoord echter tot een stijging van in totaal 3,5 miljoen euro. In 2021 komt daar nog 0,9 miljoen euro bij.
Voor Capelle betekent dit dat de gemeentelijke bijdrage in 2020 stijgt met ruim 160.000 euro. In 2021 volgt er een stijging met ruim 41.000 euro. In de Voorjaarsnota 2019 hebben wij al deels rekening gehouden met bovengenoemde stijging. Zodoende is de consequentie voor de Capelse begroting: een stijging van ruim € 28.000 in 2020 en ruim € 69.000 in 2021.

Evaluatie pilot wijkbrandweerfunctionaris

In 2020 evalueren we de pilot wijkbrandweerfunctionaris. In 2019 is voor deze pilot eenmalig €65.000,- beschikbaar gesteld. Als uit de evaluatie naar voren komt dat een verlenging van de pilot of structurele inzet gewenst is, dienen wij in 2020 en verder nog aanvullende middelen aan te ramen.

Ambulancezorg volledig naar de VRR

De ambulancezorg Rotterdam Rijnmond (AZRR) werd tot nu toe uitgevoerd door de BIOS-groep en was een samenwerking tussen de BIOS-groep en de Veiligheidsregio (VRR). Vanaf 2019-2020 valt de gehele AZRR onder de VRR en heeft de VRR hiermee een 100% deelneming in de AZRR. De AZRR zorgt hiermee dat er één zorginstelling verantwoordelijk is voor het ambulancevervoer. Patiënten merken niets van deze overgang.. De financiering is in handen van de verzekeraars.

Verhuizing Veiligheidshuis

Het Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond verhuist medio 2020 van de Marconistraat 2 naar de Kop van Zuid op Rotterdam-Zuid (gebouw O.M. aan het Wilhelminaplein). Dit heeft geen gevolgen voor de financiële bijdrage van Capelle of deelname aan de werkzaamheden.

BOPZ vervangen door Wet verplichte GGZ en Wet Zorg en Dwang

De Wet verplichte GGZ (WvGGZ) en de Wet Zorg en Dwang (Wzd) vervangen met ingang van 1 januari 2020 de wet Bijzondere Opnemingen Psychiatrische Opnemingen (BOPZ). De Districtelijke Veiligheidsoverleggen (DVO's) coördineren de implementatie. De WvGGZ en de Wzd stellen de zorg/behandeling centraal in plaats van de opname. Gedwongen zorg wordt op maat gegeven. De Wet verplichte GGZ richt zich op mensen met een psychische aandoening die zichzelf of anderen *"ernstig nadeel"* (lees gevaar) kunnen toebrengen en niet een vrijwillige behandeling willen accepteren. De gemeente en meer in het bijzonder de burgemeester krijgt na een melding een grotere rol om in kaart te brengen welke zorg/behandeling het meest van toepassing is.

Awareness-gelden ten behoeve van de bestuurlijke aanpak ondermijning

In 2020 geven we verder invulling aan de subsidie awareness-gelden van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het programma is in 2019 opgesteld waarbij eenmalig € 120.000 beschikbaar is gesteld. In dit programma werken wij aan een veerkrachtige samenleving van zowel professionals als Capelse burgers. Onderdelen van het programma bestaan uit het weerbaarder maken van bewoners en ondernemers, de meldingsbereidheid te vergroten en het leren herkennen van ondermijnende signalen.

9. Kaderstellende en overige beleidsnota's

De volgende beleidsnota's bevatten actiepunten voor dit programma:

Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer

- Beleidsplan 2018-2022 (VRR) (BBV 921350 september 2017);
- Plan Brandweerzorg 2017-2020 (VRR) BBV 861284 maart 2017);
- Regionaal Risicoprofiel Rotterdam-Rijnmond 2017 – 2020 (VRR) (BBV 823538 september 2016);

- Prioriteitennota brandveiligheid Capelle a/d IJssel 2019-2022 (BBV 1051326 januari 2019);
- Nota Beleidskaders “Optimalisatie gemeentelijk vastgoed 2012” (BBV 464890 oktober 2012);
- Beleidsnota “Vastgoed in beweging 2013” (BBV 518742 juli 2013);
- Meerjaren Perspectief Vastgoed 2019 (BBV 1031427 juni 2019).

Taakveld 1.2. Openbare orde en Veiligheid
- Integraal Veiligheidsbeleid 2019-2022 (IVB5) (BBV 1080528 april 2019);
- Aanvalsplan Overvallen en Straatroven 2016 (BBV 837703 november 2016);
- Actieplan Woonoverlast 2016 (BBV 800769 juni 2016);
- Bibob Beleidsregel 2014 (BBV 556531 februari 2014);
- Handboek buurtpreventie 2.0 (2017) (BBV 946254 januari 2018);
- Lokale aanpak radicalisering 2015 (BBV 656874 mei 2015);
- Nota Veilig Wonen 2013 (BBV 466859 oktober 2012);
- Regionaal beleidskader cameratoezicht 2014 (BBV 691433 oktober 2015);
- Uitvoeringskader nazorg ex-gedetineerden 2017 (BBV 908884 juli 2017);
- Veiligheidsaanpak Hoven, Wiekslag, Hoeken stadsmarinier (BBV 908667 juli 2017);
- Veiligheidsaanpak Schollevaar stadsmarinier (BBV 606556 januari 2015);
- Veiligheidsaanpak Rondelen 2017-2020 stadsmarinier (BBV 908874 juli 2017);
- Nota Dierenwelzijn 2012-2015 in combinatie met Dienstverleningsovereenkomst opvang zwerfdieren Dierenambulance (BBV 532985 maart 2014).

10. Wat zijn de subsidieplafonds?

Niet van toepassing.

11. Incidentele baten en lasten

			Incidentele baten					Incidentele lasten				
Pr.	**Taakveld**	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
1	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Gemeentelijk vastgoed Slotlaan; dekking reserve eenmalige uitgaven	V 35					N 35				
1	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Pilot wijkbrandweerfunctionaris (VJN2018 1.4.1); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 65					N 65				
1	1.2 Openbare orde en veiligheid	Restbudget Aanpak straatroven en overvallen (NJN2017 1.4.2); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 101					N 101				
1	1.2 Openbare orde en veiligheid	Weerbaar bestuur (VJN2019 1.4.4); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 120					N 120				
		Totaal	**V 321**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 321**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**

12. Structurele mutaties reserves

		Onttrekkingen					Toevoegingen				
Progr.	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
1	Reserve bedrijfsvoering	V 34	V 34	V 34	V 34	V 34	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Totaal		**V 34**	**V 34**	**V 34**	**V 34**	**V 34**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**

13. Verbonden partijen

Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond	
Maatschappelijke effecten	Bieden van een veilige woon-, leef- en werkomgeving.

Doelstelling voor programma	• Het bieden van een veilige woon-, leef- en werkomgeving en adequate hulpverlening bij incidenten, door onder alle omstandigheden te bewerkstelligen dat er een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde uitvoering is van:
	  ○ werkzaamheden voor het voorkomen, beperken en/of bestrijden van:
	  ▪ brand(gevaar) voor mens en dier;
	  ▪ ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt;
	  ▪ gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.

	○ het bevorderen van een goede hulpverlening bij ongevallen en rampen; ○ het vervoer van zieken en ongevalslachtoffers, de registratie daarvan en het bevorderen van adequate opname van zieken en ongevalslachtoffers in ziekenhuizen of andere instelling voor intramurale zorg; ○ geneeskundige hulpverlening bij rampen. • Het uitvoeren en bevorderen van de voorbereiding van het dagelijkse bestuur en de gemeentelijke afdelingen op hun taken in geval van een ramp of zwaar ongeval op grond van de Wet Veiligheidsregio's.

Zie voor een totaaloverzicht van de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft de paragraaf Verbonden partijen.

PROGRAMMA 2: VERKEER, VERVOER en WATERSTAAT

1. Missie

Het creëren van een schone, hele en veilige buitenruimte. Het kwaliteitsniveau in de buitenruimte is vastgesteld op niveau basis tot sober. Wij streven hierbij een zo optimaal mogelijk rendement na.
De ontwikkeling van de infrastructuur is gericht op een optimale balans tussen mobiliteit, leefbaarheid en (verkeers)veiligheid. Alleen op die manier ontstaan duurzame oplossingen.

2. Doelstellingen per taakveld

Hieronder geven we de doelstellingen per taakveld weer.

Taakveld	Doelstelling
2.1 Verkeer en vervoer	Het bieden van een optimale balans tussen mobiliteit, leefbaarheid en verkeersveiligheid.
2.2 Parkeren	Het zorg dragen voor voldoende parkeermogelijkheden.
2.3 Recreatieve havens	Het bieden van havens voor de recreatieve scheepvaart. *(niet van toepassing voor Capelle aan den IJssel)*
2.4 Economische havens en waterwegen	Het bieden van faciliteiten ten behoeve van de (beroeps)scheepvaart zoals zeehavens, binnenhavens en ligplaatsen en vergunningen bedrijfsvaartuigen. *(niet van toepassing voor Capelle aan den IJssel)*
2.5 Openbaar vervoer	Het bevorderen van gebruik van openbaar vervoer, voorzieningen ter ondersteuning van het openbaar vervoer.

3. Wat willen wij bereiken? / Wat gaan wij daarvoor doen?

Hieronder treft u per taakveld (TV) aan wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen.

TV	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
2.1	Het verbeteren van de verkeersveiligheid in Schollevaar	Ter verbetering van de verkeersveiligheid in Schollevaar worden verkeersveiligheidsmaatregelen gerealiseerd waarbij we zoveel mogelijk aansluiten bij de IBOR-planning.
2.1	Het verbeteren van mobiliteit, leefbaarheid en verkeersveiligheid	1. Het opstellen van een Programma Mobiliteit, inclusief een uitvoeringsprogramma; 2. Het mogelijk maken van een derde generatie Parkshuttle in mixed traffic naar de Schaardijk door het aanbrengen van de benodigde infrastructuur inclusief VRI's op de kruisingen Schaardijk; 3. Het mogelijk maken van personenvervoer over water in de vorm van een waterbus door: - het treffen van voorbereidingen voor een waterbushalte op het Rivium ter hoogte van de huidige watertaxi halte; - het creëren van een autovrije looproute tussen de halte van de Parkshuttle 3.0 en de waterbushalte.
2.5	Optimale verbinding tussen de wijken	De buurtbus is begin september 2019 van start gegaan. Doelen zijn een betere bereikbaarheid van het centrum en een betere verbinding van de wijken met elkaar. De resultaten evalueren wij na een jaar.

4. Wijzigingsvoorstellen Begroting 2020

Nieuwe mobiliteit (N156 eenmalig in 2020) - Beleidskeuze

In het programma Mobiliteit wordt aandacht geschonken aan nieuwe vormen van mobiliteit en slimme oplossingen voor mobiliteitsvraagstukken. Uitdaging daarbij is om de slimme oplossingen direct te kunnen koppelen aan de huidige praktijk.
De actuele mobiliteitsvraagstukken in Rivium en Fascinatio maken het mogelijk om – op basis van cofinanciering - samen met de Verkeersonderneming onderzoek te doen naar het mobiliteitsvraagstuk en daarbij tot een actieprogramma te komen dat Capelle breed kan worden ingezet. Daarbij is aandacht voor zowel bewoners, alsook werkgevers:

1. Werkgeversregelingen (fiets- en tweewielers stimuleringsregelingen, het stimuleren van het gebruik van het OV en flex/thuiswerken);
2. Bewonersaanpak (fietsstimulering door het “fietscircus”, uitprobeeraanbod (deel)fiets en tweewielerregelingen);
3. Actieprogramma deelmobiliteit (behoefteonderzoek deelmobiliteit, probeeraanbod deelauto).

Hieronder een specificatie van de kosten:

Actieprogramma	*Onderwerp*	*Totale kosten*	*Waarvan bijdrage Capelle*
Werkgeversaanpak	Analyseren, adviseren en activeren	99	56
Fietsstimulering	Fietscircus, tweewielenregeling en fietsenbank	163	92
Deelmobiliteit	Behoefteonderzoek en coöperaties van deelmobiliteit	16	8
	Totaal	**278**	**156**

Wij stellen u voor de lasten in de begroting 2020 eenmalig met 156 te verhogen.

Fietsbrug bij kruispunt Algeraweg-Schönberglaan (Krediet 300 / -/- 150 in 2020, voorbereidingsbudget N 31 eenmalig in 2020 en kapitaallasten N 2 vanaf 2021) – Beleidskeuze
Op dit moment moeten de fietsers op het fietspad langs de Algeraweg ter hoogte van de Schönberglaan een ‘slinger’ maken en een kruising met een gebiedsontsluitingsweg over. Voor een verkeersveiligere situatie en een logischere en comfortabelere regionale route van Krimpen richting Prins Alexander stellen we de realisatie van een fietsbrug voor.

Dit kan een reguliere fietsbrug zijn óf een fietsbrug waarin windmolenwieken als constructief element worden hergebruikt. De mogelijkheden hiervoor laten we verkennen door onder andere Royal HaskoningDHV in de pilot ‘Bridge of Blades’.

Op basis van de verwachte ureninzet en de benodigde advieskosten is voor de voorbereiding een budget van N 20 voor 2019 (via de Najaarsnota 2019) en N 31 voor 2020 nodig.

Op basis van een civieltechnische raming van de huidige (verkeerskundige) schets zijn de kosten voor de realisatie van de fietsbrug geschat op 300. Voor de realisatie van de fietsbrug is een bijdrage van de MRDH beschikbaar van 150 (bij 50%). Dit betekent per saldo een krediet van 150 met een kapitaallast van 2 vanaf 2021.

Wij stellen u voor een krediet van 300 met een bijdrage van 150 beschikbaar te stellen en de lasten in de begroting voor de voorbereiding met N 31 eenmalig in 2021 en de kapitaallasten met N 2 structureel vanaf 2021 te verhogen.

Mocht het definitieve besluit van de MRDH anders zijn, dan verwerken we dat in de NJN2019 en/of Voorjaarsnota 2020.

5. Wat mag het kosten?

Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	**Rekening 2018**	**Begroting 2019**	**Begroting 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**	**Raming 2023**
Lasten	N 6.984	N 8.434	N 8.188	N 7.652	N 8.135	N 9.001
Baten	V 604	V 814	V 449	V 395	V 450	V 416
Saldo van baten en lasten	**N 6.380**	**N 7.620**	**N 7.739**	**N 7.257**	**N 7.685**	**N 8.585**

Mutaties in reserves:						
Reserve Openbare Ruimte	N 2.095	V 17.369	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve eenmalige uitgaven	V 319	V 455	N 0	N 0	N 0	N 0
Egalisatiereserve bedrijfsvoering	N 255	N 152	N 152	N 152	N 154	N 154
Algemene reserve	V 400	N 17.242	N 0	N 0	N 0	N 0
Totaal mutaties reserves	**N 1.631**	**V 430**	**N 152**	**N 152**	**N 154**	**N 154**
Resultaat	**N 8.011**	**N 7.190**	**N 7.891**	**N 7.409**	**N 7.839**	**N 8.739**

Grafiek baten en lasten

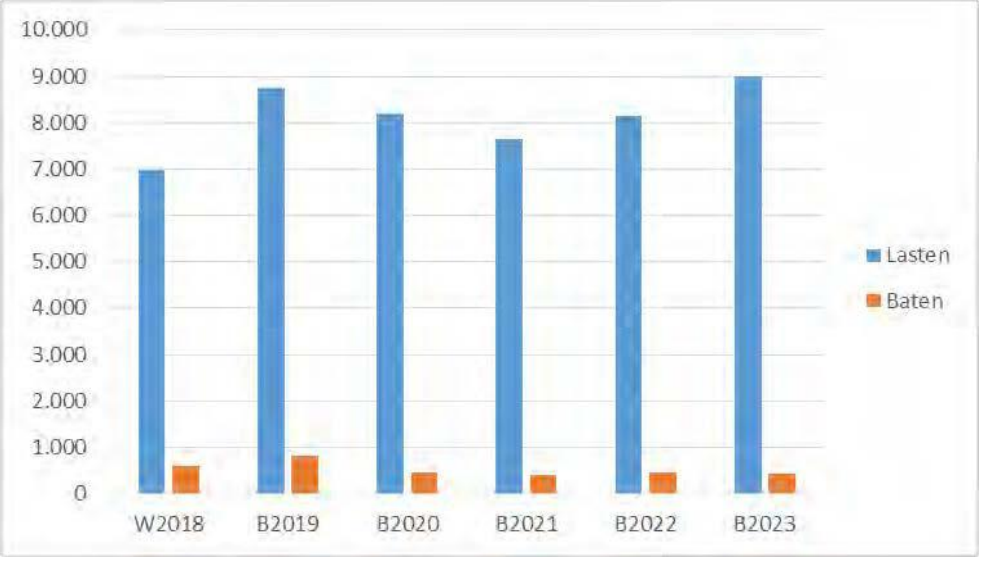

Analyse verschil begroting 2019-2020

Omschrijving	Lasten	Baten	Totaal saldo van baten en lasten	Mutatie Reserves	Resultaat
Lasten					
Lager budget verkeersvoorzieningen (VJN 2019 2.4.1)	V 52		V 52		V 52
Lagere lasten en baten Fietsenstalling metro (zie ook baten)	V 25		V 25		V 25
Vervoersknoop Rivium (NJN2018 2.4.5), hoger budget in 2019 via reserve eenmalige uitgaven (zie ook baten)	V 585		V 585	N 200	V 385
Lagere lasten gemeentelijk mobiliteitsplan (1BW2018 2.4.1 / NJN2018 2.4.8 / VJN2019 2.4.9) via reserve eenmalige uitgaven	V 175		V 175	N 175	N 0
Lagere laste wijkonstluiting Schollevaar in 2020 (VJN2019 2.4.6)	V 30		V 30		V 30
Lagere lasten verkeersmaatregelen Dorpsstraat (VJN2019 2.4.7), budget in 2019	V 30		V 30		V 30
Hoger budget Schoolzones basisscholen (VJN2019 2.4.3)	N 69		N 69		N 69
Nieuwe mobiliteit (wijzigingsvoorstel Begroting 2020)	N 156		N 156		N 156
Voorbereidingsbudget in 2020 Fietsbrug Algeraweg - Schönberglaan (wijzigingsvoorstel Begroting 2020)	N 31		N 31		N 31
Parkeervoorziening A. van Nes, eenmalig budget in 2019 via reserve eenmalige uitgaven (NJN2017 2.4.5 / NJN2018 2.4.7)	V 45		V 45	N 45	N 0

Parkeerbeleid (NJN 2015 2.4.4) t.b.v. nachtparkeertellingen, eenmalig budget 2019	V 40		V 40		V 40
Geen budget Pilot nachtmetro in 2020 (NJN2017 2.4.7)	V 15		V 15		V 15
Buurtbus (VJN2019 2.4.4), hoger budget in 2020 inclusief wervingscampagne (via reserve eenmalige uitgaven) en subsidie MRDH in 2020 t/m 2022 (zie baten)	N 50		N 50		N 50
Afschrijvingen en toegerekende rente	N 463		N 463		N 463
Overige verschillen; vrijval reserve Openbare Ruimte c.s	V 18		V 18	N 127	N 109
	V 246	**N 0**	**V 246**	**N 547**	**N 301**
Baten					
Vervoersknoop Rivium (NJN2018 2.4.5), hoger budget in 2019 via reserve eenmalige uitgaven (zie ook lasten)		N 376	N 376		N 376
Lagere lasten en baten Fietsenstalling metro (zie ook lasten)		N 25	N 25		N 25
Buurtbus (VJN2019 2.4.4), hoger budget in 2020 inclusief wervingscampagne (via reserve eenmalige uitgaven) en subsidie MRDH in 2020 t/m 2022 (zie lasten)		V 35	V 35	N 35	N 0
Overige verschillen		V 1	V 1		V 1
	N 0	**N 365**	**N 365**	**N 35**	**N 400**
Totaal	**V 246**	**N 365**	**N 119**	**N 582**	**N 701**

6. Landelijke indicatoren

Er zijn voor dit programma geen in het BBV voorgeschreven indicatoren.

7. Beleidsindicatoren

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Omschrijving	Bron	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Streef-waarde 2019	Meting VJN 2019	Streef-waarde 2020
Aantal verkeersslachtoffers	Landelijke verkeersongevallen-registratie	67	58	39	*	n.n.b.	*
Aantal verkeersdoden	Landelijke verkeersongevallen-registratie	1	0	2	*	n.n.b.	*
Aantal letselongevallen	Landelijke verkeersongevallen-registratie	58	58	37	*	n.n.b.	*
Aantal meldingen buitenruimte % afhandeling binnen termijn	Interne registratie	5.183 94,7%	6.250 98%	5.893 96%	6.500 98%	1.175 97%	6.000 98%
Het areaal buitenruimte dat voldoet aan de norm (% van het areaal berekend op basis van het prestatiebestek)	Beheerplan 2016-2020	n.v.t	94%	98%	98%	97%	98%

*) Wij vinden het van belang om inzicht te geven in het aantal verkeersdoden, -slachtoffers en letselongevallen, maar niet gepast om hier streefwaarden voor op te nemen.

8. Ontwikkelingen

Parkeren

Een verfijning van de parkeernormen is in voorbereiding. We willen voor nieuwe, kleine woningen lagere parkeernormen hanteren dan het huidige beleid toestaat. Een definitief voorstel nemen wij op in het Programma Mobiliteit dat wij in het tweede kwartaal van 2020 aan u aanbieden. Voor Rivium leggen we eerder een beleidsvoorstel aan u voor. Dit nemen we op in het Gebiedspaspoort Rivium dat wij eind 2019 ter vaststelling aan uw raad aanbieden.

9. Kaderstellende en overige beleidsnota's

De volgende beleidsnota's bevatten actiepunten voor dit programma:

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

- Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP), visie 2010-2020 SLIM Reizen (BBV 166840 december 2010);
- Fietsplan SLIM op de Fiets (BBV 121099 juni 2010);
- 2e Meerjaren Uitvoeringsagenda SLIM Reizen (BBV 166840 juli 2009).

Taakveld 2.2 Parkeren

- Parkeernota en Uitvoeringsprogramma 2015 (BBV 739886 december 2015);
- Paraplubestemmingsplan "Parkeren van de gemeente Capelle aan den IJssel" (BBV 1002988 juli 2018);
- Nota Beleidskaders "Optimalisatie gemeentelijk vastgoed 2012" (BBV 464890 oktober 2012);
- Beleidsnota "Vastgoed in beweging 2013" (BBV 518742 juli 2013);
- Meerjaren Perspectief Vastgoed 2019 (BBV 1031427 juni 2019).

10. Wat zijn de subsidieplafonds?

Niet van toepassing.

11. Incidentele baten en lasten

			Incidentele baten					Incidentele lasten				
		Omschrijving	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Dotatie vanuit reserve Openbare Ruimte c.s. t.g.v. algemene reserve vrij besteedbaar	V 17.438					N 17.438				
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Diverse mutaties projecten IBOR	V 195					N 195				
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Eenmalig budget in 2019 Gemeentelijk Verkeer- en vervoerplan (1BW18) met dekking reserve eenmalig uitgaven)	V 175					N 175				
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Eenmalig budget in 2017 Fietsvoorzieningen metro met dekking reserve eenmalige uitgaven (VJN2019 2.4.9)	V 25					N 25				
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Fietsvoorzieningen metro	V 25					N 25				
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Vervoersknoop Rivium; deels dekking reserve eenmalige uitgaven	V 200					N 650	N 65			
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Vervoersknoop Rivium (NJN2018 2.4.6)	V 403									
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Wijkontluiting Schollevaar (VJN2019 2.4.6)						N 60	N 30			
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Verkeersmaatregelen Dorpsstraat (VJN2019 2.4.7)						N 30				
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Schoolzones basisscholen (VJN2019 2.4.3)						N 57				
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Nieuwe mobiliteit (wijzigingsvoorstel begroting 2020)							N 156			
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Fietsbrug Algeraweg _ Schönberglaan (wijziginggsvoorstel begroting 2020)							N 31			
2	2.2 Parkeren	Parkeerbeleid (NJN2015 2.4.4) tbv nachtparkeertellingen						N 40				
2	2.2 Parkeren	Parkeerplaats Aert van Nesstraat (NJN2017 2.4.5); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 45					N 45				
2	2.5 Openbaar vervoer	Wervingscampagne buurtbus (NJN2018 2.4.7) met dekking reserve	V 35					N 35				

		eenmalige uitgaven										
		Totaal	**V 18.541**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 18.775**	**N 282**	**N 0**	**N 0**	**N 0**

12. Structurele mutaties reserves

		Onttrekkingen					Toevoegingen				
Progr.	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
2	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 152	N 152	N 152	N 154	N 154
Totaal		**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 152**	**N 152**	**N 152**	**N 154**	**N 154**

13. Verbonden partijen

Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)	
Maatschappelijke effecten	Concurrerende en bereikbare metropoolregio
Doelstelling voor programma	Het bieden van een optimale balans tussen mobiliteit, leefbaarheid en verkeersveiligheid en het bevorderen van gebruik van openbaar vervoer.

Zie voor een totaaloverzicht van de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft de paragraaf Verbonden partijen.

PROGRAMMA 3: ECONOMIE

1. Missie

Onze ambities voor de Capelse economie zijn opgenomen in het Programma Economie, dat in 2019 is vastgesteld. Wij zorgen voor een uitstekend en duurzaam ondernemersklimaat en een goede voorzieningenstructuur. Door de juiste randvoorwaarden te creëren en door bedrijven de ruimte te geven om te vernieuwen en te groeien. Ook stimuleren we samenwerking tussen bedrijven verder. Hierbij blijven we aandacht hebben voor duurzaamheid en de leefomgeving.
Wij dragen zorg voor een goed werkklimaat, zodat het aantal banen in Capelle minimaal op peil blijft. Ook blijven we voortdurend op zoek naar nieuwe kansen, bijvoorbeeld door actief in te spelen op de nieuwe aandacht voor Vrijetijdseconomie.

2. Doelstellingen per taakveld

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden met bijbehorende doelstellingen:

Taakveld	Doelstelling
3.1 Economische ontwikkeling	Het algemene beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Het scheppen van fysieke condities voor alle vormen van bedrijvigheid
3.3 Bedrijfsloket en - regelingen	Het geven van voorlichting, advies en dienstverlening aan lokale bedrijven; financiële steunregelingen voor bedrijven; regelen straathandel
3.4 Economische promotie	Het verrichten van promotionele activiteiten om de gemeente op de kaart te zetten, gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en arbeid; promotie toerisme. Het verkrijgen van algemene middelen voor het uitvoeren van de gemeentelijke taken (logiesbelasting).

3. Wat willen wij bereiken? / Wat gaan wij daarvoor doen?

Hieronder treft u per taakveld (TV) aan wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen.

TV	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
3.1	Het versterken van de economische positie van Capelle aan den IJssel, door in te zetten op groei van de economie en van de werkgelegenheid	1. Opzetten van een Creative Tech Campus op Rivium; 2. Menukaart opstellen voor startende ondernemers; 3. Evalueren en actualiseren van de Structuurvisie Detailhandel.
3.1	Het versterken en verbeteren van kantoor-, bedrijfs- en winkellocaties	1. Inventarisatie maken van glasvezel op bedrijventerreinen; 2. Onderzoek doen naar behoefte woon-werkunits; 3. Inzetten op een KVO op Capelle West; 4. Onderzoek Koperwiek langs speerpunten Platform 'De Nieuwe Winkelstraat'.
3.1	Het voortzetten van de goede relatie met ondernemers	1. Onderzoeken in welke vorm de ondernemersprijs terug kan komen; 2. Tweemaal per jaar een Capels Ondernemersontbijt organiseren.
3.2	Het versterken van de fysieke bedrijfsinfrastructuur	1. Plan voor stadsdistributie Hoofdweg ontwikkelen; 2. Aansluiting zoeken bij ontwikkelingen Alexanderknoop.

4. Wijzigingsvoorstellen Begroting 2020

Geen voorstellen.

5. Wat mag het kosten?

Programma 3 Economie	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Lasten	N 1.577	N 1.860	N 1.252	N 1.265	N 1.267	N 1.268
Baten	V 1.444	V 1.139	V 1.092	V 1.092	V 1.092	V 1.092
Saldo van baten en lasten	**N 133**	**N 721**	**N 160**	**N 173**	**N 175**	**N 176**
Mutaties in reserves:						
Reserve eenmalige uitgaven	V 264	V 305	N 0	N 0	N 0	N 0
Egalisatiereserve Centrummarkt		N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve herstr.actief grondbeleid	V 475	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve Openbare Ruimte	N 200	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Egalisatiereserve bedrijfsvoering	V 47	N 59	N 59	N 59	N 59	N 59
Totaal mutaties reserves	**V 586**	**V 246**	**N 59**	**N 59**	**N 59**	**N 59**
Resultaat	**V 453**	**N 475**	**N 219**	**N 232**	**N 234**	**N 235**

Grafiek baten en lasten

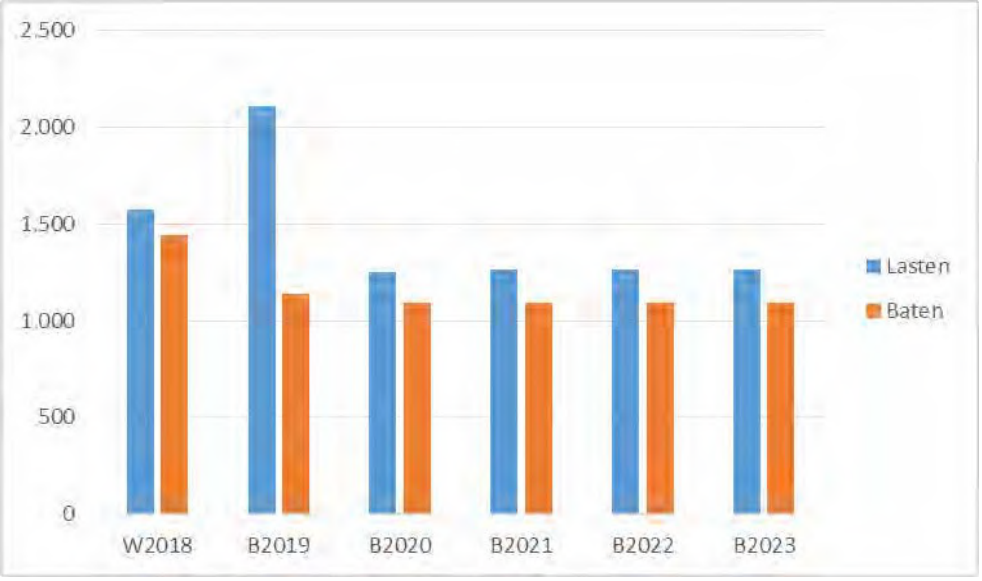

Analyse verschil 2019-2020

Omschrijving	Lasten	Baten	Totaal saldo van baten en lasten	Mutatie Reserves	Resultaat
Lasten					
Lagere lasten Hoofdweggebied (NJN2016 5.4.2)	V 190		V 190		V 190
Lagere lasten Hoofdweggebied (NJN2018 3.4.1 / VJN2019 3.4.5) met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 235		V 235	N 235	N 0
Plankosten revitalisering De Scholver en eenmalige grondverkoop (VJN2019 3.4.1), budget in 2019 (zie baten)	V 30		V 30		V 30

Leidraad Hoofdweggebied (VJN2019 3.4.2), budget in 2019	V 44		V 44		V 44
Lager budget BIZ Capelle-West (VJN2017 3.4.4 / VJN2018 3.4.6 / VJN 2019 3.4.5) met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 70		V 70	N 70	N 0
Afschrijvingen en toegerekende rente	N 100		N 100		N 100
Actualisatie directe personeels- en apparaatskosten	V 101		V 101		V 101
Overige verschillen	V 38		V 38		V 38
	V 608	**N 0**	**V 608**	**N 305**	**V 303**
Baten					
Plankosten revitalisering De Scholver en eenmalige grondverkoop (VJN2019 3.4.1), budget in 2019 (zie lasten)		N 15	N 15		N 15
Overige verschillen		N 32	N 32		N 32
	N 0	**N 47**	**N 47**	**N 0**	**N 47**
Totaal	**V 608**	**N 47**	**V 561**	**N 305**	**V 256**

6. Landelijke indicatoren

Hieronder treft u de in het BBV voorgeschreven indicatoren voor dit programma aan.

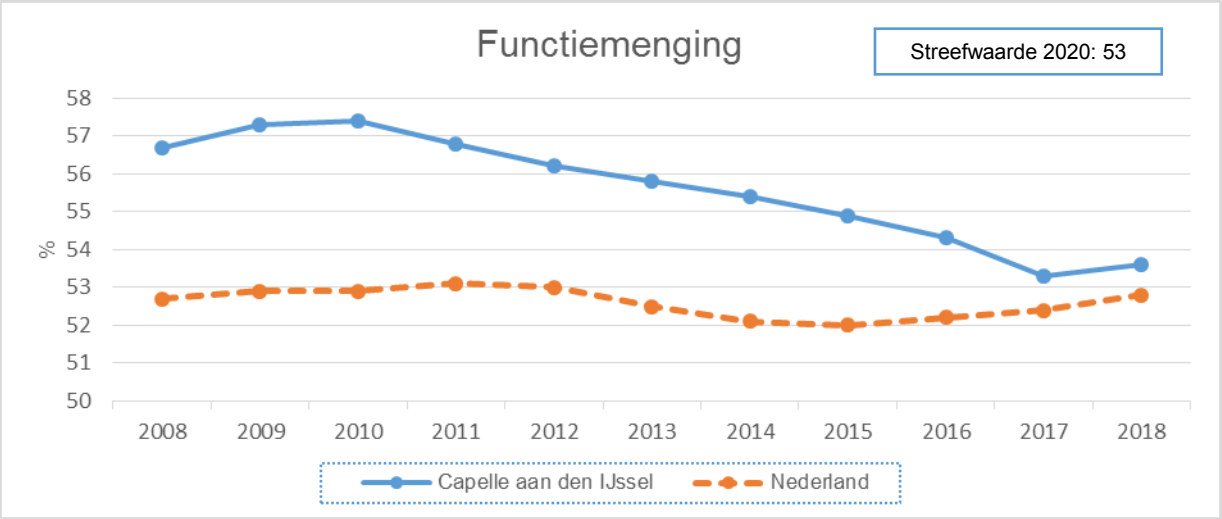

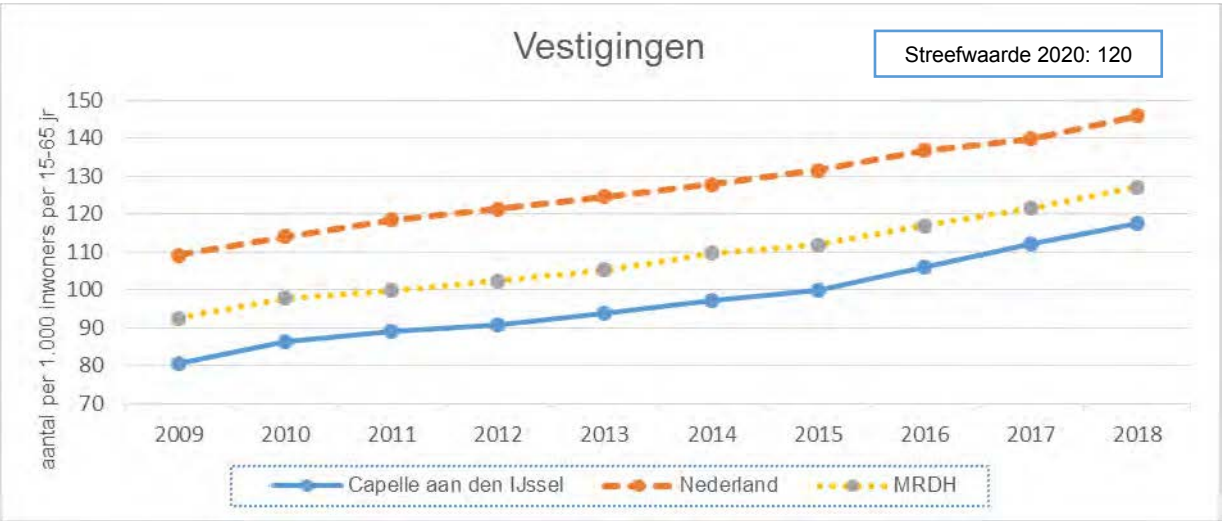

7. Beleidsindicatoren

Taakveld 3.1 t/m 3.4

Omschrijving	Bron	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Streef-waarde 2019	Meting VJN 2019	Streef-waarde 2020
Bezettingsgraad Rivium	Interne registratie	53,3%	53,0%	63,4%	68,0%	n.n.b.	75,0%

8. Ontwikkelingen

Programma Economie

Mede op basis van de doelstellingen in het in 2019 vastgestelde Programma Economie zetten wij in 2020 in op het versterken van de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Wij werken mee aan het programma Sterk Techniek Onderwijs waarvan het IJsselcollege en het Comeniuscollege samen met een aantal regionale partners de trekker zijn. Wij leggen voor dit programma de verbinding met Capelse ondernemers. Als deelnemer aan het MKB Werkoffensief spannen wij ons in om mensen die – soms langdurig – werkloos zijn weer in te zetten op de arbeidsmarkt, door directe bemiddeling met Capelse bedrijven.
Een nieuw onderwerp waar we ons op richten is de Vrijetijdseconomie. Hier liggen kansen voor zowel de gemeente als voor Capelse bedrijven: de groeimarkt van recreatie en toerisme biedt ook voor onze centraal in de regio gelegen gemeente nieuwe kansen.

Overeenkomst abri's en informatiepanelen

De huidige overeenkomst voor de abri's en informatiepanelen binnen onze gemeente vervalt medio 2020. De inkomsten hiervan vallen naar aanleiding van de uitkomst van de aanbesteding lager uit; de financiële gevolgen nemen we mee in de Voorjaarsnota 2020.

Creative Tech Campus

In het concept gebiedspaspoort van Het Nieuwe Rivium wordt gesproken over een Creative Tech Campus, een locatie met een diversiteit aan innovatieve technische en ICT bedrijven. Op deze plek komen bedrijven, onderwijs en arbeidsmarkt bij elkaar. Met de ontwikkeling van deze campus springen wij in op de campusontwikkeling die nu speelt in de MRDH (zoals o.a. vastgesteld in het Programma Economie). Binnen Rivium is er ruim draagvlak voor dit idee. In 2019 worden de plannen voor deze campus verder uitgewerkt en zal een verdere verkenning plaats vinden naar bedrijven en onderwijsinstellingen die aan kunnen sluiten bij de ontwikkeling van een Creative Tech Campus."

9. Kaderstellende en overige beleidsnota's

De volgende beleidsnota's bevatten actiepunten voor dit programma:

Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling

- Programma Economie 2019-2022 'Aan de slag voor de economie van morgen' (BBV 1078692 april 2019).

Taakveld 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

- Verordening Winkeltijden Capelle aan den IJssel 2014 (BBV 585675 juli 2014);
- Structuurvisie Detailhandel 2015 (BBV 612676 februari 2015).

Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

- Marktverordening Capelle aan den IJssel (BBV 947636 december 2017);
- Verordening Marktgeld 2018 (BBV 947636 december 2017);
- Verordening BI-zone CapelleXL 2016-2020 (BBV 763518 februari 2016);
- Verordening BI-zone Capelle-West 2017-2021 (BBV 842118 december 2016).

Taakveld 3.4 Economische promotie

- Verordening logiesbelasting 2020 (4e kwartaal 2019 in raad).

10. Wat zijn de subsidieplafonds?

Niet van toepassing.

11. Incidentele baten en lasten

			Incidentele baten					Incidentele lasten				
Pr.	**Taakveld**	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
3	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Hoofdweg-gebied (NJN2018 3.4.1 / VJN2019 3.4.5); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 235					N 235				
3	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Hoofdweg-gebied (NJN2016 5.4.2)						N 190				
3	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Grex Horeca Zandrak	V 257					N 259				
3	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Revitalisering De Scholver (VJN2019 3.4.1)	V 15					N 30				
3	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Leidraad Hoofdweggebied (VJN2018 3.4.4 / VJN2019 3.4.2(						N 44				
3	3.3 Bedrijvenloker en bedrijfsreg	Eenmalig hoger budget BIZ Capelle-West (NJN2018 3.4.3 / VJN2019) met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 70					N 70				
		Totaal	**V 577**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 828**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**

12. Structurele mutaties reserves

		Onttrekkingen					Toevoegingen				
Progr.	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
3	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 59	N 59	N 59	N 59	N 59
Totaal		**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 59**	**N 59**	**N 59**	**N 59**	**N 59**

13. Verbonden partijen

Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)	
Maatschappelijke effecten	Concurrerende en bereikbare metropoolregio.
Doelstelling voor programma	Het versterken van de (economische) concurrentiekracht van de regio.

Zie voor een totaaloverzicht van de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft de paragraaf Verbonden partijen.

PROGRAMMA 4: ONDERWIJS

1. Missie

Wij scheppen voorwaarden zodat kinderen en jongeren in Capelle aan den IJssel kunnen opgroeien en zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige burgers. Wij doen dit bijvoorbeeld door te zorgen voor educatieve voorzieningen in de voorschoolse periode, het voorkomen en bestrijden van onderwijs- en ontwikkelingsproblemen, het tegengaan van voortijdig schoolverlaten en door te zorgen voor voldoende voorzieningen voor onderwijshuisvesting en gymonderwijs. Ook zorgen wij dat wij de wettelijke taken voor onderwijshuisvesting, leerplicht en leerlingenvervoer goed uitvoeren.

2. Doelstellingen per taakveld

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden met bijbehorende doelstellingen:

Taakveld	Doelstelling
4.1 Openbaar basisonderwijs	Het uitvoeren van de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basisonderwijs (inclusief bewegingsonderwijs). *Niet van toepassing: in Capelle is de gemeente geen schoolbestuur.*
4.2 Onderwijshuisvesting	Het binnen het kader van de wettelijke regelingen voorzien in de huisvesting van scholen voor openbaar en bijzonder onderwijs.
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken.	• Het voorkomen en bestrijden van educatieve achterstanden en sociaal-emotionele problemen bij (jonge) kinderen; • Het stimuleren van schooldeelname (leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten); • Het faciliteren van het onderwijsaanbod aan volwassenen; • Het (doen) uitvoeren en bekostigen van het leerlingenvervoer.

3. Wat willen wij bereiken? / Wat gaan wij daarvoor doen?

Hieronder treft u per taakveld (TV) aan wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen.

TV	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
4.2	Het binnen het kader van de wettelijke regelingen voorzien in de huisvesting van scholen voor openbaar en bijzonder onderwijs	Vaststellen van een geactualiseerde 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs' en zorgen voor voldoende en veilige onderwijshuisvesting op het grondgebied van de gemeente door naleving van deze verordening en uitvoering van het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs.
4.3	Het voorkomen en bestrijden van educatieve achterstanden en sociaal-emotionele problemen bij (jonge) kinderen	Uitvoering van het herijkte gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (thema's: taalstimulering, pedagogisch partnerschap, doorgaande lijn, binnen- en buitenschools leren, ondersteuning en zorg, interprofessionele samenwerking), inclusief voortzetting van subsidieverlening voor peuteropvang met een VVE-aanbod.
4.3	Het stimuleren van schooldeelname (leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten)	Uitvoeren van activiteiten en maatregelen gericht op het behalen van een startkwalificatie en het verminderen van voortijdig schoolverlaten door het ondersteunen van jongeren en docenten.

4. Wijzigingsvoorstellen Begroting 2020

Geen.

5. Wat mag het kosten?

Programma 4 Onderwijs	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Lasten	N 6.278	N 9.242	N 8.585	N 8.353	N 8.722	N 9.015
Baten	V 1.882	V 3.275	V 3.283	V 3.185	V 3.185	V 3.185
Saldo van baten en lasten	**N 4.396**	**N 5.967**	**N 5.302**	**N 5.168**	**N 5.537**	**N 5.830**
Mutaties in reserves:						
Reserve grote investeringen	V 2.261	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve eenmalige uitgaven	V 172	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve Openbare Ruimte	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Egalisatiereserve bedrijfsvoering	N 84	N 37	N 37	N 37	N 37	N 37
Totaal mutaties reserves	**V 2.349**	**N 37**	**N 37**	**N 37**	**N 37**	**N 37**
Resultaat	**N 2.047**	**N 6.004**	**N 5.339**	**N 5.205**	**N 5.574**	**N 5.867**

Grafiek baten en lasten

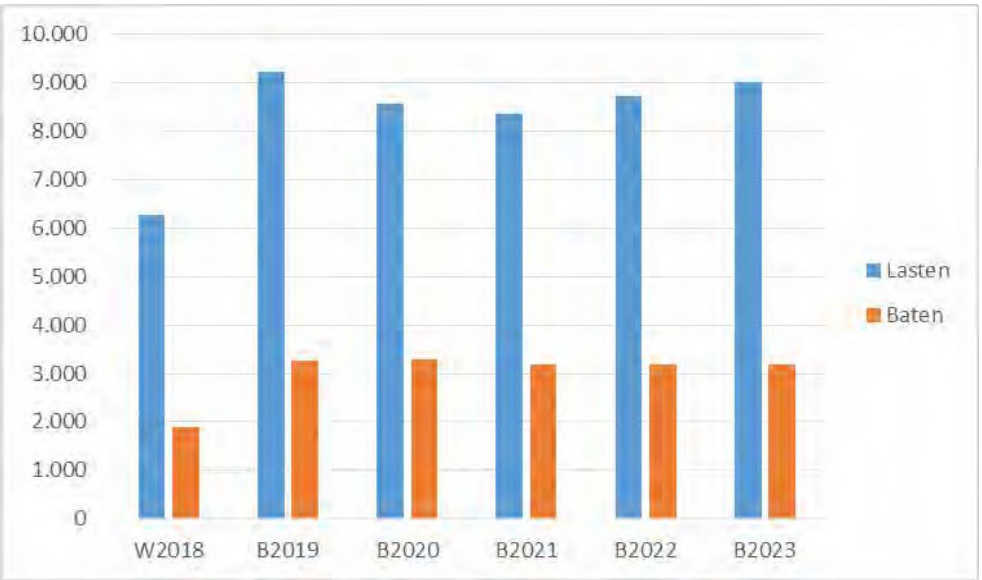

Analyse verschil begroting 2019-2020

Omschrijving	Lasten	Baten	Totaal saldo van baten en lasten	Mutatie Reserves	Resultaat
Lasten					
Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (VJN2018 4.4.2)	V 1.025		V 1.025		V 1.025
Budget Kinderlabs - overheveling naar programma 6	V 83		V 83		V 83
Afschrijvingen en toegerekende rente	N 266		N 266		N 266
Actualisatie directe personeels- en apparaatskosten	N 144		N 144		N 144

Overige verschillen	N 41		N 41		N 41
	V 657	**N 0**	**V 657**	**N 0**	**V 657**
Baten					
Overige verschillen		V 8	V 8		V 8
	N 0	**V 8**	**V 8**	**N 0**	**V 8**
Totaal	**V 657**	**V 8**	**V 665**	**N 0**	**V 665**

6. Landelijke indicatoren

Hieronder treft u de in het BBV voorgeschreven indicatoren voor dit programma aan.

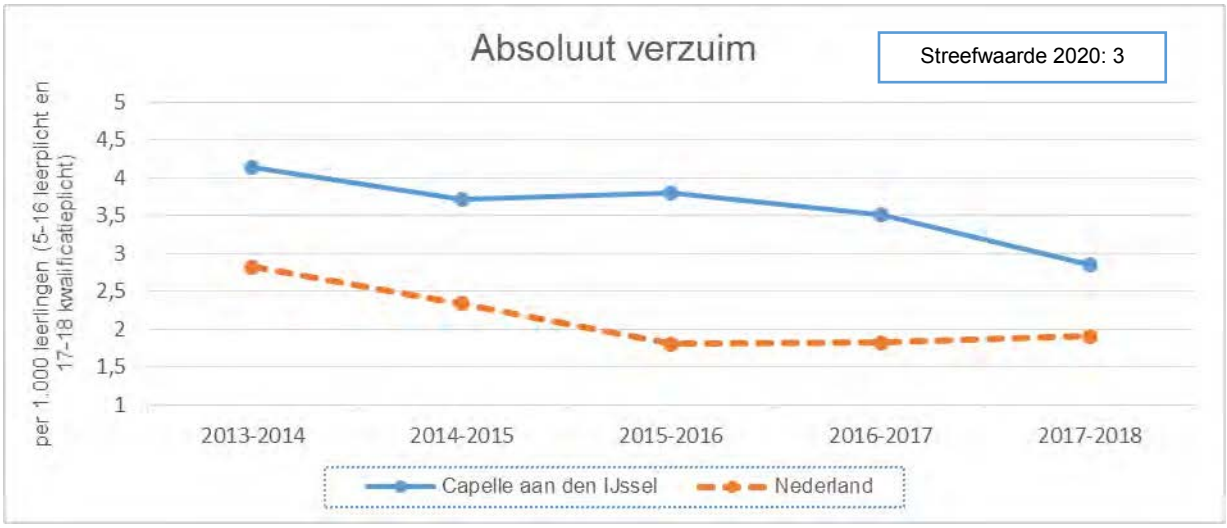

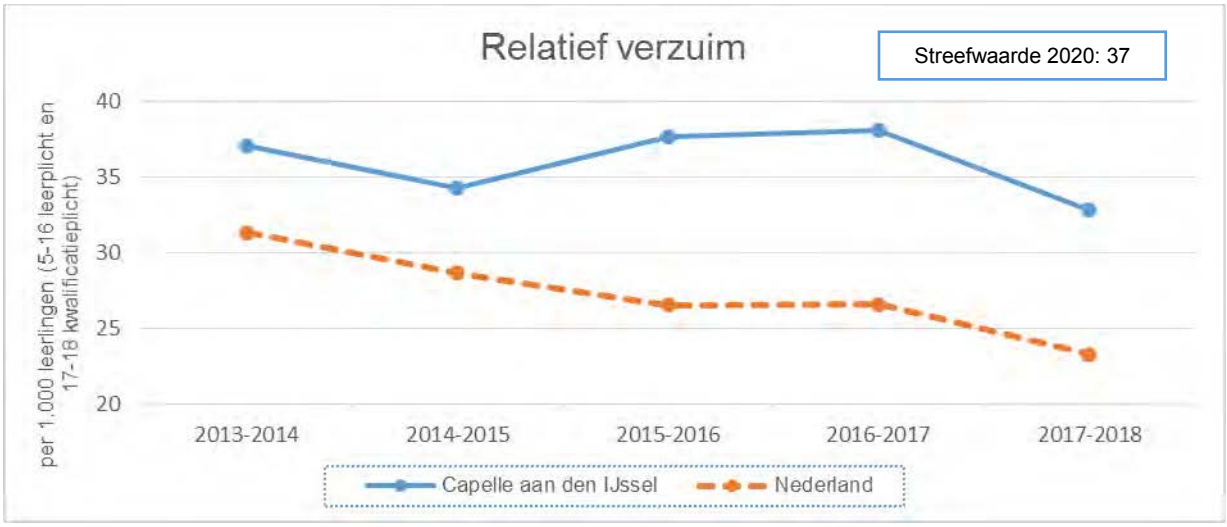

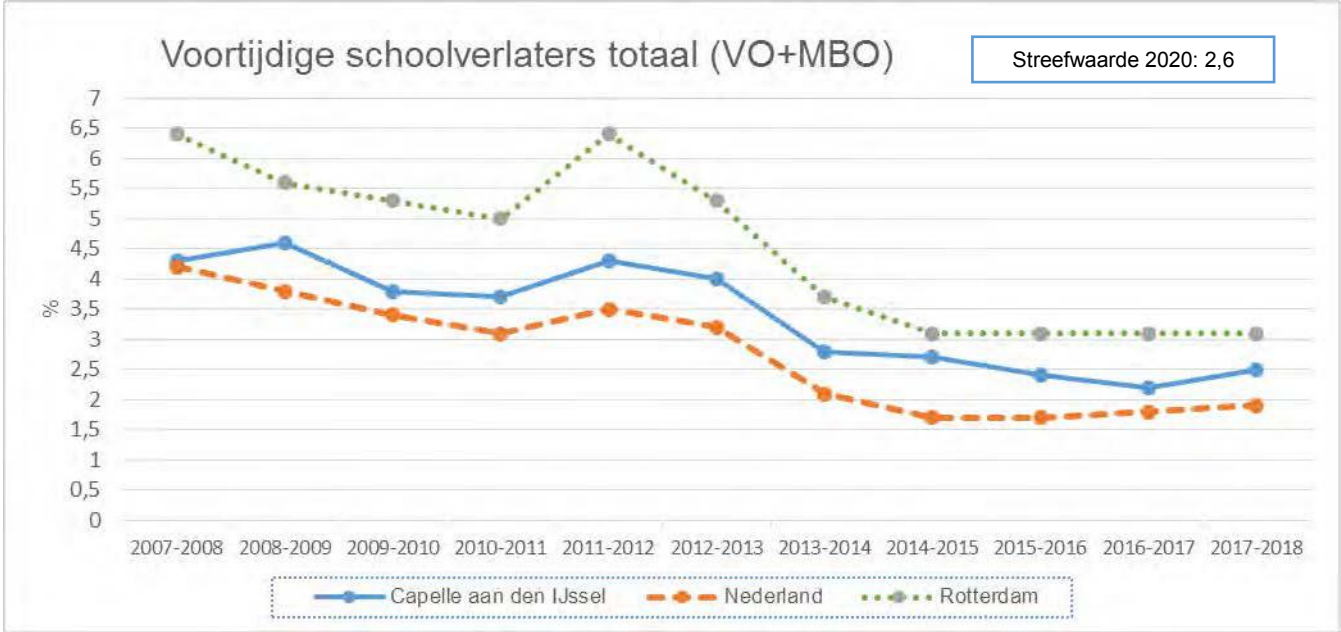

7. Beleidsindicatoren

Niet van toepassing.

8. Ontwikkelingen

Aanpak laaggeletterdheid 2020-2024

Het kabinet trekt voor de periode 2020-2024 in totaal 425 miljoen euro uit om laaggeletterdheid te bestrijden. Het betreft een vernieuwde aanpak van het programma Tel Mee met Taal. Per 2020 is een extra bedrag van € 5 miljoen oplopend tot € 7,3 miljoen in 2024 voor de centrumgemeenten beschikbaar. Het aandeel van Capelle bedraagt naar verwachting € 27.000 in 2020 oplopend naar € 32.000 in 2022.

Onderdeel van de vernieuwde aanpak is om meer mensen bereiken die Nederlands als moedertaal hebben en om mensen te leren omgaan met een computer of smartphone. In de aanpak is een nadrukkelijke rol weggelegd voor de Nederlandse bibliotheken in het bereiken van laagtalige volwassenen, maar ook kinderen. In Capelle werken we samen met betrokken partijen, waaronder de Bibliotheek aan den IJssel en Welzijn Capelle en het CJG Capelle aan den IJssel, aan verdere vormgeving van de aanpak.

Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid

Per 1 januari 2019 heeft het Rijk de verdeelsleutel voor de verdeling van de middelen voor gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid aangepast, om beter aan te sluiten bij de daadwerkelijke problematiek in gemeenten. Volgens deze nieuwe verdeelsleutel ontvangt Capelle meer middelen voor het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden. Hoewel er vanuit het ministerie voor de huidige OAB-periode (2019-2022) geen nieuwe inhoudelijke doelstellingen zijn geformuleerd, is wel één van de opdrachten aan gemeenten om met ingang van 1 augustus 2020 een VVE-aanbod van 16 uur aan doelgroeppeuters te realiseren. Peuters met een VVE-indicatie dienen vanaf die datum tussen hun 2e,5e en 4e jaar een aanbod te ontvangen van 960 uur. Dit betekent een uitbreiding van 6 uur per week ten opzichte van de huidige situatie (16 uur per week i.p.v. 10 uur). De subsidieregeling Peuteropvang wordt met ingang van 1 januari 2020 zo aangepast, dat wij aan deze opdracht voldoen. Daarnaast wordt de subsidie gecontinueerd die beschikbaar is voor de opvang van peuters uit kostwinnersgezinnen (waarvan de ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag).

9. Kaderstellende en overige beleidsnota's

De volgende beleidsnota's bevatten actiepunten voor dit programma:

Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting

- Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHO) (BBV 949628 december 2017);

- Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Capelle aan den IJssel 2015 (BBV 603448 december 2014);
- Nota Beleidskaders “Optimalisatie gemeentelijk vastgoed 2012” (BBV 464890 oktober 2012);
- Beleidsnota “Vastgoed in beweging 2013” (BBV 518742 juli 2013);
- Meerjaren Perspectief Vastgoed 2019 (BBV 1031427 juni 2019).

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

- Verordening en beleidsregels leerlingenvervoer Capelle aan den IJssel 2014 (BBV 548446 maart 2014);
- Beleidsregels Handhaving Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen Capelle aan den IJssel 2016 (BBV 681529 april 2016);
- Onderwijsnotitie 2016-2020 ‘Leren voor het leven’ (BBV 769171 juni 2016).

10. Wat zijn de subsidieplafonds?

Subsidieregeling	Plafond (* € 1.000)
Onderwijsachterstanden	700
Peuteropvang	2.000
Brede Schoolnetwerken	304

11. Incidentele baten en lasten

			Incidentele baten					Incidentele lasten				
Pr.	Taakveld	Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Dotatie aan Reserve Openbare Ruimte c.s. SBWRM Ijsselcollege						N 68				
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Strategische Huisvestingsplan Onderwijs (VJN2018 4.4.2), verhuiskosten en een malige investering						N 1.010				
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Onderwijshuisvesting (wijzigingsvoorstel begroting 2019)						N 415				
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Nieuwbouw 2e fase Comenius College (VJN2019 4.4.1) - sloop, verhuiskosten							N 400			N 150
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Strategische Huisvestingsplan Onderwijs (VJN2018 4.4.2)							N 0	N 0	N 0	N 0
		Totaal	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 1.493**	**N 400**	**N 0**	**N 0**	**N 150**

12. Structurele mutaties reserves

		Onttrekkingen					Toevoegingen				
Progr.	Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
4	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 37	N 37	N 37	N 37	N 37
Totaal		**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 37**	**N 37**	**N 37**	**N 37**	**N 37**

13. Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen die een directe relatie hebben met het programma Onderwijs.

PROGRAMMA 5: SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

1. Missie

Wij realiseren een zo optimaal mogelijk aanbod van voorzieningen en activiteiten op het gebied van sport, cultuur en recreatie. Wij willen stimuleren dat iedere Capellenaar de gelegenheid heeft om mee te doen op deze terreinen en vinden het belangrijk om op een zo laagdrempelig mogelijke manier toegang te bieden. Verder creëren wij een schone, hele en veilige buitenruimte. Het Capelse groen is belangrijk voor het wonen en werken in de Capelse wijken. Binnen de financiële mogelijkheden streven we naar het verhogen van het onderhoudsniveau. We behouden het cultureel erfgoed en stimuleren de beleving daarvan.

Deelprogramma's en taakvelden

Het programma Sport, cultuur en recreatie is onderverdeeld in 2 deelprogramma's met daarbij de behorende verplichte taakvelden:

Deelprogramma's	Taakvelden
Vrije tijdsbesteding (Sport en Cultuur)	5.1 Sportbeleid en activering
	5.2 Sportaccommodaties
	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
	5.4 Musea
	5.5 Cultureel erfgoed
	5.6 Media
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

2. Doelstellingen per taakveld

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden met bijbehorende doelstellingen:

Taakveld	Doelstelling
5.1 Sportbeleid en activering	Stimuleren van sport (breedtesport en prestatiesport) en bewegen.
5.2 Sportaccommodaties	Het gelegenheid geven tot sportbeoefening door het beschikbaar stellen van accommodaties voor sportbeoefening.
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Het stimuleren, bevorderen en faciliteren van het kunst- en cultuuraanbod in de gemeente op het gebied van beeldende kunst, muziek, dans en toneel. Het uitvoeren van traditionele evenementen zoals koningsdag en dodenherdenking.
5.4 Musea	Het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur.
5.5 Cultureel erfgoed	Het conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed.
5.6 Media	Het zorg dragen voor fysieke en elektronische cultuurdragers, zoals bibliotheken en lokale omroep.
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Het zorg dragen voor natuurbescherming, parken en plantsoenen, aanleg en onderhoud van kleine watergangen, gemeentelijke recreatievoorzieningen, toeristische voorzieningen en overige recreatieve voorzieningen.

3. Wat willen wij bereiken? / Wat gaan wij daarvoor doen?

Hieronder treft u per taakveld (TV) aan wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen.

TV	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen?
5.1	Het verbeteren van gezondheid en welzijn van de Capellenaar met sport en bewegen	1. Uitvoeren van de Prestatieafspraken 2020 Sportief Capelle; 2. Opstellen van een lokaal sportakkoord. Dit betreft onder andere afspraken tussen gemeente, sport- en beweegaanbieders en maatschappelijk partners om sport en bewegen als doel en middel breder en duurzaam te verankeren in de Capelse samenleving.

5.3	Het bevorderen van talentontwikkeling bij kinderen en jongeren	1. Inzetten op cultuureducatie op scholen (via activiteiten binnen het Brede Scholen Netwerk, combinatiefunctionarissen muziek en theater, CultuurWijzer en de Cultuurshock); 2. Subsidiëren van muziek- en theateronderwijs.
5.5	Het vergroten van de waardering van het erfgoed van 1950-1960	In de Erfgoednota 2018 hebben wij ons voorgenomen om een nader onderzoek naar de cultuurhistorische waarde van de sociale woningbouw 1950-1960 te doen. Dit onderzoek pakken wij in 2020 op. De rijksoverheid is gestart met het onderzoeksprogramma 'Post 65'. Aan Capelle is gevraagd om deel te nemen aan de verkenningsfase. Dat kan waarschijnlijk van meerwaarde zijn voor ons eigen onderzoek.
5.7	Het zorgdragen voor natuurbescherming	1. Ter voorbereiding op de uitvoering is de kwaliteitsimpuls op openbare ruimte voor het onderdeel toegangswegen aan de Commissie SOB ter consultatie voorgelegd. Hierop volgt begin 2020 een voorstel om de toegangswegen op te pakken. De financiële gevolgen nemen we mee in de Voorjaarsnota 2020. 2. Het nieuwe Programma Buitenruimte wordt opgesteld nadat de nu lopende evaluatie in de raad en commissies is geweest. In het Programma Buitenruimte worden alle beleidsvelden uit de openbare ruimte in samenhang behandeld; water, groen, stedelijk beheer, wegen, verlichting, bruggen enzovoorts. We verwachten door integraal naar de buitenruimte te kijken, keuzes te kunnen maken die de kwaliteit van de leefomgeving van Capellenaren verbetert. Evenals de Stadsvisie en het Programma Mobiliteit ronden we dit Programma in 2020 af.
5.7	Het versterken van de recreatieve functie van de IJssel	1. We werken aan een aanvulling van het Zandrakpark met een gedeelte dat de waternatuur tot zijn recht laat komen. Hierbij besteden wij uiteraard aandacht aan de mogelijkheden voor recreatie en natuurbeleving. Dit project hebben we in 2019 ontworpen; in 2020 starten we de voorbereiding van de uitvoering. 2. Bij het ontwikkelen van het gedeelte van Het Nieuwe Rivium dat aan de Nieuwe Maas is gelegen sluiten we aan bij het project De Rivier als getijdengebied dat aan de Rotterdamse kant draait. De totale planning van het ontwikkelgebied legt de prioriteit echter nog niet bij de rivieroever, met uitzondering van de halte voor de waterbus. 3. We sluiten aan bij de provinciale landschapstafel die zich buigt over de rivier als getijdengebied en alert zijn op subsidiemogelijkheden voor ontwikkeling en uitvoering.

4. Wijzigingsvoorstellen Begroting 2020

Deelprogramma 5A Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)

Viering 75 jaar vrijheid (N 100 in 2020) – Beleidskeuze

In 2020 is het 75 jaar geleden dat Nederland is bevrijd. Een historisch moment waar door heel Nederland activiteiten worden georganiseerd. Om de vrijheid te vieren, maar ook vanuit educatief perspectief om de verworven vrijheden te koesteren en borgen. De wens is om ook in Capelle hier op speciale wijze aandacht aan te schenken met als doel het vernieuwde programma over vrijheid te promoten bij Capelse doelgroepen waaronder ook de jonge(re) generaties. Dit betekent dat er naast het herdenken van oorlog en bevrijding passende aandacht is voor het (opnieuw) betekenis geven aan het leven in vrijheid. Om dit te bereiken is het de opzet om gedurende de periode van 30 oktober 2019 tot aan 5 mei 2020 diverse activiteiten te organiseren. Het programma, geïnitieerd en deels georganiseerd door de gemeente, wordt uitgevoerd samen met de stad en de Capellenaren speelt zich vooral af in april 2020 met als hoogtepunt Bevrijdingsdag 5 mei 2020.

Wij stellen u voor om de lasten betreffende de Viering 75 jaar vrijheid eenmalig te verhogen met N 100 in 2020.

Deelprogramma 5B Openbaar Groen en (openlucht) Recreatie
Geen voorstellen.

5. Wat mag het kosten?

Het programma Sport, cultuur en recreatie bestaat uit de deelprogramma's 5a Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur) en 5b Openbaar Groen en (openlucht) recreatie. De volgende tabellen zijn ook opgebouwd per deelprogramma.

Deelprogramma 5a Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur):

Programma 5a Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)	**Rekening 2018**	**Begroting 2019**	**Begroting 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**	**Raming 2023**
Lasten	N 10.423	N 10.778	N 11.996	N 13.026	N 13.035	N 13.054
Baten	V 3.034	V 3.037	V 3.554	V 3.979	V 3.979	V 3.979
Saldo van baten en lasten	**N 7.389**	**N 7.741**	**N 8.442**	**N 9.047**	**N 9.056**	**N 9.075**
Mutaties in reserves:						
Reserve grote investeringen	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve eenmalige uitgaven	V 54	N 190	V 121	V 79	N 0	N 0
Algemene reserve	V 50	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Egalisatiereserve bedrijfsvoering	V 104	N 38	N 38	N 38	N 38	N 38
Reserve Openbare Ruimte	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve herstr.actief grondbeleid	N 39		N 0	N 0	N 0	N 0
Totaal mutaties reserves	**V 169**	**N 228**	**V 83**	**V 41**	**N 38**	**N 38**
Resultaat	**N 7.220**	**N 7.969**	**N 8.359**	**N 9.006**	**N 9.094**	**N 9.113**

Grafiek baten en lasten

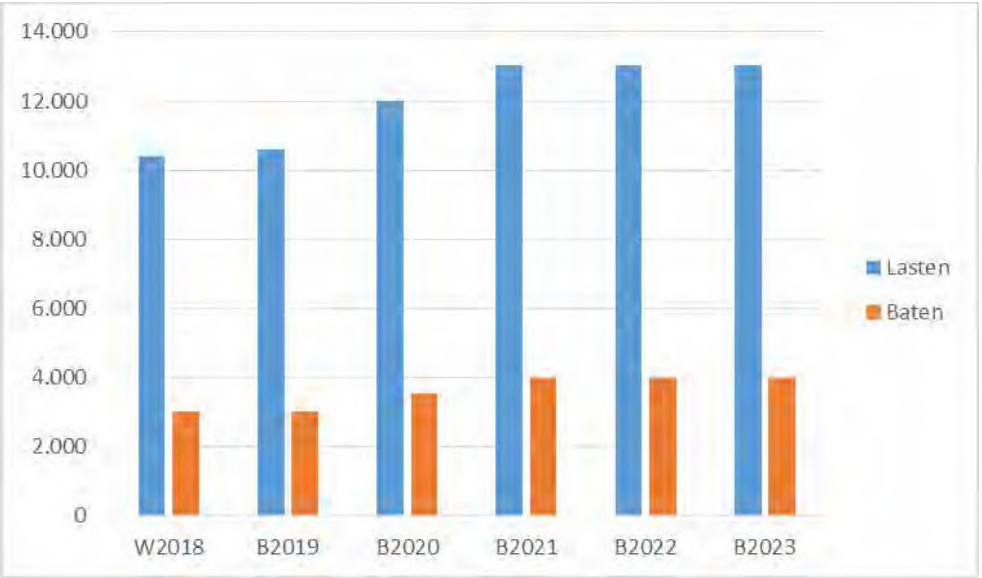

Analyse verschil begroting 2019-2020

Omschrijving	Lasten	Baten	Totaal saldo van baten en lasten	Mutatie Reserves	Resultaat
Lasten					
Zwembad / sporthalcombinatie (VJN2018 5.4.1)	N 512		N 512		N 512
Extra bijdrage BV Sport (VJN2019)	N 73		N 73		N 73
Actualisatie 2020 subsidies	N 132		N 132		N 132
Actualisatie binnen- en buitensportaccommodaties (zie baten)	V 41		V 41		V 41
Sportief Capelle - onderhoud (VJN2019 0.4.23)	V 27		V 27		V 27
Kapitaallasten Pelikaanweg - Sporthal De Pelikaan	N 63		N 63		N 63
Vrijval kapitaallasten Sportpark 't Slot (VJN2019 5.4.1)	N 64		N 64		N 64
Vrijval kapitaallasten zwembad / sporthal Alkenlaan-Pelikaanweg (NJN2017 5.4.2)	N 493		N 493	V 321	N 172
Vrijval kapitaallasten zwembad / sporthal Alkenlaan-Pelikaanweg (NJN2017 5.4.2) naar Blinkert	N 57		N 57		N 57
Voorziening onderhoud en sport (VJN2018 5.4.6)	N 41		N 41		N 41
Zwembad / sporthalcombinatie (VJN2018 5.4.1) (zie baten)	V 586		V 586		V 586
Viering 75 jaar vrijheid (wijzigingsvoorstel begroting 2020)	N 100		N 100		N 100
Afschrijvingen en toegerekende rente	N 93		N 93		N 93
Actualisatie directe personeels- en apparaatskosten	N 168		N 168		N 168
Overige verschillen	N 76		N 76	N 10	N 86
	N 1.218	**N 0**	**N 1.218**	**V 311**	**N 907**
Baten					
Actualisatie binnen- en buitensportaccommodaties (zie lasten)		V 106	V 106		V 106
Zwembad / sporthalcombinatie (VJN2018 5.4.1) (zie lasten)		V 424	V 424		V 424
Overige verschillen		N 13	N 13		N 13
	N 0	**V 517**	**V 517**	**N 0**	**V 517**
Totaal	**N 1.218**	**V 517**	**N 701**	**V 311**	**N 390**

Deelprogramma 5b Openbaar Groen en (openlucht) Recreatie:

Programma 5b **Openbaar Groen en (openlucht) recreatie**	**Rekening 2018**	**Begroting 2019**	**Begroting 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**	**Raming 2023**
Lasten	N 6.595	N 6.557	N 6.232	N 6.323	N 7.013	N 7.092
Baten	V 1.022	V 893	V 893	V 893	V 893	V 893
Saldo van baten en lasten	**N 5.573**	**N 5.664**	**N 5.339**	**N 5.430**	**N 6.120**	**N 6.199**
Mutaties in reserves:						
Reserve Groen	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve Water	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve speelplaatsen	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve Openbare Ruimte	N 1.807	V 6.050	N 34	N 22	V 544	V 554
Algemene reserve	V 1.950	N 5.718	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve eenmalige uitgaven	N 14	V 71	N 0	N 0	N 0	N 0
Egalisatiereserve bedrijfsvoering	V 6	N 69	N 69	N 69	N 69	N 69
Reserve herstr.actief grondbeleid	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Totaal mutaties reserves	**V 135**	**V 334**	**N 103**	**N 91**	**V 475**	**V 485**
Resultaat	**N 5.438**	**N 5.330**	**N 5.442**	**N 5.521**	**N 5.645**	**N 5.714**

Grafiek baten en lasten

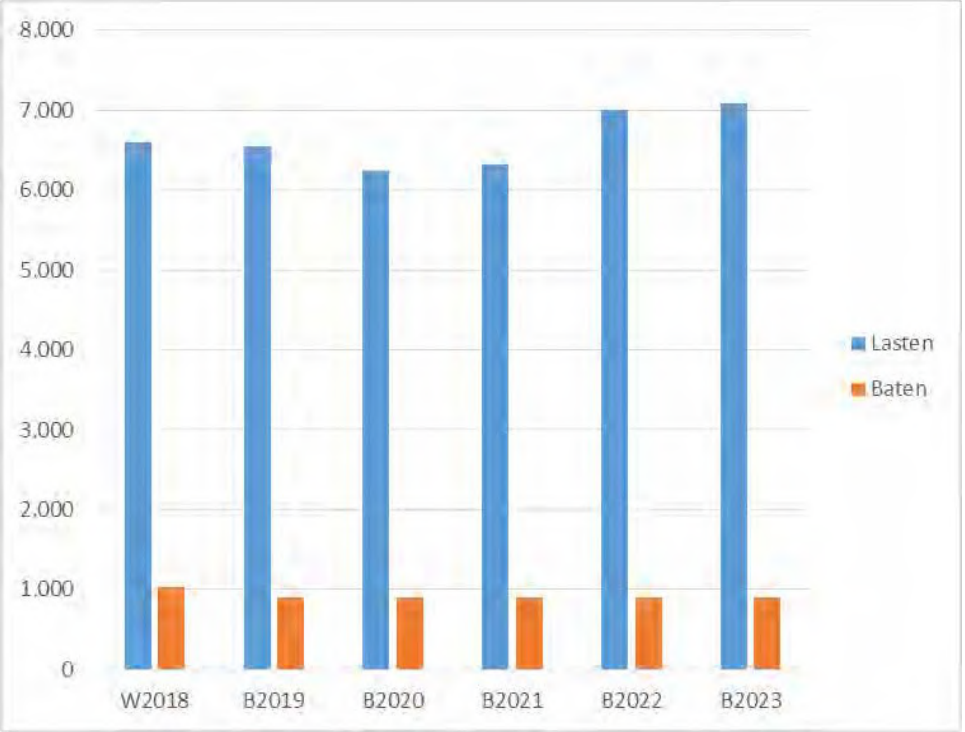

Analyse verschil begroting 2019-2020

Omschrijving	Lasten	Baten	Totaal saldo van baten en lasten	Mutatie Reserves	Resultaat
Lasten					
Lager budget Project Erfgrenzen (VJN2018 5.4.12)	V 75		V 75		V 75
Lager budget Rivier als getijdenpark (VJN2018 5.4.9) via reserve eenmalige uitgaven	V 25		V 25	N 25	N 0
Lager budget Kwaliteitsimpuls openbare ruimte (1BW18, VJN2019 5.4.11) via reserve eenmalig	V 43		V 43	N 43	N 0
Lager budget verkopen/verhuur gemeentelijke gronden (wijzigingsvoorstellen 2019)	V 29		V 29		V 29
Lager budget natuurbeleid in 2020 (VJN2018 8.4.14) via reserve eenmalige uitgaven	V 3		V 3	N 3	N 0
Lager budget Buitenruimte openbaar groen (laatste mutatie VJN 2019 5.4.9)	V 179		V 179	N 179	N 0
IBOR Buitenruimte Openbaar Groen (laatste mutatie VJN2019 5.4.8) Speelplaatsen	V 7		V 7	N 7	N 0
IBOR Buitenruimte Openbaar groen (laatste mutatie VJN2019 5.4.8)	V 192		V 192	N 192	N 0
Actualisatie 2020 Afschrijvingen en toegerekende rente	N 236		N 236		N 236
Actualisatie directe personeels- en apparaatskosten	V 26		V 26		V 26
Overige verschillen	N 18		N 18	V 12	N 6
	V 325	**N 0**	**V 325**	**N 437**	**N 112**
Baten					
Geen verschillen			N 0		N 0
	N 0	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**
Totaal	**V 325**	**N 0**	**V 325**	**N 437**	**N 111**

6. Landelijke indicatoren

Hieronder treft u de in het BBV voorgeschreven indicatoren voor dit programma aan.

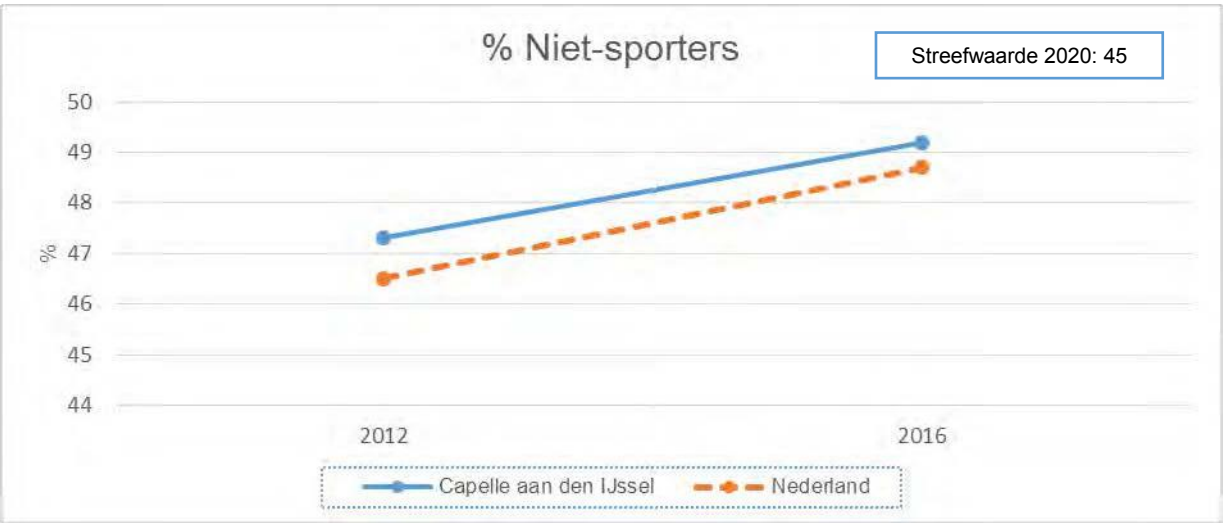

Onderzoek vindt om de vier jaar plaats. In de bewonersenquête 2019 zijn vragen opgenomen over Sport en Bewegen. In het voorjaar 2020 verwachten wij aan u de resultaten van de bewonersenquête te kunnen presenteren.

7. Beleidsindicatoren

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Omschrijving	Bron	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Streef-waarde 2019	Meting VJN 2019	Streef-waarde 2020
Bezoekersaantallen digitale cultuurbalie - Unieke bezoekers - Likes op facebook	Externe uitgever (Culturele raad Capelle)	11.450* 247	6.500 250	n.b.** 274	7.500 275	n.b.** 274	7.500 275

*) Toename ontstond door enorme piek tijdens Koningsdag
**) Door overgang naar nieuwe beheerder website is cijfer niet bekend.

Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed

Omschrijving	Bron	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Streef-waarde 2019	Meting VJN 2019	Streef-waarde 2020
Deelnamepercentage aan de stimuleringsregeling gemeentelijke monumenten	Aantal (vrijwillige) abonnementen op Monumentenwacht	39%	42%	44%	42%	44%	45%
Een goede staat van onderhoud van gemeentelijke monumenten	Rapportage Monumentenwacht	96%	97%	98%	97%	98%	98%

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Omschrijving	Bron	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Streef-waarde 2019	Meting VJN 2019	Streef-waarde 2020
m2 groen	Interne registratie	2.890.000	2.890.000	2.860.000	2.890.000	2.860.000	2.860.000
Aantal bomen	Interne registratie	26.000	26.000	26.000	26.000	26.000	26.327 *)
Het areaal buitenruimte dat voldoet aan de norm (% van het areaal berekend op basis van het prestatiebestek)	Beheerplan 2016-2020	n.b.	94%	98%	98%	97%	98%
Aantal onderhoudscontracten met burgers, VVE's, bedrijfsterreinen en adoptierotondes	Interne registratie	122	124	122	124	122	122
Aantal Stadslandbouwprojecten	Interne registratie	2	1	1	1	1	1
Aantal meldingen buitenruimte % afhandeling binnen termijn	Interne registratie	5.183 94,7%	6.250 98%	5.893 96%	6.500 98%	1.175 97%	6.000 98%

*) Het betreft hier alleen het aantal laan- en straatbomen per 6-9-2019. Hierbij zijn niet inbegrepen de bomen/boomvormers/zaailingen in de bospercelen en bosplantsoenpercelen. De exacte aantallen over voorgaande jaren zijn niet voorhanden.

8. Ontwikkelingen

Sportief Capelle beoogd exploitant van de nieuwe sporthal/zwembadcombinatie

Sportief Capelle is de beoogd exploitant van de nieuwe sporthal/zwembadcombinatie aan de Alkenlaan/Pelikaanweg die naar verwachting wordt opgeleverd in juni 2020.

9. Kaderstellende en overige beleidsnota's

De volgende beleidsnota's bevatten actiepunten voor dit programma:

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering
- Nota Visie op Sport ''Sport doet meer'' (BBV 861129 maart 2017).

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties
- Dienstverleningsovereenkomst en prestatieafspraken met Sportief Capelle 2018-2021 (BBV 960221 december 2017);
- Nota Beleidskaders "Optimalisatie gemeentelijk vastgoed 2012" (BBV 464890 oktober 2012);
- Beleidsnota "Vastgoed in beweging 2013" (BBV 518742 juli 2013);
- Meerjaren Perspectief Vastgoed 2019 (BBV 1031427 juni 2019).

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Nota cultuur- en evenementenbeleid "Verrassend divers" 2018 e.v. (BBV 927795 december 2017)

Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed
- Erfgoednota 2018 (BBV 972063 oktober 2018).

Taakveld 5.6 Media
- Visie op bibliotheekwerk 2017-2022 “Het volgende hoofdstuk” (BBV 772306 december 2016);

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
- Toekomstvisie Hitland 2012 (BBV 436666 maart 2012);
- Groenvisie 2011 (BBV 200378 april 2011);
- Natuurkansenkaart 2016 (BBV 822566 november 2016);
- Bomenbeleidsplan 2013 (BBV 766219 maart 2016);
- Handboek Inrichting Openbare Ruimte (BBV 536041 november 2013);
- Stedelijk Waterplan 2010 (BBV 176249 november 2010).

10. Wat zijn de subsidieplafonds?

Subsidieregeling	Plafond (* € 1.000)
Sport en sportieve recreatie	91
Prestatiesport	18
Jeugdsportstimulering	20
Cultuur:	
-Muziekonderwijs	463
-Theater	1.198
-Bibliotheekwerk	965
-Cultuur overig	254
Evenementen	135
Nieuwe culturele initiatieven	26
Milieueducatie	381

11. Incidentele baten en lasten

			Incidentele baten					Incidentele lasten				
Pr.	Taakveld	Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
5a	5.1 Sportbeleid en activering	Vrijval kapitaallasten zwembad; dotatie en onttrekking aan reserve eenmalige uitgaven tbv BV Sport (NJN2017 5.4.2)		V 175	V 200			N 200				
5a	5.1 Sportbeleid en activering	Aanvullend krediet zwembad (correctie op vrijval kapitaallasten; VJN2018 5.4.1); correctie reserve eenmalige uitgaven		N 54	N 121							
5a	5.1 Sportbeleid en activering	Transitiekosten en exploitatiekosten zwembad de Blinkert (VJN2018 4.4.1)						N 214	N 307			
5a	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductieen cultuurparticipatie	Viering 75 jaar Vrijheid (wijzigingsvoorstel begroting 2020)							N 100			
5a	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductieen cultuurparticipatie	Herkomstonderzoek kunstaankopen; Dekking reserve eenmalige uitgaven	V 10					N 10				
5b	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Dotatie vanuit reserve Openbare Ruimte c.s. t.g.v. algemene reserve vrij besteedbaar (opheffen reserve IBOR excl.Water)	V 5.523					N 5.523				
5b	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Ontrrekking aan reserve Water	V 176					N 176				

5b	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie					N 0	N 0		N 0	N 0		
5b	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Budget natuurbeleid (VJN2018 8.4.14); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 3					N 3				
5b	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Kwaliteitsimpuls entree groen dekking reserve eenmalige uitgaven (1BW18)	V 43					N 43				
5b	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	De rivier als getijdenpark (VJN2018 5.4.9); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 25					N 25				
		Totaal	**V 5.780**	**V 121**	**V 79**	**N 0**	**N 0**	**N 6.194**	**N 407**	**N 0**	**N 0**	**N 0**

12. Structurele mutaties reserves

		Onttrekkingen					Toevoegingen				
Progr.	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
5a	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 38	N 38	N 38	N 38	N 38
Totaal		**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 38**	**N 38**	**N 38**	**N 38**	**N 38**

		Onttrekkingen					Toevoegingen				
Progr.	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
5b	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 69	N 69	N 69	N 69	N 69
5b	Reserve Openbare Ruimte c.s.	V 155	V 29	V 44	V 54	V 64	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Totaal		**V 155**	**V 29**	**V 44**	**V 54**	**V 64**	**N 69**	**N 69**	**N 69**	**N 69**	**N 69**

13. Verbonden partijen

BV Sport	
Maatschappelijke effecten	Exploitatie, beheer en onderhoud sportaccommodaties, ondersteuning van sportverenigingen en sportstimulering burgers.
Doelstelling voor programma	Het stimuleren van sport en bewegen én het gelegenheid geven tot sportbeoefening door het beschikbaar stellen van accommodaties voor sportbeoefening.

Rijksmonument Dorpsstraat 164	
Maatschappelijk effecten	In stand houden cultuur voor de gemeenschap door het verkrijgen, behouden en duurzaam exploiteren van het rijksmonument Dorpsstraat 164. Het creëren en behouden van de toegankelijkheid van het pand voor de gemeenschap ten behoeve van de activiteiten op het gebied van kunst en cultuur en al wat voor het vorenstaande in de meest ruime zin bevorderlijk kan zijn.
Doelstelling voor programma	Het behouden, stimuleren, bevorderen en faciliteren van cultuur.

Isala Theater B.V.	
Maatschappelijke effecten	In stand houden van een culturele voorziening en het verlevendigen van het stadshart.
Doelstelling per programma	Het stimuleren, bevorderen en faciliteren van het kunst- en cultuuraanbod in de gemeente op het gebied van beeldende kunst, muziek, dans en toneel

Recreatieschap Hitland	
Maatschappelijk effecten	Behartigen belangen deelnemende gemeenten op het gebied van openluchtrecreatie
Doelstelling per programma	Het zorg dragen voor natuurbescherming en recreatievoorzieningen.

Zie voor een totaaloverzicht van de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft de paragraaf Verbonden partijen.

PROGRAMMA 6: SOCIAAL DOMEIN

1. Missie

In Capelle werken we aan een samenleving waarin bewoners zich verantwoordelijk voelen voor elkaar, werken, actief meedoen en waarin de gemeente als het nodig is een handje helpt.
In Capelle is zorg en ondersteuning goed geregeld. We zijn er voor elkaar!

Deelprogramma's en taakvelden
Vanwege de omvang van dit programma is het Sociaal Domein onderverdeeld in 4 deelprogramma's met daarbij de behorende verplichte taakvelden:

Deelprogramma's	Taakvelden
Sociale infrastructuur	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
	6.2 Wijkteams
Werk en inkomen (Participatiewet)	6.3 Inkomensregelingen
	6.4 Begeleide participatie
	6.5 Arbeidsparticipatie
Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)	6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
	6.81 Geëscaleerde zorg 18+ *(niet van toepassing voor Capelle aan den IJssel)*
Jeugdhulp	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
	6.82 Geëscaleerde zorg 18-

2. Doelstellingen per taakveld

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden met bijbehorende doelstellingen:

Taakveld	Doelstelling
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Capellenaren kunnen meedoen in onze samenleving. Drempels, fysiek of financieel, die dat verhinderen worden zo veel als mogelijk weggenomen.
6.2 Wijkteams	De sociaal wijkteams zijn ondergebracht bij Stichting Welzijn Capelle.
6.3 Inkomensregelingen	Het voorzien in middelen van bestaan voor Capellenaren die daar tijdelijk niet in kunnen voorzien (inkomens- en bijstandsvoorzieningen).
6.4 Begeleide participatie	Het bieden van voorzieningen in een aangepaste werkomgeving aan mensen met een arbeidsbeperking, die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid.
6.5 Arbeidsparticipatie	Het ondersteunen aan Capellenaren met een volledige of aanvullende bijstandsuitkering en niet-uitkeringsgerechtigden bij het vinden van betaalde arbeid, door het bieden van voorzieningen zoals bemiddeling naar vacatures, trajecten en scholing gericht op werk of sociale activering.
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	Het bieden van materiële voorzieningen (zoals hulpmiddelen en aanpassingen in huis) aan Capellenaren met een fysieke beperking om zelfstandig lokaal te kunnen functioneren daar waar ze niet in staat zijn om dit op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit hun sociale netwerk te doen.
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Het bieden van begeleiding, kortdurend verblijf en huishoudelijke ondersteuning aan Capellenaren met een (fysieke/ psychische) beperking om zelfstandig te kunnen functioneren daar waar ze niet in staat zijn om dit op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, mantelzorg of hulp van andere personen uit hun sociale netwerk te doen. Zorgen dat ouderen of inwoners met een beperking, met ondersteuning, zo lang als mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en functioneren binnen de maatschappij.
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Het vroegtijdig inzetten van jeugdhulp in de eigen omgeving van de jeugdige

Taakveld	Doelstelling
	en diens ouders met als uitgangspunt dat de jeugdhulp die wordt ingezet zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig is.
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Het bieden van opvangvoorzieningen en beschermd wonen-voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen. De taken zijn belegd bij de centrumgemeente Rotterdam.
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Het bieden van maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18-, met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen.

3. Wat willen wij bereiken? / Wat gaan wij daarvoor doen?

Hieronder treft u per taakveld (TV) aan wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen.

TV	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
6.1	Capellenaren en Capelse organisaties participeren en werken samen in de Capelse samenleving	1. Zorgdragen voor een sociale basisinfrastructuur. Dit doen we onder meer door het stimuleren van ontmoeting, het bieden van een laagdrempelige informatie- en adviesfunctie en het bevorderen van samenwerking door Capelse organisaties; 2. Waarderen en ondersteunen van mantelzorgers.
6.1	Kinderen groeien in Capelle gezond en veilig en kansrijk op	Zorgdragen voor een veilige en stimulerende opgroei- en opvoedomgeving voor Capelse kinderen en hun ouders. Dit doen we onder meer door : - het investeren in kinderen in kwetsbare situaties met het realiseren van KinderLabs; - het ondersteunen van de Capelse Jeugdraad en het Kindercollege om kinderen en jeugdigen een stem te geven en hen te betrekken bij wat hen aangaat.
6.3	Het voorzien in middelen van bestaan voor Capellenaren die daar tijdelijk niet in kunnen voorzien (inkomens- en bijstandsvoorzieningen)	Het rechtmatig verstrekken van uitkeringen in het kader van de gebundelde uitkering (BUIG).
6.3	Inzetten op het bestrijden van armoede, waarbij de focus ligt op ouderen en kwetsbare gezinnen met kinderen	1. De voorlichting over inkomensondersteunende regelingen aan de doelgroep en intermediaire organisaties intensiveren; 2. Stroomlijnen en vergemakkelijken van het aanvraagproces (de toegang) van de regelingen; 3. Verhogen van het bereik van het Jeugdfonds Sport & Cultuur.
6.3	Het tegengaan van problematische schulden onder Capellenaren	1. Versterking vroegsignalering; 2. Verbetering toegang; 3. Bredere inzet budgetbeheer; 4. Terugdringen van het beroep op bewindvoeringstrajecten; 5. Inzet van schuldsanering; 6. Intensivering van nazorg.
6.5	Snelle inburgering van statushouders	1. Voorbereiding nieuwe wet inburgering: de huidige werkwijze rondom statushouders in overeenstemming te brengen met de vereisten van de nieuwe wet; 2. Voortzetting pilot inburgering nieuwe stijl tot inwerkingtreding Wet inburgering.
6.72	Vroegtijdig inzetten van jeugdhulp in de eigen omgeving van jeugdigen en diens ouders	Organiseren van jeugdgezondheidszorg en jeugdhulp binnen Capelle en waar nodig regionale inkoop van specialistische hulp.
6.72	Bestrijden huiselijk geweld, ouderen- en kindermishandeling	Stimuleren van samenwerking tussen lokale en regionale partners om de snelheid en effectiviteit van de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling te bevorderen.

4. Wijzigingsvoorstellen Begroting 2020

Deelprogramma 6A Sociale infrastructuur

Uitvoering Wet verplichte ggz (N 165 incidenteel in 2020, N 145 structureel met ingang van 2021) – Onvermijdelijk

Op 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte ggz in werking. Deze wet vervangt de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen en regelt de voorwaarden voor verplichte zorg en een eventuele opname voor mensen met psychische problemen. Met de Wet verplichte ggz komen er nieuwe taken naar de gemeente toe. Zo moet iedere gemeente beschikken over een meldpunt waar inwoners en professionals terecht kunnen als zij vermoeden dat iemand in de omgeving gedwongen zorg nodig heeft. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor het doen van gedegen onderzoek in het kader van het afgeven van een zorgmachtiging en het horen van personen in een crisissituatie in het kader van de crisismaatregel.

De lasten voor het uitvoeren van de Wet verplichte ggz kunnen als volgt worden uitgesplitst:

- Personele lasten – N 125 structureel
    a) inzet van 1,0 fte procesregisseur Wvggz (taken rondom het meldpunt, het uitvoeren van het verkennend onderzoek en monitoren van de (aflopende) zorgmachtigingen en crisismaatregelen)
    b) inzet van 0,5 fte medewerker meldpunt (achtervang voor de procesregisseur Wvggz, taken rondom het Meldpunt).
- Scholingskosten – N 10 structureel: bijscholing voor de medewerkers die betrokken zijn bij het meldpunt.
- Organisatiekosten – N 30 eenmalig in 2020 en N 10 structureel met ingang van 2021: ICT, (tele)communicatie en de aansluiting op nieuwe onderdelen van het landelijke systeem Khonraad.

Het is vooralsnog onduidelijk om hoeveel crisismaatregelen en zorgmachtigingen het precies zal gaan vanaf 2020. Verwacht wordt dat de personele lasten minimaal 1,5 fte betreffen, zijnde 1,0 fte procesregie Wvggz en 0,5 fte medewerker meldpunt. De totale lasten voor het uitvoeren van de Wet verplichte ggz bedragen in 2020 N 155 daarna structureel N 145.

In de meicirculaire 2019 is opgenomen dat vanaf 1 januari 2020 een structurele bijdrage voor gemeenten aan het gemeentefonds is toegevoegd ten behoeve van de uitvoering van de Wet verplichte ggz. Voor de gemeente Capelle aan den IJssel houdt dit in dat wij voor het uitvoeren van deze nieuwe taak vanaf 2020 jaarlijks een bedrag van V 80 ontvangen.

Wij stellen u voor om de lasten voor de uitvoering van de Wet verplichte ggz voor 2020 incidenteel N 165 te verhogen en met ingang van 2021 met N 145 structureel te verhogen.

Meldpunt Woningontruimingen N 30 in 2020 en 2021 – Beleidskeuze

Sinds 2014 heeft Capelle een aanpak ter voorkoming van woningontruiming van huishoudens met kinderen, het Meldpunt Woningontruimingen. Omdat deze aanpak succesvol is, heeft u bij de Voorjaarsnota 2017 besloten om het Meldpunt Woningontruimingen uit te breiden naar alle typen kwetsbare huishoudens (Meldpunt Woningontruimingen XL) en zijn hiervoor structureel middelen beschikbaar gesteld.

In het Actieplan ‘Schulden aanpakken in Capelle’ stellen wij voor om het Meldpunt Woningontruimingen om te vormen tot een breed Meldpunt Vroegsignalering. Door de inzet op vroegsignalering verwachten wij dat op termijn het aantal (dreigende) woningontruimingen afneemt. Om toch te kunnen borgen dat er voldoende inzet is om woningontruimingen te voorkomen, is een overgangsperiode nodig van 2 jaar. Voor deze periode, waarin de overgang naar een Meldpunt vroegsignalering zal plaatsvinden, is een aanvullend budget van N 30 per jaar nodig.

Als gevolg hiervan stellen wij voor om de budgetten in de begroting voor de jaren 2020 en 2021 met N 30 aan te ramen.

Deelprogramma 6B Werk en Inkomen (Participatiewet)

Voorbereiding Wet inburgering (N156 incidenteel in 2020) – Onvermijdelijk

Naar verwachting treedt op 1 januari 2021 de nieuwe Wet inburgering in werking. In aanloop naar de nieuwe wet stelt het Rijk via de Meicirculaire 2019 voor de jaren 2019 en 2020 N 78 beschikbaar voor

de versterking van het taalniveau van statushouders die nog onder de huidige Wet inburgering vallen en ter voorbereiding op de regiefunctie die de gemeente onder de nieuwe wet moeten gaan vervullen.

Met de pilot Inburgering Nieuwe Stijl 2018-2020 loopt onze gemeente al vooruit op de nieuwe Wet inburgering. De pilot loopt af in maart 2020. De tijdelijke middelen van het Rijk zetten we in om deze pilot na maart 2020 tot 1 januari 2021 voort te zetten. Tevens willen we de huidige werkwijze rondom statushouders in overeenstemming te brengen met de vereisten van de nieuwe wet (voorbereiding regiefunctie).

We stellen u voor de lasten van de begroting incidenteel in 2020 te verhogen met N 156.

Schulden aanpakken in Capelle (N 270 in 2020 en N 417 structureel vanaf 2021) – Beleidskeuze
Het Actieplan Schulden aanpakken in Capelle dat wij op 10 september 2019 (BBV 72644) hebben vastgesteld geeft invulling aan het voornemen uit *Beleidskader aanpak armoede en schulden 2017-2020* om de brede schuldenaanpak te versterken, waaronder het vroegtijdig signaleren van betalingsachterstanden en het bevorderen van de financiële vaardigheden. Hiertoe zijn in 2018 twee externe adviezen opgesteld. Daarnaast heeft de Rekenkamer in 2019 onderzoek gedaan naar de schulddienstverlening in Capelle. De conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer onderschrijven de eerdere aanbevelingen uit de twee externe adviezen uit 2018. Met het Actieplan Schulden aanpakken in Capelle geeft het college mede opvolging aan de aanbevelingen van de Rekenkamer.

Onderzoeken naar de kosten en baten van vroegsignalering tonen aan dat vroegsignalering van schulden lonend is voor alle partijen: de gemeente, de schuldeiser, de maatschappij en de huishoudens. Weliswaar zijn er kosten voor coördinatie en hulpverlening, maar de baten zijn groter. Het gaat daarbij onder meer om besparingen op incassokosten, deurwaarderskosten, ontruimingskosten, inkomstenderving, herhuisvesting, maatschappelijke opvang en bijstand. Voor de schuldenaar voorkomt vroegtijdige actie escalatie van problemen en zorgt deze voor een beter toekomstperspectief door onder meer behoud van werk, betere gezondheid, het voorkomen van een generatie-effect en meer gelegenheid tot sociale en maatschappelijke participatie. De gemeente bespaart op inzet voor zwaardere en duurdere problematiek.

In het actieplan Schulden aanpakken in Capelle is beschreven op welke wijze de versterking van vroegsignalering en van de brede schuldenaanpak wordt geïmplementeerd. Het betreft uitbreiding van het aantal organisaties dat betalingsachterstanden meldt, de beoordeling van de meldingen door het Meldpunt Vroegsignalering (hierbij wordt aangesloten bij de werkwijze van het huidige meldpunt Woningontruiming XL), opvolging van de meldingen door huisbezoek, uitbreiding en intensivering van het ondersteuningsaanbod en het creëren van één toegang.

De begrote lasten voor de uitvoering van het actieplan Schulden aanpakken in Capelle zijn opgenomen in de onderstaande tabel. Voor de dekking zijn middelen beschikbaar vanuit het Armoedebudget van € 153.000 in 2020 en € 43.000 in 2021 en verder.

Begroting Schulden aanpakken in Capelle	**2020**	**2021 e.v.**
Totaal benodigd	423.000	460.000
Dekking Armoedebudget	153.000	43.000
Aanramen begroting 2020 en verder	270.000	417.000

Wij stellen u voor de lasten in de begroting te verhogen met N 270 in 2020 en N 417 vanaf 2021.

Deelprogramma 6C Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)
Abonnementstarief Wmo 2020 (N 300 structureel vanaf 2020) - Onvermijdelijk
In april 2019 stemden de Tweede- en Eerste Kamer in met het wetsvoorstel tot eigen bijdrage Wmo het zogenoemde “Abonnementstarief”. 2019 betreft een overgangsjaar met een opgelegd tarief van € 17,50 per 4 weken. Met ingang van 1 januari 2020 is de wetswijziging formeel van kracht en is het tarief vastgesteld op € 19,00 per maand. Dit tarief maakt zorg en ondersteuning op grond van de Wmo voor veel inwoners goedkoop. Door het wijzigen van de eigen bijdrage systematiek dient de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2019 hierop aangepast te worden, deze leggen wij aan u voor in de raad van december 2019 (BBV 64243).

In het wetsvoorstel is de keuze gemaakt dat gegevensuitwisseling alleen tussen gemeenten en het CAK mag plaatsvinden. Concreet betekent dit dat alleen gemeenten in de praktijk de benodigde informatie voor het opleggen van de eigen bijdrage aan het CAK kunnen verstrekken. Voorheen bestond ook de keuze om deze taak bij de zorgaanbieder te beleggen. Deze werd in Capelle gehanteerd. Deze wijziging is ingevoerd omdat de betrokkenheid van minder partijen naar verwachting tot een verlaging van de administratieve lasten zou moeten zorgen. Hiermee wordt ook de kans op fouten en daarmee het risico op correcties en stapelfacturen voor cliënten verder verkleind. Echter vergt de ingevoerde wijzigingen wel tot een nieuwe wettelijke taak voor gemeenten. Het organisatorisch inregelen van het innen van de eigen bijdrage heeft dan ook onze aandacht.

Door invoering van genoemde wet is er voor het aanvragen van Wmo voorzieningen een financieel lage drempel ontstaan. Als gevolg hiervan verwachtten de VNG en gemeenten een hausse aan aanvragen waardoor landelijk forse financiële tekorten op het Sociaal Domein (aanzuigende werking). Deze verwachting is ook voor Capelle realiteit geworden. Wij zien over 2019 een forse stijging van het aantal maatwerkvoorzieningen (vanaf 3e kwartaal). Veiligheidshalve is de eerder ontvangen compensatie vanuit het gemeentefonds (maartcirculaire 2018) structureel V900 voor de te verwachten stijgende vraag, gereserveerd. De toenemende vraag heeft geleid tot een stijging van kosten waardoor er naast de reservering van 900 een extra budget van 300 benodigd is. Deze extra kosten zijn op de huidige indicaties gebaseerd. Wat het werkelijke effect van de wetswijziging zal zijn, is gelet op het openeinde karakter van de Wmo, niet aan te geven. Monitoring vindt plaats door het Wmo-loket.

Wij stellen u voor om de lasten van de begroting structureel vanaf 2020 te verhogen met N 300.

Deelprogramma 6d Jeugdhulp
Geen.

5. Wat mag het kosten?

Het programma Sociaal Domein bestaat uit de deelprogramma's 6a Sociale infrastructuur, 6b Werk en inkomen (Participatiewet), 6c Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en 6d Jeugdhulp. De volgende tabellen zijn ook opgebouwd per deelprogramma.

Deelprogramma 6a Sociale infrastructuur:

Programma 6a Sociale infrastructuur	**Rekening 2018**	**Begroting 2019**	**Begroting 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**	**Raming 2023**
Lasten	N 11.654	N 11.723	N 11.693	N 11.464	N 11.304	N 11.307
Baten	V 1.754	V 1.121	V 1.077	V 1.028	V 1.028	V 1.028
Saldo van baten en lasten	**N 9.900**	**N 10.602**	**N 10.616**	**N 10.436**	**N 10.276**	**N 10.279**
Mutaties in reserves:						
Algemene reserve	V 45	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve Welzijnsfonds	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve Sociaal Domein	N 80	V 450	N 0	N 0	N 0	N 0
Egalisatiereserve bedrijfsvoering	V 66	N 94	N 94	N 94	N 94	N 94
Reserve eenmalige uitgaven	V 489	V 442	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve Openbare Ruimte	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Totaal mutaties reserves	**V 520**	**V 798**	**N 94**	**N 94**	**N 94**	**N 94**
Resultaat	**N 9.380**	**N 9.804**	**N 10.710**	**N 10.530**	**N 10.370**	**N 10.373**

Grafiek baten en lasten

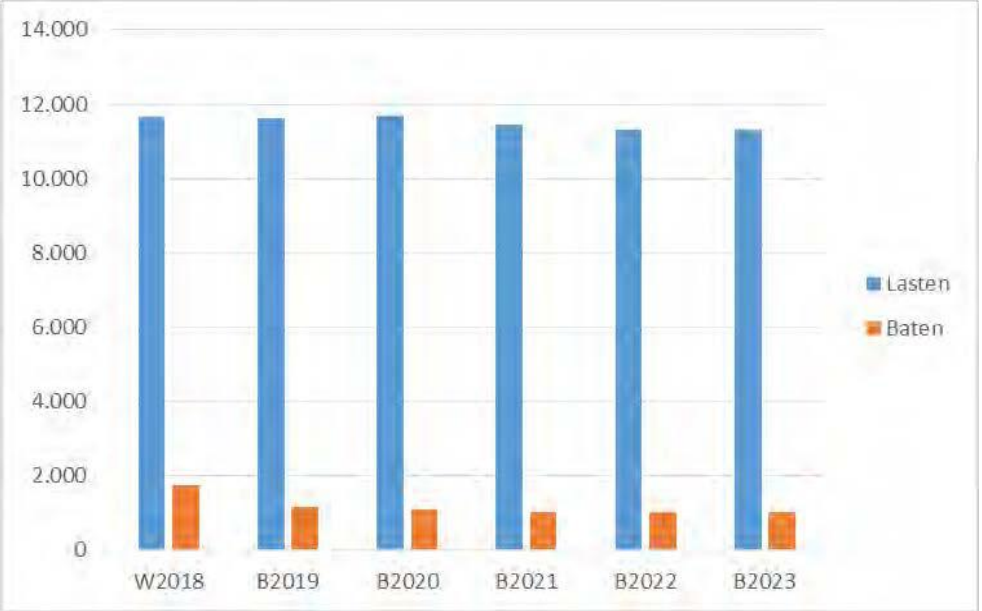

Analyse verschil begroting 2019-2020

Omschrijving	Lasten	Baten	Totaal saldo van baten en lasten	Mutatie Reserves	Resultaat
Lasten					
LPB Congres 2019 - eenmalige kosten in 2019; via de reserve eenmalige uitgaven	V 40		V 40	N 40	N 0
Opgavegericht werken (VJN2019 0.4.24)	N 80		N 80		N 80
Werklunches (VJN2019 6.4.8) - budget in 2019; via de reserve eenmalige uitgaven	V 42		V 42	N 42	N 0
Wijkleefbaarheid (WOP's) (VJN2019 6.4.8) - budget in 2019	V 67		V 67	N 67	N 0
Innovatiebudget Sociaal Domein (1e BW 2017 6.1), budget tot en met 2019, inclusief overheveling NJN18 6.4.3; via reserve Sociaal Domein en reserve eenmalige uitgaven	V 640		V 640	N 640	N 0
Uitvoering Wvggz (Wijzigingsvoorstel begroting 2020)	N 200		N 200		N 200
Hogere lasten KinderLabs wijken kwetsbare buurten Schollevaar (VJN2019 6.4.6)	N 117		N 117		N 117
Subsidie Project ervaringsdeskundigheid (verward gedrag) in Sociale Wijkteams (NJN18 6.4.1), zie baten	V 48		V 48		V 48
SWC hogere lasten uitbreiding AMW 3 fte + uitbreiding Buurtcoaches (VJN19 6.4.4/5)	V 163		V 163		V 163
SWC hogere lasten wegens uitbreiding AMW 3 fte (VJN 2019 6.4.4)	N 225		N 225		N 225
SWC hogere lasten wegens uitbreiding cap buurtcoaches (VJN 6.4.5)	N 150		N 150		N 150
SWC Actualisatie 2020 overgangsituatie Havensteder (zie baten)	N 30		N 30		N 30
Lagere lasten Act 2020 6.4.1 Wmo Collectief 2018 + VJN19 6.4.7 Pilot logeerzorg/respijtzorg	V 95		V 95		V 95
Hogere lasten wegens toezicht rechtmatigheid WMO & Jeugdhulp (2020/2021)	N 100		N 100		N 100
Indexering subsidies	N 109		N 109		N 109

Lager budget exploitatie gemeentelijk vastgoed; dekking via reserve eenmalige uitgaven	V 63		V 63	N 63	N 0
Lager budget nulmeting toegankelijkheid (VJN2019 8.4.6) met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 25		V 25	N 25	N 0
Actualisatie 2020 Afschrijvingen en toegerekende rente	N 114		N 114		N 114
Actualisatie directe personeels- en apparaatskosten	N 37		N 37		N 37
Overige verschillen	V 9		V 9	N 15	N 6
	V 30	**N 0**	**V 30**	**N 892**	**N 862**
Baten					
Subsidie Project ervaringsdeskundigheid (verward gedrag) in Sociale Wijkteams (NJN18 6.4.1), zie lasten		N 48	N 48		N 48
Overige verschillen		V 4	V 4		V 4
	N 0	**N 44**	**N 44**	**N 0**	**N 44**
Totaal	**V 30**	**N 44**	**N 14**	**N 892**	**N 906**

Deelprogramma 6b Werk en Inkomen (Participatiewet):

Programma 6b Werk en Inkomen (Participatiewet)	**Rekening 2018**	**Begroting 2019**	**Begroting 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**	**Raming 2023**
Lasten	N 53.815	N 53.837	N 54.003	N 54.441	N 55.220	N 55.037
Baten	V 31.986	V 33.127	V 33.217	V 32.911	V 33.023	V 33.023
Saldo van baten en lasten	**N 21.829**	**N 20.710**	**N 20.786**	**N 21.530**	**N 22.197**	**N 22.014**
Mutaties in reserves:						
Reserve eenmalige uitgaven	V 4	V 635	V 213	N 0	N 0	N 0
Reserve Sociaal Domein	N 189	N 225	N 0	N 0	N 0	N 0
Egalisatiereserve bedrijfsvoering	V 278	V 189	V 189	V 189	V 189	V 189
Totaal mutaties reserves	**V 93**	**V 599**	**V 402**	**V 189**	**V 189**	**V 189**
Resultaat	**N 21.736**	**N 20.111**	**N 20.384**	**N 21.341**	**N 22.008**	**N 21.825**

Grafiek baten en lasten

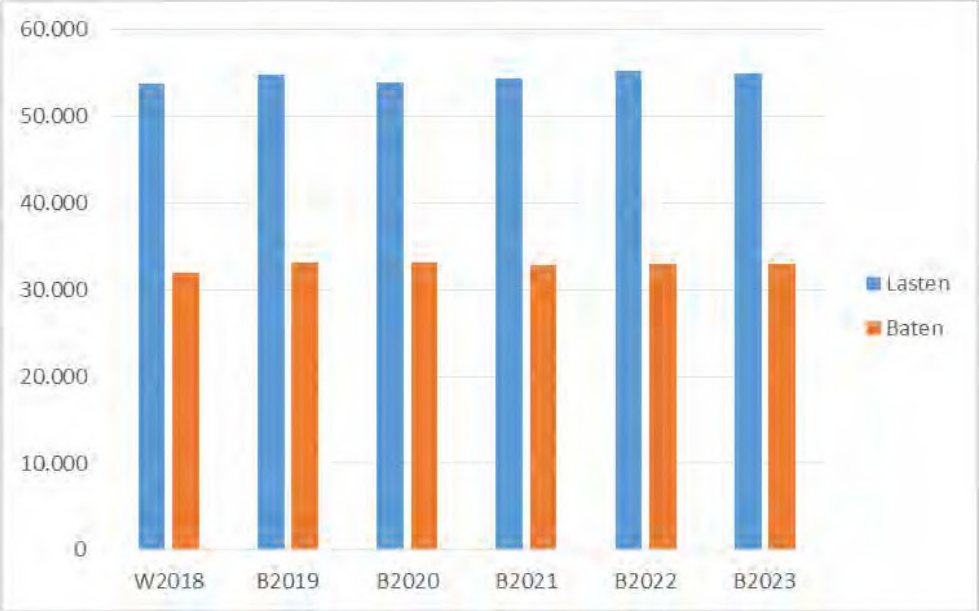

Analyse verschil begroting 2019-2020

Omschrijving	Lasten	Baten	Totaal saldo van baten en lasten	Mutatie Reserves	Resultaat
Lasten					
Invulling extra Rijksmiddelen armoede en schulden - meicircirculaire 2018 (toeg.inkomensonderst.), via reserve eenmalige uitgaven	V 85		V 85	N 85	N 0
Overheveling deel Pilot Schuldenfonds Jongeren (NJN2018 6.4.18), via reserve eenmalige uitgaven	V 100		V 100	N 100	N 0
Afname lasten Vroegsign/brede schuldenaanpak (VJN19 6.4.16)	V 50		V 50		V 50
Mutatie Inkomensdeel Participatiewet (laatste bijstelling NJN 2016 6.4.6)	N 1.074		N 1.074		N 1.074
Onttrekking aan reserve Sociaal Domein in 2019			N 0	V 225	V 225
Schulden aanpakken in Capelle (Wijzigingsvoorstel 2020)	N 270		N 270		N 270
Lagere lasten Meldpunt Woningontruiming XL/AMW naar Stichting Welzijn Capelle (VJN2017)	V 116		V 116		V 116
Participatiewet (WSW) - gemeentelijke bijdrage Promen (NJN2016 6.4.3 / VJN2017 6.4.9 / VJN2018 6.4.14)	V 129		V 129		V 129
Overheveling deel Impulsbudget Samenwerkingsproject begeleiding doelgroepen bijstand naar werk (6.4.19)	V 140		V 140	N 140	N 0
Kosten implementatie Samenw.pr.beg.bijst.naar werk (VJN 2019 6.4.11)	N 13		N 13	V 13	N 0
Overheveling budget Pilot Inburgering Nieuwe Stijl (VJN 6.4.20), via reserve eenmalige uitgaven	V 110		V 110	N 110	N 0
ProWork te verrek.trajecten 2018 statushouders (VJN 6.4.12)	N 39		N 39		N 39
Lagere lasten i.r.t. Participatiewet 2016 e.v. (1e wijz. 2016 1.10.1, VJN 2016 6.4.3)	N 97		N 97		N 97
Gemeentelijke bekostiging werktrajecten Promen (laatste aanpassing NJN2016 6.4.3)	V 5		V 5		V 5
Stelpost onderbesteding participatiebudget (VJN2019 6.4.13)	V 300		V 300		V 300

Inburgering & taal (Wijzigingsvoorstel begroting 2020)	N 156		N 156		N 156
Afname Inkomensdeel Participatiewet (NJN2017 6.4.19, VJN2018 6.4.13, NJN2018 6.4.25), zie baten	V 395		V 395		V 395
Kwijtschelding afvalstoffenheffing en rioolheffing	V 80		V 80		V 80
Overige verschillen	N 27		N 27		N 27
	N 166	**N 0**	**N 166**	**N 197**	**N 363**
Baten					
Afname Inkomensdeel Participatiewet (NJN2017 6.4.19, VJN2018 6.4.13, NJN2018 6.4.25), zie lasten		V 98	V 98		V 98
Overige verschillen		N 8	N 8		N 8
	N 0	**V 90**	**V 90**	**N 0**	**V 90**
Totaal	**N 166**	**V 90**	**N 76**	**N 197**	**N 273**

Deelprogramma 6c Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo):

Programma 6c Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	**Rekening 2018**	**Begroting 2019**	**Begroting 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**	**Raming 2023**
Lasten	N 12.372	N 13.965	N 14.411	N 14.417	N 14.454	N 14.486
Baten	V 832	V 468	V 463	V 463	V 463	V 463
Saldo van baten en lasten	**N 11.540**	**N 13.497**	**N 13.948**	**N 13.954**	**N 13.991**	**N 14.023**
Mutaties in reserves:						
Reserve Sociaal Domein	N 1.052	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve eenmalige uitgaven	V 85	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Egalisatiereserve bedrijfsvoering	V 240	N 376	N 33	N 33	N 33	N 33
Sociaal Noodfonds	V 14	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Totaal mutaties reserves	**N 713**	**N 376**	**N 33**	**N 33**	**N 33**	**N 33**
Resultaat	**N 12.253**	**N 13.873**	**N 13.981**	**N 13.987**	**N 14.024**	**N 14.056**

Grafiek baten en lasten

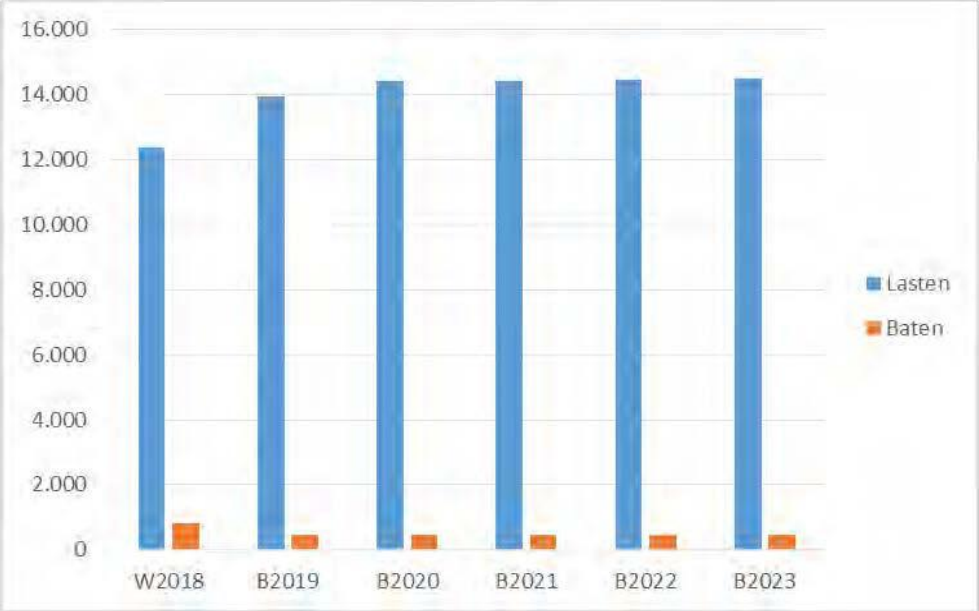

Analyse verschil begroting 2019-2020

Omschrijving	Lasten	Baten	Totaal saldo van baten en lasten	Mutatie Reserves	Resultaat
Lasten					
Eenmalige woningaanpassing (VJN2018 6.4.21)	V 150		V 150		V 150
Abonnementstarief Wmo 2020 (Wijzigingsvoorstel begroting 2020)	N 300		N 300		N 300
Actualisatie directe personeels- en apparaatskosten	N 242		N 242	V 343	V 101
Overige verschillen	N 54		N 54		N 54
	N 446	**N 0**	**N 446**	**V 343**	**N 103**
Baten					
Overige verschillen		N 5	N 5		N 5
	N 0	**N 5**	**N 5**	**N 0**	**N 5**
Totaal	**N 446**	**N 5**	**N 451**	**V 343**	**N 108**

Deelprogramma 6d Jeugdhulp:

Programma 6d Jeugdhulp	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Lasten	N 21.997	N 22.287	N 19.576	N 17.704	N 17.600	N 19.171
Baten	V 64	V 62	V 62	V 62	V 62	V 62
Saldo van baten en lasten	**N 21.933**	**N 22.225**	**N 19.514**	**N 17.642**	**N 17.538**	**N 19.109**
Mutaties in reserves:						
Reserve Sociaal Domein	V 4.060	V 2.852	N 0	N 0	N 0	N 0
Algemene reserve	N 0	N 115	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve eenmalige uitgaven	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0

Egalisatiereserve bedrijfsvoering	V 4	N 19	N 19	N 19	N 19	N 19
Totaal mutaties reserves	**V 4.064**	**V 2.718**	**N 19**	**N 19**	**N 19**	**N 19**
Resultaat	**N 17.869**	**N 19.507**	**N 19.533**	**N 17.661**	**N 17.557**	**N 19.128**

Grafiek baten en lasten

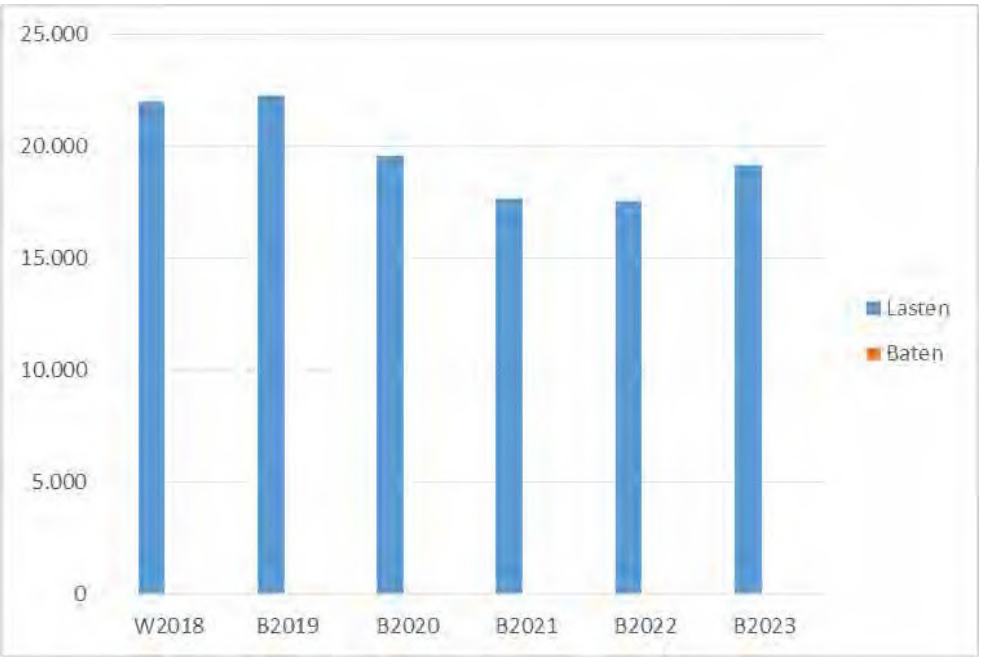

Analyse verschil begroting 2019-2020

Omschrijving	Lasten	Baten	Totaal saldo van baten en lasten	Mutatie Reserves	Resultaat
Lasten					
CJG Uitbreiding tijdelijke capaciteit éénmalig (VJN2019 6.4.25)	V 113		V 113		V 113
Incidenteel budget 2019 t.b.v. wachtlijsten Centrum voor jeugd en gezin (VJN 2018 6.4.21)	V 113		V 113		V 113
CJG Capelle aan den IJssel (Actualisatie 2020 indexering)	N 315		N 315		N 315
Verschil inleg GR Jeugdhulp t.g.v. vlaktaks (laatst gewijzigd bij VJN2019 6.4.26) met dekking reserve Sociaal Domein	V 2.852		V 2.852	N 2.852	N 0
Indexering subsidie Leger des Heils	N 26		N 26		N 26
Vrijval reserve Sociaal Domein	N 0		N 0	V 115	V 115
Overige verschillen	N 26		N 26		N 26
	V 2.711	**N 0**	**V 2.711**	**N 2.737**	**N 26**
Baten					
Geen verschillen.			N 0		N 0
	N 0	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**
Totaal	**V 2.711**	**N 0**	**V 2.711**	**N 2.737**	**N 26**

6. Landelijke indicatoren

Hieronder treft u de in het BBV voorgeschreven indicatoren voor dit programma aan.

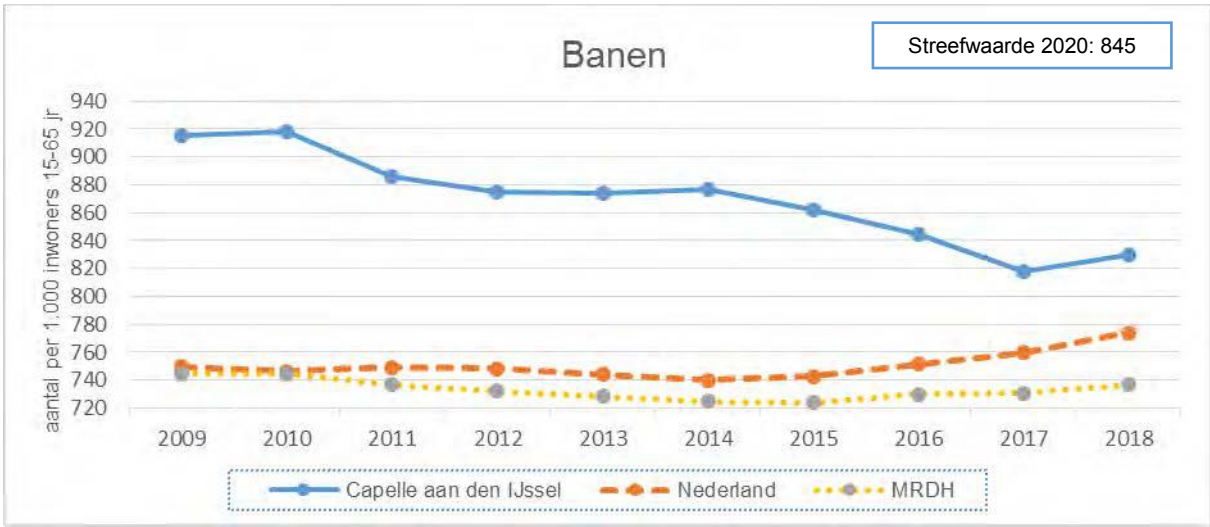

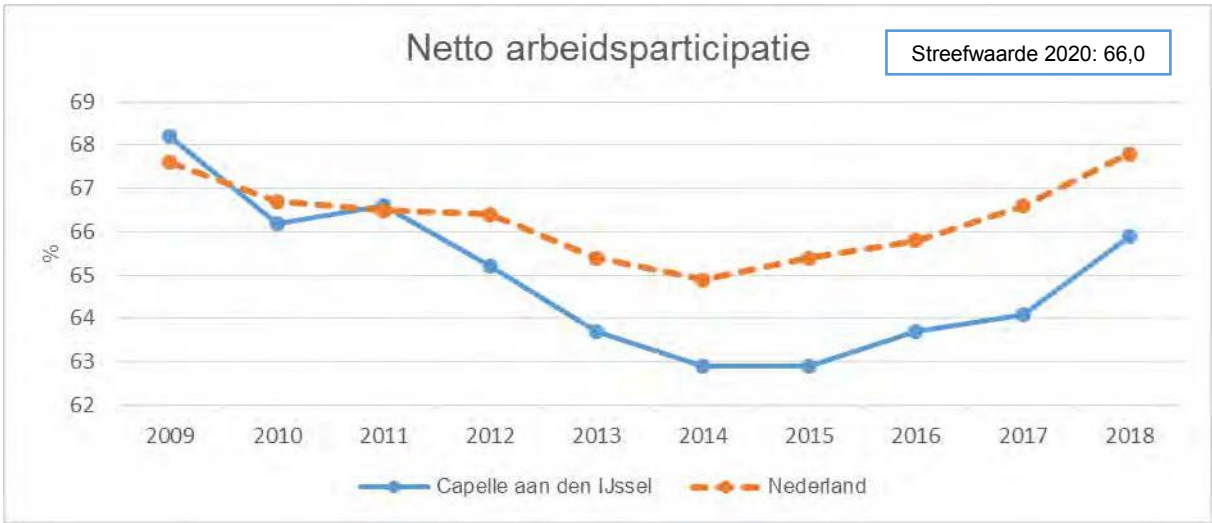

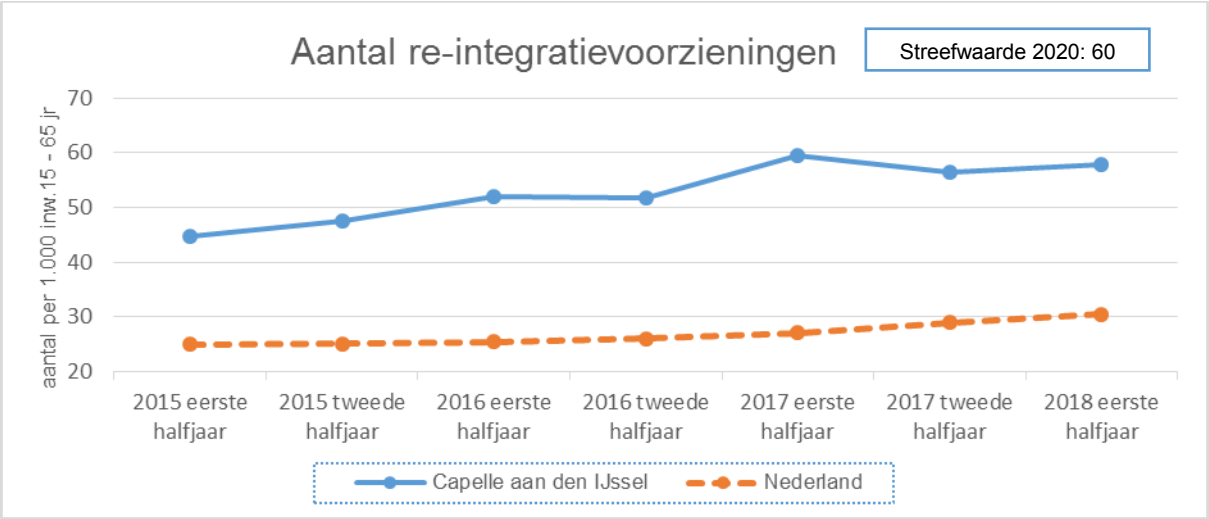

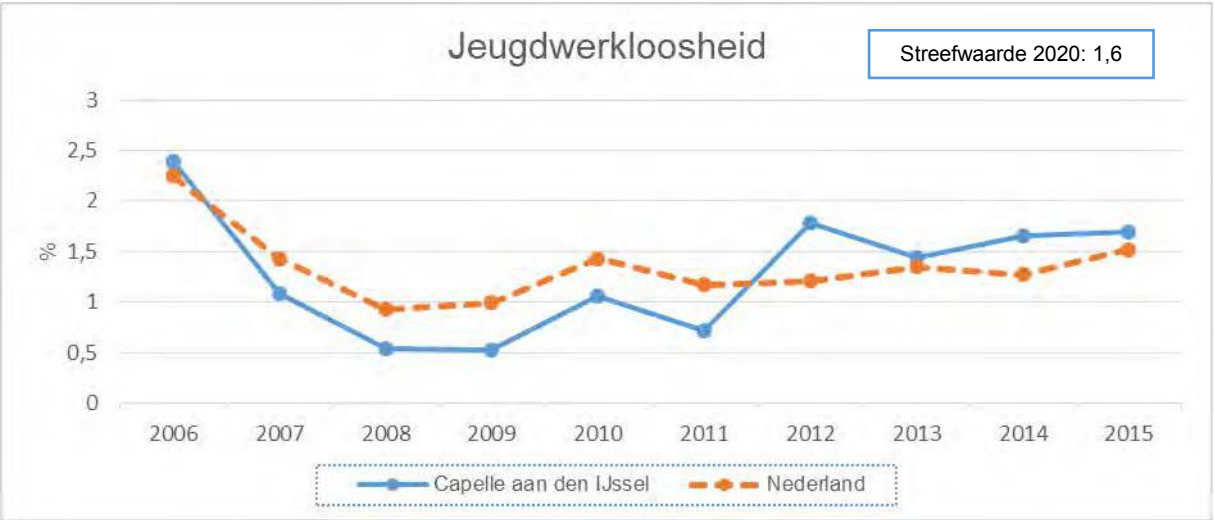

2015 is het meest recente jaar op waarstaatjegemeente.nl. Op www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/ kunt u meer informatie over arbeidsmarktinformatie bekijken.

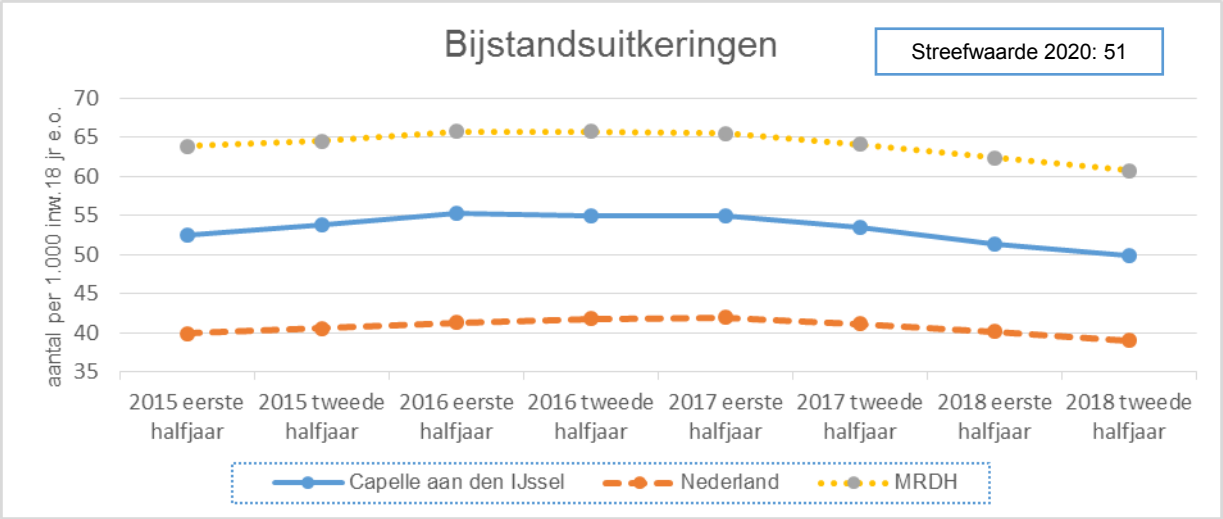

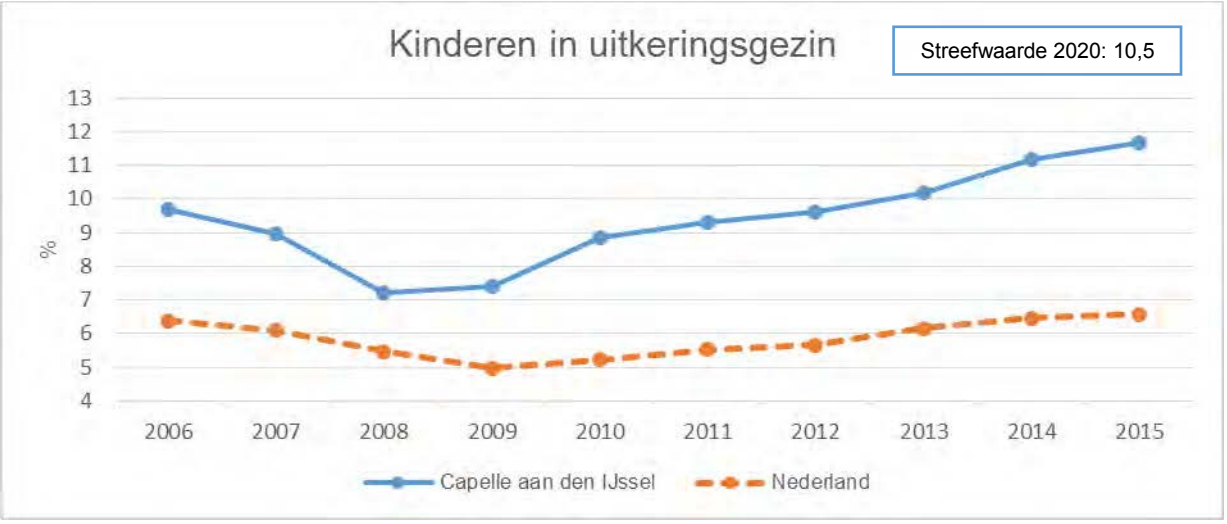

2015 is het meest recente jaar op waarstaatjegemeente.nl. Via de armoedemonitor, welke wij u in het 4e kwartaal 2019 aanbieden, kunt u meer informatie over kinderen in armoede bekijken.

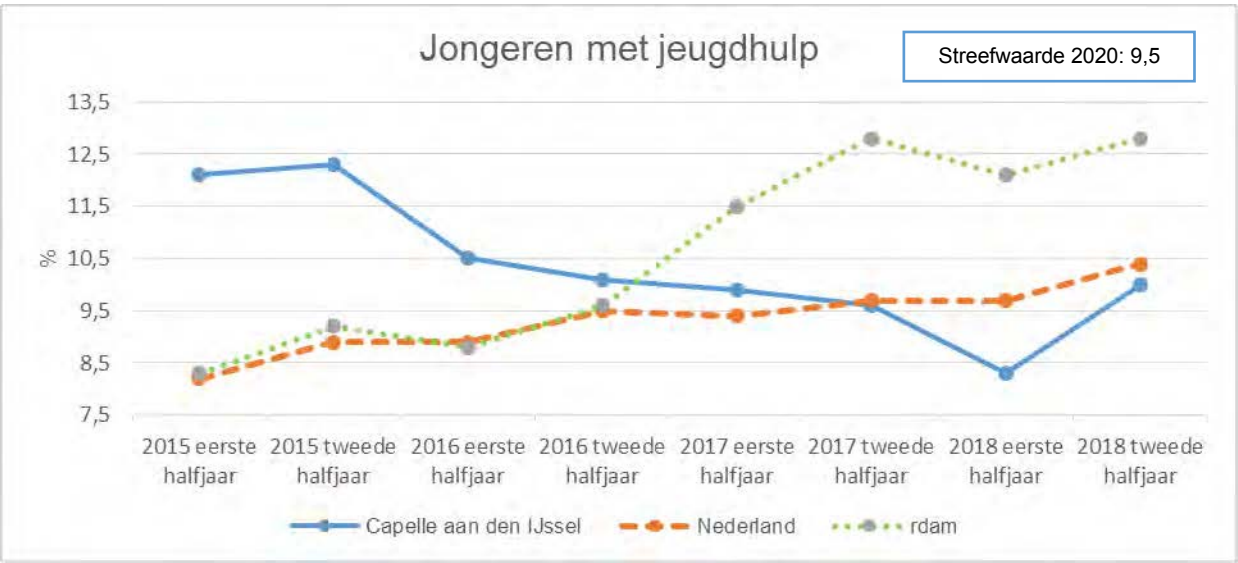

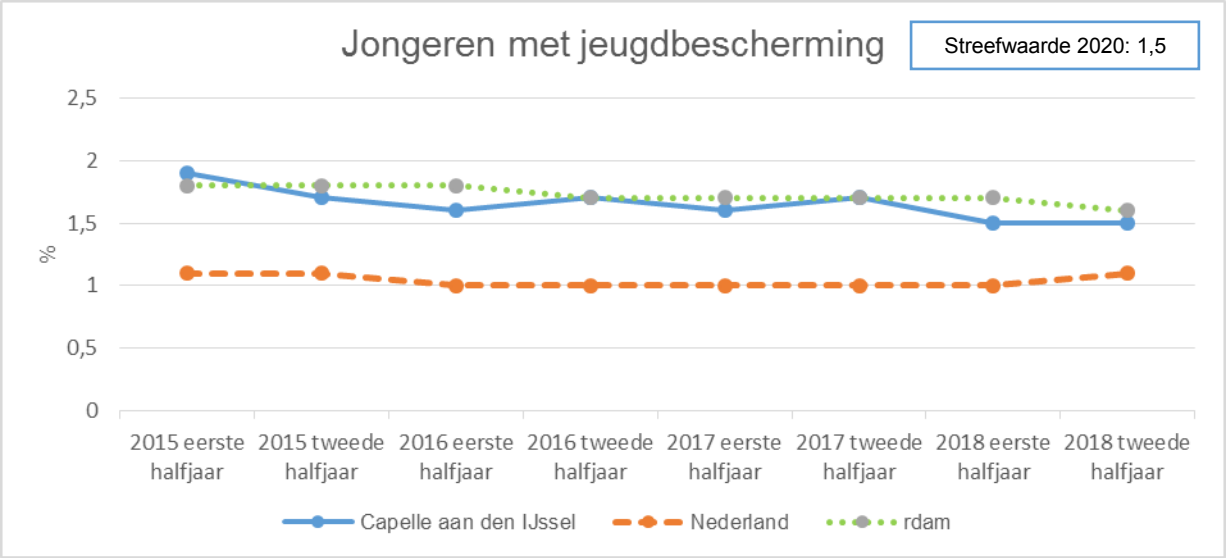

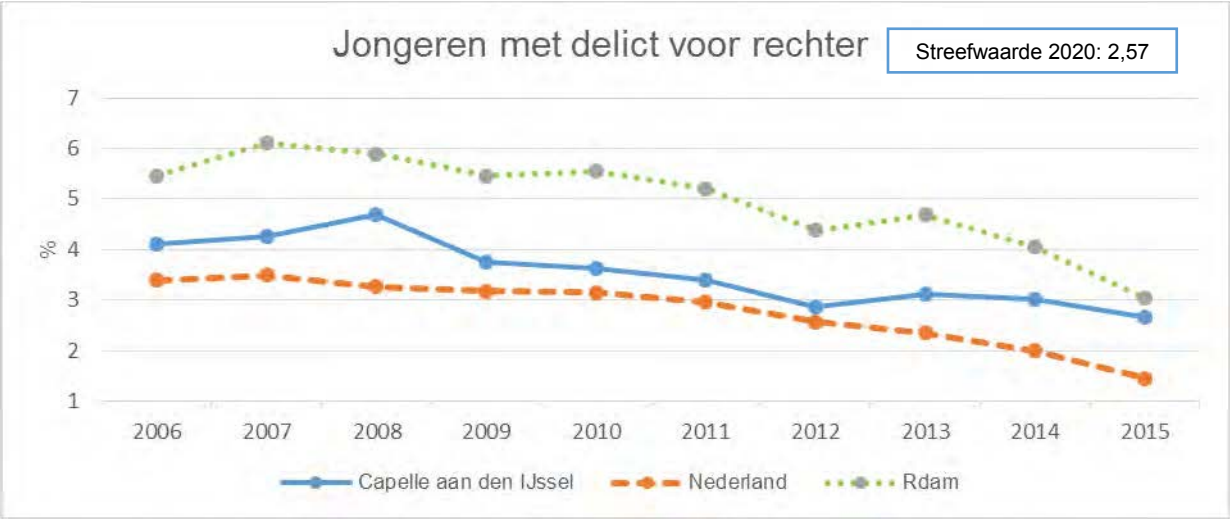

2015 is het meest recente jaar op waarstaatjegemeente.nl. Op https://longreads.cbs.nl/jeugdmonitor-2018/criminaliteit/ kunt u meer informatie over jeugd en criminaliteit bekijken.

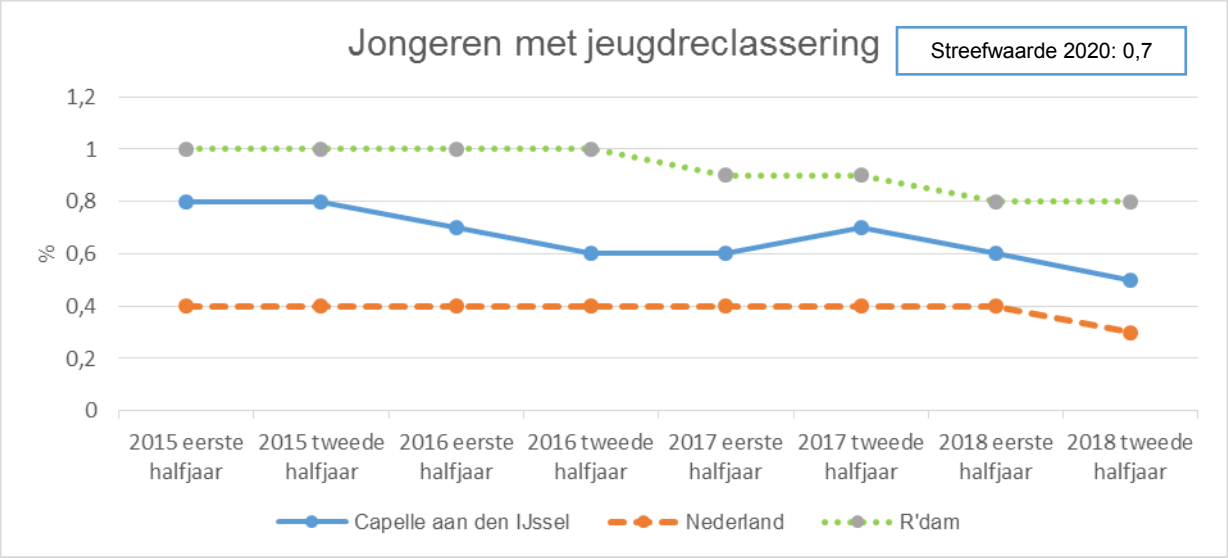

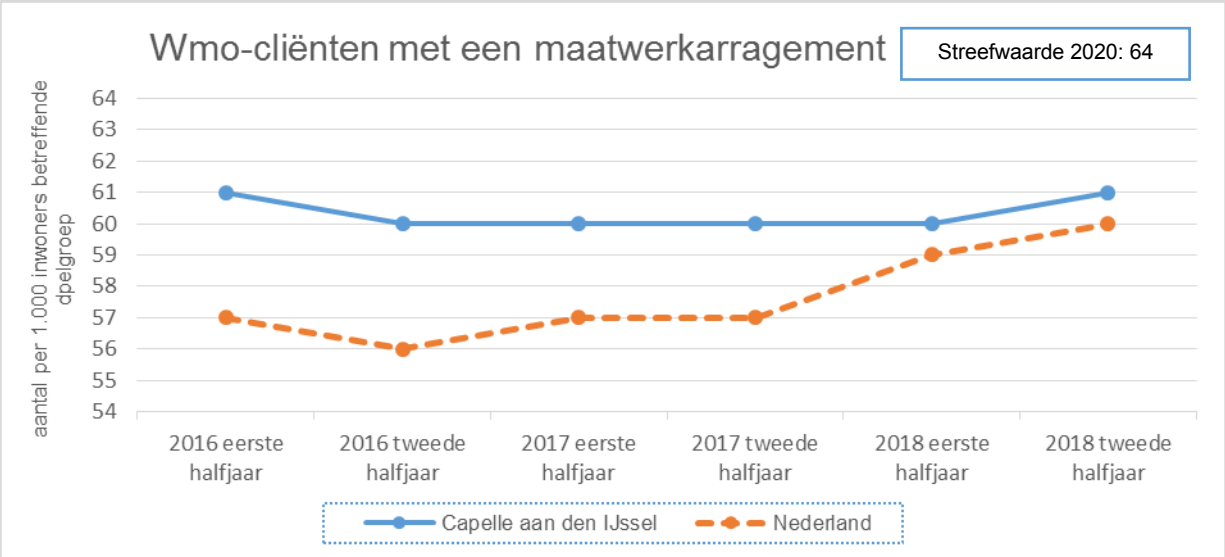

7. Beleidsindicatoren

Taakveld 6.1 t/m 6.82

Omschrijving	Bron	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Streef-waarde 2019	Meting VJN 2019	Streef-waarde 2020
% Afwijzing aantal aanvragen uitkering door aanscherping poortwachterfunctie	Managementrappor-tages	48%	56%	53%	*	61%	*
Opsporing uitkeringsfraude (terugvordering en besparing op de uitkeringlasten)	Managementrappor-tages	2,2 mln	2,7 mln	2,8 mln	2,0 mln	n.n.b.	2,0 mln
Aantal bijstandsgerechtigden dat uitstroomt naar werk, weergegeven in FTE**	Managementrappor-tages	384	421	338	393	67	350
Aantal participatietrajecten statushouders	Managementrappor-tages	-	-	-	40	39	40
Aantal meldingen Veilig Thuis Rotterdam-Rijnmond	Veilig Thuis Rotterdam-Rijnmond	-	-	-	-	-	10

*) Wij streven geen aantal na, maar monitoren deze wel.
**) Alle (deeltijd) uitstroom teruggerekend naar volledige uitstroom.

8. Ontwikkelingen

Deelprogramma Sociale Infrastructuur
Geen ontwikkelingen.

Deelprogramma Werk en Inkomen
Nieuwe Wet inburgering
Naar verwachting treedt op 1 januari 2021 de nieuwe Wet inburgering in werking. De wet beoogt dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren, richting werk worden geactiveerd en volwaardig aan de Nederlandse samenleving deelnemen. Gemeenten krijgen de regie over de uitvoering van de nieuwe wet en krijgen daarbij een aantal specifieke taken toebedeeld:
1. Maatschappelijke begeleiding: ondersteuning en begeleiding in praktische zaken en voorlichting over leefgebieden en maatschappelijke instituties van de Nederlandse samenleving.
2. Ontzorgen van asielstatushouders door het verrekenen van vaste lasten met de uitkering en begeleiding naar financiële zelfredzaamheid gedurende een periode van zes maanden.
3. Brede intake om een beeld te krijgen van de startpositie en ontwikkelmogelijkheden van de inburgeringsplichtige op het gebied van inburgering en participatie.
4. Persoonlijk plan inburgering en participatie: volgt op de brede intake en bevat de te lopen leerroute, te volgen inburgeringsactiviteiten en de wijze van ondersteuning en begeleiding vanuit de gemeente.
5. Monitoren van de voortgang van de inburgering: tussentijdse monitoring van de uitvoering van het persoonlijk plan inburgering en participatie.
6. Regionale samenwerking bij de inkoop van inburgeringsaanbod.

In aanloop naar de implementatie van de nieuwe Wet inburgering heeft het Rijk het pilotprogramma Veranderopgave inburgering opgesteld. Gemeenten kunnen een subsidieaanvraag doen voor verschillende onderdelen van de wet waarover gemeenten regie krijgen. Samen met de gemeenten Krimpen aan de IJssel en Zuidplas heeft Capelle een aanvraag gedaan voor de pilot ontzorgen. Ontzorgen betreft het inhouden van vaste lasten op de uitkering, begeleiden bij het aanvragen van toeslagen en begeleiden naar financiële zelfredzaamheid. De subsidieaanvraag betreft een bedrag van maximaal € 150.000,- voor de drie gemeenten voor het jaar 2020.

Deelprogramma Maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
Wet langdurige zorg (Wlz) versus Wmo
Hulpmiddelen voor cliënten die in een Wlz- instelling wonen, worden geleverd vanuit de Wlz, de Zorgverzekeringswet, de Wmo en soms ook de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen. Bovendien verschillen de regels voor cliënten mét en cliënten zónder behandeling in de instelling. Deze ingewikkelde regelgeving wordt vanaf 1 januari 2020 vereenvoudigd.
Wat er verandert:
- Mobiliteitshulpmiddelen (zoals een rolstoel en een scootmobiel) worden voor alle cliënten in een Wlz- instelling verstrekt vanuit de Wlz en niet meer vanuit de Wmo 2015;
- Hulpmiddelen voor zorgverlening en wonen voor algemeen gebruik worden altijd uit de Wlz betaald. Dit gaat bijvoorbeeld om tilliften en hoog-laagbedden, ook wel ‘roerende voorzieningen’ genoemd. Nu leveren gemeenten en zorgverzekeraars deze hulpmiddelen soms nog vanuit de Wmo 2015 en Zorgverzekeringswet.

Gevolgen voor de gemeente:
- De overheveling van taken gaat gepaard met een overheveling van het gemeentefonds naar de Wet langdurige zorg. Voor roerende voorzieningen is dat landelijk 1 miljoen euro;
- Het uit te nemen bedrag voor roerende voorzieningen is landelijk geraamd op 14 miljoen euro maar wordt eind 2020 definitief vastgesteld, op basis van nacalculatie.

Na de zomer informeert de VNG ons per ledenbrief over eventueel te nemen stappen en verdere financiële gevolgen. Wij informeren u tijdig bij nieuwe ontwikkelingen.

Deelprogramma Jeugdhulp

Nieuwe regiovisie Huiselijk geweld en kindermishandeling

De centrumgemeente Rotterdam stelt eind 2019 een nieuwe regiovisie 'Huiselijk geweld en kindermishandeling' op voor de periode 2020-2023.

Extra bijdrage rijk voor jeugdhulp

Uit onderzoek is gebleken dat steeds meer jongeren in Nederland jeugdhulp krijgen en veel gemeenten met financiële tekorten kampen. Het Rijk komt gemeenten tegemoet met een extra bijdrage voor jeugdhulp in 2019, 2020 en 2021. Daarbij heeft het Rijk meegegeven dat gemeenten moeten streven naar lagere kosten voor jeugdhulp.

9. Kaderstellende en overige beleidsnota's per taakveld

De volgende beleidsnota's bevatten actiepunten voor dit programma:

Heel programma 6

- Beleidskader maatschappelijke ondersteuning en gezondheid 2017-2020 "Zorg op maat met elkaar, voor elkaar" (BBV 833848 december 2016);
- Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020 (4e kwartaal 2019 in raad).

Taakveld 6.1

- Krachtig Capelle: visie op welzijn nieuwe stijl (BBV 435999 maart 2012);
- Jeugd nota 2017-2020 "wie de jeugd heeft …" (raad november 2016) (BBV 821748 november 2016);
- Visie op vrijwillige inzet "Oog voor elkaar in Capelle" (raad december 2016) (BBV 838000 december 2016);
- Visie "Buurtwerk nieuwe stijl – op weg naar het huis van de wijk" (BBV 826639 november 2016);
- Nota Beleidskaders "Optimalisatie gemeentelijk vastgoed 2012" (BBV 464890 oktober 2012);
- Beleidsnota "Vastgoed in beweging 2013" (BBV 518742 juli 2013);
- Meerjaren Perspectief Vastgoed 2019 (BBV 1031427 juni 2019);
- Notitie 'Doorontwikkeling wijkgericht werken 2016' (BBV 778481 april 2016);
- Doorontwikkeling van wijkgericht naar opgavengericht werken (BBV 952389 december 2017);
- Notitie "Oud(er) worden in Capelle!" (raad februari 2017) (BBV 827125 februari 2017).

Taakveld 6.3

- Beleidskader aanpak Armoede en schulden 2017-2020 (BBV 860632 maart 2017);
- Meerjarenbeleidskader werk en inkomen 2017-2020 "Meedoen op maat" (BBV 831704 december 2016)).

Taakvelden 6.3 t/m 6.5

- Beleidsplan Hoogwaardig Handhaven (BBV 467460 augustus 2012);
- Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Capelle aan den IJssel 2013 (BBV 602243 december 2014);
- Re-integratieverordening Participatiewet en IOAW-IOAZ 2017 (raad maart 2017) (BBV 858973 maart 2017);
- Verordening loonkostensubsidie Participatiewet 2017 (BBV 858972 maart 2017);
- Meerjarenbeleidskader Werk en inkomen 2017-2020 "Meedoen op maat" (BBV 831704 december 2016).

Taakveld 6.5

- Verordening Cliëntenparticipatie Sociale Zaken (BBV 612718 februari 2015);
- Afstemmingsverordening Participatiewet (BBV 600697 december 2014);
- Re-integratieverordening Participatiewet (BBV 858973 maart 2017);
- Verordening Individuele inkomenstoeslag Capelle aan den IJssel 2015 (BBV 601399 december 2014);
- Verordening Individuele studietoeslag Capelle aan den IJssel (BBV 603131 december 2014);
- Verordening tegenprestatie participatiewet en IOAW/IOAZ Capelle aan den IJssel 2016 (BBV 603134 december 2014);

- Verordening kwijtscheldingsregeling gemeentelijke belastingen 2018 (BBV 947636 december 2017).

Taakveld 6.72
- Verordening Jeugdhulp Capelle aan den IJssel 2018 (BBV 940600 maart 2018);
- Beleidskader Jeugdhulp 2019-2022 (BBV 1047204 februari 2019).

10. Wat zijn de subsidieplafonds?

TV	Subsidieregeling	Plafond (* € 1.000)
6.1	Maatschappelijke dienstverlening	59
6.1	Maatschappelijke ondersteuning	
	- Maatschappelijke ondersteuning	524
	- Begeleid wonen	270
	- CPGGZ	96
6.1	Integratie	
	- Integratie	83
	- Antidiscriminatievoorzieningen (taakveld 1.2)	38
6.1	Speeltuin, speeluitleen, speel-o-theek	31
6.1	Jeugd	53
6.1	Vakantieactiviteiten	47
6.1	Buurtwerk	188
6.1	Stimuleringsmaatregel vrijwilligers	134
6.3	Armoede	63

11. Incidentele baten en lasten

			Incidentele baten					Incidentele lasten				
Pr.	Taakveld	Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Innovatiebudget Sociaal Domein (1BW2017 6.1) dekking Reserve Sociaal Domein	V 450					N 450				
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Innovatiebudget Sociaal Domein met dekking reserve eenmalige uitgaven (overheveling uit 2017)	V 190					N 190				
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Eenmalig budget Werklunches met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 42					N 42				
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Eenmalig budget Nulmeting toegankelijkheid met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 25					N 25				
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Eenmalig budget WOP (VJN2019 6.4.8) met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 67					N 67				
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Eenmalig budget LPB budget met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 40					N 40				
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Eenmalig budget Gemeentelijk Vastgoed budget met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 63					N 63				
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Eenmalig budget Huizen van de Wijk met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 15									
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Huiskamer van de Wijk Middelwatering (VJN2019 6.4.3)						N 42	N 52	N 35		
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Toezicht rechtmatigheid Wmo & Jeugdhulp (VJN2019 5.4.1)							N 100	N 100		
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Project ervaringsdekundigheid (verward gedrag) (NJN2018 6.4.1)	V 48	V 49				N 48	N 49			
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Pilot logeerzorg (VJN2019 6.4.7)						N 55	N 28			
6b	6.3 Inkomensregelingen	Budget inuvlling extra rijksmiddleen armoede en schulden met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 85					N 85				

6b	6.3 Inkomensregelingen	Budget Pilot Jongeren en schulden (NJN2018 6.4.18) met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 100					N 100				
6b	6.4 Begeleidende participatie	Dotatie t.g.v. reserve Sociaal Domein: Lager lasten WSW, Re-integratie en Promen	V 225					N 100				
6b	6.5 Arbeidsparticipatie	Eenmalig budget Pilot inburgering nieuwe stijd via reserve eenmalige uitgaven	V 110					N 110				
6b	6.5 Arbeidsparticipatie	Eenmalig budget Impulsbudget Samenwerkingsproject begeleiding jongeren naar werk; dekking reserve eenmalige uitgaven	V 140					N 140				
6b	6.5 Arbeidsparticipatie	Implementatie samenwerking begeleiding bijstand naar werk (VJN2018 6.4.11); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 200	V 213					N 213			
6b	6.5 Arbeidsparticipatie	Re-Integratie & activering						N 0	N 0			
6b	6.5 Arbeidsparticipatie	Promen - BWT-trajecten						N 0				
6c	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Wmo Individueel en collectief, reserve Sociaal Domein						N 0				
6d	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Stichting CJG, reserve SD	V 303									
6d	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	GR Jeugdhulp Rijnmond, reserve SD	V 2.434					N 1.337	N 221			
6d	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Tekorten en overschotten GR Jeugd en CJG		V 221				N 1.400				
6d	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Opheffen reserve SD t.g.v. Algmene Reserve	V 115					N 115				
		Totaal	**V 4.652**	**V 483**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 4.409**	**N 663**	**N 135**	**N 0**	**N 0**

12. Structurele mutaties reserves

		Onttrekkingen					Toevoegingen				
Progr.	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
6a	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 94	N 94	N 94	N 94	N 94
Totaal		**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 94**	**N 94**	**N 94**	**N 94**	**N 94**

		Onttrekkingen					Toevoegingen				
Progr.	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
6b	Reserve bedrijfsvoering	V 189	V 189	V 189	V 189	V 189	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Totaal		**V 189**	**V 189**	**V 189**	**V 189**	**V 189**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**

		Onttrekkingen					Toevoegingen				
Progr.	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
6c	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 376	N 33	N 33	N 33	N 33
Totaal		**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 376**	**N 33**	**N 33**	**N 33**	**N 33**

		Onttrekkingen					Toevoegingen				
Progr.	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
6d	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 19	N 19	N 19	N 19	N 19
Totaal		**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 19**	**N 19**	**N 19**	**N 19**	**N 19**

13. Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond	
Maatschappelijke effecten	Behartigen belangen deelnemende gemeenten op het gebied van bovenlokale, specialistische jeugdhulp.
Doelstelling voor programma	Het vroegtijdig inzetten van jeugdhulp in de eigen omgeving van de jeugdige en diens ouders met als uitgangspunt dat de jeugdhulp die bovenlokaal wordt ingezet zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig is.

Stichting Centrum voor Jeugd en Gezin Capelle aan den IJssel

Maatschappelijke effecten	Uitvoeren van de wettelijke taken op het gebied van jeugdhulp en jeugdgezondheidszorg
Doelstelling voor programma	Het vroegtijdig inzetten van jeugdhulp in de eigen omgeving van de jeugdige en diens ouders met als uitgangspunt dat de jeugdhulp die lokaal wordt ingezet zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig is. Het bieden van maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18-, met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen.

Werkvoorzieningschap Promen	
Maatschappelijk effecten	Behartigen belangen deelnemende gemeenten op het gebied van sociale werkvoorziening en re-integratie.
Doelstelling voor programma	Het bieden van voorzieningen in een aangepaste werkomgeving aan mensen met een arbeidshandicap met een Wsw-indicatie, die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid.

Stichting Capelle Werkt	
Maatschappelijk effecten	Bevordering van de arbeidsparticipatie en ondersteuning bieden bij uitstroom uit de bijstand van Capellenaren.
Doelstelling voor programma	Het ondersteunen van Capellenaren met een volledige of aanvullende bijstandsuitkering en niet-uitkeringsgerechtigden bij het vinden van reguliere betaalde arbeid, door het bieden van voorzieningen zoals bemiddeling naar vacatures, trajecten en scholing gericht op werk of sociale activering.

Gemeenschappelijke regeling IJsselgemeenten	
Maatschappelijk effecten	De samenwerkingsregeling is getroffen ter behartiging van efficiëntere sturing en beheersing van ondersteunende processen en van uitvoeringstaken van de drie IJselgemeenten.
Doelstelling voor programma	Het voorzien in middelen van bestaan voor Capellenaren die daar tijdelijk niet in kunnen voorzien (inkomens- en bijstandsvoorzieningen), zodat zij in mee kunnen doen in de samenleving. Het bieden van voorzieningen in een aangepaste werkomgeving aan mensen met een arbeidshandicap met een Wsw-indicatie, die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid. Het ondersteunen van Capellenaren met een volledige of aanvullende bijstandsuitkering en niet-uitkeringsgerechtigden bij het vinden van reguliere betaalde arbeid, door het bieden van voorzieningen zoals bemiddeling naar vacatures, trajecten en scholing gericht op werk of sociale activering.

Stichting Welzijn Capelle	
Maatschappelijk effecten	Samenhang en afstemming tussen welzijn en zorg en een integrale wijkaanpak binnen het sociaal domein.
Doelstelling voor programma	Zelfredzaam maken van Capellenaren en ruimte bieden tot het uitvoeren van eigen initiatief.

Zie voor een totaaloverzicht van de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft de paragraaf Verbonden partijen.

PROGRAMMA 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

1. Missie

Wij staan voor het bevorderen van de gezondheidssituatie van de Capelse bevolking. Hierbij staat centraal dat we de Wet publieke gezondheid (Wpg) uitvoeren.
Capelle aan den IJssel is in 2050 een duurzame, groene en schone stad. De uitstoot van CO_2 door energiegebruik, verkeer en bedrijvigheid is bijna nul. Capellenaren wekken individueel of collectief duurzame energie op en verbruiken minder energie dan nu. Capelse bedrijven doen goede zaken in de nieuwe 'groene' economie. We maken bijna alleen nog gebruik van hernieuwbare grondstoffen. Capelle is als groene parkstad voorbereid op een veranderend klimaat: bestand tegen extremere buien, droogte en hitte. De lucht-, bodem-, geluid- en waterkwaliteit voldoen aan de wettelijk eisen.

2. Doelstellingen per taakveld

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden met bijbehorende doelstellingen:

Taakveld	Doelstelling
7.1 Volksgezondheid	Het nemen van maatregelen ter bevorderen van de gezondheid van de bevolking als geheel en waar nodig van specifieke risicogroepen.
7.2 Riolering	Het verrichten van de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding.
7.3 Afval	Het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval.
7.4 Milieubeheer	Het waarborgen van een gezond leef-, woon- en werkklimaat door het verrichten van gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu.
7.5 Begraafplaatsen	Het verrichten van de gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging.

3. Wat willen wij bereiken? / Wat gaan wij daarvoor doen?

Hieronder treft u per taakveld (TV) aan wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen.

TV	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
7.4	Schone leefomgeving	1. Uitvoeren Actieplan omgevingslawaai; 2. Uitvoeren van gevelmaatregelen bij de saneringswoningen.

4. Wijzigingsvoorstellen Begroting 2020

Geen.

5. Wat mag het kosten?

Programma 7 Volksgezondheid en milieu	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Lasten	N 16.404	N 16.155	N 16.460	N 16.910	N 17.154	N 17.670
Baten	V 14.337	V 12.892	V 13.756	V 14.184	V 14.500	V 15.038
Saldo van baten en lasten	**N 2.067**	**N 3.263**	**N 2.704**	**N 2.726**	**N 2.654**	**N 2.632**
Mutaties in reserves:						
Reserve eenmalige uitgaven	V 4	V 251	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve milieu	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
Egalisatiereserve bedrijfsvoering	N 162	N 18	N 18	N 18	N 18	N 18
Totaal mutaties reserves	**N 158**	**V 233**	**N 18**	**N 18**	**N 18**	**N 18**
Resultaat	**N 2.225**	**N 3.030**	**N 2.722**	**N 2.744**	**N 2.672**	**N 2.650**

Grafiek baten en lasten

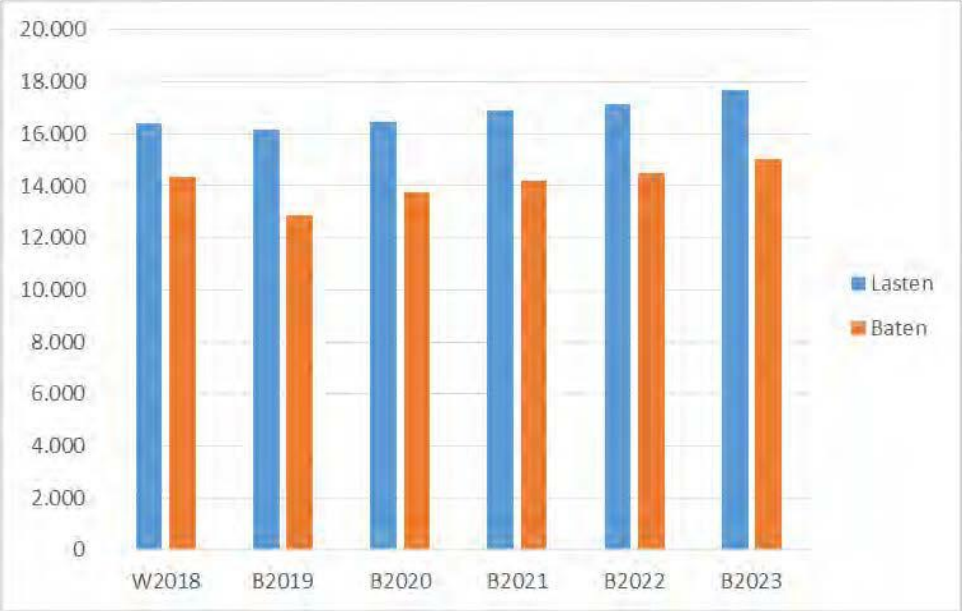

Analyse verschil begroting 2019-2020

Omschrijving	Lasten	Baten	Totaal saldo van baten en lasten	Mutatie Reserves	Resultaat
Lasten					
Budget Gezond in de stad (NJN2017 7.4.1) in 2018, via reserve eenmalige uitgaven	V 21		V 21	N 21	N 0
Uitvoering subsidieregeling AED BW 14 7.4.8, via reserve eenmalige utigaven	V 30		V 30	N 30	N 0
Hogere lasten riolering (laatste mutatie VJN 2019 7.4.4)	N 114		N 114		N 114
Hogere lasten afval (laatste mutatie VJN 2019)	N 114		N 114		N 114
Lager budget Duurzaamheidsagenda (1BW19 / VJN2019 7.4.7)	V 130		V 130		V 130
Duurzaamheidsagenda (VJN2019 7.4.8), budgetoverheveling naar 2019 via reserve eenmalige uitgaven	V 126		V 126	N 126	N 0
Geluidsanering wegverkeer (VJN2018 7.4.2 / VJN2019 7.4.8), budgetoverheveling naar 2019 via reserve eenmalige uitgaven	V 74		V 74	N 74	N 0
Hogere lasten DCMR (indexering)	N 27		N 27		N 27
Actualisatie directe personeels- en apparaatskosten	V 77		V 77		V 77
Actualisatie 2020 Afschrijvingen en toegerekende rente (inclusief VJN2019 7.4.5)	N 510		N 510		N 510
Overige verschillen	V 2		V 2		V 2
	N 305	**N 0**	**N 305**	**N 251**	**N 556**
Baten					
Actualisatie 2020 rioolretributie baten		V 73	V 73		V 73
Hogere baten riolering (laatste mutatie NJN 2018 7.4.1)		V 178	V 178		V 178
Elimineren stelpost BTW (Actualisatie 2018)		V 322	V 322		V 322
Hogere baten afval (laatste mutatie VJN 2019 7.4.3)		V 236	V 236		V 236
Actualisatie 2020 baten afvalstoffenheffing		V 52	V 52		V 52
Overige verschillen		V 3	V 3		V 3

	N 0	V 864	V 864	N 0	V 864
Totaal	N 305	V 864	V 559	N 251	V 308

6. Landelijke indicatoren

Hieronder treft u de in het BBV voorgeschreven indicatoren voor dit programma aan.

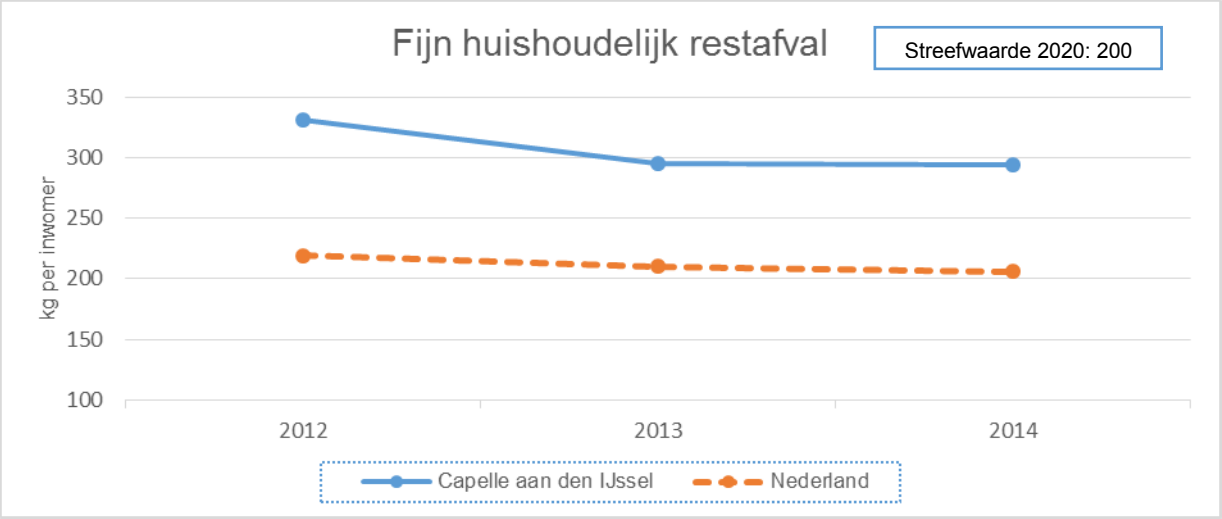

De cijfers over 2015, 2016 en 2017 kunnen om technische redenen niet meer getoond worden in waarstaatjegemeente.nl. De cijfers hebben wij echter wel:

Jaar	Capelle aan den IJssel	Nederland
2015	315	200
2016	308	189
2017	303	174

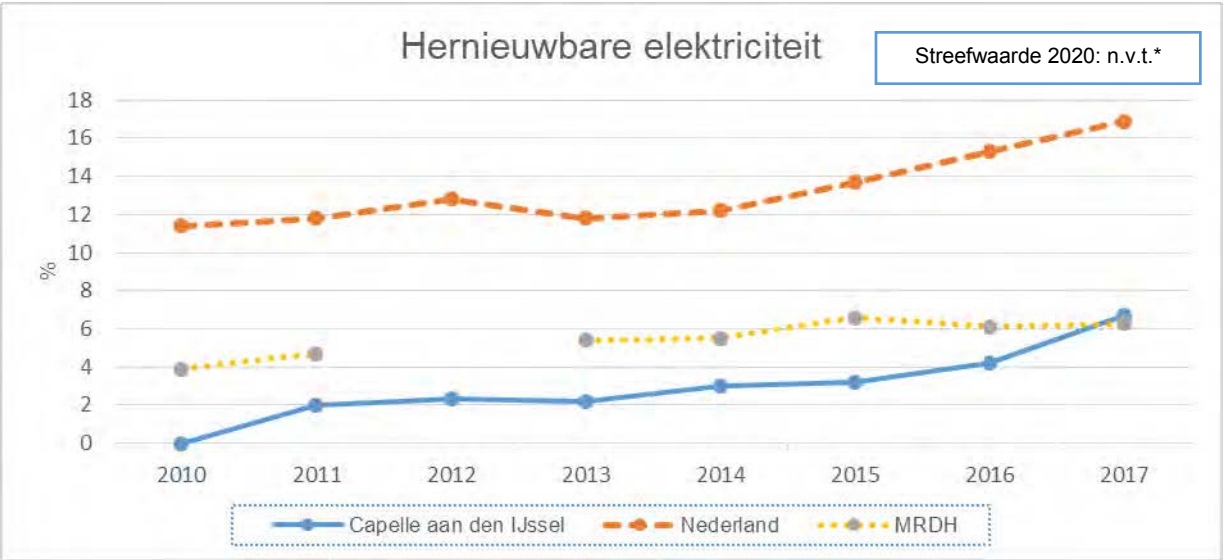

**) In het koersdocument Duurzaam Capelle zijn de doelstellingen voor energiebesparing en het opwekken van duurzame energie vastgelegd. Er is geen streefwaarde geformuleerd voor het percentage hernieuwbare elektriciteit omdat de energievraag in veel grotere mate bepaald wordt door de vraag naar warmte en in veel mindere mate door de vraag naar elektriciteit. Het verduurzamen van de warmtevraag heeft daarom prioriteit.*
2017 is het meest recente jaar op waarstaatjegemeente.nl. Op https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/ kunt u de hernieuwbare energie in terajoule (TJ) voor 2018 bekijken.

7. Beleidsindicatoren

Taakveld 7.3 Afval

Omschrijving	Bron	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Streef-waarde 2019	Meting VJN 2019	Streef-waarde 2020
% afvalscheiding	Interne registratie	42%	44%	57%	55%	56%	58%

8. Ontwikkelingen

Lokale coalitie vanuit landelijk actieprogramma Kansrijke Start

Vanuit het Rijk loopt het actieprogramma *Kansrijke Start*. Dit programma is gericht op kinderen in de eerste 1.000 dagen van hun leven, en met name op kinderen die geboren worden in een kwetsbare situatie. Het gaat onder andere om extra ondersteuning voor kwetsbare gezinnen rondom bewust zwanger worden, een gezonde zwangerschap en veilig ouderschap. Een belangrijk element in het actieprogramma is een goede koppeling tussen het medische en het sociale domein inclusief de publieke gezondheid.
Onderdeel van het actieprogramma is het “Stimuleringsprogramma lokale coalities”. GIDS gemeenten (Gezond in de Stad) kunnen zich aanmelden voor een financiële impuls voor 3 jaar met als doel tot een lokale coalitie Kansrijke Start te komen. De gemeente Capelle heeft zich aangemeld voor de stimuleringssubsidie 2020 – 2022.

Aanpak Nu Niet Zwanger

De aanpak Nu Niet Zwanger loopt sinds eind 2016 in de gemeente Rotterdam en wordt nu vanuit het Rijk landelijk uitgerold (in het kader van het actieprogramma *Kansrijke Start*). De aanpak heeft als doelen:

- Het bewustmaken van hulpverleners van het belang van en ondersteunen in het aangaan van het gesprek met hun kwetsbare cliënten, (potentiële) ouders, over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie;
- Het ondersteunen van kwetsbare (potentiële) ouders in het maken van een keuze met betrekking tot kinderwens en adequate anticonceptie.

Cliënten woonachtig in de regiogemeenten nemen regelmatig contact op met *Nu Niet Zwanger* in Rotterdam. Dit komt onder andere door de regionale functie van de ziekenhuizen. Op dit moment kunnen de cliënten uit de regiogemeenten niet worden geholpen.

Uitgangspunt is dat *Nu niet Zwanger* een regionale aanpak wordt. In de loop van 2020 is er zicht op de financiële consequenties.

Programma Duurzaamheid 2019-2022

Op 15 april 2019 heeft uw raad het Programma Duurzaamheid 2019-2022 vastgesteld. De jaarlijkse bijsturing en monitoring van het programma rapporteren wij jaarlijks tegelijkertijd met de voorjaarsnota aan uw raad. Daarom nemen wij in de overige P&C documenten geen doelstellingen / monitoring op. We werken stap voor stap naar een 100% duurzame stad in 2050. De komende jaren voeren we daarvoor de projecten en acties uit zoals die zijn opgenomen in het Programma Duurzaamheid 2019-2022. De monitoring van het Programma Duurzaamheid wordt jaarlijks tegelijkertijd met de VJN aan de gemeenteraad gerapporteerd. Enkele hoogtepunten tot nu toe:

- De buurtacties die wij samen met het Energiecollectief Capelle en de WoonWijzerWinkel organiseren in Schollevaar zijn een succes. Het aantal geïnteresseerde bewoners is hoger dan waar wij rekening mee hielden. De eerste maatregelen zijn getroffen.
- Steeds meer VvE’s zijn concreet aan de slag met het verduurzamen van hun gebouw. Binnenkort start een cursus voor VvE bestuurders om hen hierbij te ondersteunen.
- Wij hebben met Havensteder, Stedin, Eneco en het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard op 16 september 2019 een warmteakkoord getekend. Wij hebben hierin afgesproken om samen aan de warmtetransitie in Capelle aan den IJssel te gaan werken.
- Onderzoek wijst uit dat een collectieve warmteoplossing in een aantal Rotterdamse wijken en de Florabuurt en omgeving haalbaar is. Samen met de gemeente Rotterdam en woningcorporaties Woonstad en Havensteder willen we dit nu verder verkennen, waarbij wij ook nagaan of het verstandig is om de Molenbuurt en de Bloemenbuurt mee te nemen in dit onderzoek.

- Op Rivium zijn er kansen om de nieuwbouw te verwarmen en te koelen met de afvalwaterzuiveringsinstallatie als duurzame lokale bron. Samen met het hoogheemraadschap en de projectontwikkelaars die actief zijn op het Rivium verkennen we dit verder.
- Zowel de BIZ van CapelleXL als de BIZ van Capelle West willen aan de slag met het opstellen van een energievisie voor hun bedrijventerrein.
- Wij hebben de eigenaren van de 200 grootste daken van de stad aangeschreven om hen te stimuleren zonnepanelen te plaatsen. Potentieel is op deze daken ruimte voor 150.000 zonnepanelen.
- Op 9 september is OBS West heropend als eerste energieneutrale basisschool van Capelle aan den IJssel. BLICK heeft ruim 2 miljoen geïnvesteerd in een duurzaam schoolgebouw met een prettig binnenklimaat. De investering wordt de komende 15 aar terugverdient door de lagere energielasten.
- Capellenaren maken volop gebruik van de subsidie om groene daken te realiseren. In september hebben we extra budget beschikbaar gesteld, omdat de subsidiepot van circa € 60.000 leeg was.
- In samenwerking met de Rabobank zijn wij een circulair ondernemen challenge gestart om Capelse bedrijven kennis te laten maken met de circulaire economie.

9. Kaderstellende en overige beleidsnota's

De volgende beleidsnota's bevatten actiepunten voor dit programma:

Taakveld 7.1 Gezondheidsbeleid

- Beleidskader maatschappelijke ondersteuning en gezondheid 2017-2020 "Zorg op maat met elkaar, voor elkaar" (BBV 833848 december 2016).

Taakveld 7.2 Riolering

- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020 (VGRP) (BBV 661559 juli 2015);
- Verordening Rioolheffing 2017 (BBV 947636 december 2017);
- Nota Beleidskaders "Optimalisatie gemeentelijk vastgoed 2012" (BBV 464890 oktober 2012);
- Beleidsnota "Vastgoed in beweging 2013" (BBV 518742 juli 2013);
- Meerjaren Perspectief Vastgoed 2019 (BBV 1031427 juni 2019).

Taakveld 7.3 Afval

- Afvalactieplan 2016-2020 (BBV 669617 augustus 2015);
- Verordening Afvalstoffenheffing 2018 (BBV 947636 december 2017).

Taakveld 7.4 Milieubeheer

- Koersdocument Duurzaam Capelle (BBV 933022, februari 2018);
- Programma Duurzaamheid 2019-2022 (BBV 1080702, april 2019);
- Actieplan omgevingslawaai (BBV 999039, april 2018).

10. Wat zijn de subsidieplafonds?

TV	Subsidieregeling	*Plafond (* € 1.000)*
7.1	Gezondheidsbeleid	
	- Gezondheidsbeleid	11
	- AED	27

11. Incidentele baten en lasten

			Incidentele baten					Incidentele lasten				
Pr.	Taakveld	Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
7	7.1 Volksgezondheid	Eenmalig budget AED; dekking reserve eenmalige uitgaven	V 30					N 30				
7	7.1 Volksgezondheid	Eenmalig budget Gezond in de stad; dekking reserve eenmalige uitgaven	V 21					N 21				

7	7.4 Milieubeheer	Duurzaamheidsagenda (wijziginggvoorstel begroting 2019, VJN2019 7.4.8); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 126					N 256				
7	7.4 Milieubeheer	Voorbereiding geluidsanering; dekking reserve eenmalige uitgaven	V 74					N 74				
		Totaal	**V 251**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 381**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**

12. Structurele mutaties reserves

		Onttrekkingen					Toevoegingen				
Progr.	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
7	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 18	N 18	N 18	N 18	N 18
Totaal		**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 18**	**N 18**	**N 18**	**N 18**	**N 18**

13. Verbonden partijen

Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR)	
Maatschappelijk effecten	Belangen behartigen van de deelnemende gemeenten op het gebied van vergunningverlening en handhaving in het kader van de Wet milieubeheer
Doelstelling voor programma	Het waarborgen van een gezond leef-, woon- en werkklimaat door het verrichten van gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu.

Openbare gezondheidszorg Rotterdam-Rijnmond (GGD)	
Maatschappelijke effecten	Behartigen belangen deelnemende gemeenten op het gebied van de volksgezondheid.
Doelstelling voor programma	Het nemen van maatregelen ter bevordering van de gezondheid van de bevolking als geheel en waar nodig van specifieke risicogroepen.

Stichting Centrum voor Jeugd en Gezin Capelle aan den IJssel	
Maatschappelijke effecten	Uitvoeren van de wettelijke taken op het gebied van jeugdgezondheidszorg
Doelstelling voor programma	Het nemen van maatregelen ter bevordering van de gezondheid van de bevolking als geheel en waar nodig van specifieke risicogroepen (jeugdgezondheidszorg).

Irado N.V.	
Maatschappelijke effecten	Het uitvoeren van wettelijke taken voor het ophalen en verwerken van afval.
Doelstelling voor programma	Het bijdragen aan de volksgezondheid en een gezond leefklimaat.

Zie voor een totaaloverzicht van de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft de paragraaf Verbonden partijen.

PROGRAMMA 8: STADSONTWIKKELING

1. Missie

Wij regisseren en faciliteren de stadsontwikkeling voor een blijvend vitale stad. Wij creëren een goede woongemeente met en voor de inwoners door balans te brengen in de bevolkingsopbouw en variatie in het woningbestand op wijk- en buurtniveau. Wij spelen ondernemend en daadkrachtig in op ontwikkelingen, staan in constante dialoog met de omgeving en formuleren hierop een duidelijke strategie. We behouden de ruimtelijke kwaliteit op het grondgebied van de gemeente en bevorderen deze waar nodig. We verbinden de ambities voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Daarmee spelen we in op de Omgevingswet.

2. Doelstellingen per taakveld

Dit programma bestaat uit de volgende taakvelden met bijbehorende doelstellingen:

Taakveld	Doelstelling
8.1 Ruimtelijke Ordening	Het verrichten van taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening, zoals het voorbereiden en vaststellen van structuurplannen en –visies en bestemmingsplannen.
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijven-terreinen)	Het verrichten van activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie.
8.3 Wonen en bouwen	Het zorg dragen voor en het verrichten van taken met betrekking tot gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening.

3. Wat willen wij bereiken? / Wat gaan wij daarvoor doen?

Hieronder treft u per taakveld (TV) aan wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen.

TV	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
8.1	Het beschikbaar stellen van geo data in 3D	Wij bouwen momenteel onze Geodata uit tot een 3D model. Door aan dit model de beschrijvende data van onze stad te koppelen creëren we een digitale tweeling van onze stad die ons helpt bij het maken van beleid en rand voorwaardelijk zal zijn voor o.a. de omgevingswet.
8.1	Voorbereid zijn op de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2021	We voeren de activiteiten uit van de "*ROADMAP Capelle Omgevingswetproof 2019",* waaronder: 1. Het (mede) opstellen van de Stadsvisie; 2. Het testen of het proces van vergunningverlening klaar is voor de door uitvoeren van de Praktijkproef Omgevingsvergunning; 3. Het opstellen van een plan van aanpak voor de transitieperiode Omgevingswet 2021-2029, waaronder de voorbereiding van het Capelse Omgevingsplan.
8.3	Een gevarieerde en evenwichtige woningvoorraad	Bij nieuwbouw zoeken naar een toevoeging die bijdraagt aan een gevarieerde woningvoorraad in de gemeente welke afgestemd is op de vraag uit de lokale woningmarkt en bijdraagt aan een meer evenwichtiger verdeling van de sociale voorraad over de regio conform de in 2018 gemaakte woningmarktafspraken en de doelstellingen van het Programma Wonen. Om dit te bewerkstelligen stellen wij een Gebiedsatlas ontwikkeling (sociale) woningvoorraad op.
8.3	Via woonruimtebemiddeling bijdragen aan verbetering leefbaarheid	Meer woonexperimenten invoeren.
8.3	Verbeteren van de woonkwaliteit van Capelle	1. Ruimte voor nieuwbouw en eigen initiatief; 2. De transformatie van Het Nieuwe Rivium naar een werk/woonmilieu; 3. Het revitaliseren van de kwetsbare woningvoorraad met Havensteder; 4. Verminderen van de kwetsbaarheid van de Bongerd/Wingerd (Florabuurt);

TV	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
		5. Een huisvestingsstrategie die niet alleen oog heeft voor traditionele woonvormen, maar ook gericht is op starters, alleenstaanden en ouderen; 6. Nieuwbouwprojecten laten voldoen aan een vastgelegde score volgens de methode GPR-gebouw.

4. Wijzigingsvoorstellen Begroting 2020

Uitbreiding formatie team Wonen (N 78 structureel ingaande 2020) - Beleidskeuze

Team Wonen, onderdeel van de Unit Wonen, Economie, Grond en Geo van Stadsontwikkeling bestaat sinds jaar en dag uit twee medewerkers. In de afgelopen jaren heeft het vakgebied zich verbreed en verdiept. Wonen staat dan ook in het middelpunt van de politieke belangstelling.
Naast het uitvoeren van de gebruikelijke volkshuisvestelijke taken is het vakgebied van het team Wonen uitgebreider en complexer geworden door de toename van de grootstedelijke problematiek en complexiteit van de regelgeving. Te denken valt aan de intensivering van de samenwerking met Havensteder en overige corporaties, het uitvoeren van woonexperimenten, de uitvoering van de Rotterdamwet, het huisvesten van statushouders en de toenemende regionale afstemming met Provincie en MRDH over woondeal en verstedelijkings- en vitaliteitsallianties.
Daarnaast zijn de te maken afwegingen bij herontwikkelings- en transformatieprojecten uitgebreider en complexer dan bij het bouwen van nieuwe wijken.

Wij stellen u voor de formatie uit te breiden met 1,0 fte en de lasten in de begroting vanaf 2020 structureel met N 78 te verhogen.

5. Wat mag het kosten?

Programma 8 Stadsontwikkeling	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Lasten	N 18.546	N 17.041	N 16.031	N 30.760	N 17.201	N 7.320
Baten	V 16.218	V 14.340	V 11.979	V 27.212	V 14.648	V 3.644
Saldo van baten en lasten	**N 2.328**	**N 2.701**	**N 4.052**	**N 3.548**	**N 2.553**	**N 3.676**
Mutaties in reserves:						
Reserve eenmalige uitgaven	V 163	V 48	N 0	N 0	N 0	N 0
Reserve herstr.actief grondbeleid	V 720	V 10.491	N 0	N 0	N 0	N 0
Algemene reserve	V 20	N 8.090	N 0	N 0	N 0	N 0
Egalisatiereserve bedrijfsvoering	N 0	N 148	N 121	N 52	N 52	N 52
Totaal mutaties reserves	**V 903**	**V 2.301**	**N 121**	**N 52**	**N 52**	**N 52**
Resultaat	**N 1.425**	**N 400**	**N 4.173**	**N 3.600**	**N 2.605**	**N 3.728**

Grafiek baten en lasten

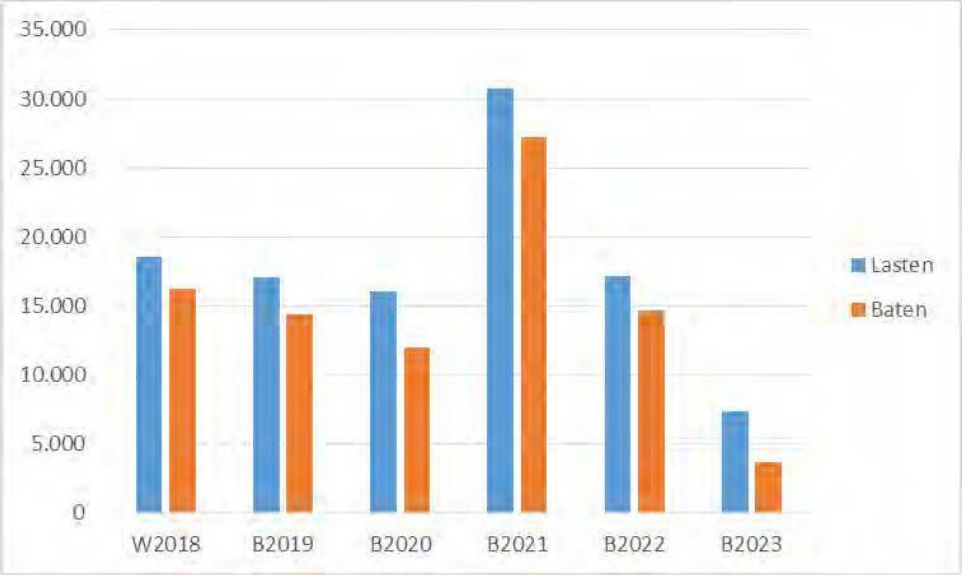

Analyse verschil begroting 2019-2020

Omschrijving	Lasten	Baten	Totaal saldo van baten en lasten	Mutatie Reserves	Resultaat
Lasten					
Geo data beschikbaarstellen in 3D (VJN2019 8.4.3), hoger budget in 2020	N 80		N 80		N 80
Eenmalig budget Omgevingswet (VJN2019), budgetoverheveling van 2018 naar 2019 met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 30		V 30	N 30	N 0
Implementatie omgevingswet (VJN2019 8.4.1), hoger budget in 2020	N 110		N 110		N 110
Bouwgrondexploitaties inclusief balansmutaties (laatste mutatie in VJN2019); zie baten	N 219		N 219		N 219
Hogere doorbelasting overhead vanuit taakveld 0.4	N 190		N 190		N 190
Actualisatie woonvisie (VJN2018 8.4.12), budget in 2019 met dekking reserve eenmalig	V 15		V 15	N 15	N 0
Gebiedsaanpak Capelseweg (VJN2018 8.4.7)	N 68		N 68		N 68
Gebiedsvisies - Landelijk Capelle (VJN2018 8.4.7 / VJN2019 8.4.7), hoger budget in 2020; reserve herstructurering actief grondbeleid vanaf 2020 opgeheven	N 313		N 313	N 1.631	N 1.944
Transformatieleidraad Capelle (VJN 2018 8.4.11 / NJN2018 8.4.4), lager budget in 2020; zie baten	V 275		V 275	N 301	N 26
Promoten activiteiten centraal Capelle (VJN2018 8.4.14)	V 30		V 30		V 30
Gebiedsvisie Centraal Capelle DOE MEE-programma (VJN2016 10.4.2)	V 50		V 50	N 50	N 0
Gebiedsvisies - Centraal Capelle (VJN2018 8.4.7 / VJN2019 8.4.8), hoger budget in 2020'reserve herstructurering actief grondbeleid vanaf 2020 opgeheven	N 88		N 88	N 1.034	N 1.122
s-Gravenweg 325 / kinderboerderij (VJN2019 8.4.9), geen budget in 2020 (zie baten)	V 35		V 35		V 35
Gebiedsaanpak Schollevaar (VJN2019 8.4.14), geen budget in 2020	V 111		V 111		V 111
Transformaties (VJN2019 8.4.13); zie baten	V 175		V 175		V 175

Gebiedsvisie Florabuurt (VJN2019 8.4.5), budget in 2019	V 300		V 300	N 144	V 156
Hoger budget De Hoven fase 2 (NJN2018 8.4.2 / VJN2019 8.4.12); zie baten	N 11		N 11	N 150	N 161
Bezittingen in het kader van grondbeleid (zie baten)	V 13		V 13		V 13
Lager budget Het nieuwe Rivium (VJN2018 3.4.2) in 2020 met dekking reserve HAG	V 122		V 122	N 122	N 0
Lager budget Het nieuwe Rivium in 2020 (VJN2019 8.4.2); zie baten	V 448		V 448		V 448
Faciliterende projecten (VJN2019 8.4.4); zie baten	N 146		N 146	N 13	N 159
Actualisatie directe personeels- en apparaatskosten	V 833		V 833	N 300	V 533
Actualisatie 2020 Afschrijvingen en toegerekende rente	N 205		N 205		N 205
Vrijval budget Wormerhoek, vrijval reserve herstructurering actief grondbeleid in 2019	N 0		N 0	N 26	N 26
Onderhoud kwetsbare woningvoorraad (VJN2017 8.4.2) met eenmalige dekking in 2019 door reserve HAG i.v.m. het opheffen van de reserve			N 0	N 198	N 198
Overige verschillen	V 3		V 3	N 22	N 22
	V 1.010	**N 0**	**V 1.010**	**N 4.036**	**N 3.026**
Baten					
Faciliterende projecten (VJN2019 8.4.4); zie baten		V 60	V 60		V 60
Bouwgrondexploitaties inclusief balansmutaties (laatste mutatie in VJN2019) inclusief winstnemingen (zie lasten)		N 1.570	N 1.570	V 1.614	V 44
Transformatieleidraad Capelle (VJN 2018 8.4.11 / NJN2018 8.4.4), lager budget in 2020; zie lasten		N 275	N 275		N 275
s-Gravenweg 325 / kinderboerderij (VJN2019 8.4.9), geen budget in 2020 (zie lasten)		N 120	N 120		N 120
Transformaties (VJN2019 8.4.13); zie lasten		N 175	N 175		N 175
Hoger budget De Hoven fase 2 (NJN2018 8.4.2 / VJN2019 8.4.12)		V 51	V 51		V 51
Hogere baten Omgevingsvergunningen (laatst gewijzigd bij VJN 2019 8.4.10)		V 222	V 222		V 222
Bezittingen in het kader van grondbeleid		N 106	N 106		N 106
Lager budget Het nieuwe Rivium in 2020 (VJN2019 8.4.2); zie lasten		N 448	N 448		N 448
	N 0	**N 2.361**	**N 2.361**	**V 1.614**	**N 747**
Totaal	**V 1.010**	**N 2.361**	**N 1.351**	**N 2.422**	**N 3.773**

6. Landelijke indicatoren

Hieronder treft u de in het BBV voorgeschreven indicatoren voor dit programma aan.

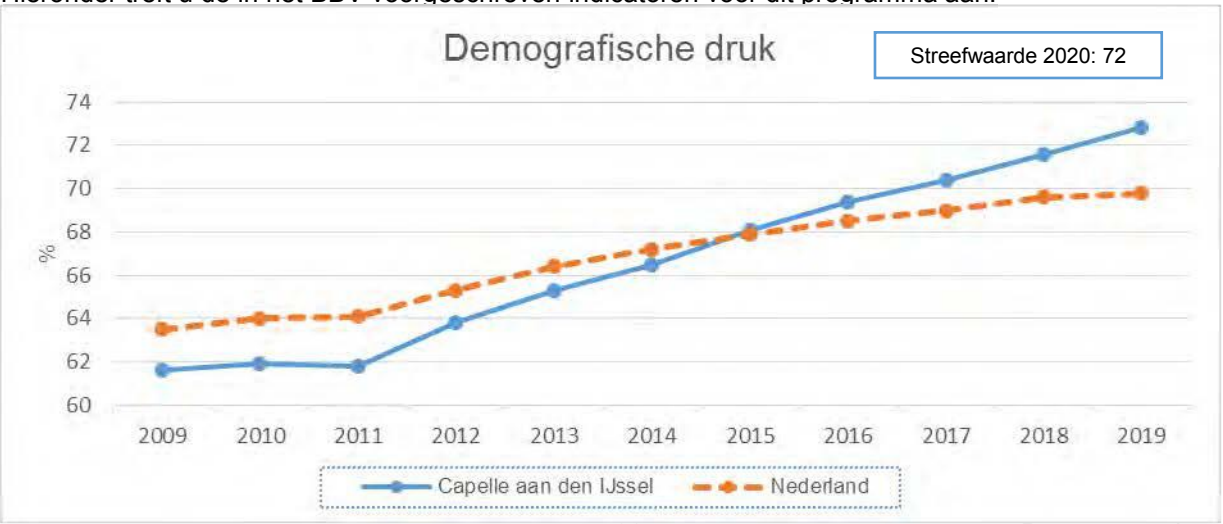

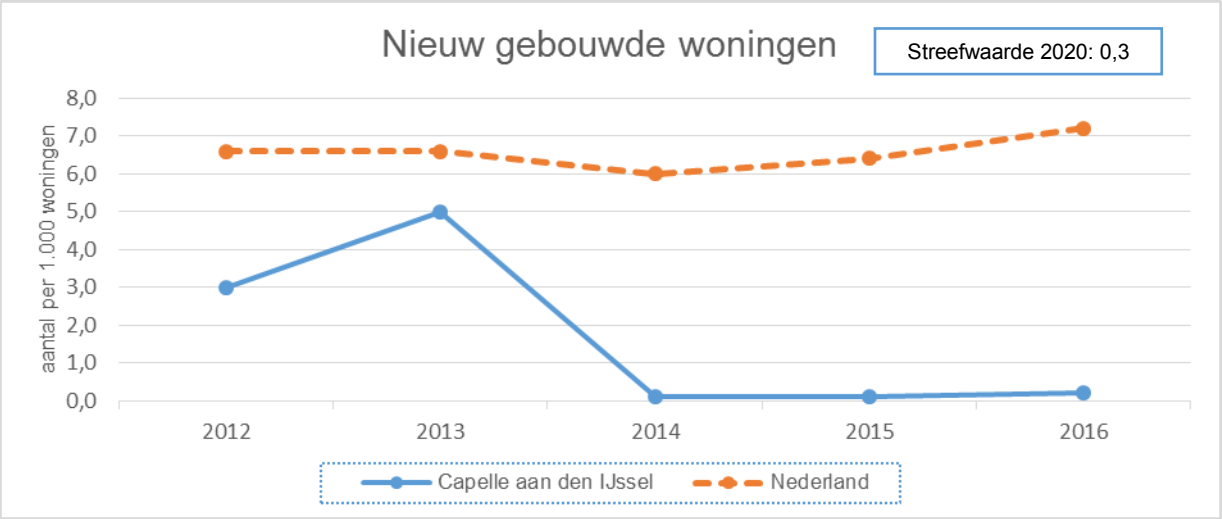

2016 is het meest recente jaar op waarstaatjegemeente.nl. Op https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/81955NED/table?dl=18232 kunt u de voorraad woningen en nieuwbouw van Capelle en Nederland bekijken.

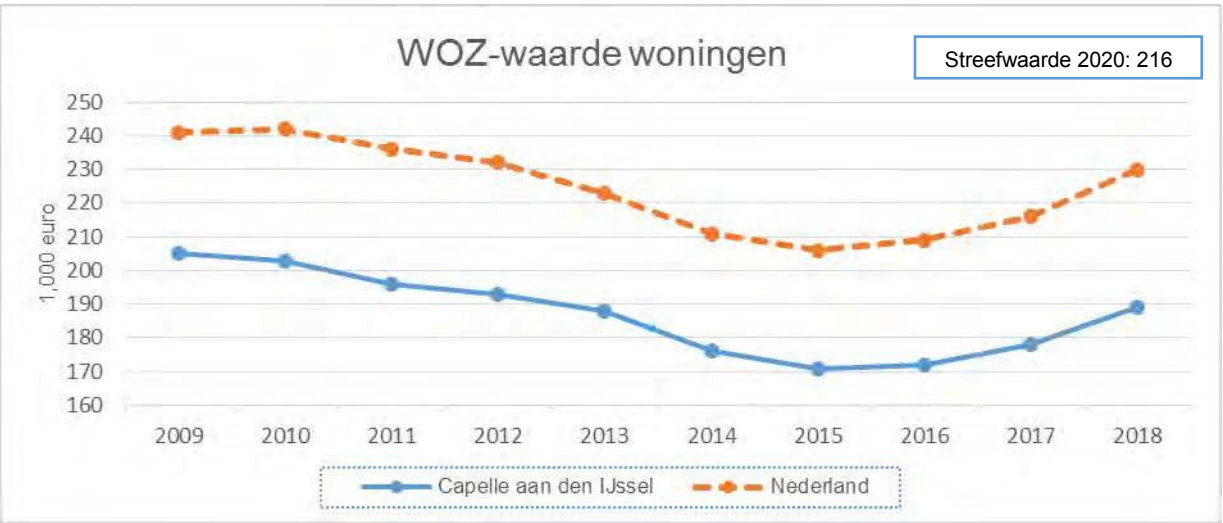

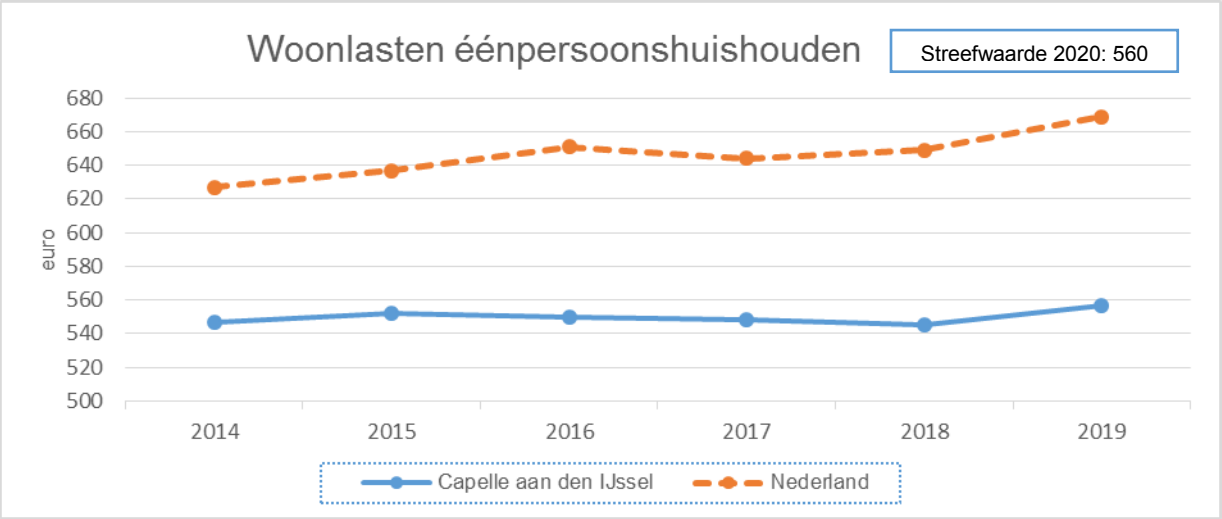

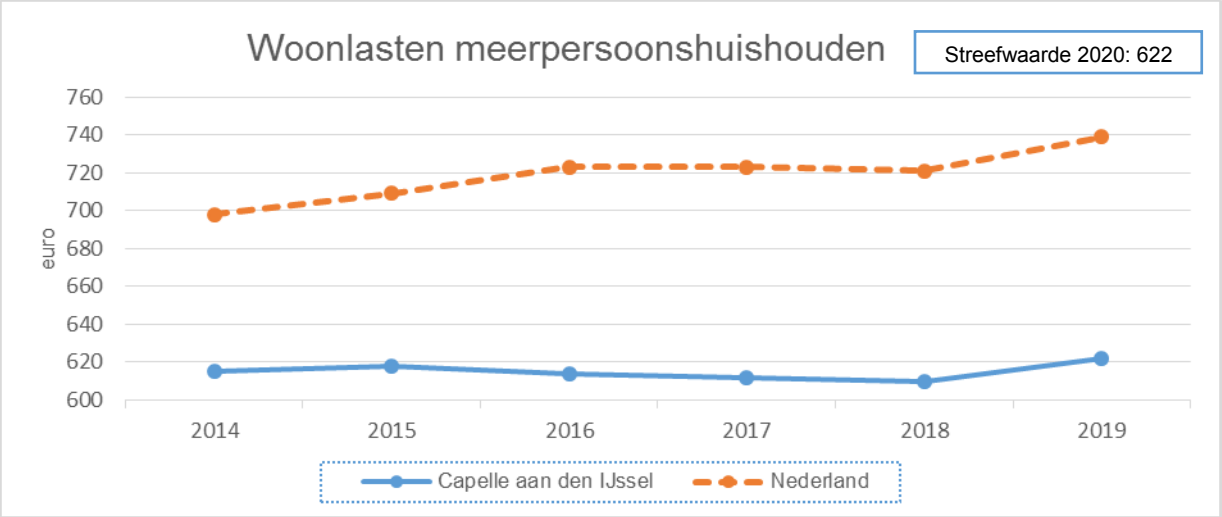

7. Beleidsindicatoren

Taakveld 8.1 t/m 8.3

Omschrijving	Bron	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Streef-waarde 2019	Meting VJN 2019	Streef-waarde 2020
Verhouding te realiseren grondgebonden woningen / appartementen	Woningbouwprogramma / MPS	100% / 0%	43% / 57%	84% / 16%	72% / 28%	15% / 85%	5% / 95%
Woningvoorraad	Buurtmonitor	30.619	30.619	30.717	31.032	30.660	31.459
Omvang sociale voorraad	Corporaties	10.207	10.200	10.130	>10.000	10.455	10.394

8. Ontwikkelingen

Transformatie Rivium naar woningbouw

Het concept-gebiedspaspoort Rivium 2.0 is ter consultatie voorgelegd aan de raadscommissie SOB in april 2019 en vervolgens in mei 2019 vastgesteld door het college, waarna het paspoort ter inzage is gelegd.
Definitieve vaststelling was voorzien vóór het zomerreces, mits er sprake zou zijn van een getekende overeenkomst waaruit blijkt dat zaken als kostenverhaal en risico's voldoende gedekt zijn.
Die overeenkomst is er nu nog niet en daardoor is het definitieve paspoort ook nog niet ter vaststelling aan de raad aangeboden. Om de overeenkomst te kunnen afronden dient er volledige duidelijkheid te bestaan over zaken als het woningbouwprogramma, de vereiste voorzieningen, mobiliteit, de inrichting van het openbaar gebied en fasering: noodzakelijke ingrediënten voor een goed onderbouwd paspoort en bijbehorende overeenkomst. Om die duidelijkheid te creëren is er sprake van intensief overleg en een gedegen samenwerking met ondernemers, ontwikkelaars, college, stuurgroep, collega's, provincie, Rotterdam en Raad.

Datalab

De digitale transformatie laat zien dat we steeds meer data van onze eigen organisatie delen met die van anderen. Intern, maar ook extern. De informatievoorziening van onze eigen organisatie staat steeds meer in verband of raakt zelfs vervlochten met die van onze externe partners.
We zien hier dat dit onderwerp niet één enkel organisatie onderdeel raakt, maar dat meerdere afdelingen, units en medewerkers er mee te maken hebben. De data zijn op diverse plekken en momenten van waarde. Zowel vanwege het inzicht dat de data oplevert, als vanwege het feit dat we data van derden kunnen hergebruiken en hier dus geen extra kosten voor hoeven te maken.
We werken hiermee bovendien aan een ontwikkeling waarbij we ons als overheid steeds beter bekwamen in het benutten van technologische ontwikkelingen. En we ontginnen de waarde die de juiste data op het juiste moment zal opleveren.

9. Kaderstellende en overige beleidsnota's

De volgende beleidsnota's bevatten actiepunten voor dit programma:

Taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening
- Legesverordening 2020 (4e kwartaal 2019 in raad).

Taakveld 8.2 Grondexploitaties
- Grondprijzenbrief (BBV 1057607 december 2018);
- Nota Grondbeleid 2018 (BBV 956686 februari 2018);
- Structuurvisie 2030 (BBV 512605 juni 2013).

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen
- Programma Wonen 2019-2022 (BBV 1080555, april 2019);
- Gebiedsvisie Centraal Capelle (BBV 758562 maart 2016);
- Koersdocument Gebiedsvisie Landelijk Capelle (BBV 837839 december 2016);
- Plan van Aanpak huisvesting statushouders (BBV 751135 december 2013);
- Samenwerkingsafspraken Gemeente-Havensteder-Huurdersraad Capelle (BBV 743733 november 2015);
- Nota Beeldkwaliteit 2017 (BBV 927108 november 2017);
- Nota Beleidskaders "Optimalisatie gemeentelijk vastgoed 2012" (BBV 464890 oktober 2012);
- Beleidsnota "Vastgoed in beweging 2013" (BBV 518742 juli 2013);
- Meerjaren Perspectief Vastgoed 2019 (BBV 1031427 juni 2019);
- Handhavingsbeleidsplan Wabo 2016 (BBV 610851 juli 2016).

10. Wat zijn de subsidieplafonds?

Niet van toepassing.

11. Incidentele baten en lasten

			Incidentele baten					Incidentele lasten				
Pr.	**Taakveld**	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
8	8.1 Ruimtelijke ordening	Eenmalige budgetten Omgevingswet / Omgevingsvisie (VJN2019 8.4.1)	V 30					N 180	N 260			
8	8.1 Ruimtelijke ordening	Budget Geo data beschikbaarstellen in 3D (VJN2019 8.4.3)						N 40	N 120			
8	8.1 Ruimtelijke ordening	Faciliterende projecten	V 115	V 175				N 115	N 261			
8	8.1 Wonen en bouwen	PostNL locatie (VJN2018 8.4.2); dekking reserve herstr. actief grondbeleid	V 13					N 13				
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	Dotatie algemene reserve vrij besteedbaar t.l.v. Reserve herstr. Actief grondbeleid	V 8.090					N 8.090				
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	Winstnemingen projecten met in 2019 mutatie reserve Herstr. Actief grondbeleid	V 2.678	V 899	V 2.987	V 1.813	V 52	N 1.614				
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	De Hoven II met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid	V 150	V 51	V 51	N 0	V 193		N 161	N 1.973	N 110	N 313
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	ASVZ met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid										
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	Couwenhoek wonen met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid							N 0	N 0		
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	Fascinatio met dekking reserve							N 0	N 0	N 0	

		herstructurering actief grondbeleid										
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	Tennispark 's-Gravenweg met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid									N 0	
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	Opheffing reserve HAG		N 0	N 0	N 0			N 0	N 0	N 0	
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	Actualisatie regels BBV 2019 met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid						N 26				
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	Formatie	V 300									
8	8.3 Wonen en bouwen	Onderhoud kwetsbare woningvoorraad met incidentele dekking reserve herstructurering actief grondbeleid	V 198									
8	8.3 Wonen en bouwen	Het nieuwe Rivium met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid en reserve Openbare Ruimte	V 122					N 122				
8	8.3 Wonen en bouwen	Het nieuwe Rivium met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid en reserve Openbare Ruimte (VJN2019 8.4.2)	V 448					N 448				
8	8.3 Wonen en bouwen	Activeren woonvisie; dekking reserve eenmalige uitgaven	V 15					N 15				
	8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsvisie Landelijk Capelle met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid in 2019; vanaf 2020 reserve opgeheven	V 1.631					N 370	N 683	N 336	N 351	N 164
8	8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsvisie Centraal Capelle met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid in 2019; reserve vanaf 2020 opgeheven	V 1.083					N 636	N 724	N 1.286	N 631	
8	8.3 Wonen en bouwen	Wormerhoek 8.4.3 met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid	V 26									
8	8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsvisie Florabuurt (VJN2019 8.4.5)met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid	V 144					N 300				
8	8.3 Wonen en bouwen	Uitwerkvisie Capelseweg met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid	V 68									
8	8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsaanpak Capelseweg (VJN2019 8.4.11)							N 68			
8	8.3 Wonen en bouwen	Transformatieleidraad met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid (NJN2018 8.4.4 / VIJN2019 8.4.13)	V 301					N 450				
8	8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsaanpak Schollevaar (VJN2019 8.4.14)						N 111				

8	8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsvisies Doe Mee (VJN2016 10.4.2)	V 50					N 50				
8	8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsvisies promoten (VJN2018 8.4.14)						N 30				
8	8.3 Wonen en bouwen	Florabuurt						N 0				
8	8.3 Wonen en bouwen	Kinderboerderij, eenmalige last en baat door verkoop (VJN2019 8.4.9)	V 120					N 35				
		Totaal	**V 15.582**	**V 1.125**	**V 3.038**	**V 1.813**	**V 245**	**N 12.645**	**N 2.277**	**N 3.595**	**N 1.092**	**N 477**

12. Structurele mutaties reserves

		Onttrekkingen					Toevoegingen				
Progr.	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
8	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 149	N 122	N 53	N 52	N 52
Totaal		**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 149**	**N 122**	**N 53**	**N 52**	**N 52**

13. Verbonden partijen

Dataland B.V.	
Maatschappelijk effecten	Informatievoorziening gemeentelijk administratief vastgoed
Doelstelling voor programma	Dataland levert gemeentelijke administratieve vastgoedinformatie aan bovenlokale afnemers. Dit kunnen zowel publieke als private partijen zijn. Dataland veredelt geen informatie. Dataland heeft afnemers in verschillende marktsegmenten en voor verschillende toepassingen. Men richt zich op de makelaardij, woningcorporaties, taxatiebureaus, banken, verzekeraars, marktonderzoekbureaus, ingenieursbureaus, brandweer en politie, regionale en nationale overheden.

Zie voor een totaaloverzicht van de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft de paragraaf Verbonden partijen.

4 Paragrafen

A. Weerstandsvermogen en Risicobeheersing
B. Onderhoud Kapitaalgoederen
C. Financiering
D. Bedrijfsvoering
E. Verbonden Partijen
F. Grondbeleid
G. Lokale Heffingen
H. Interbestuurlijk Toezicht

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Definitie weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen of waar na het treffen van maatregelen nog restrisico's overblijven, met de kans dat deze risico's zich voordoen. De verhouding wordt uitgedrukt in een ratio.

$$Ratio\ weerstandsvermogen = \frac{beschikbare\ weerstandscapaciteit}{benodigde\ weerstandscapaciteit\ (risico's)}$$

Beleid voor weerstandsvermogen en risicobeheersing
Het beleid ten aanzien van risico's en weerstandsvermogen hebben wij vastgelegd in de Nota Reserves, Voorzieningen, Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017.

Wij streven na om geen onnodige risico's te lopen, en zoveel mogelijk risico's af te dekken door verzekeringen, mits financieel verantwoord. Risico's die niet worden afgedekt door een verzekering of een voorziening moeten kunnen worden opgevangen door de beschikbare weerstandscapaciteit.

De definitie van een risico luidt als volgt: *De kans op het optreden van een gebeurtenis, die zowel positieve als negatieve gevolgen voor de gemeente kan hebben, waarvan de omvang nog onbekend is, maar van materiële betekenis kan zijn (groter dan N 250).*

Eenvoudiger gezegd bestaat een risico dus uit kans * impact. In lijn met de genoemde beleidsnota hanteren we voor wat betreft de kans van voordoen hanteren we drie varianten: lage kans (25%), gemiddelde kans (50%) en hoge kans (75%). Voor wat betreft de impact, zijn er drie varianten mogelijk:

1. Als de impact redelijk goed in te schatten is: als vaste waarde;
2. Als de impact moeilijker in te schatten is: met een bandbreedte, waarin we een onder- en bovengrens geven en we rekenen met het gemiddelde;
3. Als de impact (nog) niet in te schatten is: als pm.

Bij risico's met een incidenteel karakter hanteren we een factor van 1, omdat het risico zich in één keer voor zal kunnen doen. Voor risico's met een structureel karakter wordt een factor van 5 gehanteerd, gebaseerd op het lopende begrotingsjaar en de vier begrotingsjaren erna. Dat betekent dat de weerstandscapaciteit vijf maal zo groot moet zijn dan het totaalbedrag van het structurele risico.

De kwaliteit van het weerstandsvermogen meten we bij iedere document van de P&C cyclus. Dat wil zeggen dat we het weerstandsvermogen actualiseren en ook de risico's opnieuw beoordelen. Zo kan het zijn dat er telkens nieuwe risico's worden geïdentificeerd en dat eerder geconstateerde risico's verdwijnen.

Berekening Benodigde Weerstandscapaciteit (= risico's)
In het Overzicht Risico's in deze paragraaf, geven we een overzicht van onze risico's.
De risico's die gekwantificeerd zijn, hebben wij in het onderstaande overzicht opgenomen.

Nr.	Structurele risico's	I/S*	Kans	Impact	Risicobedrag (kans * impact)			
					2020	2021	2022	2023
4	Verleende garanties voor instellingen	S	5%**	12.276	614	614	614	614
7	Positie Waarborgfonds sociale woningbouw (WSW)	S	1%**	322.564	3.226	3.226	3.226	3.226
11	Uitspraak Centrale Raad van Beroep Huishoudelijke Ondersteuning (Wmo)	S	25%	900	225	225	225	225
14	Onderwijshuisvesting voortgezet bijzonder onderwijs	S	75%	838	629	629	629	629
15	Nieuwbouw voortvloeiende uit SHO	S	75%	150	113	113	113	113
	Totaal				**4.807**	**4.807**	**4.807**	**4.807**
	Totaal * 5				**24.035**	**24.035**	**24.035**	**24.035**

* Incidenteel (* 1 jaar) of structureel (* 5 jaar)
** Afwijkend percentage t.o.v. standaard van 25%, 50% of 75%

In de laatste regel van de tabel is de benodigde weerstandscapaciteit weergegeven.

	2020	2021	2022	2023
Begrotingssaldo	2.560	3.911	2.512	380
Post onvoorzien	33	33	33	33
Algemene Reserve minimumniveau	10.000	10.000	10.000	10.000
Algemene reserve	56.439	56.439	56.439	56.439
Bestemmingsreserves	5.668	2.701	2.699	2.252
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	**74.700**	**73.084**	**71.683**	**69.104**

Reserves: stand per 1-1

Weerstandsratio

	2020	2021	2022	2023
Benodigde weerstandscapaciteit	24.035	24.035	24.035	24.035
Beschikbare weerstandscapaciteit	74.700	73.084	71.683	69.104
Weerstandsratio	**3,1**	**3,0**	**3,0**	**2,9**

Conclusie
De weerstandsratio komt meerjarig uit boven het minimum van 1,0, wat betekent dat de risico's met ons weerstandsvermogen opgevangen kunnen worden.

Financiële kengetallen volgens BBV
Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat we door middel van financiële kengetallen inzicht geven in onze financiële positie. Gemeenten zijn vrij om hier duiding aan te geven. Niettemin heeft de provincie Zuid-Holland en het ministerie van Binnenlandse Zaken afspraken gemaakt over zogeheten 'signaleringswaarden' voor de zes financiële kengetallen. Deze signaleringswaarden betreffen geen normering maar dienen als hulpmiddel om de afzonderlijke uitkomsten beter in perspectief te plaatsen. Voor elk kengetal worden er drie categorieën onderscheiden: 'minst risicovol'/'gezond' (in groen); 'neutraal' (in geel) en 'meest risicovol' (in oranje).

De volgende signaleringswaarden zijn afgesproken:

	Financiële kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
		minst risicovol	neutraal	meest risicovol
1a	netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
1b	netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
2	solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3	grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
4	structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
5	belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Uitkomsten van de kengetallen
Hieronder staan de uitkomsten van de financiële kengetallen weergegeven in relatie tot de hierboven weergegeven signaleringswaarden. Op advies van de raadwerkgroep Structurele Investeringsruimte (SIR) hebben we de kengetallen netto schuldquote en solvabiliteit ook doorgerekend voor de vier jaren na de huidige meerjarenbegroting: 2024 t/m 2027.

We zien hierbij de volgende ontwikkelingen:
- de (gecorrigeerde) netto schuldquote gaat vanaf 2022 van categorie 'minst risicovol' naar 'neutraal';
- de solvabiliteit laat een dalend verloop zien, maar blijft 'neutraal';
- de grondexploitatie bevindt zicht de komende jaren in de categorie 'minst risicovol';
- de structurele exploitatieruimte bevindt zich in de categorie 'minst risicovol';
- de belastingcapaciteit bevindt zich in de categorie 'minst risicovol'.

	Financiële kengetallen	Jaarrekening 2018	Prognose 2019*	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	*Doorkijk 2024*	*Doorkijk 2025*	*Doorkijk 2026*	*Doorkijk 2027*
1a	Netto schuldquote	36%	62%	81%	84%	99%	110%	*114%*	*117%*	*119%*	*120%*
1b	Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	36%	62%	81%	84%	99%	110%	*114%*	*117%*	*119%*	*120%*
2	Solvabiliteitsratio	37%	32%	27%	27%	25%	25%	*24%*	*23%*	*22%*	*21%*
3	Grondexploitatie	1%	2%	5%	3%	1%	1%	*1%*	*1%*	*1%*	*1%*
4	Structurele exploitatieruimte	2%	-4%	-1%	1%	2%	0%	*0%*	*-1%*	*-1%*	*-1%*
5	Belastingcapaciteit	80%	81%	81%	PM**	PM**	PM**	*PM**	*PM**	*PM**	*PM**
6	Debt Service Coverage Ratio	1,2	0,3	0,3	1,4	1	0,8	*0,8*	*0,7*	*0,7*	*0,7*
7	Afschrijvingsnorm	2,7	2,9	3,4	3,9	4,5	5,3	*5,7*	*5,9*	*6,0*	*6,1*

Hieronder geven we per verplicht kengetal een toelichting. De kleuren in de grafieken wijken iets af van de kleuren die de provincie Zuid-Holland hanteert: groen-oranje-rood versus groen-geel-oranje.

<u>1a. Netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen</u>

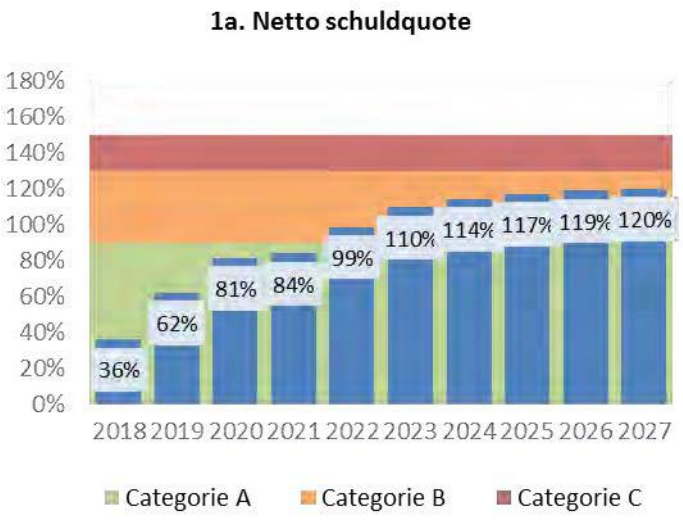

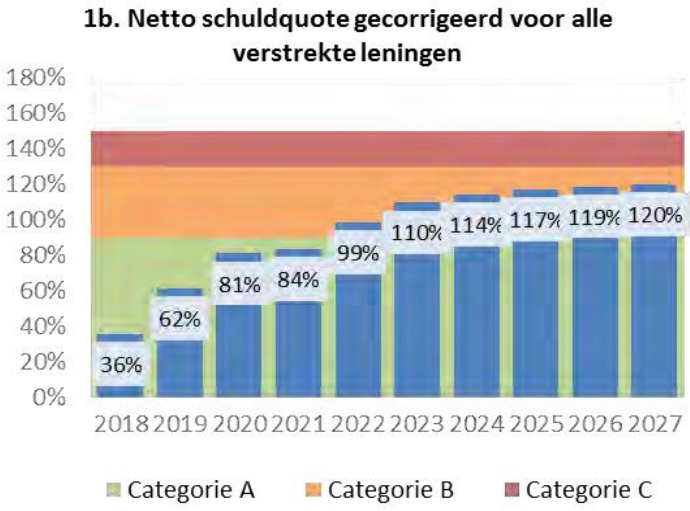

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. We verwachten de komende jaren een toename van deze quote. Dit heeft te

maken met enkele omvangrijke investeringen in bijvoorbeeld de gebiedsvisies Centraal- en Landelijk Capelle, de bouw van het nieuwe zwembad/sporthalcombinatie en het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs. Hiervoor zullen er de komende jaren nieuwe leningen afgesloten worden. De prognose is dat deze schuldquote in 2022 in de categorie 'neutraal' komt. Op de langere termijn stijgt deze quote ook nog, maar vlakt de groei af. Wel blijft er in alle jaren een financieringsbehoefte bestaan. In de paragraaf financiering is dit verder toegelicht.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen geeft nagenoeg dezelfde ratio weer, maar dan zonder verstrekte leningen aan andere organisaties. Deze ratio wordt gecorrigeerd voor leningen die we weer doorverstrekt hebben aan andere organisaties.

2. Solvabiliteitsratio

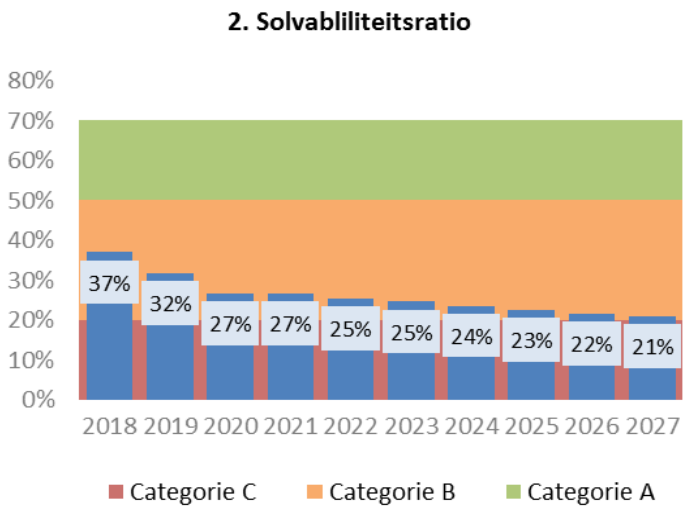

Dit cijfer geeft het percentage eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen weer. De prognose is dat deze ratio gaat dalen. Enerzijds neemt het totale vermogen toe, omdat er meer investeringen op de balans komen dan dat bestaande investeringen worden afgeschreven. Anderzijds neemt de reservepositie af. De solvabiliteit van de gemeente bevindt zich in de categorie 'neutraal' en blijft in het meerjarenperspectief nog net boven de categorie 'meest risicovol'.

3. Grondexploitatie

Dit cijfer geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van grond) is ten opzichte van de totale baten. De percentages variëren de komende jaren tussen 0% en 5%. Daarmee zitten we relatief in de veilige zone. Wanneer deze ratio zou stijgen, zou er meer risico ontstaan: een positief risico bij goede marktomstandigheden en een negatief risico bij negatieve marktomstandigheden.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Het kengetal wordt berekend door de incidentele baten en lasten en de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves te corrigeren op het jaarrekeningresultaat. Deze ratio is in de begrotingsjaren positief, maar in het jaar 2019 negatief. Dat dit in 2019 negatief is, heeft vooral te maken met de incidentele mutaties van reserves, vanwege het opheffen van een aantal reserves in de Voorjaarsnota 2019.

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit

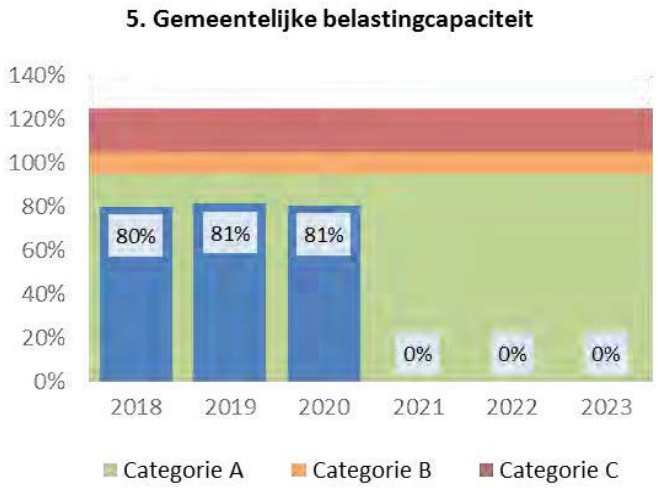

Dit cijfer geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent dit dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. De tarieven voor onze lokale belastingen (OZB, afval- en rioolheffing) in 2020 zijn relatief laag en staan op 81% van het landelijk gemiddelde van 2019. Om in aanmerking te komen voor financiële steun vanuit het Rijk (art. 12-status), moeten de lokale belastingen minstens 120% van het landelijk gemiddelde zijn.

Overige financiële kengetallen

Financiële kengetallen vanuit de financiële verordening.
Behalve de bovenstaande wettelijk verplichte kengetallen, zijn er een aantal indicatoren die voortvloeien uit onze Financiële Verordening 2017. Deze indicatoren zijn landelijk berekend en gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl. Er zijn geen recentere cijfers beschikbaar.

	Capelle 2017	Nederland 2017
Netto schuld per inwoner	€ 623	€ 1.970
Uitleenquote: som van leningen aan derden en verbonden partijen als percentage van de inkomsten	0,3%	9,7%
Onbenutte ozb capaciteit als percentage van de inkomsten	2,4%	3,2%

Debt Service Coverage Ratio (DSCR)
De accountant heeft in de auditcommissie van 11 juni 2019 gesproken over de “debt service coverage ratio”. Vertaald naar het Nederlands heet dit de “dekkingsgraad van de financiële verplichtingen”. Dit kengetal geeft een beeld van de ruimte die rente en aflossingen innemen in een exploitatie. Hoe groot deel van de vrij beschikbare geldstroom gaat op aan rente en aflossingen?
In de ideale situatie is deze ratio minstens 1. Veel banken hanteren ondergrenzen tussen 1,2 en 1,4. Voorbeeld: als de rente- en aflossingsverplichtingen € 1 miljoen zijn en de vrije geldstroom is € 1,2 miljoen, dan is de DSCR 1,2. De vrije geldstroom wordt weergegeven door de EBITDA.
Omdat we ook in de raadwerkgroep Structurele Investeringsruimte (SIR) hebben gesproken over de impact van rente en aflossingen op de benodigde geldmiddelen, hebben we in de Voorjaarsnota 2019 aangegeven dat het ons goed lijkt om dit kengetal te berekenen.

In de onderstaande tabel is de DSCR weergegeven. In reeks aflossingen zijn ook geprognosticeerde aflossingen voor nieuw aan te trekken leningen meegenomen.

	2020	**2021**	**2022**	**2023**	***2024***	***2.025***	***2.026***	***2.027***
Rentelasten	1.961.000	2.955.000	3.495.000	4.089.000	*4.607.000*	*4.910.000*	*5.105.000*	*5.256.000*
	1.961	2.955	3.495	4.089	*4.607*	*4.910*	*5.105*	*5.256*
Resultaat	2.560	3.911	2.512	380	*-932*	*-2.884*	*-2.298*	*-1.532*
Afschrijving	7.078	8.572	9.469	10.753	*11.584*	*11.995*	*12.172*	*12.365*
Rente	1.961	2.955	3.495	4.089	*4.607*	*4.910*	*5.105*	*5.256*
EBITDA (A)	**11.599**	**15.438**	**15.476**	**15.222**	***15.259***	***14.021***	***14.979***	***16.089***
Rentelasten	1.961	2.955	3.495	4.089	*4.607*	*4.910*	*5.105*	*5.256*
Aflossingen	33.592	7.850	12.296	14.177	*15.261*	*16.601*	*17.735*	*17.712*
Rente + Aflossing (B)	**35.553**	**10.805**	**15.791**	**18.266**	***19.868***	***21.511***	***22.840***	***22.968***
DSCR (A/B)	**0,3**	**1,4**	**1**	**0,8**	***0,8***	***0,7***	***0,7***	***0,7***

Uit deze tabel blijkt dat de DSCR de komende jaren tussen 0,7 en 1,4 is, behalve in 2020 met het cijfer 0,3. Dit cijfer van 2020 wordt verklaard doordat er in één keer een lening van 30 miljoen afgelost moet worden. Mogelijk kan deze lening opgevangen worden met te ontvangen inkomsten vanwege de verkoop van aandelen van Eneco.

Afschrijvingsnorm
De afschrijvingsnorm is strikt genomen geen financieel kengetal, zoals dat in het bedrijfsleven ook gebruikt wordt. Het geeft niettemin een indruk van de ruimte die afschrijvingslasten in de totale begroting opnemen. Uit de onderstaande tabel blijkt dat het percentage de komende jaren toeneemt. De afschrijvingslasten nemen toe als gevolg van geplande investeringen.

	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	***2024***	***2025***	***2026***	***2027***
Totale afschrijvingslasten (A)	5.552	6.035	7.078	8.572	9.469	10.753	*11.584*	*11.995*	*12.172*	*12.365*
Totale exploitatielasten (B)	204.607	211.001	209.119	220.669	209.482	202.719	*202.719*	*202.719*	*202.719*	*202.719*
Afschrijvingsnorm (A/B *100)	**2,7**	**2,9**	**3,4**	**3,9**	**4,5**	**5,3**	***5,7***	***5,9***	***6,0***	***6,1***

Overzicht risico's

A. Algemene risico's

1. Algemene uitkering Gemeentefonds
2. Fiscaliteiten
3. Dividenden
4. Verleende garanties voor instellingen
5. Oplopende rentelasten
6. Niet of onvoldoende geraamde vervangingsinvesteringen
7. Positie Waarborgfonds sociaal woningbouw (WSW) - NIEUW

B. Risico's sociaal domein

8. Participatiewet
9. Jeugdhulp
10. Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)
11. Uitspraak Centrale Raad van Beroep voor Huishoudelijke ondersteuning (Wmo)
12. Invoering abonnementstarief voor voorzieningen (Wmo) - VERVALT
13. Openeinderegelingen in het kader van inkomensondersteunende voorzieningen

C. Overige risico's

14. Onderwijshuisvesting voortgezet bijzonder onderwijs
15. Daling en stijging leerlingen onderwijshuisvesting
16. Nieuwbouw voortvloeiende uit het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs
17. Overschrijding budget door hogere aanneemsom

A. Algemene risico's

1. Algemene uitkering Gemeentefonds

Omschrijving risico
De algemene uitkering van het Gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron voor onze gemeente. Het risico bestaat hieruit dat de feitelijke inkomsten afwijken ten opzichte van de bedragen waar wij in de begroting rekening mee houden. In de praktijk blijkt vaak dat het Rijk werkt met "dagkoersen", waardoor de wijzigingen in het fonds niet te voorspellen zijn.
Het fonds volgt voor een belangrijk deel de uitgaven van de Rijksoverheid, volgens de systematiek van 'samen de trap op, samen de trap af': als het Rijk meer uitgeeft, ontvangen gemeenten ook meer en andersom geldt hetzelfde.

Specifieke risico's
Er zijn verschillende onzekerheden met betrekking tot de hoogte van de algemene uitkering:

A. De moeilijkheid met betrekking tot het juist kunnen inschatten van de algemene uitkering en met name het ***accres*** (= groei van het fonds) is één van de grootste risico's. Te vaak is sprake van dagkoersen. Het belemmert het zorgvuldig kunnen voeren van de financiële huishouding.
B. In het regeerakkoord van Rutte-III staat dat de rijksoverheid de ***opschalingskorting*** handhaaft. De opschalingskorting is een jaarlijks oplopende algemene korting van totaal bijna 1 miljard op het gemeentefonds, die in het verleden ingevoerd is vanuit de gedachte dat gemeenten efficiënter zouden werken als ze zouden fuseren. Tegen deze korting is veel protest geweest, onder andere van de VNG. Dit heeft echter niet tot positief resultaat in het regeerakkoord geleid. In onze begroting hebben wij deze korting verwerkt in alle begrotingsjaren, dus tot en met 2023. In de periode 2024 en 2025 daalt het gemeentefonds voor ons nog met N 505 in 2024 en N 1.025 vanaf 2025.
C. Het kabinet heeft eind maart 2018 aangekondigd de ambitie te hebben om de ***aardgasproductie*** in Groningen terug te schroeven zodat deze helemaal 0 is in het jaar 2030. Dit betekent dat het Rijk minder inkomsten aan aardgasbaten ontvangt. Mogelijk heeft dit ook gevolgen voor de uitgaven van het Rijk, als er bezuinigd moet worden om de begroting sluitend te houden. Dit kan dan weer gevolgen hebben voor het accres van het gemeentefonds, omdat deze gekoppeld is aan de uitgaven van het Rijk. In de Meicirculaire 2018 was al te lezen dat het accres iets lager uitvalt, omdat het Rijk in haar voorjaarsnota rekening houdt met minder gasbaten, waardoor ook de lasten meerjarig omlaag moesten.
D. Het ***BTW-compensatiefonds*** (BCF) wordt verrekend met het gemeentefonds. De afgelopen jaren is er ruimte onder het BCF-plafond geweest, maar deze ruimte wordt wel beperkter. Dit komt omdat gemeenten meer gaan investeren en daarmee declareren in het BCF. Onze provinciaal toezichthouder waarschuwt ons dat de situatie ook om kan slaan naar een overschrijding van het plafond. In dat geval zouden gemeenten gekort worden op de algemene uitkering.
E. Het kabinet Rutte-III kwam eind 2017 met een ambitieuze begroting en daarmee met een positief accres. Het accres is echter niet alleen op de rijksbegroting gebaseerd, maar er vindt ook nacalculatie plaats op basis van de realisatie. In het jaar 2018 bleek het Rijk een fors overschot te hebben, omdat het niet mogelijk was gebleken de begrote ambities te realiseren. Deze ***onderuitputting*** in 2018 leidde tot een nadeel van N 580. Het risico bestaat dat deze onderuitputting ook de komende jaren nog voor gaat komen.
F. Op dit moment wordt er een groot onderzoek '***herziening gemeentefonds***' uitgevoerd. Deze herziening kan leiden tot aanpassingen in de verdeelmaatstaven en daarmee tot herverdeeleffecten tussen gemeenten. De vorige herziening in 2014 leidde tot gunstige verdeeleffecten voor plattelandsgemeenten en nadelige effecten voor stedelijke gemeenten zoals onze gemeente. De uitkomsten van het onderzoek worden bij de Meicirculaire 2020 verwacht, om verwerkt te worden vanaf 2021.
G. De uitspraak van de Raad van State over de zogenaamde *'**stikstofnorm**'* zet mogelijk een streep door veel investeringen van de Rijksoverheid. Omdat het Rijk begroot met een kasstelsel, tellen investeringen ook mee voor de totale rijksuitgaven, en daarmee voor het accres. Het risico bestaat dus dat het accres daalt.
H. In de Meicirculaire 2019 hebben gemeenten extra ***middelen voor Jeugdhulp*** ontvangen voor de jaren 2019, 2020 en 2021. Volgens onze toezichthouder is het toegestaan dat we deze middelen

als structureel aanmerken, ook al heeft er nog geen besluitvorming van het Rijk plaatsgevonden over eventuele continuering. Wij hebben er ook voor gekozen om de middelen nog niet als structurele inkomsten te beschouwen, omdat deze nog niet toegezegd zijn. Het gaat om V 1.400 structureel vanaf 2022.

I. In vorige circulaires hebben we stelposten opgenomen voor kosten in het ***sociaal domein***. Vanwege de overheveling van de integratie uitkering sociaal domein naar de algemene uitkering in 2019, is het Rijk gestopt met het toekennen van indexatie en volumegroei-compensatie.

Bandbreedte financiële gevolgen
Het gemeentefonds is erg onvoorspelbaar en het is niet mogelijk om de mogelijke effecten goed te kwantificeren. De ervaring van de afgelopen jaren is dat er zowel grote voor- als nadelen kunnen ontstaan.
P.M.

Beheersingsmaatregelen
n.v.t.

Verloop
Eerste moment van opname: Voorjaarsnota 2012
Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijken
Ambtelijk: Afdeling Financiën
Bestuurlijk: Wethouder Van Veen

Communicatie
n.v.t.

Bewaking
De afdeling Financiën volgt de ontwikkelingen van het Gemeentefonds.

Ondernomen en mogelijke acties
De laatst gepubliceerde circulaire is de Meicirculaire 2019. Deze verwerken wij in de Begroting 2020 en voor de gevolgen van het jaar 2019 in de Najaarsnota 2019. De eerstvolgende circulaire is de Septembercirculaire 2019. Deze verwerken wij in de Najaarsnota 2019.

2. Fiscaliteiten

Omschrijving risico
Belastingen worden geheven aan de hand van wet- en regelgeving die continu in beweging is. Omdat de gemeente op vele onderdelen opereert dient zij rekening te houden met vele bijzonderheden in de uitvoering van deze wetten en de interpretatie hiervan. Hierbij loopt de gemeente een risico dat er wel eens een afwijking optreedt. In het jaar 2018 heeft de gemeente in totaal €21,9 miljoen aan fiscale transacties gehad.
Het gaat hier om de btw, btw-compensatiefonds, loonheffingen op salarissen en vennootschapsbelasting.

Specifieke risico's

BTW:

BTW op sport
Sinds 1 januari 2019 is er een wijziging doorgevoerd in het Sportbesluit. Hierdoor is de btw op sportuitoefening niet automatisch aftrekbaar, maar moet voldoen aan bepaalde voorwaarden om in aanmerking te komen voor btw prestaties. De verandering in het Sportbesluit houdt onder meer in dat de aan de gemeente gelieerde sportinstelling moet voldoen aan de eis van een feitelijke winststreven. Indien de instantie niet kan voldoen aan genoemde voorwaarden dan vallen de activiteiten niet onder het Sportbesluit en zal de instelling onder de btw sportvrijstelling vallen. Dit heeft als gevolg dat de btw

op onze investeringen en exploitatiekosten niet meer aftrekbaar is. Hierdoor ontstaat een lastenstijging voor sport.
Om dit gat enigszins te compenseren zijn er twee regelingen bij het ministerie van VWS waarbij men een aanvraag kan indienen, een voor sportverenigingen en een voor gemeenten. De te ontvangen vergoeding van het ministerie wordt toegekend op basis van inschrijving of na rato van het aantal inschrijvingen. Hierdoor kan het zijn dat niet alle btw gecompenseerd wordt. Het is op dit moment nog onduidelijk wat de werkelijke financiële gevolgen zijn van de wetswijziging. Op basis van de huidige interpretatie wordt een mogelijk nadeel verwacht van ongeveer N 140. De gemeente en de BV Sport zijn gezamenlijk opgetrokken en samen met de externe fiscalist is er recentelijk een brief gestuurd naar de Belastingdienst met het verzoek tot behoud van de btw aftrek.

BTW Isala theater
De belastingdienst is bezig met een onderzoek naar de facturen en subsidiestromen binnen de gemeente voor het Isala theater. Zij doen onderzoek naar een zogenaamd kasrondje. Zij zullen waarschijnlijk de belaste verhuur ter discussie stellen en daarmee ook de aftrek van btw op de investeringen niet meer worden gepleegd. Wij zullen ons hier tegen verweren. Indien wij in het ongelijk worden gesteld, zullen de lasten voor onderhoud stijgen als gevolg van het niet meer af kunnen trekken van de btw. Een indicatie van het bedrag waarover het gaat, in onze begroting 2020-2023 bedraagt dit 240 in het totaal.

BTW grondexploitaties
De belastingdienst heeft vragen gesteld over de belastingaangifte 2018 over de grondexploitaties. Als gevolg van de toegezonden stukken heeft de belastingdienst een brief gestuurd over de inrichting van de administratie en het boeken van facturen als het gaat om de btw en recht op aftrek van de btw. Om een juiste aangifte te doen is er onderzoek gedaan o.a. met Deloitte en is er een herziende opgave gedaan. Deze herziende aangifte heeft ook effect op de reguliere aangifte en het BCF.
Wij zijn met de belastingdienst bezig om in compliance te komen.

<u>Vennootschapsbelasting</u>
Per 1 januari 2016 zijn overheidsinstellingen onderworpen aan de Wet op de Vennootschapsbelasting (Vpb).

VPB reclame inkomsten
De afgelopen jaren hebben wij bedragen gereserveerd voor Vpb op reclame-inkomsten. Omdat wij inmiddels een nul-aangifte hiervoor hebben gedaan, heeft de accountant ons bij het onderzoek voor de Jaarrekening 2018 verzocht om deze reservering te laten vervallen. Niettemin lopen wij nog enig risico dat de belastingdienst het niet met onze aangifte eens is. Voor de jaren 2016 tot en met 2018 bedraagt de maximale heffing 533 exclusief fiscale rente van 8%. Ook is het structureel risico vooralsnog N 145. Hiervoor is in de balans niets gereserveerd. Vanaf 2020 zal de gemeente wel Vpb moeten afdragen voor haar reclame inkomsten.

VPB grondexploitatie
Op basis van een Quickscan is er bepaald dat onze grondexploitatie niet door de ondernemerspoort komt door verliezen uit het verleden. Of de belastingdienst akkoord met dit standpunt is niet bevestigd en de scan niet gecontroleerd.
Uit vragen en opmerking van de belastingdienst blijkt dat voor het vaststellen van de beginbalans 2016 gecontroleerd wordt fiscale juistheid. Toerekeningen die fiscaal gezien redelijkerwijs niet tot de exploitatie voor het bepalen van de fiscale winst behoren zullen dus worden gecorrigeerd op deze beginbalans en bij het bepalen van de fiscale jaarwinst. Afhankelijk van het standpunt van de belastingdienst en een controle de cijfers zou er alsnog sprake kunnen zijn van vennootschapsbelastingplicht.
Omdat er geen voorziening latente belastingplicht is zal deze eventuele naheffing volledig moeten worden genomen als last in het jaar waarin dit wordt opgelegd.

Bandbreedte financiële gevolgen
P.M

Beheersingsmaatregelen
Wij monitoren de landelijke ontwikkelingen en beoordelen de fiscale transacties van onze gemeente.

Verloop
1e moment van opname: Begroting 2014,
Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijkheden
Ambtelijk: afdeling Financiën
Bestuurlijk: wethouder Van Veen

Communicatie
Wij rapporteren over ontwikkelingen bij de diverse P&C-documenten of, als dat nodig is, afzonderlijk.

Bewaking
De afdeling financiën heeft specialistische kennis in huis of huurt hiervoor extern in en ziet toe op de juiste toepassing van de fiscale voorschriften.

3. Dividenden

Omschrijving risico
Wij zijn aandeelhouder van onder andere Eneco N.V., Stedin N.V., N.V. Irado en B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides (Evides) en ontvangen hier jaarlijks dividend voor. Het risico bestaat hierin dat het dividend lager of hoger is dan waar wij in de begroting rekening mee houden.

Het gaat om de volgende bedragen:

Nutsbedrijf	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Eneco N.V.	V 1.181	V 1.295	V 1.295	V 890
Stedin N.V.	V 534	V 890	V 890	V 890
Evides N.V.	V 695	V 695	V 668	V 642
Irado N.V.	n.v.t.	V 330	V 330	V 330
Totaal	**V 2.410**	**V 3.210**	**V 3.183**	**V 2.752**

Specifieke risico's

Eneco
De gemeente is samen met 43 andere gemeenten eigenaar van Eneco Holding N.V. Per 31 januari 2017 is de splitsing van het netwerkbedrijf (Stedin N.V.) en het energiebedrijf (Eneco N.V.) gerealiseerd. U heeft als gemeenteraad ingestemd met deze splitsing. De splitsing heeft vooralsnog geen directe financiële effecten op de waardering van het aandeel/ de aandelen en het dividend.

Een ruime meerderheid van het aandeelhouderskapitaal, heeft na het doorlopen van een zogenaamde consultatiefase, het besluit genomen hun aandelen in Eneco te verkopen. Op dit moment wordt door Eneco, de adviseurs en de aandeelhouders hard gewerkt aan (het voorbereiden van) de transactie. De transactie wordt uitgevoerd door middel van een gecontroleerde veiling (controlled auction) en is inmiddels aanbeland in de zgn. pre-kwalificatiefase. Hierbij worden potentiele bieders uitgenodigd om een bieding te doen waarna beoordeling plaatsvindt. De huidige inschatting is dat wij begin 2020 een raadsvoorstel doen om onze aandelen mogelijk te verkopen.

Voor het dividend van Eneco bestaat in algemene zin het risico dat wij minder aan dividend ontvangen dan begroot. Wij lopen bijvoorbeeld risico op de (buitenlandse) overnames die Eneco heeft gedaan. Dit kan zowel positieve als negatieve gevolgen hebben voor de hoogte van het verwacht dividend.

Zoals gewoonlijk doet Eneco zelf geen voorspellingen ten aanzien van de toekomst over winstverwachtingen en uit te keren dividenden. Om die reden wordt de huidige begroting meerjarig gehandhaafd.

Begroot dividend Eneco 2020: V 1.295. Vanaf 2021: V 890.

Stedin
De gemeente is samen met 43 andere gemeenten eigenaar van Eneco Holding N.V. Per 31 januari 2017 is de splitsing van het netwerkbedrijf (Stedin N.V.) en het energiebedrijf (Eneco N.V.) gerealiseerd. U heeft als gemeenteraad ingestemd met deze splitsing. De splitsing heeft vooralsnog geen directe financiële effecten op de waardering van het aandeel/ de aandelen en het dividend.

Voor het dividend van Stedin bestaat in algemene zin het risico dat wij minder aan dividend ontvangen dan begroot. Door de versnelde terugbetaling van (off balance) schulden en de verkoop van een onderdeel van Stedin (Joulz Diensten) lopen wij het risico om minder dividend te krijgen van Stedin. Daarnaast gaat de energietransitie gepaard met omvangrijke investeringen. Het is nog onduidelijk wie dit gaat financieren (Rijk, burger, Stedin, etc.)

Zoals gewoonlijk doet Stedin zelf geen voorspellingen ten aanzien van de toekomst over winstverwachtingen en uit te keren dividenden. Om die reden wordt de huidige begroting meerjarig gehandhaafd.

Begroot dividend Stedin 2020: V 890.

Evides
Bij de Voorjaarsnota 2018 hebben we op basis van de dividendprognose het begroot dividend voor Evides meerjarig aangepast. Voor het dividend van Evides bestaat in algemene zin het risico dat wij minder aan dividend ontvangen dan begroot.

Begroot dividend Evides: V 668 (2020) en V 642 (2021 en verder).

Irado
Sinds 1 januari 2018 zijn we aandeelhouder geworden van Irado. Wij bezitten, net als de gemeenten Schiedam en Vlaardingen, 1/3 deel van de aandelen. Op basis van de historische resultaten hebben wij een dividend begroot vanaf 2019 van 330. Voor het dividend van Irado bestaat in algemene zin het risico dat wij minder aan dividend ontvangen dan begroot.

Begroot dividend Irado 2020: V 330.

Bandbreedte financiële gevolgen
De te verwachten dividenden zijn structureel opgenomen in de begroting 2019. Het dividend van Eneco hebben wij elk voor 890 in de begroting verwerkt (1.295 in 2019 en 2020). Het structureel risico voor het wegvallen van het dividend van Eneco bedraagt dus 890.
Indien wij overgaan tot verkoop van de aandelen van Eneco, zal dit een mogelijk positief effect hebben op de (toekomstige) rentelasten. Om deze reden beschouwen we dit risico als P.M..

Verantwoordelijken
Ambtelijk: Financiën
Bestuurlijk: wethouder Van Veen

Verloop
Eerste moment van opname: Begroting 2016
Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Beheersingsmaatregelen
Wij volgen de ontwikkelingen rondom de wetgeving en de bestuursbesluiten van Eneco, Stedin, Irado en Evides nauwlettend. Om de derving van ons jaarlijkse dividend van Eneco op te vangen, gebruiken wij de verkoopopbrengst van onze aandelen bij de bepaling van onze financieringsbehoefte. Doordat wij minder lenen besparen wij op rentelasten.

Informatie en communicatie
We rapporteren over de ontwikkelingen bij de diverse P&C-documenten.

Bewaking

De afdeling Financiën volgt de ontwikkelingen.

Ondernomen en mogelijke acties
Niet van toepassing.

4. Verleende garanties voor instellingen

Omschrijving risico
Voor een aantal verenigingen en stichtingen staan wij garant voor leningen die zij zijn aangegaan. Het risico bestaat hierin dat als deze organisaties niet meer aan hun verplichtingen tot terugbetaling kunnen voldoen, de leningverstrekker een beroep kan doen op ons.

Specifieke risico's
Vanwege aanvullende voorschriften van de provincie in het kader van het financieel toezicht, is dit een verplicht onderdeel geworden bij de bepaling van het weerstandsvermogen. Het betreft garanties voor leningen waarvoor de gemeente 100% garant staat, zonder betrokkenheid van een andere waarborginstelling. Het gaat om leningen aan Verpleeghuis Rijckehove, St. IJsselland ziekenhuis, VV Capelle en het Rijksmonument Dorpsstraat 164, in totaliteit een bedrag van 12.276 (voorlopig bedrag per 31-12-2018).

Bandbreedte financiële gevolgen
De ervaring leert dat geen enkele garantie wordt aangesproken. Vanuit het voorzichtigheidsbeginsel is het raadzaam een percentage te hanteren om de risico's van deze garantstellingen te kwantificeren. Wij hebben dit percentage vastgesteld op 5%. Het risico komt dan uit op circa 614 (12.276 x 5%).

Verloop
Eerste moment van opname: begroting 2014.
Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Beheersingsmaatregelen
De Verordening Garantstellingen Gemeente Capelle aan den IJssel 2016 .

Verantwoordelijkheden
Ambtelijk: afdeling Financiën
Bestuurlijk: wethouder Van Veen

Communicatie
We rapporteren over de ontwikkelingen bij de diverse P&C-documenten.

Bewaking
Bij de toetsing van de jaarstukken van de betrokken instellingen wordt gelet op het risico voor de gemeente.

5. Oplopende rentelasten

Omschrijving risico
Het risico bestaat dat we op termijn onvoldoende rentelasten in onze begroting verwerkt hebben.

Specifieke risico's
Uit de liquiditeitsprognose blijkt dat er sprake is van een financieringsbehoefte gedurende, maar ook na, de looptijd van onze meerjarenbegroting. Door het hanteren van een oplopend rentepercentage in latere jaren zal er sprake zijn van een oplopende rentelast.

Bandbreedte financiële gevolgen
Alle op dit moment geprognosticeerde rentelasten zijn verwerkt in de begroting tot en met 2022. De gehanteerde rentepercentages zijn:
2019: 1,50%
2020: 2,00%
Vanaf 2021: 2,50%

Wij presenteren hier in het vervolg een doorkijk naar de 4 jaar na de begrotingsperiode voor de geprognosticeerde nog aan te ramen rentelasten. Deze prognose is op basis van een aanname van historische investeringen en de van toepassing zijnde meerjarenbegroting 2023. De rentelasten in de jaren 2024 tot en met 2027 zijn als volgt. Ze maken deel uit van de meerjarige doorkijk in deze begroting.

2024	2025	2026	2027
N 524	N 833	N 1.032	N 1.188

Beheersingsmaatregelen
De beste beheersingsmaatregel is om structureel en reëel evenwicht in de begroting te hebben. Hierbij dienen de inkomsten ten minste gelijk te zijn aan de uitgaven en de investeringen maximaal de afschrijvingslast te bedragen. Het resterend risico is dan een stijgend rentepercentage.

Verloop
Eerste moment van opname: Voorjaarsnota 2018.

Verantwoordelijken
Ambtelijk: afdeling Financiën
Bestuurlijk: wethouder Van Veen

Communicatie
In deze risicoparagraaf zullen wij communiceren over de verwachte financiële ontwikkelingen.

Bewaking
Wij monitoren continu de ontwikkeling van de rente.

Ondernomen en mogelijke acties
Wij verwerken in de voorjaarsnota, begroting en najaarsnota de meerjarige ontwikkeling van de rente.

6. Niet of onvoldoende geraamde vervangingsinvesteringen

Omschrijving risico
Het risico bestaat hierin dat we op termijn in onze begroting onvoldoende kapitaallasten verwerkt hebben van bijvoorbeeld (vervangings-)investeringen in gebouwen, openbare ruimte (IBOR) en herstructureringen, maar ook voor de onderwijshuisvesting. Daarnaast is er sprake van het risico op inflatie.

Specifieke risico's
Het risico is dat investeringskosten onderhevig zijn aan inflatie en dat investeringen hoger uitvallen dan begroot. Investeringen in activa zoals panden of objecten in de openbare ruimte hebben vaak een doorlooptijd van meerdere jaren. In deze periode kunnen de bouw- of projectkosten toenemen, waardoor de begroting van de investeringskredieten overschreden wordt. Een overschrijding van een investeringskrediet leidt tot een onrechtmatigheid in de jaarrekening van de gemeente.

Eerder hebt u besloten de begroting duurzaam te willen transformeren. De eerste grote stappen daartoe zijn gezet met uw besluit het ten laste van de jaarlijkse exploitatie brengen van de afschrijvingslasten van de investeringen in de openbare ruimte (IBOR), de unilocaties voorgezet onderwijs en de sportparken. Tot en met het jaar 2023 zijn de afschrijvingslasten in de begroting verwerkt. De komende jaren – vanaf 2024 – zullen echter nieuwe structurele afschrijvingslasten ontstaan bij het investeren in nieuwe (school-)gebouwen, in de openbare ruimte (IBOR) en herstructureringsprojecten, die in de begroting verwerkt zullen moeten worden.

Bandbreedte financiële gevolgen
Alle op dit moment in beeld zijnde afschrijvingslasten zijn verwerkt in de (meerjaren)begroting 2019 tot en met 2023. Conform de toezegging bij de Voorjaarsnota 2017 presenteren we hier in het vervolg een doorkijk naar de 4 jaar na de begrotingsperiode voor de geprognosticeerde nog aan te ramen

afschrijvingslasten. Deze prognose is op basis van een aanname van historische investeringen, toekomstige investeringen (zoals de 2e fase Comenius college, een resterend bedrag van 12 miljoen na besluitvorming in de Voorjaarsnota 2019) en de reeds geplande afschrijvingslasten. De gehanteerde gemiddelde afschrijvingstermijn voor de nieuwe investeringen is 25 jaar. De afschrijvingslasten in de jaren 2024 tot en met 2027 zijn als volgt. Ze maken deel uit van de meerjarige doorkijk in deze begroting.

2024	2025	2026	2027
N 830	N 1.242	N 1.419	N 1.612

Beheersingsmaatregelen
Uw besluit de begroting duurzaam te willen transformeren, is de meest effectieve beheersingsmaatregel. Bij elk P&C document nemen we de te verwerken nieuwe afschrijvingslasten mee in de afwegingen.

Verloop
Eerste moment van opname: Jaarrekening 2009.
Geactualiseerd: Jaarrekening 2010 (informatie over ondernomen en mogelijke acties), Begroting 2012 (informatie over genomen actie), Begroting 2014 (aanpassing naar aanleiding van transformatie), elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijken
Ambtelijk: Directie
Bestuurlijk: wethouder Van Veen

Communicatie
In deze risicoparagraaf communiceren wij over de verwachte financiële ontwikkelingen.

Bewaking
Bij elke investering informeren wij u over de gevolgen voor de afschrijvingslasten. Daarnaast beoordelen we bij de jaarrekening de activa op bestaan.

Ondernomen en mogelijke acties
In de Begroting 2019 hebben we een stelpost opgenomen voor het 1e jaar na deze begrotingsperiode (2023).

7. Positie waarborgfonds sociale woningbouw (WSW) - NIEUW

Omschrijving risico
Wij zijn als tertiaire achtervang verantwoordelijk voor leningen van woningcorporaties, na het waarborgfonds sociaal domein (WSW) en de woningcorporaties. Recent zijn er signalen dat het minder goed gaat met de financiële positie van de WSW.
Het WSW heeft in een brief (VNG) aangegeven dat er twee ontwikkelingen zijn waardoor de achtervanger (borger) eerder in beeld kan komen om bij te dragen aan financiële ondersteuning.
De eerste is dat Standard & Poor's in 2018 nog wel de AAA-rating aan het WSW toegekend heeft, maar met een negatief vooruitzicht. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat het eigen vermogen van het WSW te laag is. Aanleiding hiervan is de veranderde wetgeving en twee aanspraken op het WSW van woningcorporaties. Standard & Poor's geeft het WSW twee jaar om de financiële positie te versterken.
De tweede reden is dat er een rapport uitgekomen is van de toezichthouder Autoriteit woningcorporaties (Aw), waarin wordt geconcludeerd dat het WSW de gevraagde zekerheid voor de achtervang niet kan waarmaken.
Voor de leningen van de woningcorporaties is het risico vergroot door de positie van het WSW.

Specifieke risico's
Niet van toepassing.

Bandbreedte financiële gevolgen

De woningcorpraties waarvoor de gemeente garant staat zijn Stichting Havensteder, Stichting Woonzorg en Vestia. Het totale openstaande bedrag van deze corporaties is per 31 december 2018 322.564.
De kans van voordoen schatten wij als laag: 1%. Het totale risicobedrag komt daarmee op 3.226.

Verantwoordelijken
Ambtelijk: Financiën
Bestuurlijk: wethouder Van Veen

Verloop
Eerste moment van opname: Begroting 2020.

Beheersingsmaatregelen
Wij volgen de ontwikkelingen nauwlettend.

Informatie en communicatie
We rapporteren over de ontwikkelingen bij de diverse P&C-documenten.

Bewaking
De afdeling Financiën volgt de ontwikkelingen.

Ondernomen en mogelijke acties
Als gemeente hebben we hier geen invloed op.

B. Risico's sociaal domein

8. Participatiewet

Omschrijving risico
Risico's met betrekking tot de ontwikkeling van de Rijksbijdrage BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten), Participatiebudget en Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw).

Specifieke risico's

1) Alternatieve financiering loonkostensubsidie
Een van de middelen die het in dienst nemen van mensen met een arbeidsbeperking kan stimuleren is loonkostensubsidie. Hiermee worden werkgevers gecompenseerd die werknemers met een arbeidsbeperking in dienst nemen waarvan de loonkosten hoger liggen hun werkelijke productiviteit.

De staatssecretaris heeft een 'Breed Offensief' ingezet om een aantal belemmeringen weg te nemen die werkgevers ervaren bij het aannemen van mensen met een beperking. Een daarvan is een alternatieve wijze van de financiering van loonkostensubsidie. De loonkostensubsidie wordt gefinancierd vanuit het budget dat gemeenten ontvangen via de BUIG, waaruit ook de bijstandsuitkeringen betaald worden. Afhankelijk van de variant voor alternatieve financiering waarvoor gekozen wordt, kan dit gevolgen hebben voor de hoogte van de BUIG. In welke mate dit dan zal zijn is nog niet bekend maar het risico kan zich voordoen met een mogelijk financieel effect.

2) Gemeentelijke bijdrage Wsw: het risico van een verhoging van de gemeentelijke bijdrage Wsw aan Promen als gevolg van de afname van de Rijksbijdrage (subsidie per Standaard Eenheid - SE) en daling van het aantal Wsw-ers.

Overige risico's Promen:
Evaluatie beschut werk
Vanaf augustus 2018 is de Inspectie SZW gestart met de evaluatie 'beschut werk'. In de Participatiewet is bepaald dat de minister van SZW in 2019 de Kamer informeert over de doeltreffendheid en de effecten van dit instrument in de praktijk. Het doel van deze evaluatie is om inzicht te geven in:
- het uitvoeringsproces beschut werk;
- de gerealiseerde plekken;

- de samenwerking tussen en ervaringen van betrokken actoren.

Naar verwachting zal het Rijk aansturen op een specifieke uitkering op basis van gerealiseerde plaatsen. Dit zou dan leiden tot een daling van de uitkering van het Rijk voor elke niet gerealiseerde plek. Voor een werkplek beschut werk is vanuit het Rijk € 25.500,- beschikbaar. In 2019 worden wij geacht 19 beschut werkplekken te realiseren. Eind 2018 waren 14 werkplekken gerealiseerd. De achterstand uit de beginjaren is hiermee vrijwel ingelopen.

Arbeidsvoorwaarden Promen
Promen heeft op 3 juli 2019 een principeakkoord bereikt met de OR over de arbeidsvoorwaarden van het niet-doelgroep personeel. Dit was nodig omdat voor een groep medewerkers ten onrechte de cao sociale werkvoorziening werd gevolgd. Vanaf 1 januari 2020 wordt Promen voor het niet-doelgroep personeel volger van de cao gemeenten. Dit met uitzondering van een aantal specifieke ambtenarenregelingen. Promen verwacht vooralsnog dat de kosten die gepaard gaan met nieuwe arbeidsvoorwaarden binnen de lopende bedrijfsvoering kunnen worden opgevangen.

3) Stichting CapelleWerkt (SCW)
Functionaris met wachtgeldregeling
Eén functionaris van de Stichting CapelleWerkt heeft een wachtgeldregeling. Op basis daarvan zijn er lagere salarislasten in de begroting van de Stichting CapelleWerkt opgenomen. Zodra de wachtgeldregeling eindigt moet rekening gehouden worden met een volledige markconform salaris waarvoor geen dekking in de begroting is opgenomen. Hiervoor loopt de gemeente – hoewel relatief klein in omvang – als enig eigenaar, het volledige risico.

Toekomstverkenning SCW
De afgelopen jaren is het werkveld waarin CapelleWerkt opereert, veranderd. De economische omstandigheden zijn verbeterd. Capellenaren met een kleinere afstand tot de arbeidsmarkt hebben werk gekregen. Een groter deel van de doelgroep, met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, blijft langdurig bij CapelleWerkt. Daarbij is in verhouding meer sprake van arbeidsmatige dagbesteding met behoud van uitkering. Een aantal activiteiten kan hierdoor niet meer zoals voorheen worden uitgevoerd. Als gevolg van deze factoren is in 2018 een exploitatietekort ontstaan. Bij de Najaarsnota 2018 is structureel 160 vrijgemaakt voor CapelleWerkt. In 2019 wordt een toekomstverkenning uitgevoerd naar de activiteiten van CapelleWerkt. Het is vooralsnog onbekend of de uitkomst van de toekomstverkenning kosten met zich meebrengt.

Bandbreedte financiële gevolgen
P.M.

Beheersingsmaatregelen
De realisatie op het Participatiebudget en de BUIG wordt continu gemonitord om optimaal gebruik te maken van het budget.
De ontwikkeling van een mogelijke alternatief model van financiering van de loonkostensubsidie wordt nauwlettend in de gaten gehouden.

Verloop
Eerste moment van opname: Voorjaarsnota 2011;
Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijken
Ambtelijk: Afdeling Samenleving
Bestuurlijk: Wethouder Westerdijk

Communicatie
In de risicoparagraaf zal aandacht gegeven worden aan de te verwachten financiële ontwikkelingen aangaande budgetten en bestedingen.

Bewaking
De afdeling Samenleving volgt in samenwerking met de GR IJsselgemeenten het bestand van het aantal bijstandshuishoudens nauwlettend. Wij monitoren de wijzigingen ten opzichte van de begroting en de feitelijke ontwikkeling van het klantenbestand continu.

Ondernomen en mogelijke acties
n.v.t.

9. Jeugdhulp

Specifieke risico's
Het risico ontstaat door een aantal aspecten. Dit kan resulteren in zowel een positief als negatief risico voor onze gemeentelijke begroting. Deze aspecten zijn:

1. Op basis van de definitieve jaarstukken 2018 van de GR Jeugdhulp gaan wij uit van een meerjarige inleg waarbij ons aandeel 5,10% (2017: 5,68%) bedraagt van het totaal aan bijdragen van de deelnemende gemeenten. Dit percentage wordt gehanteerd voor de begrotingen 2020 en volgende jaren. De komende jaren moet duidelijk worden of dit een reëel percentage is.
2. Op basis van de definitieve jaarstukken 2018 van de GR Jeugdhulp bedraagt de overschrijding van de totale inleg over 2018 € 15,2 miljoen. Op grond van de inleg is onze extra bijdrage bijna € 1,0 miljoen. De totale bijdrage 2018 van onze gemeente bedraagt daardoor in totaal bijna € 14,3 miljoen.
   Voor 2020 is de begroting van de GR Jeugdhulp met ruim € 21 miljoen opgehoogd (+10%). De bijdrage van onze gemeente hieraan wordt mede bepaald aan de hand van ons procentuele verbruik in de voorbije drie jaar. Via de vlaktaksmethodiek betaalt iedere gemeente uiteindelijk wel de eigen kosten.
3. In de periode 2015-2017 is het budget voor jeugd-PGB's (Jeugd-Persoonsgebonden budgetten) jaarlijks toegenomen. Dit kwam door een stijging van het aantal kinderen dat intensieve zorg behoeft, vooral door het voor jonge kinderen moeilijk toegankelijk zijn van de Wet langdurige zorg (Wlz). In 2018 zijn de uitgaven PGB voor het eerst gedaald, grotendeels door een substitutie naar lokale zorg in natura. Beleidsmatig is dit gewenst, zie onder 4.
4. Het CJG ziet zich geconfronteerd met een sterke toename van de vraag naar lokale jeugdhulp in de vorm van zorg in natura. Oorzaken hiervan zijn: de hierboven genoemde moeilijke toegang voor jonge kinderen tot de Wlz, de op zich positieve ontwikkeling van een verschuiving van zwaardere (specialistische) jeugdhulp naar lichtere (lokale) jeugdhulp, een verschuiving van zorg verleend via PGB naar lokale zorg in natura, en daarnaast leidt de succesvolle inzet van het CJG op samenwerking met basisvoorzieningen (onderwijs, huisartsen) en inzet op preventie, tot meer ondersteuningsvragen. Dit is één van de doelen van de transformatie, maar deze leidt voor het CJG tot hogere kosten (inzet eigen trajecten en lokale inkoop).
5. Partijen als huisartsen, gecertificeerde instellingen en jeugdreclassering hebben een eigenstandig verwijsrecht naar specialistische jeugdhulp. Daar kan door ons niet rechtstreeks op worden gestuurd. Dit betreft veelal dure vormen van jeugdhulp als gesloten plaatsingen of andersoortige uithuisplaatsingen.
6. Met ingang van het vorige schooljaar participeert onze gemeente in de inzet van onderwijszorgarrangementen op Rotterdamse scholen (met name speciaal onderwijs) ten behoeve van Capelse leerlingen. Omdat hiermee nog weinig ervaring is opgedaan, is het beroep dat op jeugdhulp zal worden gedaan niet goed in te schatten.

Bandbreedte financiële gevolgen
P.M.

Beheersingsmaatregelen

1. Een adequate controlesystematiek ten aanzien van declaraties en facturen.
2. Komen tot afspraken met Capelse huisartsen over het verwijzen van jeugdigen naar de Stichting CJG Capelle aan den IJssel in plaats van rechtstreeks naar specialistische jeugdhulpaanbieders. Tevens komen tot afspraken met gecertificeerde instellingen en jeugdreclassering over samenwerking bij de zorg rondom jeugdigen.
3. Structureel overleg met de Stichting CJG Capelle aan den IJssel over het feitelijke (lokale) zorggebruik en de benodigde middelen.

Verloop
1e moment van opname: Najaarsnota 2015.
Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijken
Ambtelijk: afdeling Samenleving

Bestuurlijk: Wethouder Hartnagel

Communicatie
P&C-documenten van de GR Jeugdhulp Rijnmond en de Stichting CJG Capelle aan den IJssel.

Bewaking
Kwartaalrapportages van de GR Jeugdhulp Rijnmond en de Stichting CJG Capelle aan den IJssel.

10. Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

Omschrijving risico
Sinds 2015 zijn wij verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo-2015. Er spelen verschillende ontwikkelingen, waardoor het lastig is een nauwkeurige bestedingsplanning op te stellen.

Specifieke risico's
De uitvoering van de Wmo-2015 is onderhevig aan wet- en regelgeving en betreft een openeinderegeling. Mede hierdoor zullen de gehanteerde uitgangspunten in werkelijkheid de komende jaren afwijken van de prognose. Dit kan zowel in een positief dan wel in een negatief financieel resultaat t.o.v. de begroting resulteren.

Daarnaast spelen binnen de WMO de volgende ontwikkelingen/risico's:
- Door de invoering van een abonnementstarief (wetswijziging) is de verwachting dat landelijke de vraag naar Wmo-voorzieningen zal toenemen: de zogenoemde aanzuigende werking. Mede hiervoor is de reeds ontvangen compensatie vanuit het gemeente fonds (bron: maartcirculaire 2018) voor de verwachte toename gereserveerd. Wat het werkelijke effect van de wetswijziging zal zijn is gelet op de openeinderegeling van de Wmo lastig in te schatten. Financieel gezien hebben wij onze meerjarenbegroting verhoogd om hier rekening mee te houden.
- Op basis van gerechtelijke uitspraken moetenwe ons eventueel gaan houden aan de normtijden van het Centrum Indicatiestelling (CIZ) in plaats van aan onze eigen manier van resultaatgericht indiceren en financieren. Dit risico is onder het volgende punt verder uitgewerkt.
- In de meerjarenbegroting zijn toekomstige prijsstijgingen en –indexaties niet meegenomen. Deze vloeien voort uit contractuele afspraken en toepassing AMvB (vaststellen reëel prijs) jaarlijks herzien te worden. De financiële dekking hiervoor dient uit de algemene accressen die aan het gemeentefonds toegevoegd worden te komen.
- Door de vergrijzing zal de vraag danwel de zwaarte (max. financieel risico HO 2,8 mln.) van Wmo-maatwerkvoorzieningen toenemen.
- Een van de hoofdpunten van de Wmo en dus ook van ons beleidskader is extramuralisering, dat mensen zo veel als mogelijk, zelfstandig, thuis blijven wonen. Om dit mogelijk te maken zijn investeringen in de sociale basisinfrastructuur nodig en moetmeer aandacht aan preventie worden geven. Hieruit voortvloeiend neemt in de toekomst de vraag naar Wmo-voorzieningen toe.

En voor Wmo-collectief:
- De commissie "Toekomst beschermd wonen" adviseert de functies beschermd wonen en maatschappelijke opvang verder te normaliseren. Concreet betekent dit minder opnames in een intramurale setting en meer opvang en begeleiding in de wijk. Deze extramuralisering is nu al merkbaar en zal de komende jaren verder toenemen. Met ingang van 2022 vindt een doordecentralisatie plaats van Beschermd wonen. De verantwoordelijkheid verschuift van centrumgemeente Rotterdam naar alle zeven gemeenten in de Beschermd Wonen-regio, waaronder onze gemeente. Maatschappelijke Opvang wordt doorgedecentraliseerd met ingang van 2025. De regiogemeenten hebben de gezamenlijke opdracht te bepalen hoe ze gaan samenwerken op dit terrein. Overleg hierover vindt plaats.
- Met de overgang van taken hoort ook de overgang van middelen daarvoor. Voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang wordt gewerkt aan een nieuw objectief verdeelmodel waarbij ook de huidige middelen voor begeleiding worden meegenomen. Vanwege de onzekerheid over de financiële consequenties, is gekozen voor een ingroeipad naar het objectief verdeelmodel van 10 jaar (2022-2032). Onduidelijk is of (en wanneer) Capelle hier voor- of nadeel van zal ondervinden.
- Vanwege doorstroom en uitstroom uit "Beschermd Wonen" zal er de komende jaren vraag gaan ontstaan naar begeleid wonen, een lichtere vorm van wonen met zorg (minder dan 24 uur

begeleiding). Het betreft hier de doelgroep die na herindicatie te licht wordt gevonden voor beschermd wonen maar (nog) niet zelfstandig met begeleiding kan gaan wonen. Hetzelfde geldt voor doorstroom en uitstroom uit de (verlengde) jeugdzorg waarbij zelfstandig wonen (met of zonder begeleiding) niet mogelijk is maar betrokkene te licht is voor een indicatie Beschermd wonen. In beide gevallen wordt hier nu binnen Capelle nog niet in voorzien.

Bandbreedte financiële gevolgen:
P.M.

Verloop
1e moment van opname: Voorjaarsnota 2014
Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Beheersingsmaatregelen
Reservering van gelden (stelpost op taakveld 6.71) om mogelijke tijdelijke risico's op te vangen.
Monitoren en volgen van landelijke ontwikkelingen.

Verantwoordelijkheden
Ambtelijk: afdeling Samenleving en Publiekszaken
Bestuurlijk: wethouder Wilson

Communicatie
De meest recente ontwikkelingen zijn opgenomen in deze omschrijving.

Bewaking
We rapporteren per P&C-document en blijven de ontwikkelingen volgen.

11. Uitspraak Centrale Raad van Beroep voor Huishoudelijke ondersteuning (Wmo)

Omschrijving risico
Wij lopen een financieel risico op huishoudelijke ondersteuning (HO) wanneer wij ons op basis van gerechtelijke uitspraken moeten houden aan de normtijden van het Centrum Indicatiestelling (CIZ), in plaats van aan onze eigen manier van resultaatgericht indiceren en financieren.

Specifieke risico's
De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft op 18 mei 2016 uitspraak gedaan in een vier tal zaken over HO op grond van de Wmo. Kern van de uitspraken is dat toekenning van HO in resultaatsgebieden een duidelijke maatstaf mist en zodoende in strijd is met het rechtszekerheidsbeginsel. In de uitspraak beval de rechter de betreffende gemeenten CIZ- normtijden als maatstaf te hanteren.

De VNG, het ministerie van VWS en de landsadvocaat Pels Rijcken hebben een toelichting gegeven over de consequenties van de uitspraken van de CRvB voor Wmo beleid van de gemeente. Net als het gros van de gemeenten in Nederland werken wij met een resultaatgerichte indicering. De CRvB heeft aangegeven dat dit niet zomaar mag; er zijn een aantal voorwaarden waaraan we moeten voldoen: 1. Het noemen van tijd in de beschikking is noodzakelijk in verband met de rechtszekerheid, 2. De tijd moet gebaseerd zijn op 'deugdelijk onderzoek' en 3. In het individuele geval moet worden getoetst of de tijd ook passend is voor de cliënt. De CRvB verwijst voor een deugdelijke tijd norm naar de norm tijden van het CIZ uit 2007 of het norm tijden onderzoek wat de gemeente Utrecht heeft laten uitvoeren door KPMG en Bureau HHM.
Wanneer wij gebruik gaan maken van de CIZ norm tijden dan betekent dit dat de uitgaven van de gemeente fors stijgen. In 2007 en in 2015 waren de stijgende kosten voor de regering de reden om te gaan decentraliseren en heeft men tegelijkertijd een forse bezuinigingsopdracht meegegeven
Wanneer we de normtijden van Utrecht gebruiken dan dienen wij exact dezelfde beleidsregels te gebruiken als Utrecht, daarnaast is het volgens Pels Rijcken zo dat Utrecht terug valt op de CIZ normen wanneer men met een lastige indicatie te maken heeft.
Zowel de VNG, VWS en Pels Rijcken adviseert de gemeenten om nu niet per direct het beleid te veranderen. Minister De Jong is en blijft een groot voorstander van resultaatgericht indiceren.
VWS: 'In juli 2019 worden er wijzigingen aangebracht in de Wmo 2015. Mogelijk dat er naar aanleiding van de uitspraken van de CRvB aanpassingen zullen volgen'.

‘Bij een bezwaar of beroep, voorlopig oplossen door te indiceren gebaseerd op het CIZ protocol’ (dit is al de afspraak binnen de Wmo, wij handelen deze zaken informeel af).

Net als vele andere gemeentes maken wij gebruik van het resultaatgerichte indiceren en financieren. Wij zijn van mening dat resultaatgericht indiceren in de Capelse vorm uitvoerbaar blijft~~,~~. Mede met als aanvullende maatregelen om in de beleidsregels en de toekenningbeschikking duidelijk te vermelden op welke concrete en zorgvuldige wijze invulling wordt gegeven aan het bereiken van de resultaten HO. Met andere woorden: wat mag de geïndiceerde verwachten van een schoon en leefbaar huis? Hoewel wij het vertrouwen hebben dat wij met deze aanvullende maatregelen zorgvuldig invulling geven aan de uitspraak van de CRvB, blijft de mogelijkheid aanwezig dat Capelle op grond van een gerechtelijke uitspraak in een latere fase alsnog de CIZ-normtijden moet gaan hanteren.

Bandbreedte financiële gevolgen
Mochten wij genoodzaakt zijn resultaatgericht indiceren los te laten en de CIZ- normtijden (of een alternatief) alsnog in te voeren dan verwachten wij op grond van de kostenberekening 2014 (het laatste jaar waarin CIZ- normtijden gehanteerd zijn) op basis van de berekening 2017 een extra budget van N 900 nodig te hebben. Wij stellen u derhalve voor dit als risico op te nemen.
De kans van voordoen beschouwen wij als laag (25%). Minister de Jonge ziet vele pluspunten in het resultaatgericht indiceren. Hij is voornemend de Wmo 2015 aan te passen en wil het indiceren op resultaat in de wet verankeren. Er zijn echter geluiden dat de zorgaanbieders gaan lobbyen om deze wetsaanpassing te voorkomen. De kans dat het resultaat indiceren losgelaten moet worden beschouwen we daarom onveranderd als laag (25%).

Beheersingsmaatregelen
Niet van toepassing

Verloop
Eerste moment van opname: Begroting 2017.
Geactualiseerd: elk P&C-document sindsdien.

Verantwoordelijken
Ambtelijk: afdeling Publiekszaken
Bestuurlijk: Wethouder Wilson

Bewaking en communicatie
Wij volgen de ontwikkelingen via jurisprudentie en informatie vanuit de VNG.

Ondernomen en mogelijke acties
Opvolgen en uitvoeren van landelijk beleid in opvolging van de uitspraak.

12. Invoering abonnementstarief voor voorzieningen (Wmo) - VERVALT

Dit risico is inmiddels niet meer van toepassing, omdat het standaard abonnementstarief is ingevoerd en financieel is verwerkt in onze meerjarenbegroting.

13. Openeinderegelingen voor inkomensondersteunende regelingen

Omschrijving risico
Inkomensondersteunende regelingen zijn succesvol bij hoog bereik en gebruik maar kunnen bij sterk toenemend gebruik zorgen voor oplopende kosten.

Specifieke risico’s
Veel inkomensondersteunende maatregelen zoals de bijzondere bijstand en de individuele inkomenstoeslag zijn feitelijk succesvol wanneer het bereik en gebruik hoog is. Gezien de aard van de regelingen is uitsluiting van gebruik door Capellenaren niet mogelijk en niet gewenst.

Bandbreedte financiële gevolgen
P.M.

Beheersingsmaatregelen

De te nemen maatregelen zijn afhankelijk monitoring van de budgetten. Dit leidt tot eventueel bijstelling van beleid of aanraming van het beschikbare budget.

Verloop
Eerste moment van opname: Najaarsnota 2018;
Geactualiseerd: Jaarrekening 2018 en Voorjaarsnota 2019.

Verantwoordelijken
Ambtelijk: Afdeling Samenleving
Bestuurlijk: Wethouder Westerdijk

Communicatie
Communicatie via reguliere P&C-cyclus.

Bewaking
Budgetten worden gemonitord waarna bijstelling van beleid zou kunnen volgen of aanraming van het beschikbare budget.

C. Overige risico's

14. Onderwijshuisvesting voortgezet bijzonder onderwijs

Omschrijving risico
Dit risico gaat over de mogelijke financiële consequenties van de nieuwbouw voor het Comenius College.

Specifieke risico's
U heeft in uw vergadering van 15 februari 2010 ingestemd met de notitie 'de ontwikkeling van twee unilocaties', waarin de nieuwbouw van het Comenius College is benoemd. Deze nieuwbouw valt uiteen in twee fases. De wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan deze fase is vastgelegd in de beschikking van 17 december 2010 met kenmerk D41/182856. De eerste fase is inmiddels in gebruik genomen. De tweede fase zou volgens deze beschikking mogelijk in 2023 in gebruik worden genomen. Door vertegenwoordigers van het Comenius College is in 2017 aangegeven dat de school en het schoolbestuur voordelen zien in een latere in gebruik name van de tweede fase. Inmiddels wordt uitgegaan van een oplevering van de tweede fase in 2026.

De beschikking van 2010 ging uit van een ruimtebehoefte, gebaseerd op 1.341 leerlingen. Het aantal leerlingen is inmiddels echter gestegen naar boven de 2.000 leerlingen en stijgt volgens de meest recente prognose (eerste kwartaal 2019) door naar 2.059 leerlingen voor deze locatie op 1 oktober 2036, de laatste teldatum die in de prognose is opgenomen. Een dergelijke stijging van het aantal leerlingen ten opzichte van de oorspronkelijke beschikking leidt niet alleen tot de noodzaak van het realiseren van meer onderwijskundige vierkante meters, maar heeft ook tot gevolg dat we naar verwachting een vijfde 'gymvloer' moeten realiseren. In 2010 gingen we nog uit van vier 'gymvloeren'.

Naar aanleiding van de gegevens van 2010 verwachtten we dat voor de tweede fase van het Comenius College circa N 3.000 aan financiering nodig zou zijn voor de realisatie van de benodigde onderwijskundige vierkante meters (inclusief gymvoorziening, maar exclusief sloop, verhuizing en tijdelijke huisvesting). Bij het verloop van de Reserve Grote investeringen was beoogd dat het saldo beschikbaar was om de tweede fase van het Comenius College af te ronden. Het 'Besluit Begroting en Verantwoording' schrijft voor dat te activeren kosten zowel de vervaardigingprijs omvat, als de overige rechtstreeks aan de vervaardiging te relateren kosten. Om deze reden leidt de investering voor nieuwbouw van de tweede fase van het Comenius College op de bestaande locatie altijd tot een structurele extra kapitaallast binnen de gemeentelijke begroting.

Gezien de meest recente prognoses, de huidige kostenstijgingen in de bouw en de wijziging van het Bouwbesluit vanaf 2020 - waarin 'bijna energie neutrale gebouwen' (BENG) de norm wordt en wat prijsverhogend zal werken bij nieuwbouw - stijgt de financieringsbehoefte van de tweede fase Comenius College aanzienlijk. In beginsel gaan wij voor derealisatie van de tweede fase van het Comenius College uit van de VNG normbedragen, maar tevens houden wij de realistische marktconforme investeringen in de gaten en monitoren we in hoeverre deze marktconforme bedragen

zich verhouden tot de VNG normbedragen. In de aanbiedingsbrief bij de Najaarsnota 2018 is een doorkijk gegeven voor de jaren na onze meerjarenbegroting voor onder meer de rentelasten en afschrijvingslasten. Hierbij is rekening gehouden met een verwachte investering voor de tweede fase Comenius College (waaronder ook de gymvoorziening) voor een bedrag van N 15.500. Momenteel zijn de prijsstijgingen in de bouw fors en lopen de VNG normbedragen daarbij achter, maar aanbesteding van de tweede fase van het Comenius College staat pas over enkele jaren gepland. Hoe het marktconforme prijspeil en de VNG normbedragen zich in de loop der jaren ontwikkelen laat zich op dit moment moeilijk voorspellen.

Bij de nieuwbouw van scholen hebben wij de intentie om tijdelijke huisvesting zoveel mogelijk te beperken en indien tijdelijke huisvesting toch noodzakelijk is, proberen wij deze huisvesting opvolgend voor meerdere scholen in te zetten. Op deze wijze gaan wij zo efficiënt mogelijk om met (de financiële lasten voor) tijdelijke huisvesting. Bij de Najaarsnota 2018 heeft u besloten om tijdelijke huisvesting te realiseren waarvan wij de intentie hebben deze opvolgend voor de Eben Haëzerschool, daarna voor een deel van de leerlingen van de scholen aan de Meeuwensingel en daarna voor de leerlingen van het Comenius College in te zetten. Bij de Voorjaarsnota 2019 heeft u besloten tijdelijke huisvesting te realiseren waarvan wij de intentie hebben deze opvolgend voor De Bouwsteen, daarna voor een deel van de leerlingen van de scholen aan de Meeuwensingel en daarna voor een deel van de leerlingen van het Comenius College in te zetten. Bij de Voorjaarsnota 2019 is door u eveneens besloten een bedrag van 1.000 als voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor de bouw van de tweede fase Comenius College (inclusief omgevingsaanpassingen, een post interne begeleidingskosten en een post onvoorzien) en heeft u eenmalig N 150 (voor in 2023) beschikbaar gesteld voor verhuizing van een deel van het Comenius College van de huidige locatie naar de tijdelijke huisvesting.

Bandbreedte financiële gevolgen
De resterende investeringsbehoefte voor de nieuwbouw van de tweede fase Comenius College bedraagt 11.000 tot 20.000 met een afschrijvingslast (exclusief rente) van maximaal 500 structureel. De bijbehorende financieringslasten bedragen circa 388 (2,5% rente * gemiddelde bouwsom). De kans van voordoen beschouwen wij als hoog (75%).

Verantwoordelijken
Ambtelijk: Afdeling Samenleving (en andere afdelingen)
Bestuurlijk: Wethouder Van Sluis

Verloop
Eerste moment van opname: Begroting 2017.
Vervolg: Najaarsnota 2016 (geactualiseerd), Jaarrekening 2016 (ongewijzigd), Voorjaarsnota 2017 (geactualiseerd), Begroting 2018 (ongewijzigd), Najaarsnota 2017 (ongewijzigd), Jaarrekening 2017 (geactualiseerd), VJN 2018 (geactualiseerd), Begroting 2019 (geactualiseerd), Najaarsnota 2018 (geactualiseerd), VJN 2019 (geactualiseerd), Begroting 2020 (geactualiseerd)

Beheersingsmaatregelen
Prognoses zijn zo goed mogelijke voorspellingen voor de toekomst op basis van de meest recente aanwezige gegevens. Met name op schoolniveau kunnen in de loop der jaren wijzigingen in de prognoses plaatsvinden en ook in de praktijk kan het leerlingenaantal afwijken van prognoses. Hierom laten wij prognoses gewoonlijk om de twee jaar actualiseren. De te verwachten lasten voor nieuwbouw en terug verhuizen verwerken wij uiterlijk bij de Voorjaarsnota 2021. Wij nemen uiterlijk in 2022 de beslissing over de definitieve grootte van de tweede fase van het Comenius College, op basis van de dan geldende prognoses. In aanloop hier naar toe laten wij jaarlijks prognoses opstellen voor alle scholen in Capelle, naar aanleiding waarvan ook de financiële prognose voor de tweede fase van het Comenius College bijgesteld wordt.

Informatie en communicatie
In de risicoparagraaf schenken wij aandacht aan de te verwachten financiële financieringsbehoefte voor de tweede fase van het Comenius College.

Bewaking
Naar aanleiding van prognoses brengen wij jaarlijks het aantal te verwachten vierkante meters en de financieringsbehoefte in kaart.

15. Daling en stijging leerlingen onderwijshuisvesting

Omschrijving risico
Wij zijn over het algemeen geen eigenaar van schoolgebouwen, maar bezitten wel het zogenoemde 'economisch claimrecht'. Dit betekent dat het eigendom van een schoolgebouw naar de gemeente terugvloeit, zodra het onderwijs in dit gebouw stopt. Wanneer scholen voornemens zijn om op termijn te sluiten, brengt dit financiële en niet- financiële risico's met zich mee. Wanneer scholen daarentegen groeien, moet de gemeente zorg dragen voor voldoende adequate onderwijshuisvesting en hebben scholen recht op een bedrag voor eerste inrichting en onderwijsleerpakket. Dit brengt financiële risico's met zich mee.

Specifieke risico's
Het eigendom van schoolgebouwen kan bij verschillende partijen liggen, maar over het algemeen ligt het juridisch eigendom van een schoolgebouw bij het schoolbestuur. Ook in Capelle is dit het geval, uitzondering hierop betreft de scholen die gehuisvest zijn in het MFC Fascinatio en de aanwezige tijdelijke huisvesting voor het onderwijs (onder meer bij de Lijstersingel). Bij het beëindigen van het gebruik van een schoolgebouw door een schoolbestuur wordt het eigendom van dit gebouw aan de gemeente 'om niet' overgedragen. Dit wordt ook wel het 'economisch claimrecht' van gemeenten genoemd.

Indien een schoolbestuur besluit om een onderwijslocatie te sluiten en het bijbehorende gebouw over te dragen aan de gemeente, dan is er sprake van een (onvermijdelijke) groei van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Dit biedt soms mogelijkheden; wellicht dat de locatie of het gebouw gebruikt kwordt voor herontwikkeling, dan wel dat er huurders gevonden worden. Echter, het brengt ook risico's met zich mee. Maatschappelijke risico's in de zin dat een school, die vaak een belangrijke rol in een buurt vervult, verdwijnt en het risico op leegstand van een pand. Ook financieel liggen er risico's. Als wij besluiten een gebouw te slopen, brengt dit kosten met zich mee. Indien wij wensen dat het gebouw in gebruik blijft zijn er -zolang er geen gebruiker/huurder bekend is- risico's aangaande onderhouds- en exploitatielasten. De gemeente betaalt nu al de kosten voor OZB en verzekeringen van schoolgebouwen, voor deze financiële componenten is dan ook dekking binnen de huidige gemeentelijke begroting.

Wanneer scholen groeien, moet de gemeente zorg dragen voor voldoende adequate onderwijshuisvesting, de kosten voor OZB en verzekeringen betalen en hebben scholen recht op een bedrag voor eerste inrichting en onderwijsleerpakket.

Bandbreedte financiële gevolgen
Niet te kwantificeren. Indien het zich voordoet betreft het eenmalige kosten. De kans van voordoen beschouwen wij als gemiddeld (50%).

Beheersingsmaatregelen
Wij laten vanaf heden jaarlijks prognoses maken om de leerlingenontwikkeling te monitoren. Naar aanleiding daarvan maken wij een analyse over welke scholen wel en niet, binnen de huidige wet- en regelgeving, formeel als zelfstandige school (of nevenvestiging) kunnen blijven bestaan. Ook maken wij een analyse over welke scholen in de toekomst recht zouden kunnen krijgen op extra onderwijskundige ruimte en een financiële bijdrage aangaande eerste inrichting en onderwijsleerpakket. Hierover treden wij in overleg met de schoolbesturen.

Verloop
Eerste moment van opname: Voorjaarsnota 2017
Vervolg: Begroting 2018 (ongewijzigd), Najaarsnota 2017 (ongewijzigd), Jaarrekening 2017 (ongewijzigd), VJN 2018 (geactualiseerd), Begroting 2019 (ongewijzigd), Najaarsnota 2018 (ongewijzigd), Voorjaarsnota 2019 (ongewijzigd), Begroting 2020 (ongewijzigd)

Verantwoordelijken
Ambtelijk: Afdeling Samenleving en afdeling Facilitaire Diensten
Bestuurlijk: Wethouder Van Sluis en wethouder Van Veen

Communicatie
In de risicoparagraaf schenken wij blijvend aandacht aan de te verwachten financiële ontwikkelingen aangaande de mogelijke opheffing van scholen, evenals aan de mogelijke financiële gevolgen van de stijging van het leerlingenaantal bij specifieke scholen.

Bewaking
Via het 'Op Overeenstemming Gericht Overleg' (Onderwijsplatform) bespreken wij met de schoolbesturen de ontwikkelingen aangaande de leerlingenaantallen en de toekomst van onderwijshuisvesting.

16. Nieuwbouw voortvloeiende uit Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs

Omschrijving risico
Dit risico gaat over de mogelijke prijsstijging van de ontwikkelingen voortvloeiende uit het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs.

Specifieke risico's
Bij vaststelling van de Najaarsnota 2018 heeft u besloten om een bedrag beschikbaar te stellen van in totaal 28.460 voor:
- nieuwbouw van de Eben Haëzerschool / Rehobothschool, inclusief gymzaal, op de huidige CSV-locatie (ontwikkeling 1);
- nieuwbouw aan de Meeuwensingel voor De Horizon, De Klim-Op en voor enkele lokalen van de Montessorischool, inclusief gymzaal (ontwikkeling 2) en
- nieuwbouw onderwijshuisvesting in de Florabuurt omgeving, inclusief gymzaal (ontwikkeling 3).

Opvolgend op de Najaarsnota 2018 hebben wij in januari 2019 voor de ontwikkelingen 1 en 2 een beschikking afgegeven waarin staat opgenomen dat vervangende nieuwbouw van de desbetreffende scholen wordt toegekend. Schoolbesturen kunnen hieraan dan ook rechten ontlenen. Voor ontwikkeling 3 hebben wij (vooralsnog) geen beschikking af gegeven waarmee vervangende nieuwbouw wordt toegekend. De reden hiervoor is dat onderwijshuisvestingsontwikkelingen in Schenkel onlosmakelijk verbonden zijn met de gebiedsontwikkeling Florabuurt. Uw raad beslist, naar verwachting in 2020, over de gebiedsvisie Florabuurt. Wij zijn van mening dat nadere invulling van eventuele nieuwbouw of aanpassingen van scholen in het Florabuurt gebied pas kan plaatsvinden na of gelijktijdig met vaststelling van deze gebiedsvisie. Definitieve besluitvorming over toekomstige onderwijshuisvesting in Florabuurt loopt bij voorkeur dan ook parallel aan de besluitvorming over dit gebied.

Het door u bij de Najaarsnota 2018 toegekende bedrag is een marktconform budget bij aanbesteding in 2019. Momenteel zijn de prijsstijgingen in de bouw fors. De prijsontwikkeling in de bouw naar de toekomst toe laat zich moeilijk voorspellen, maar er is een reëel risico dat de prijsstijging in de bouw nog enige tijd relatief hoog zal zijn. Bij de derde ontwikkeling in de Florabuurt omgeving gaan wij er daarnaast vanuit dat tijdelijke huisvesting niet nodig is. Indien dit wel nodig blijkt te zijn, dit is afhankelijk van de uiteindelijke planvorming, brengt dit aanvullende kosten met zich mee.

De algemene ledenvergadering van de VNG heeft in juni 2018 unaniem de motie-Heerhugowaard aangenomen, waarin opgeroepen wordt om in gesprek te gaan met het Rijk en onderwijsorganisaties over een substantiële verhoging van de bekostiging voor onderwijshuisvesting in het gemeentefonds. De VNG voert hier op dit moment onderzoek en lobbywerkzaamheden voor uit. Deze informatie heeft ook raakvlakken met het risico "onderwijshuisvesting voortgezet bijzonder onderwijs".

Bandbreedte financiële gevolgen
Aanvullende investeringsbehoefte van 2.000 tot 6.000 met een afschrijvingslast (exclusief rente) van maximaal 150 structureel vanaf 2024. De kans van voordoen beschouwen wij gezien de huidige marktomstandigheden in de bouw als hoog (75%).

Verantwoordelijken
Ambtelijk: Afdeling Samenleving (en andere afdelingen)

Bestuurlijk: Wethouder Van Sluis

Verloop
Eerste moment van opname: Voorjaarsnota 2018.
Vervolg: Begroting 2019 (geactualiseerd), Najaarsnota 2018 (geactualiseerd), Voorjaarsnota 2019 (geactualiseerd), Begroting 2020 (ongewijzigd)

Beheersingsmaatregelen
Eerst zal besluitvorming plaatsvinden door uw raad (vaststellen kaders), waarna vervolgens beschikkingen afgegeven zullen worden aan de desbetreffende schoolbesturen. De fasering kan per ontwikkeling verschillen. De projecten zijn ingebed in een projectstructuur waarbinnen wij diverse kaders zoals inhoud, planning en financiën zorgvuldig en realistisch op elkaar afstemmen.

Informatie en communicatie
Aangaande ontwikkeling 3 geldt dat uw raad naar verwachting in 2020 over de gebiedsvisie Florabuurt beslist. Besluitvorming over de scholen in het Florabuurt gebied vindt plaats na of gelijktijdig met de vaststelling van deze gebiedsvisie. In de risicoparagraaf schenken wij, in ieder geval tot aan het moment van gunning, aandacht aan de te verwachten financiële financieringsbehoefte voor de 3 genoemde ontwikkelingen.

17. Overschrijding budget door hogere aanneemsom

Omschrijving risico's
Door de aantrekkende economie in de afgelopen jaren is er over het algemeen sprake van hogere prijzen voor materiaal en arbeid. Dit zien we terug in de aanbestedingen. Het risico bestaat dat de aanneemsom het beschikbare budget structureel significant overschrijdt.

Specifieke risico's
De kapitaallasten kunnen dusdanig hoog worden waardoor er te weinig geld beschikbaar blijft voor het dagelijkse structurele onderhoud. Hierdoor kunnen calamiteiten ontstaan.

Het aantal projecten is echter vooralsnog te beperkt om hier conclusies aan te verbinden. Ook al is het nog niet mogelijk de financiële gevolgen cijfermatig te onderbouwen, vinden wij het belangrijk om bewust te zijn van dit risico.

Bandbreedte financiële gevolgen
P.M.

Verantwoordelijken
Gehele organisatie.

Ondernomen en mogelijke acties
Wij blijven de ontwikkeling van de aanneemsommen en de eventuele overschrijdingen volgen om te beoordelen of dit inderdaad financiële risico's met zich mee gaat brengen. Daarnaast hebben we in de Begroting 2019 een stelpost indexeringen opgenomen onder programma 0.

Communicatie
Indien we op basis van een groter aantal aanbestedingen kunnen concluderen dat hier inderdaad sprake is van structurele overschrijdingen, leggen we in de eerstvolgende nota een voorstel voor met een cijfermatige onderbouwing.

B. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf gaan wij in op het eigendom, beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen, zoals de infrastructurele werken, de verkeersvoorzieningen en het vastgoed.

Het vastgoed van de gemeente is verspreid over alle programma's, behalve programma 3 Economie.

Beleid
Het beleid van onze gemeente voor het onderhoud van kapitaalgoederen is opgenomen in de volgende nota's:

- Accommodaties met beleid beheerd (2000);
- Strategisch Beheersplan Kunstwerken (commissie Middelen en Buitenruimte 13 oktober 2005);
- Herijkte Stedelijke Beheervisie (commissie Middelen en Buitenruimte 8 december 2005);
- Speelruimte beleidsplan (8 juni 2000) evaluatie heeft plaatsgevonden in 2008;
- Kadernotitie Openbare Verlichting 2010 (BBV 180433 december 2010);
- Kadernotitie Civiel Technische kunstwerken 2010 (BBV 180433 december 2010);
- Kadernotitie Wegen 2010 (BBV 180433 december 2010);
- Stedelijk waterplan Capelle aan den IJssel (2010) (BBV 176249 november 2010);
- Groenvisie (2011) (BBV 200378 april 2011);
- Bomenbeleidsplan (2013) (BBV 766219 maart 2016);
- Gemeentelijk Verbreed RioleringsPlan (VGRP 2016-2020) (BBV 663720 mei 2015) ;
- Beheerplannen 2016-2020 Verhardingen, Openbare verlichting, Verkeersvoorzieningen, Gemalen & Persleidingen, Water, Groen, Speelplaatsen, Riolering, Kunstwerken (BBV 662038 september 2015)
- Integraal projectenboek IBOR 2016-2020 (BBV 662038 september 2015);
- Strategisch huisvestingsplan onderwijs Capelle aan den IJssel (BBV 949689 november 2017);
- Inventarisatierapport ''Optimalisatie gemeentelijk vastgoed 2012'' (BBV 431257 januari 2012);
- Nota Beleidskaders ''Optimalisatie gemeentelijk vastgoed 2012'' (BBV 464890 oktober 2012);
- Beleidsnota "Vastgoed in beweging 2013" (BBV 518742 juli 2013);
- het "Meerjaren Perspectief Vastgoed 2019" (BBV 1031427, 11 juni 2019).

Het Meerjaren Perspectief Vastgoed 2019 (MPV2019) is vastgesteld door het college op 11 juni 2019. Met het MPV2019 zetten wij in op periodiek integraal inzicht in de benutting van de gemeentelijke vastgoedportefeuille om gemeentelijke doelen en ambities te realiseren. Er zijn diverse ambities en ontwikkelingen in kaart gebracht, de huidige vastgoedportefeuille is geanalyseerd, waarna vier uitgangspunten zijn geformuleerd voor nadere optimalisering, namelijk:

- Vastgoed ten dienste van de Capellenaar;
- Financieel gezond vastgoed;
- Toekomstbestendig vastgoed;
- Goed georganiseerd vastgoed.

Deze vier uitgangspunten zijn vertaald naar een concreet werkprogramma en worden in de komende periode uitgevoerd. De voortgang hiervan rapporteren wij in het volgende MPV.

Kapitaalgoed	Onderdeel	Jaarverslag 2018	Begroting 2019	Begroting 2020		Gehanteerde kwaliteitsambitie
Deel 1 Openbare ruimte						
Wegen	Verharding	3.002.000	3.002.000	3.002.000	m2	Sober
Openbare verlichting	Masten	15.087	15.202	15.202	stuks	Sober
	Armaturen	17.675	17.697	17.697	stuks	
Civieltechnische Kunstwerken	Bruggen	240	240	240	stuks	sober
	Visplaatsen	41	41	41	stuks	
	Geluidkerende constructies	4.244	4.244	4.244	m1	
	Grondkerende constructies	8.118	8.118	8.118	m1	
	Tunnels & viaducten	19	20	19	stuks	
	Portalen	8	9	9	stuks	
	Trappen	3	3	3	stuks	
Verkeersvoorzieningen	Borden	9.500	9.400	9.400	stuks	basis
	Verkeersregelinstallaties	28	28	28	stuks	
	Belijning	546	546	546	km	
	Slagbomen + beheercentral Frogbaan	6+1	6+1	6+1	stuks	
	Straatnaamborden en -verwijzingsborden	3.000	2.940	2.940	stuks	
	Gemeentelijke buurt- en objectbewegwijzeringsborden	300	297	297	stuks	
	ANWB-masten met wegwijzers	185	185	185	stuks	
Groen	Oppervlakte	2.920.000	2.920.000	2.920.000	m2	Wonen/centrum: basis - Overig: sober
	aantal bomen	26.000	26.000	26.327	stuks	
Speelplaatsen	Plekken inclusief trapvelden	222	282	283	stuks	Basis
	Toestellen [1]	693	1.201	1.202	stuks	
	Trapvelden	54	35	35	stuks	
Beeldende kunstwerken	Gemeentelijk eigendom	59	59	59	objecten	
	Particulier eigendom	8	8	8	objecten	
Water	Oppervlak oppervlaktewater	151	151	151	ha	Basis
	Hiervan in beheer en onderhoud bij HHSK	145,5	145,5	145,5	ha	
	Hiervan in beheer en onderhoud bij ons	5,5	5,5	5,5	ha	
	Duikers	576	576	576	stuks	
Gemeentelijke gronden	Verhuurde gronden, inclusief uitgifte in (erf)pacht				m2	niet van toepassing
Riolering	lengte rioolstelsel	276	277	277	km	Hoog
	lengte drainageafvoerleidingen	112	112	112	km	
	lengte persleidingen hoofd- en subgemalen	50,7	50,7	50,7	km	
	lengte persleidingen drukriolering	8,8	8,8	8,8	km	
	inspectieputten	8.000	8.000	8.000	stuks	
	kolken	28.500	28.500	28.500	stuks	
	lijngoten	2.000	2.000	2.000	stuks	
	gemalen	75	77	77	stuks	
	drukrioolunits	168	168	168	stuks	
	meetnet van peilbuizen	380	380	380	stuks	
	regenmeters	6	6	6	stuks	
	overstortmeter	27	27	27	stuks	
	regulier meetnet van peilbuizen	226	226	226	stuks	
	drainagepompen (bemalen drainage)	11	11	11	stuks	
	huisaansluitingen [2]	32.460	32.625	32.625	stuks	
Reiniging	Ondergrondse containers	1.200	1.150	1.150	stuks	basis
	Bovengrondse containers	900	900	900	stuks	

[1] Speelplaatsen worden anders ingericht cf. beleid, hierdoor meer toestellen (voor alle leeftijden). Tevens toename door Spraypark.
[2] Toename door Couwenhoek, Fazantstraat en Rubenssingel.

Kapitaalgoed	Onderdeel	Jaarverslag 2018	Begroting 2019	Begroting 2020		Gehanteerde kwaliteitsambitie
Deel 2 Gemeentelijk vastgoed						
Vastgoed beleidsmatig	**Buitenruimte:**	10	[3]	[3]	m2	Niveau 3 (redelijk)
	Openbare toiletcabine in het stadshart	1	[3]	[3]	object	
	Cultuur:	5.342	[3]	[3]	m2	Niveau 2 (goed)
	Muziekonderwijs en theater	2	[3]	[3]	objecten	
	Bibliotheek		[3]	[3]	object	
	Grondexploitatie:	60	[3]	[3]	m2	Niveau 3 (redelijk)
	Accommodatie op een volkstuincomplex	1	[3]	[3]	object	
	Herstructurering:	7.067	[3]	[3]	m2	Niveau 4 (matig)
	Bedrijfspanden	10	[3]	[3]	object	
	Woningen	6	[3]	[3]	object	
	Milieu (huishoudelijk afval:	38	[3]	[3]	m2	Niveau 2 (goed)
	Afvalbrengstation	1	[3]	[3]	object	
	Monumenten:	65	[3]	[3]	m2	Niveau 3 (redelijk)
	Rijksmonumenten, te weten:	2	[3]	[3]	objecten	
	Dief- en duifhuisje aan de Rozenburcht én Kerktoren		[3]	[3]		
	Riolering:	989	[3]	[3]	m2	
	Rioolgemalen	9	[3]	[3]	objecten	
	Sociale infrastructuur:	12.602	[3]	[3]	m2	Niveau 3 (redelijk)
	Expositieruimte	1	[3]	[3]	object	
	Jongerenvoorziening	2	[3]	[3]	objecten	
	Kinderopvang	5	[3]	[3]	objecten	
	Verenigingsgebouwen (verzamelobject)	4	[3]	[3]	objecten	
	Wijkcentra (verzamelobject)	4	[3]	[3]	objecten	
	Multifunctioneel centrum	1	[3]	[3]	object	
	Bedrijfspanden	3	[3]	[3]	objecten	
	Kinderboerderij	1	[3]	[3]	object	
	Veiligheidsregio:	3.291	[3]	[3]	m2	Niveau 3 (redelijk)
	Brandweerkazerne	1	[3]	[3]	object	
	Verkeer en vervoer:	36	[3]	[3]	m2	Niveau 3 (redelijk)
	Fietsenstallingen (Capelle Centraal / De Terp)	2	[3]	[3]	objecten	
Vastgoed bedrijfsvoering	**Bedrijfshuisvesting:**	13.994	[3]	[3]	m2	Niveau 2 (goed)
	Gemeentehuis en gemeentewerf (en tijdelijk vergadercentrum)	2	[3]	[3]	objecten	
Vastgoed onderwijs	Onderwijshuisvesting:	69.640	[3]	[3]	m2	
	Schoolgebouwen (incl.2 mulifunctionele centra)	33	[3]	[3]	objecten	Niveau 3 (redelijk)
	Basisonderwijs	43.768	[3]	[3]	m2	
	Voortgezet onderwijs	25.872	[3]	[3]	m2	
Vastgoed sport	Sportaccommodatie:	26.454	[3]	[3]	m2	Niveau 3 (redelijk)
	Douches/kleedkamers	6	[3]	[3]	objecten	
	Gymnastieklokalen	13	[3]	[3]	objecten	
	Sporthallen	3	[3]	[3]	objecten	
	Sportzaal (+ 1 kantine)	1	[3]	[3]	object	
	Verenigingsgebouwen	8	[3]	[3]	objecten	
	Sportparken	288.792	[3]	[3]	m2	Niveau 3 (redelijk)
		4	[3]	[3]	objecten	
	Zwembad	1.834	[3]	[3]	m2	Niveau 3 (redelijk)
		1	[3]	[3]	object	
Vastgoed overig	Garages en kantoorpand	2.279	[3]	[3]	m2	Niveau 4 (matig)
		4	[3]	[3]	objecten	

[3] Door het nieuwe vastgoedsysteem kunnen de gegevens in de kolommen Begroting 2019, Begroting 2020 alleen in de nieuwe indeling getoond worden en de gegevens van het Jaarverslag 2018 alleen in oude indeling.

Kapitaalgoed	Onderdeel	Jaarverslag 2018	Begroting 2019	Begroting 2020		Gehanteerde kwaliteitsambitie
Overige gebouwen en Gronden	Horeca	[3]	110	110	m2	Niveau 3 (redelijk)
Overige gebouwen en Gronden	Bank	[3]	260	260	m2	Niveau 3 (redelijk)
Overige gebouwen en Gronden	Fitness	[3]	275	275	m2	Niveau 3 (redelijk)
Overige gebouwen en Gronden	Kerk	[3]	181	181	m2	Niveau 3 (redelijk)
			826	**826**	m2	
Bedrijfsvoering	Gemeentehuis	[3]	9.585	9.585	m2	Niveau 2 (goed)
Bedrijfsvoering	Gemeentewerf	[3]	4.887	4.887	m2	Niveau 2 (goed)
Bedrijfsvoering	Kantoor	[3]	1.009	1.009	m2	Niveau 2 (goed)
Bedrijfsvoering	Vergaderruimte [4]	[3]	9.193	-	m2	Niveau 4 (matig)
			24.674	**15.481**	m2	
Crisisbeheersing en brandweer	Brandweerkazerne	[3]	**3.291**	**3.291**	m2	Niveau 3 (redelijk)
Parkeren	Fietsenstalling	[3]	15	15	m2	Niveau 3 (redelijk)
Parkeren	Fietsenstalling	[3]	742	742	m2	Niveau 3 (redelijk)
			757	**757**	m2	
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.755	1.755	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.462	1.462	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	2.406	2.406	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	113	113	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	480	480	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.768	1.768	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.632	1.632	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	2.459	2.459	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.747	1.747	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.330	1.330	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.449	1.449	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.133	1.133	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.364	1.364	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.361	1.361	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	3.209	3.209	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.095	1.095	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.500	1.500	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.860	1.860	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.263	1.263	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	10.357	10.357	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.912	1.912	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.408	1.408	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.116	1.116	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.691	1.691	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.860	1.860	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.142	1.142	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.905	1.905	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.110	1.110	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	1.579	1.579	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	599	599	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	2.441	2.441	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs	[3]	9.271	9.271	m2	Niveau 3 (redelijk)
Onderwijshuisvesting	Onderwijs [5]	[3]	-	1.671	m2	Niveau 3 (redelijk)
			65.777	**67.448**	m2	

[3] Door het nieuwe vastgoedsysteem kunnen de gegevens in de kolommen Begroting 2019, Begroting 2020 alleen in de nieuwe indeling getoond worden en de gegevens van het Jaarverslag 2018 alleen in oude indeling.
[4] Vergaderruimte werd gebruikt als bedrijfsvoering, staat nu leeg ter afwachting van sloop voor gebiedsontwikkeling 's-Gravenweteringpark.
[5] Tijdelijke huisvesting Ebenhaezer aan Lijstersingel.

Kapitaalgoed	Onderdeel	Jaarverslag 2018	Begroting 2019	Begroting 2020		Gehanteerde kwaliteitsambitie
Sportaccommodaties	Zwembad	[3]	1.834	1.834	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Sporthal	[3]	3.010	3.010	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Sporthal	[3]	2.165	2.165	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Sporthal	[3]	2.850	2.850	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Sportzaal	[3]	1.054	1.054	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Gymnastieklokaal	[3]	486	486	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Gymnastieklokaal	[3]	518	518	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Gymnastieklokaal	[3]	491	491	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Gymnastieklokaal	[3]	442	442	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Gymnastieklokaal	[3]	510	510	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Gymnastieklokaal	[3]	450	450	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Gymnastieklokaal	[3]	491	491	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Gymnastieklokaal	[3]	470	470	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Gymnastieklokaal	[3]	491	491	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Gymnastieklokaal	[3]	471	471	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Gymnastieklokaal [6]	[3]	491	-	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Gymnastieklokaal [6]	[3]	547	-	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Gymnastieklokaal	[3]	470	470	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Verenigingsruimte/kleedkamer	[3]	685	685	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Sportveld	[3]	38.377	38.377	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Kleedkamer	[3]	890	890	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Sportveld	[3]	41.563	41.563	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Kleedkamer	[3]	500	500	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Sportveld	[3]	33.294	33.294	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Verenigingsruimte/kleedkamer	[3]	581	581	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Sportveld	[3]	23.372	23.372	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Verenigingsruimte	[3]	453	453	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Kleedkamer	[3]	278	278	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Sportveld	[3]	33.600	33.600	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Verenigingsruimte	[3]	542	542	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Sportveld	[3]	11.045	11.045	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Verenigingsruimte/kleedkamer	[3]	560	560	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Sportveld	[3]	59.335	59.335	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Verenigingsruimte/kleedkamer	[3]	571	571	m2	Niveau 3 (redelijk)
Sportaccommodaties	Sportveld	[3]	48.205	48.205	m2	Niveau 3 (redelijk)
			311.092	**310.054**	m2	
Cultuurpresentatie	Theater	[3]	4.464	4.464	m2	Niveau 3 (redelijk)
Musea	Museum	[3]	40	40	m2	Niveau 3 (redelijk)
Cultureel erfgoed	Kerk	[3]	25	25	m2	Niveau 3 (redelijk)
Media	Bibliotheek	[3]	1.490	1.490	m2	Niveau 3 (redelijk)
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Boerderij	[3]	79	79	m2	Niveau 3 (redelijk)
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Kinderboerderij	[3]	1.177	1.177	m2	Niveau 3 (redelijk)
			1.256	**1.256**		

[3] Door het nieuwe vastgoedsysteem kunnen de gegevens in de kolommen Begroting 2019, Begroting 2020 alleen in de nieuwe indeling getoond worden en de gegevens van het Jaarverslag 2018 alleen in oude indeling.
[6] Aantal gymzalen zijn geen aparte objecten.

Kapitaalgoed	Onderdeel	Jaarverslag 2018	Begroting 2019	Begroting 2020		Gehanteerde kwaliteitsambitie
Samenkracht en burgerparticipatie	Multifunctioneel centrum [7]	[3]	14	-	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Kinderopvang	[3]	618	618	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Wijkcentrum	[3]	246	246	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Wijkcentrum	[3]	834	834	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Personeelsonderkomen	[3]	30	30	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Buurthuis	[3]	552	552	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Kinderopvang	[3]	523	523	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Verenigingsruimte	[3]	716	716	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Verenigingsruimte	[3]	260	260	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Jeugdcentrum	[3]	148	148	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Cultureelcentrum	[3]	878	878	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Buurthuis	[3]	397	397	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Buurthuis	[3]	413	413	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Verenigingsruimte	[3]	60	60	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Aula begraafplaats	[3]	37	37	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Buurthuis	[3]	388	388	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Jeugdcentrum	[3]	717	717	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Buurthuis	[3]	221	221	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Kinderopvang	[3]	185	185	m2	Niveau 3 (redelijk)
Samenkracht en burgerparticipatie	Kinderopvang	[3]	410	410	m2	Niveau 3 (redelijk)
			7.647	**7.633**	m2	
Riolering	Personeelsonderkomen	[3]	180	180	m2	Niveau 3 (redelijk)
Riolering	Garage	[3]	90	90	m2	Niveau 3 (redelijk)
Riolering	Rioolgemaal	[3]	248	248	m2	Niveau 3 (redelijk)
Riolering	Rioolgemaal	[3]	124	124	m2	Niveau 3 (redelijk)
Riolering	Rioolgemaal	[3]	154	154	m2	Niveau 3 (redelijk)
Riolering	Rioolgemaal	[3]	30	30	m2	Niveau 3 (redelijk)
Riolering	Rioolgemaal	[3]	50	50	m2	Niveau 3 (redelijk)
Riolering	Rioolgemaal	[3]	60	60	m2	Niveau 3 (redelijk)
Riolering	Rioolgemaal	[3]	56	56	m2	Niveau 3 (redelijk)
Riolering	Rioolgemaal	[3]	37	37	m2	Niveau 3 (redelijk)
Riolering	Rioolgemaal	[3]	69	69	m2	Niveau 3 (redelijk)
			1.098	**1.098**	m2	
Wonen en bouwen	Woning	[3]	134	134	m2	Niveau 4 (matig)
Wonen en bouwen	Woning	[3]	153	213	m2	Niveau 4 (matig)
Wonen en bouwen	Woning [8]	[3]	-	233	m2	Niveau 4 (matig)
Wonen en bouwen	Woning [8]	[3]	-	774	m2	Niveau 4 (matig)
Wonen en bouwen	Garage [8]	[3]	-	12	m2	Niveau 4 (matig)
Wonen en bouwen	Tijdelijk vergadercentrum [4]	[3]	-	9.169	m2	Niveau 4 (matig)
Wonen en bouwen	Bedrijfspand	[3]	455	455	m2	Niveau 4 (matig)
Wonen en bouwen	Bedrijfspand	[3]	1.387	1.387	m2	Niveau 4 (matig)
Wonen en bouwen	Bedrijfspand	[3]	625	625	m2	Niveau 4 (matig)
Wonen en bouwen	Bedrijfspand [8]	[3]	-	300	m2	Niveau 4 (matig)
Wonen en bouwen	Bedrijfspand [8]	[3]	-	2.514	m2	Niveau 4 (matig)
			2.754	**15.816**	m2	

[3] Door het nieuwe vastgoedsysteem kunnen de gegevens in de kolommen Begroting 2019, Begroting 2020 alleen in de nieuwe indeling getoond worden en de gegevens van het Jaarverslag 2018 alleen in oude indeling.
[4] Vergaderruimte werd gebruikt als bedrijfsvoering, staat nu leeg ter afwachting van sloop voor gebiedsontwikkeling 's-Gravenweteringpark.
[7] Geen apart object, maar onderdeel van MFC Fascinatio.
[8] Aantal strategisch verwerfde panden waren in voorgaande overzichten niet meegenomen.

I. Openbare ruimte

Integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR)
In 2014 - 2015 zijn de Beheerplannen 2016-2020 en het IBOR-projectenboek 2016-2020 opgesteld, die in het najaar van 2015 zijn vastgesteld en vanaf 2016 in werking zijn getreden. Nog niet uitgevoerde projecten 2010-2015 zijn meegenomen in het IBOR-projectenboek 2016-2020.

Financiële consequenties uit beleidskaders
In 2014-2015 zijn de Beheerplannen 2016-2020 en het IBOR-projectenboek 2016-2020 opgesteld. In het najaar 2015 zijn deze vastgesteld en vanaf 2016 in werking getreden. Nog niet-uitgevoerde projecten 2010-2015 zijn meegenomen in het IBOR-projectenboek 2016-2020.
Bij de Voor- en Najaarsnota's geven we de afwijkingen op de IBOR-projecten 2016-2020 aan.

Het uitgangspunt is dat we in de komende jaren van de planperiode 2016-2020 geen achterstanden hebben.

Kwaliteitsambitie openbare ruimte
Op landelijk niveau zijn de beeldkwaliteitcatalogi van de diverse adviesbureaus doorontwikkeld en samengevoegd in de nieuwe CROW-publicatie 288. Het CROW is het Nationale kennisplatform voor de infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte. In de Beheerplannen 2016-2020 zijn de kwaliteitsniveaus vertaald naar de beeldkwaliteit zoals eerder vastgelegd in de "Kwaliteits Catalogus Openbare Ruimte (2000)". Te weten; zeer hoog, hoog, basis, sober en zeer sober.

Wegen	: sober
Riolering en grondwater	: hoog
Water	: basis
Openbaar groen en speelplaatsen	: basis voor wonen en sober voor overig;
Openbare verlichting	: sober
Kunstwerken	: sober
Verkeersvoorzieningen	: basis
Beeldende kunstwerken	: sober

Openbaar groen en speelplaatsen
Beheerplannen, de herijkte Stedelijke Beheervisie, groenvisie, speelruimtebeleidsplan en bomenbeleidsplan verwoorden de doelstelling en de uitgangspunten van instandhouding van technische, recreatieve, architectonische en ecologische functies die aan het groen en speelruimtes in stedelijke- en landelijke gebieden zijn verbonden. Voor het Schollebos is een plan opgesteld voor een gezonde ontwikkeling van dit gebied, waarbij de natuurwaarde maar ook de recreatieve functie in acht zijn genomen.

De speelplaatsen worden conform beleid anders ingericht waardoor er meer toestellen voor alle leeftijden zijn.

Wegen, kunstwerken en openbare verlichting
Het beleid is er op gericht om de wegen te laten voldoen aan de gestelde eisen van verkeersveiligheid, leefbaarheid en comfort. In de herijkte Stedelijke Beheervisie is het gewenste kwaliteitsniveau vastgesteld.
Het voldoen van de openbare verlichting aan de normering van de Nederlandse stichting voor verlichtingskunde (NSVV 2001) is als doel gesteld. Dit is opgenomen in het vastgestelde beleidsplan openbare verlichting. Optredende knelpunten lossen we per geval op.
Zoals in de herijkte Stedelijke Beheervisie is aangegeven, is het beleid erop gericht de constructies te beheren en te onderhouden op een zodanige wijze dat de veiligheid van de gebruikers is gewaarborgd. Er is een beheersysteem aangeschaft waarmee we planmatig het beheer uitvoeren. De benodigde inventarisaties zijn verricht.
In 2010 zijn de kadernota's Wegen, Openbare verlichting en Kunstwerken door ons vastgesteld.
In de beheerplannen 2016-2020 is de stand van zaken van het onderhoud opgenomen.

Riolering en grondwater
Het beheer van de riolering is gebaseerd op het Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan (VGRP 2016-2020). Hierin is aangegeven hoe de gemeente invulling geeft aan de wettelijke plicht voor het

doelmatig en milieutechnisch verantwoord inzamelen en transporteren van het afvalwater binnen haar grondgebied. Op 6 juli 2015 heeft de gemeenteraad het VGRP 2016-2020 vastgesteld, dat vanaf 2016 in werking is getreden.

De zorgplicht voor afvalwater is gesplitst in:

- Zorgplicht voor stedelijk afvalwater – het inzamelen en transport van afvalwater naar een zuiveringstechnisch werk;
- Zorgplicht voor afvloeiend hemelwater – de inspanningen kunnen bestaan uit het inzamelen, bergen en transporteren van relatief schoon water.

Grondwater
Voor wat betreft de zorgplicht voor grondwater zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor het wegnemen van structurele vormen van grondwateroverlast en voor het voeren van de regie omtrent grondwater. Het gaat hierbij om een inspanningsverplichting en niet om een resultaatverplichting. Gemeenten zijn daarmee echter niet verantwoordelijk geworden voor het grondwater(peil)beheer.

Water
De gemeente heeft een onderhoudsplicht voor (eigen) oppervlaktewater en de ontvangstplicht voor vrijkomende baggerspecie uit oppervlaktewater.

Oppervlaktewater
Het inrichten en beheren van oppervlaktewater is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van waterschappen, gemeenten en andere betrokken partijen. Het oppervlaktewater is grotendeels in beheer en onderhoud bij het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK). Een klein gedeelte is echter (nog) in beheer en onderhoud bij de gemeente. Hiervoor is de gemeente onderhoudsplichtig. Naast deze onderhoudsplicht heeft de gemeente ontvangstplicht voor – een groot gedeelte van – al de, uit het oppervlaktewater vrijkomende baggerspecie. Dat kan zijn: slib, bladeren waterplanten, riet en kroos.
Voor zover het voorzieningen in de openbare ruimte betreft, is de gemeente verantwoordelijk voor de aanleg, het beheer en onderhoud van duikers. Veel duikers in de wijk Schollevaar vervangen we om de doorstroming te verbeteren.

II Gemeentelijk vastgoed

Inleiding
Het gemeentelijk vastgoed is met de invoering van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) vanaf 2017 ondergebracht in meerdere Programma's en Taakvelden, te weten:

0. Bestuur en Ondersteuning
    - 0.3. Overige gebouwen en gronden
1. Veiligheid
    - 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
2. Verkeer, vervoer en waterstaat
    - 2.2 Parkeren
4. Onderwijs
    - 4.2 Onderwijshuisvesting
5. Sport, cultuur en recreatie
    - 5.2 Sportaccommodaties
    - 5.3 Cultuurpresentatie, prod en part
    - 5.4 Musea
    - 5.5 Cultureel erfgoed
    - 5.6 Media
    - 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
6. Sociaal domein
    - 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
7. Volksgezondheid en milieu
    - 7.2 Riolering
8. Stadsontwikkeling
    - 8.3 Wonen en bouwen

In het nieuwe BBV ontbreekt een apart programma/taakveld voor het gemeentelijk vastgoed. Vanuit het gegeven dat het gemeentelijk vastgoed zijn eigen beleid(skaders) kent, de financiële middelen in verhouding hoog zijn en beleidsmatig/financiële beïnvloeding mogelijk is, geven we in deze paragraaf inhoudelijk informatie over het gemeentelijk vastgoed weer.

Gemeentelijk vastgoedbeleid
Het beleid met betrekking tot het gemeentelijk vastgoed is vastgelegd in:
- de Nota Beleidskaders ''Optimalisatie gemeentelijk vastgoed'' (BBV 464890, 8 oktober 2012);
- de Beleidsnota "Vastgoed in beweging 2013" (BBV 518742, 11 juni 2013);
- het "Meerjaren Perspectief Vastgoed 2019" (BBV 1031427, 11 juni 2019).

Doelstelling gemeentelijk vastgoedbeleid
De gemeente heeft primair vastgoed in haar bezit voor de uitvoering van wettelijke taken, ter ondersteuning van de verschillende beleidsdoeleinden en ten behoeve van wenselijke ruimtelijke ontwikkelingen. Het bezit van vastgoed is daarmee geen kerntaak van de gemeente en voorziet in de vraag naar ruimte in maatschappelijke accommodaties. De ruimten worden minimaal tegen kostendekkende huurprijs beschikbaar gesteld aan gebruikers. Wij voeren het beheer professioneel, efficiënt en doelmatig uit. Primair streeft de gemeente naar het hoogst mogelijke maatschappelijk rendement, maar zoekt wel naar een evenwichtig financiële balans voor deze inzet. Dit doen wij door alle stadia van het vastgoed tijdens haar levensduur te doorlopen, derhalve alle fasen van de vastgoedcyclus.

Meerjaren Perspectief Vastgoed (MPV) 2019
Met het MPV2019 zetten wij in op periodiek integraal inzicht in de benutting van de gemeentelijke vastgoedportefeuille om gemeentelijke doelen en ambities te realiseren. Er zijn diverse ambities en ontwikkelingen in kaart gebracht, de huidige vastgoedportefeuille is geanalyseerd, waarna vier uitgangspunten zijn geformuleerd voor nadere optimalisering, namelijk:
- Vastgoed ten dienste van de Capellenaar;
- Financieel gezond vastgoed;
- Toekomstbestendig vastgoed;
- Goed georganiseerd vastgoed.

Deze vier uitgangspunten zijn vertaald naar een concreet werkprogramma en voeren wij in de komende periode uit. De voortgang hiervan rapporteren wij in het volgende MPV.

Vastgoedcyclus (Asset Wheel)
De vastgoedcyclus is in het hierna volgende model weergegeven. In alle fasen van het model staat de optimale prestatie van het vastgoed voorop, dat wil zeggen dat het vastgoed te allen tijden de gewenste bijdrage levert (als secundaire functie) en bijdraagt aan de gedefinieerde bedrijfs- en/of beleidsdoelen van de gemeente (de primaire functies).

Het model gaat uit van de cyclus die het vastgoed normaliter doorloopt en kent vier aansluitende fasen, achtereenvolgens:
- de planningsfase (portfoliomanagement);
- de realisatiefase (projectmanagement)
- de gebruiksfase (propertymanagement);
- de evaluatiefase (assetmanagement).

Bij de evaluatiefase wordt een keuze gemaakt tussen aanhouden of afstoten.

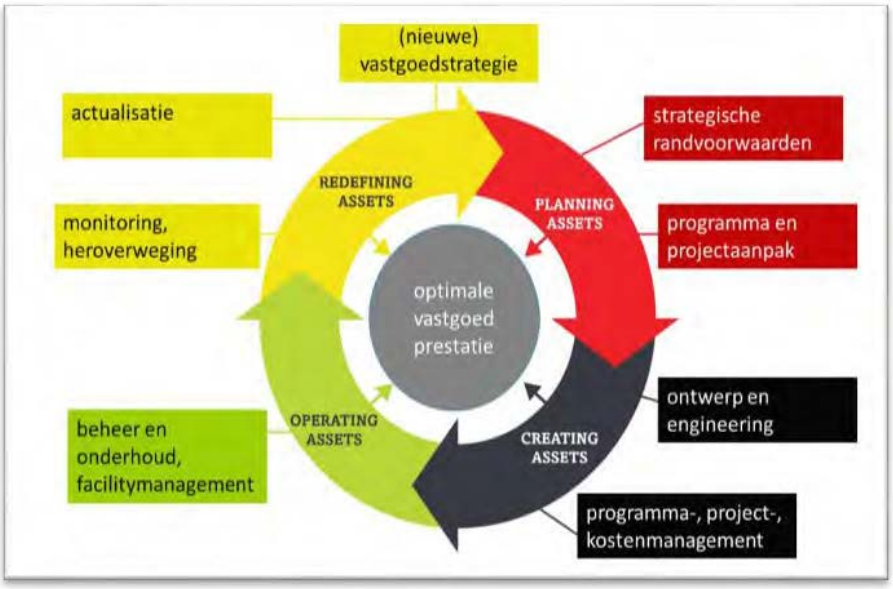

Onderhoudsniveau gemeentelijke vastgoed
Tot het voeren van een verantwoord accommodatiebeheer behoort een goed onderhoud van de gebouwen. Om het niveau van onderhoud te objectiveren, stelt een extern bureau om de drie jaar per object een inventarisatie van het noodzakelijk meerjarig onderhoud op. Hierbij houden wij rekening met de economische levensduur van het gebouw. Voor het onderhoudsniveau gaan wij uit van landelijk toegepaste conditieniveaus welke gebaseerd zijn op de Nederlandse Norm 2667 (NEN 2667: conditiemeten waarbij voor bedrijfspanden conditieniveau 2 (goed) wordt gehanteerd, voor monumenten, welzijnsaccommodaties, onderwijshuisvesting en sportaccommodaties niveau 3 (redelijk) en voor strategische objecten, niveau 4 (matig)).
Voor het uitvoeren van het onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed is een voorziening gevormd. Op grond van voornoemde periodieke inventarisatie stellen wij de hoogte van de jaarlijks aan die voorzieningen te doteren bedragen vast.

Indeling vastgoed
Het gemeentelijk vastgoed is ingedeeld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording. Dit biedt inzicht in de omvang en samenstelling van het vastgoed welke benodigd zijn voor de uitvoering van verschillende beleidsdoeleinden binnen de gemeente.

0. Bestuur en ondersteuning

- **0.3 Overige gebouwen en gronden**
  Tot dit taakveld behoren taken met betrekking tot onroerend goed dat niet in exploitatie is en niet aan een specifiek beleidsveld is toe te delen. Het gaat om panden zoals de Rabobank en Anytime Fitness.
- **0.4 Ondersteuning organisatie**
  Hieronder valt het vastgoed ten dienste van de gemeentelijke organisatie. Het betreft hier om objecten zoals het gemeentehuis en de gemeentewerf.

1. Veiligheid

- **1.1 Crisisbeheersing en brandweer**
  Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen. Het gaat hier om een brandweerkazerne die verhuurd is aan de Veiligheidsregio Rotterdam (VRR).

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

- **2.2 Parkeren**
  Tot dit taakveld behoren ontwikkeling en beheer van (afzonderlijke) parkeervoorzieningen. Het gaat hier bijvoorbeeld om de fietsenstalling bij winkelcentrum De Terp en Winkelcentrum Koperwiek .

4. Onderwijs

- **4-2 Onderwijshuisvesting**
  Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs.
  Sinds 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen zelf verantwoordelijk voor het totale onderhoud aan hun gebouwen (binnen en buitenkant). Hiervoor ontvangen zij direct van het Rijk een vergoeding. Zij kunnen geen beroep meer doen op gemeentelijke middelen. In principe zijn de schoolbesturen (juridisch) eigenaar van de lesgebouwen, hoewel de multifunctionele accommodaties uitzondering hierop vormen.

5. Sport, cultuur en recreatie

- **5.2 Sportaccommodaties**
  Tot dit taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening.
  Sportaccommodaties/gymlokalen ondergebracht in een door de gemeente opgerichte BV Sport genaamd Sportief Capelle. Wij hebben hier een taak als eigenaar.
  Sinds 2005 hebben wij zwembad “De Blinkert” in eigendom. De exploitatie, het beheer en het onderhoud zijn uitbesteed aan een externe marktpartij. Ook hier hebben wij alleen een taak als eigenaar.
- **5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie**
  Tot dit taakveld behoren activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel. Het gaat hierbij om het Isala theater.
- **5.4 Musea**
  Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur.
  Het gaat hierbij om het rijksmonument Dief- en Duifhuisje dat door de Historische Vereniging Capelle aan den IJssel (HVC) is ingericht als museum.
- **5.5 Cultureel erfgoed**
  Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed. Het gaat hier veelal om rijksmonumenten.
- **5.6 Media**
  Tot dit taakveld behoren de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers. Het gaat hierbij om de Bibliotheek in het stadshart.
- **5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie**
  Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie. Het gaat hierbij om de kinderboerderij “Klaverweide”.

6. Sociaal domein

- **6.1 Samenkracht en burgerparticipatie**
  Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie. Het gaat hier o.a. om de volgende soorten vastgoed: wijkcentrums, buurthuizen, verenigingsruimten, jeugdcentrums en kinderopvang.

7. Volksgezondheid en milieu

- **7.2 Riolering**
  Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding. Het gaat hier om de rioolgemalen.

8. Stadsontwikkeling

- **8.3 Wonen en bouwen**
  Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening. Het gaat hierom vastgoed dat is aangekocht ter verwezenlijking van een gebiedsontwikkeling en in afwachting hiervan (tijdelijk) wordt beheerd.

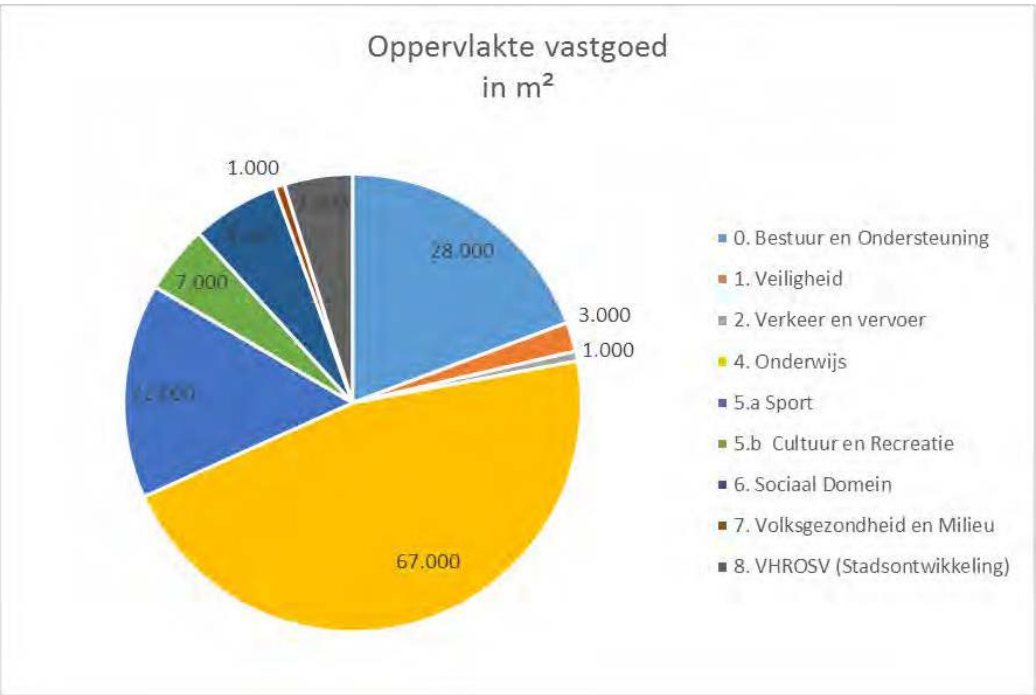

De totale oppervlakte van de gemeentelijke vastgoedportefeuille bedraagt 145.000 m2. Huurpanden zijn meegenomen in deze figuur. De onderwijsgebouwen beslaan de grootste oppervlakte. De panden voor Bestuur en Ondersteuning volgt.

De gemeentelijke vastgoedportefeuille is gewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Dit is ten gevolge van optimalisatie van de vastgoedportefeuille of om ruimte ontwikkelingen mogelijk te maken. De volgende mutaties hebben plaatsgevonden:

- Kanaalweg 44 t/m 50 (afgestoten);
- Kanaalweg 57 – 59 (aangekocht t.b.v. ruimtelijke ontwikkeling);
- Meeuwensingel 107 (aangekocht t.b.v. ruimtelijke ontwikkeling);
- Capelseweg 31 en Couwenhoekseweg 1 (realisatie extra kleedkamers);
- Fascinatio Boulevard 466 – 492 (aangehuurd t.b.v. onderwijs en Huis van de Wijk);
- Fascinatio Boulevard 1148 (aangehuurd i.v.m. opheffing buurtgroep Fascinatio);
- Picassopassage 29 (huur beëindigd);

WOZ waarde vastgoedportefeuille

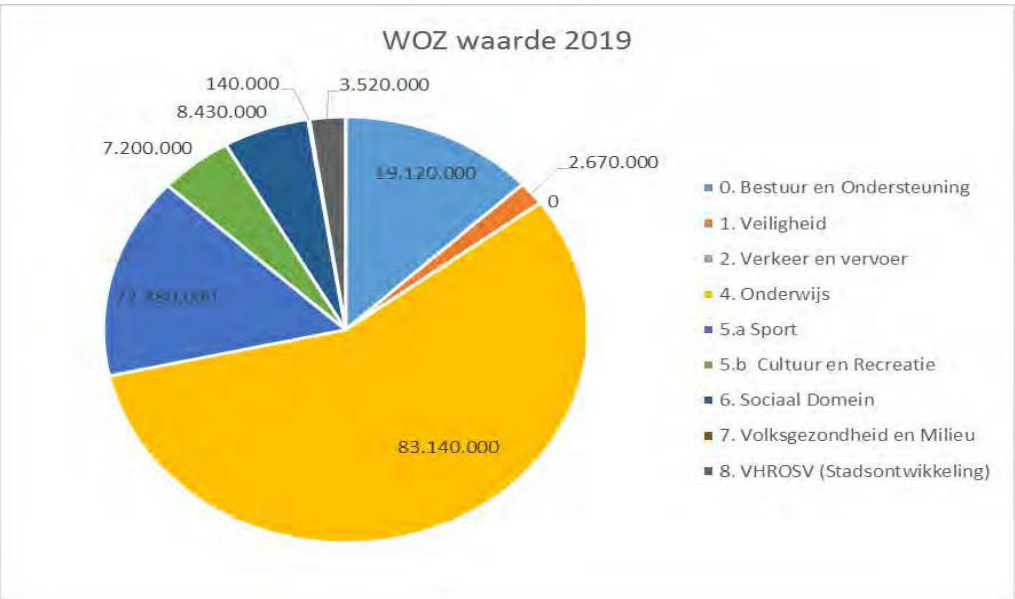

In bovenstaande grafiek is de WOZ waarde van de gemeentelijke vastgoedportefeuille te zien. De totale waarde van de vastgoedportefeuille bedraagt ca. 147 miljoen euro. De meeste waarde zit in de onderwijsgebouwen. De gemeente heeft het economisch eigendom van onderwijsgebouwen (zogenaamd het economisch claimrecht), maar de schoolbesturen hebben het juridisch eigendom.

De WOZ waarde van de huurpanden zijn niet meegenomen. In het programma Verkeer en vervoer worden enkel panden gehuurd, waardoor de WOZ waarde nul bedraagt.

Begrote lasten vastgoed
In deze grafiek zijn van de totale lasten (N 5.052) de grootste kostenposten in beeld gebracht. De grootste kostenpost betreft de afschrijvingslasten van het vastgoed, gevolgd door de dotaties aan de onderhoudsvoorziening. De kostenpost onderhoud onroerende zaken gaat over de uitvoering van het niet-planmatig onderhoud.
Conform het vastgestelde vastgoedbeleid zijn een deel van de personeelkosten voor administratie, beheer en onderhoud ten laste gebracht van de begroting-taakvelden. Deze personeelkosten zijn in de kostenpost Overige dienst algemeen ondergebracht.

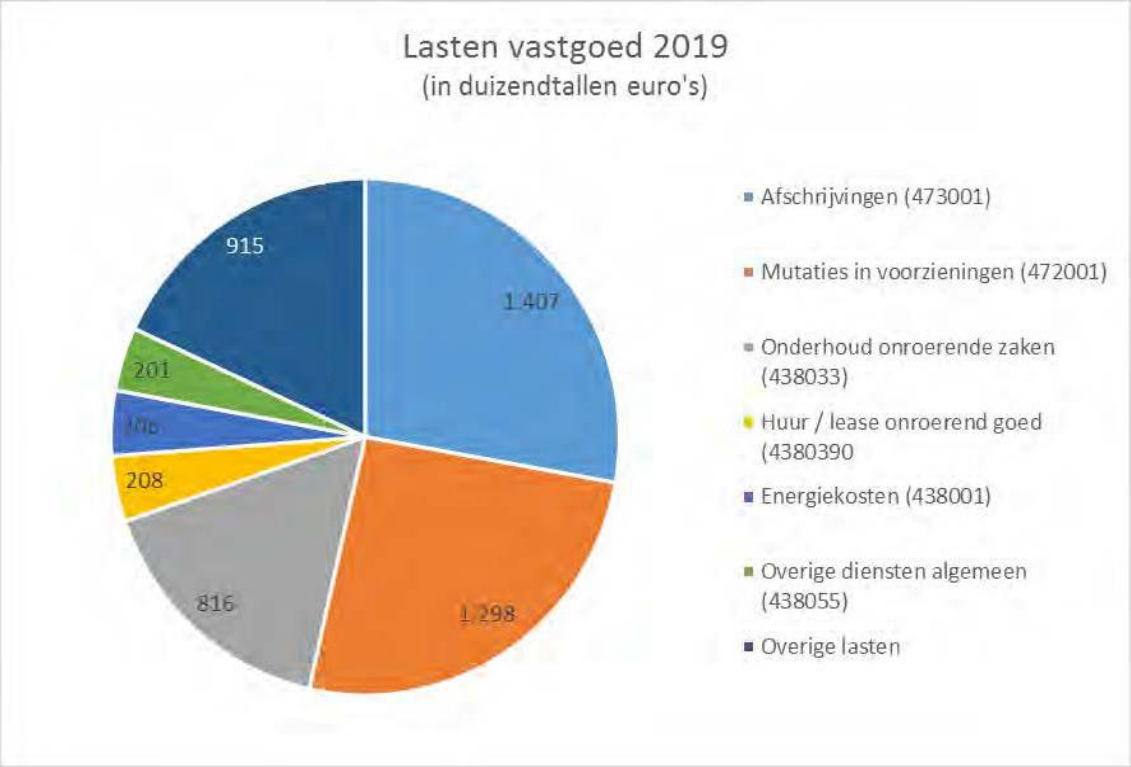

Leegstand
De leegstand binnen de gemeentelijke vastgoedportefeuille is laag. In de afgelopen jaren zijn diverse objecten verkocht die de beleidsdoeleinden niet ondersteunden. Met uitzondering van enkele monumenten en het strategisch voorraad staan de volgende ruimten leeg:

- Fascinatio Boulevard 1148

Wat gaan we in 2020 doen?

Meerjaren Perspectief Vastgoed (MPV)
Het Meerjaren Perspectief Vastgoed “Verder bouwen aan onze maatschappelijke voorzieningen” is vastgesteld door het college in de eerste helft van 2019. In het rapport is omschreven het vastgoed wat we bezitten of wat we huren, de voortgang van diverse nieuwbouw- en renovatieprojecten, welke ambities en ontwikkelingen relevant zijn voor onze vastgoedportefeuille en de optimalisatiekansen hiervan. Deze zijn vormgegeven aan de hand van vier uitgangspunten:
1) Vastgoed ten dienste van de Capelle
2) Financieel gezond vastgoed
3) toekomstbestendig vastgoed

4) goed georganiseerd vastgoed.
In de komende periode sturen wij integraal en langjarig op de vastgoedportefeuille. De belangrijkste concrete thema's benoemen wij hieronder apart.

Verduurzaming
We voeren de wettelijk vereiste maatregelen door voor ons maatschappelijk vastgoed. We verduurzamen tien locaties, zodat wij voldoen aan de Wet Informatieplicht en energielabel C verplichting voor kantoorgebouwen.

Bij de NJN2019 dienen wij een verduurzamingsvoorstel in waarin wij andere verduurzamingskansen opnemen, zoals het (laten) plaatsen van zonnepanelen op onze gemeentelijke daken, het isoleren van onze gebouwen en het toepassen van energiezuinige installaties.

Toegankelijkheid
In het kader van het VN verdrag Handicap verkennen wij hoe wij ons maatschappelijk vastgoed toegankelijker maken. We werken naar een inclusieve samenleving, waarin ons vastgoed ook door mensen met een beperking goed gebruikt wordt. Wij werken een voorstel uit waarin wij verschillende scenario's benoemen.

Nadere samenwerking met gelieerde partijen
Wij exploiteren, onderhouden en beheren het wijkcentrum Schollevaar. De vraag hierbij is of een nadere samenwerking met gelieerde partijen synergievoordelen oplevert voor het wijkcentrum, zoals het geval is bij het Kinderlab Louvre. Wij verkennen deze mogelijkheden en komen met een voorstel om deze kansen te benutten en/of te implementeren.

De wijkzaal in het MFC Fascinatio wordt beperkt gebruikt door o.a. het feit dat een nieuwe Huis van de Wijk gerealiseerd is aan de Fascinatio Boulevard. De vraag is of de schoolbesturen deze zaal beter kunnen benutten, waarbij een mogelijke overdracht van de zaal aan de schoolbesturen tot de mogelijkheden behoort. Hierbij betrekken wij gelijktijdig ook de ander functies van het MFC (onderwijs, sport, kinderopvang).

Slopen, bouwen en onderhoud
De bouw van de nieuwe zwembadsporthalcombinatie verloopt voorspoedig en de verwachting is dat het conform planning medio 2020 wordt opgeleverd.

Na recente inspectie van de kunstgrasvelden blijkt dat de staat van deze velden zodanig is dat vervanging (nog) niet noodzakelijk is. Hierdoor is besloten om deze werkzaamheden door te schuiven naar 2020 en 2022, waarbij wij Polyetheen toepassen als infillmateriaal.

De eerste fase van de verbouwing gemeentehuis is opgeleverd. Hierdoor is het tijdelijke vergadercentrum aan de Kanaalweg 52a niet meer nodig. De ontwikkelaar is voornemens het pand op termijn te slopen om de herontwikkeling 's Gravenweteringpark mogelijk te maken. De uitvoering van deze werkzaamheden vindt naar verwachting eind 2019 plaats.

In het kader van het Strategisch Huisvesting Onderwijs (SHO) worden een aantal gebouwen gesloopt. Wij treffen de voorbereidingen voor de sloop van Alkenlaan 91 (CSV), gymlokaal Pelikaanweg 2 en Lijstersingel 22 (Bouwsteen), waarna wij de daadwerkelijke sloopwerkzaamheden in 2020 uitvoeren.

In de gebiedsontwikkelingen Meeuwensingel en Florabuurt zijn nieuwe scholen en aanvullende maatschappelijke ruimten in het programma opgenomen. Momenteel werken wij deze plannen integraal verder uit, waarbij wij aandacht besteden aan de werkzaamheden die wij in de realisatiefase uitvoeren.

Mogelijk stoten we de Mient 22 t/m 24 worden af in verband met een beoogde herontwikkeling door een projectontwikkelaar. In de komende periode maken wij nadere afspraken met de ontwikkelaar.

Na de realisatie van de zwembadsporthalcombinatie de Pelikaan is het zwembad De Blinkert niet meer nodig voor de huidige functie. Gelet op de aankomende herontwikkeling van het gebied stellen wij het zwembad naar verwachting buiten gebruik in de derde kwartaal van 2020. Met de huidige exploitant van het zwembad maken wij hierover nadere afspraken.

C. Financiering

Bestuurlijke duiding

In het kader van de risicobeheersing van de financieringsportefeuille monitoren wij wekelijks op de rentetarieven. Wij nemen hierbij in acht dat als de rente het plafond overstijgt, wij eventueel gebruik gaan maken van forwards om de tarieven zeker te stellen.

Conform de liquiditeitsprognose verwachten wij dat wij in 2020 één of meerdere geldleningen, afhankelijk van verschillende factoren, aantrekken. De verwachte netto financieringsbehoefte voor 2020 is 44 miljoen.

Diverse stichtingen en/of verenigingen hebben, zover van toepassing in 2019, voldaan aan hun betalingsverplichting van de overige leningen waarvoor wij garant staan. Wij verwachten dat dit in 2020 ook het geval is. Het openstaand bedrag van deze leningen is 354.

Vanuit de Wet Financiering decentrale overheden (Fido) is het toegestaan om twee kwartalen achtereenvolgens de kasgeldlimiet te overschrijden. Indien een derde kwartaal wordt overschreden moet er een herstelplan bij de toezichthouder ingediend worden. Wij handelen naar de wet- en regelgeving.

Het beleid van financieren van de gemeente is gericht op:

- Het voorzien in de financieringsbehoefte van de gemeente op korte en lange termijn;
- Het uitvoeren van de treasuryfunctie. Taken hiervan zijn het besturen en bewaken van de inkomende en uitgaande geldstromen, het beheersen van de daaraan verbonden kosten (tarifering), het minimaliseren van de daaraan verbonden risico's (renterisico en valutarisico) en het optimaliseren van het rendement van beschikbare liquiditeiten;
- Het verstrekken van leningen of garanties uit hoofde van de "publieke taak" uitsluitend aan door de Gemeenteraad goedgekeurde derde partijen.

Financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte wordt voor een belangrijk deel bepaald door:

- De gemeentelijke leningenportefeuille;
- De reserves en voorzieningen;
- De renteontwikkeling;
- Investeringen (kredieten);
- Grondexploitaties.

Leningen O/G (opgenomen geld)

De gemeentelijke leningenportefeuille bestaat begin 2020 op basis van de geprognosticeerde balans uit ten minste elf leningen met een totaalbedrag van 56.688. De voorlopige eindstand 2020 is per juli 2019 is 23.096. Hier is nog geen rekening gehouden met eventuele nieuwe leningen en vervroegde aflossingen. De verwachting is dat we in het vierde kwartaal van 2019 nog één of meerdere leningen aantrekken in verband met de financieringsbehoefte. Ook in 2020 is de verwachting dat er financiering in de vorm van leningen nodig is.

Leningen O/G (Opgenomen geldleningen)	***Mutaties x € 1.000***	***x € 1.000***
Stand per 1-1-2020		56.688*
Reguliere aflossingen	-33.592	
Verwachte aflossingen nog aan te trekken leningen 2019	-5.250	
Vervroegde aflossingen		
Nieuwe leningen 2020 (herfinanciering)	33.592	
Nieuwe leningen 2020 (extra financieringsbehoefte)	44.456	
Stand per 31-12-2020		***95.894***

* De werkelijke stand is bekend bij de Jaarrekening 2019.

Leningen U/G (uitgezet geld)

Leningen aan niet toegestane instellingen
Op de leningen verstrekt aan niet toegestane instellingen loopt de gemeente enig risico. Daarom is er voor dit soort leningen ook een apart raadsbesluit nodig. Het risico op deze leningen is moeilijk te kwantificeren.

Leningen U/G (Uitgezette geldleningen)	***Mutaties x € 1.000***	***x € 1.000***	***Restant Looptijd***
Stand per 1-1-2020 leningen Niet-toegestane instellingen		512 *	
Reguliere aflossingen			
CVV Zwervers	3		15
BLICK (Fascinatio-gedeeltelijk)	4		1
CTC (investeringen accommodatie)	9		17
Stichting PCPO	25		9
Totale aflossingen		41	
Stand per 31-12-2020 leningen Niet-toegestane instellingen		471	

De reguliere aflossingen zijn conform de leningovereenkomst.
* De werkelijke stand is bekend bij de Jaarrekening 2019.

Financieringsbeleid

Prognose liquiditeit
Wij actualiseren de liquiditeitsprognose drie keer per jaar en voeren een keer per jaar een analyse uit.. De actualisatie vindt plaats voor het gereedkomen van de voorjaarsnota, de begroting en de najaarsnota. De analyse vindt plaats na afloop van jaar in januari/februari. Uit de prognose van 2020 blijkt dat er vooral grote uitgaven plaats vinden op de posten gebiedsvisie, unilocaties, IBOR, huisvesting, rioleringen en sporthal/zwembad. De financieringsbehoefte voor de aflossingen van leningen is: 33,6 miljoen in 2020 en 2,6 miljoen in 2021 t/m 2023. We gaan uit van volledige herfinanciering van afgeloste leningen. De extra financieringsbehoefte vanwege de geplande operationele en investeringsactiviteiten is in 2020 +/- 44 miljoen; in 2021 +/- 19 miljoen; in 2022 +/- 21 miljoen en in 2023 +/- 13 miljoen.

Treasurystrategie
De uitkomst van de liquiditeitsprognose bepaalt in belangrijke mate de financieringsbehoefte. De gemeente financiert in eerste instantie met korte-termijn leningen. Vanuit de Wet Fido is het toegestaan om twee kwartalen achtereenvolgens de kasgeldlimiet te overschrijden. Bij eenoverschrijding van een derde kwartaal moeten wij een herstelplan bij de toezichthouder indienen. Waar aanvullende financiering nodig is, stemmen wij de looptijd af op de liquiditeitsprognose. Wij kiezen voor lineair lossende leningen in verband met de lagere tarieven in vergelijking met een fixe lening en in het kader van de renterisiconorm. Dagelijks vindt er een monitoring van de rente plaats waarover wij wekelijks wordt communiceren met het Treasury Comité. Als de rente boven het omslagpunt komt waartegen wij de rente begroot hebben staan, spelen wij hierop in. Dagelijks houden we de saldi van de banken bij. Door het in beeld hebben van deze kasstromen, spelen wij beter in op de financieringsbehoefte.

Het spreekt uiteraard voor zich dat we zo gunstig mogelijk lenen. De gemeente streeft ernaar om de wet- en regelgeving na te leven.

Renteschema

Hieronder is het renteschema weergegeven conform de notitie rente 2017 van de commissie BBV.

Schema rentetoerekening begroting 2020	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	-1.971	-2.964	-3.503	-4.094
De externe rentebaten over de korte en lange financiering	17	16	15	13
Saldo rentelasten en rentebaten	**-1.954**	**-2.948**	**-3.488**	**-4.081**
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	104	-9	-32	-32
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0	0	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**-1.850**	**-2.957**	**-3.520**	**-4.113**
Rente over eigen vermogen	0	0	0	0
Rente over voorzieningen	0	0	0	0
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente	**1.795**	**3.057**	**3.586**	**4.236**
De aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag)	1.795	3.057	3.586	4.236
Verwacht renteresultaat op het taakveld Treasury	**-55**	**100**	**66**	**123**

De renteomslag aan de taakvelden is afgerond op 1 decimaal en bedraagt 0,9% in 2020, 1,3% in 2021, 1,4% in 2022 en 1,5% in 2023. Door de afronding van het percentage van de renteomslag op 1 decimaal is er sprake van een renteresultaat.

Kasgeldlimiet
Het kasgeldlimiet geeft aan wat het maximum bedrag is dat met kort geld geleend mag worden, dat wil zeggen geld dat binnen een jaar weer terugbetaald moet worden. Het limiet mag niet overschreden worden. Hieronder wordt weergegeven hoe dit limiet berekend is. Jaarlijks wordt de kasgeldlimiet opnieuw berekend op basis van het begrotingstotaal van dat jaar. Over de voortgang wordt door middel van de paragraaf Financiering bij de begroting en de jaarrekening aan de provincie gerapporteerd.

Kasgeldlimiet begroting 2020	
Omvang begroting per 1 januari 2020 (grondslag, lasten)	**209.119**
(1) Toegestane kasgeldlimiet	
- in procenten	**8,50%**
- in bedragen	**17.775**

Renteontwikkeling

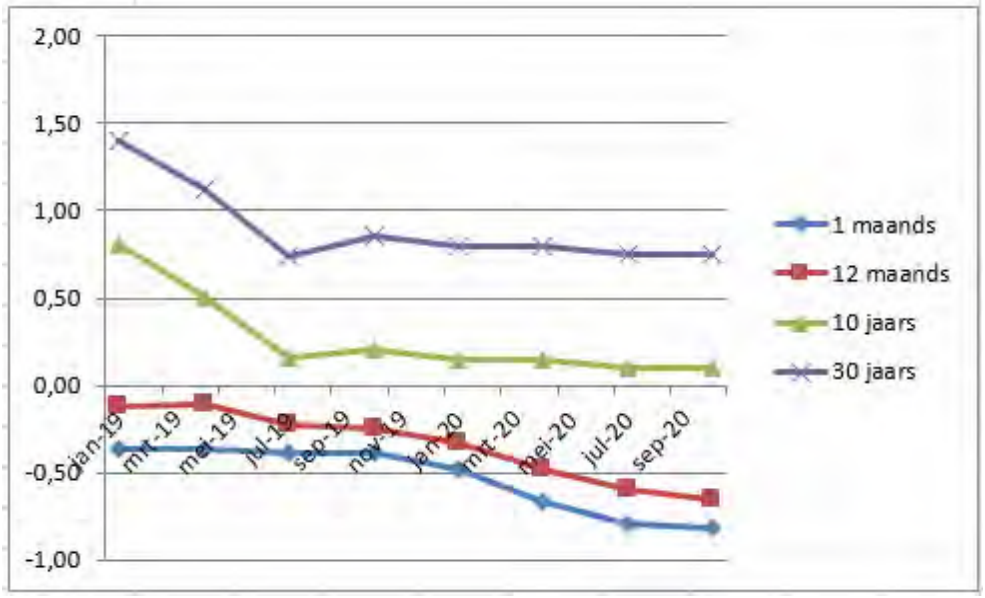

Bovenstaand is een overzicht weergegeven van de ontwikkeling van de rente met een aantal looptijden. Dit overzicht is gebaseerd op cijfers van de Rabobank. De korte rente (< 1 jaar) heeft als uitgangspunt het Euribor en de lange rente (> 1 jaar) is gebaseerd op swaptarieven. Afhankelijk van de kredietwaardigheid van de geldnemer wordt dit tarief verhoogd met een opslag. De verwachting is dat de korte rente nog verder daalt in 2020, de lange rente in 2019 heel licht stijgt en in 2020 bijna stabiel blijft. De verwachtingen voor de rentes zijn speculatief en derhalve zijn er geen instellingen die een verwachting van meer dan een jaar afgeven.

Schatkistbankieren
Voor 2020 is het limiet van het schatkistbankieren 1,57 miljoen. Dit is 0,75% van het begrotingstotaal. We zullen voldoen aan deze norm.

Lange-termijn financiering
Om de risico's van de lange-termijn financiering in te perken, is in de wet Fido gesteld dat renterisiconorm niet overschreden mag worden. De renterisiconorm is een bij aanvang van het jaar gefixeerd (wettelijk) percentage van het begrotingstotaal. Het totale bedrag dat herfinanciering en renteherziening (de risico's) met zich meebrengt mag deze norm niet overschrijden.

Renterisico's	**2020**
Renteherzieningen	0
Aflossingen	33.592
Renterisico	33.592
Berekening renterisiconorm	
Begrotingstotaal 2020	209.119
Percentage cf. regeling	20%
Renterisiconorm 2019	41.824
Toetsing renterisico aan Norm	
Renterisico	33.592
Renterisiconorm	41.824
Onderschrijding	8.232

Toelichting:
Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt, blijven wij onder de renterisiconorm. Voor het renterisico is rekening gehouden met de per augustus 2019 bekende renteherzieni ngen en aflossingen alsook de verwachte aflossingen op de nieuwe leningen.

Gewaarborgde geldleningen
Onderstaande staat geeft een overzicht weer van de gewaarborgde geldleningen gecumuleerd op geldnemer (renteherzieningen, vervroegde aflossingen en extra aflossingen zijn niet in het overzicht opgenomen):

Geldnemer	**Stand per 1-1-2020 x € 1.000,-**	**Stand per 31-12-2020 x € 1.000,-**
Verpleeghuis Rijckehove	787	748
St. IJsselland Ziekenhuis	8.508	7.714
VV Capelle	15	5
St. Woonzorg Nederland	8.768	8.768
St. Havensteder	323.224	317.923
Rijksmonument Dorpsstraat 164	2.091	2.058
Vestia Groep	10.500	10.500
Totaal	*353.893**	*347.717**

* Dit is de voorlopige stand per medio 2019, er is geen rekening gehouden met extra aflossingen, renteherzieningen en herfinancieringen. De werkelijke stand is bekend bij de Jaarrekening 2019 en 2020.

Indien één van de corporaties waar het waarborgfonds tussen zit, onverhoopt om zou vallen, loopt de gemeente Capelle aan den IJssel een renterisico in de vorm van het verstrekken van een renteloze lening aan het WSW. Echter, voor het beroep doen op het verstrekken van de renteloze lening, wordt eerst aanspraak gemaakt op de obligoverplichting bij de overige corporaties in Nederland, dit is geregeld bij het Autoriteit woningcorporaties (Aw) daarna volgt het WSW. Voor het eventueel resterend gedeelte wordt er voor de verdeling beroep gedaan op de schadegemeenten en alle gemeenten. Het WSW maakt in zo'n geval het onderliggend bezit ten gelde wat veelal veel hoger is dan de hoogte van de geborgde leningen. Tot op heden is het nooit voorgekomen dat gemeenten renteloze leningen hebben moeten verstrekken aan het WSW.

Het afgelopen jaar bleek dat het WSW eerder wordt aangesproken om bij te dragen aan de oplossing van financiële problemen van woningcorporaties. Dit heeft ook gevolgen voor de achtervangpositie van de gemeente.

Het WSW heeft in een brief (VNG) aangegeven dat er twee ontwikkelingen zijn waardoor de achtervanger (borger) eerder in beeld kan komen om bij te dragen aan financiële ondersteuning.
De eerste is dat Standard & Poor's in 2018 nog wel de AAA-rating aan het WSW toegekend heeft, maar met een negatief vooruitzicht. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat het eigen vermogen van het WSW te laag is. Aanleiding hiervan is de veranderde wetgeving en twee aanspraken op het WSW van woningcorporaties. Standard & Poor's geeft het WSW twee jaar om de financiële positie te versterken.
De tweede reden is dat er een rapport uitgekomen is van de toezichthouder Autoriteit woningcorporaties (Aw), waarin wordt geconcludeerd dat het WSW de gevraagde zekerheid voor de achtervang niet kan waarmaken.

De woningcorpraties waarvoor de gemeente garant staat zijn Stichting Havensteder, Stichting Woonzorg en Vestia. Het totale openstaande bedrag van deze corporaties is per 31 december 2018 322.564.

In de risicoparagraaf van de Begroting 2020 zal er rekening worden gehouden met onze positie als achtervanger van de leningen van de woningcorporaties.

D. Bedrijfsvoering

1. Inleiding

De Capellenaar verwacht dat de gemeente de haar toevertrouwde middelen rechtmatig, doelmatig en doeltreffend besteedt en dat de gemeente transparant is. Een betrouwbare partner voor de burgers en ondernemers. Voorwaarde hiervoor is een goede bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering (afgemeten aan prestaties en resultaten) is een belangrijke factor voor het imago van de gemeente en staat daarom hoog op onze agenda. De bedrijfsvoeringparagraaf gaat in op onze beleidvoornemens voor de bedrijfsvoering gericht op het uitvoeren van de programma's in de programmabegroting.

2. Organisatie

2.1 Organigram

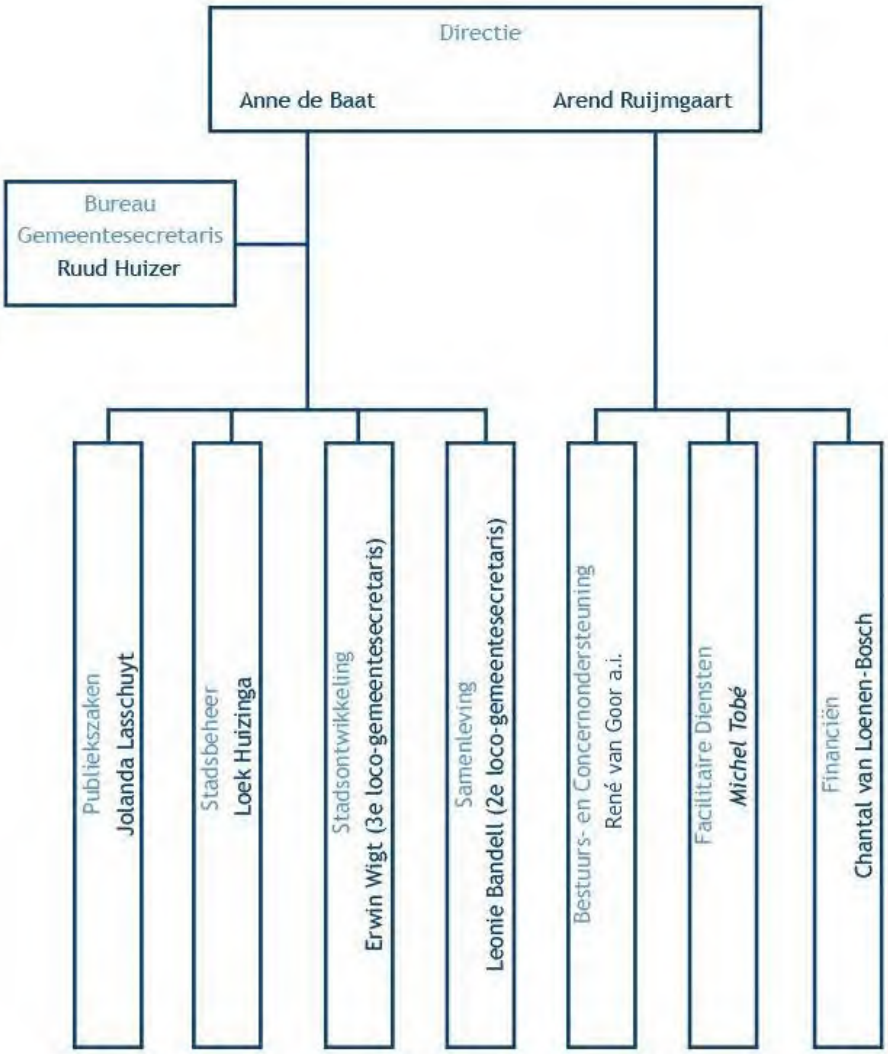

2.2 Organisatiestructuur

De organisatie is opgebouwd volgens het directie-afdelingenmodel. De directie is eindverantwoordelijk voor het functioneren van de organisatie en beschikt over een ruim mandaat om te beslissen over de bedrijfsvoering. De organisatie telt zeven afdelingen. De afdelingshoofden beheren de middelen die nodig zijn om hun afdelingsplanningen te realiseren, zijn leidend in de beleidsvorming voor wat betreft de producten van hun afdelingen en zijn de eerste adviseur van de portefeuillehouder. Afdelingshoofden zijn integraal verantwoordelijk voor de behaalde resultaten en leggen op een transparante wijze verantwoording af. De directie ondersteunt de afdelingshoofden in hun rol, stimuleert samenwerking tussen afdelingen, bewaakt de verdeling van schaarse middelen over de afdelingen en stuurt op kwaliteit, tijdigheid en consistentie van besluitvorming.

2.3 Missie en Dienstverleningsconcept

Ambitie
In 2018 hebben we onze ambitie geformuleerd. Deze is ook terug te vinden op www.ambitiecapelle.nl
De volledige tekst van onze ambitie is als volgt:

Samen het verschil maken in Capelle. *De technologische en maatschappelijke ontwikkelingen gaan snel. Ze zijn van grote invloed in en op het samenleven in onze stad. Zorgen voor een duurzame ontwikkeling van de stad vinden we belangrijk.*

Net zoals onze maatschappelijke taak zó vormgeven dat iedere Capellenaar mee kan doen. We anticiperen op wat er op ons afkomt. ***Lef en daadkracht onderscheiden ons.*** *We zijn betrokken, nieuwsgierig en doen ons werk met passie. Vertrouwen staat bij ons centraal en er is alle ruimte om ons werk op een creatieve en experimentele wijze aan te pakken.*

We luisteren actief en zijn in gesprek met Capellenaren. We schakelen tussen verschillende rollen. In deze netwerksamenleving is onze rol steeds vaker die van bemiddelaar, waarbij we faciliteren en oog houden voor het brede maatschappelijk belang. Indien nodig treden we sturend op of stellen we kaders. ***Dit vraagt een transparante en integere organisatie die ideeën en initiatieven aanmoedigt.***

De wereld wordt steeds digitaler en een groot deel van de Capellenaren doet alles online. Wij waken ervoor om mensen uit te sluiten. ***Wij zijn bereikbaar voor alle Capellenaren*** *en voor mensen die hier werken, ondernemen of recreëren. Dit doen we door passende en vernieuwende dienstverlening waarbij altijd oog is voor de menselijke maat.*

Wij zijn een duurzame organisatie. *Met onze partners geven wij antwoord op complexe vraagstukken rond energie en klimaat. Vanuit onze voorbeeldrol en verantwoordelijkheid maken we doordachte keuzes.*

We zijn een aantrekkelijke werkgever met inspirerend leiderschap. We worden gemotiveerd om op dié plek en tijd te werken waar we het beste uit onszelf halen en geven ook vanuit die denkwijze invulling aan ons werk. ***Vakmanschap en de drive te blijven ontwikkelen kenmerken ons.*** *Talenten worden gezien en ingezet.*

Deze uitdagingen en ambities vragen om een wendbare organisatie. ***Bij ons is de basis op orde en staat innovatie voorop.*** *Onze apparatuur en systemen voldoen aan de eisen van vandaag en morgen. We zijn intern verbonden en hebben een organisatiestructuur die dit ondersteunt.*

Samenwerken vinden we vanzelfsprekend. *We delen kennis en helpen elkaar. We handelen vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid, waarbij afspraak afspraak is. Dit vraagt flexibiliteit en professionaliteit.*

In Capelle gaan wij samen in vertrouwen op weg!

2.4 Digitale volwassenheid
Gemeenten maken deel uit van een sterk veranderende samenleving, waarin de steeds verdere digitalisering van de informatievoorziening een van de belangrijkste ontwikkelingen is. Doelstellingen in dit verband zijn een betere dienstverlening en administratieve lastenverlichting voor burgers, bedrijven en instellingen. De “Digitale Agenda 2020” ondersteunt, ontzorgt en versterkt gemeenten hierbij. De voortgang van de implementatie van de doelstellingen zoals beschreven in de Digitale Agenda in alle gemeenten wordt voortdurend gevolgd. Uit de meest recente gegevens blijkt dat Capelle aan den IJssel 79,1 % scoort op het gebied van digitale volwassenheid van producten voor inwoners en 70,1% voor producten voor ondernemers. Landelijk gezien liggen deze percentages op respectievelijk 72,9% en 58,4%. Andere gemeenten met een vergelijkbaar aantal inwoners scoren 77,4% en 63,4%. Capelle aan den IJssel ligt dus op koers voor wat betreft de realisatie van de gezamenlijke (digitale) ambities voor 2020.

2.5 Responsieve organisatie
De gemeentelijke organisatie is niet statisch. Impulsen voor verandering komen uit vele bronnen. Uit veranderende wet- en regelgeving, uit de meningen van inwoners van de stad die deels systematisch wordt verzameld in de vorm van bijvoorbeeld enquêtes en klantenpanels en een systematische vergelijking met de beste praktijkvoorbeelden uit andere organisaties (benchmark). Capelle aan den IJssel doet dan ook mee met diverse benchmarkonderzoeken. Ook is het tweejaarlijkse onderzoek naar de meningen van onze medewerkers een belangrijke informatiebron over het reilen en zeilen van de organisatie. Daaruit halen wij suggesties hoe wij beter kunnen werken en hoe wij een aantrekkelijke werkgever kunnen blijven.

2.6 Flexibele organisatie en GR IJsselgemeenten
Een gemeente die responsief wil zijn en snel wil inspelen op nieuwe ontwikkelingen moet investeren in een flexibele organisatiestructuur en bedrijfscultuur. Een belangrijk speerpunt voor ons is in dit verband de samenwerking met buurtgemeenten. Deze heeft vorm gekregen in de gemeenschappelijke regeling (GR) IJsselgemeenten. Doelstelling van deze samenwerking is het bereiken van gezamenlijke synergievoordelen in kwaliteit, continuïteit, flexibiliteit en efficiency van gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering.
Inmiddels is er een besluit genomen om van verdere uitbreiding van GR IJsselgemeenten af te zien. Wel is besloten om als Capelle beter de opdrachtgeverrol in te vullen voor wat betreft ICT ten opzichte van de GR IJsselgemeenten. Daartoe is een programmamanager aangesteld die regie gaat voeren en de wensen van de organisatie verzamelt en op de juiste manier aan GR IJsselgemeenten ICT voorlegt. De verhouding tussen opdrachtnemer en opdrachtgever moet mede daarmee beter worden georganiseerd.

3. Specificatie bedrijfsvoeringbudget 2020-2023

Specificatie kosten bedrijfsvoering	Realisatie 2018	Primitieve begroting 2019	2020	2021	2022	2023	(2020) TV 0.4 Overhead	(2020) Overige TV
A. Personeelskosten								
1. Directe personeelskosten	24.474	28.260	30.483	30.945	30.945	30.945	12.939	17.543
2. Indirecte personeelskosten	728	689	1.750	1.459	1.523	1.750	797	953
3. Personeel tlv budgetten derden	1.585	1.637	1.452	1.087	952	1.452	312	1.140
4. Personeel derden	3.303	749	702	602	602	702	430	272
Totaal	**30.090**	**31.335**	**34.386**	**34.092**	**34.021**	**34.848**	**14.478**	**19.908**
B. Materiële uitgaven								
1. Facilitaire kosten	1.906	1.262	1.680	1.697	1.697	1.697	1.547	132
2. Materieel, voertuigen en gereedschappen	288	672	235	235	235	235	37	198
3. Organisatiekosten	205	509	432	470	436	465	333	99
4. Energiekosten	237	303	303	303	303	303	166	138
5. Advieskosten en onderzoeken	349	233	234	234	234	234	142	93
6. Verzekeringen en belastingen	220	234	245	245	245	245	215	30
7. Lidmaatschappen en contributies	264	272	263	263	263	263	263	0
8. Accountantskosten en subsidieverwerving	50	110	102	102	102	102	0	102
9. Diverse kosten	210	328	503	503	503	503	261	242
Totaal	**3.728**	**3.925**	**3.998**	**4.054**	**4.019**	**4.048**	**2.964**	**1.034**
C. Reserves								
1. Dotatie aan voorziening onderhoud gebouwen	1.485	501	442	442	442	442	422	20
Totaal	**1485**	**501**	**442**	**442**	**442**	**442**	**422**	**19,726**
D. Kapitaallasten								
1. Kapitaallasten	1.026	842	894	1.006	987	1.005	513	381
Totaal	**1.026**	**842**	**894**	**1.006**	**987**	**1.005**	**513**	**381**
E. Werkplekvergoeding GR IJsselgemeenten								
1. Werkplekvergoeding GR IJsselgemeenten	-1.605	-1.600	-1.660	-1.660	-1.660	-1.660	-1.647	-14
Totaal	**-1.605**	**-1.600**	**-1.660**	**-1.660**	**-1.660**	**-1.660**	**-1.647**	**-14**
F. Doorbelasting Overhead								
1. Overhead op grondexploitaties	-466	-532	-418	-355	-354	-354	-518	100
2. Overhead op investeringen	0	-299	-299	-299	-299	-299	-299	0
Totaal	**-466**	**-831**	**-717**	**-654**	**-653**	**-653**	**-817**	**100**
Totaal bedrijfsvoering	***34.258***	***34.172***	***37.343***	***37.280***	***37.155***	***38.030***	***15.914***	***21.429***
G. Vergoeding GR bedrijfsvoering								
1. Vergoeding GR kosten bedrijfsvoering	11.129	11.472	11.743	11.741	11.690	11.700	4.951	6.792
Totaal	**11.129**	**11.472**	**11.743**	**11.741**	**11.690**	**11.700**	**4.951**	**6.792**
Totaal bedrijfsvoering incl. GR IJsselgemeenten	***45.386***	***45.644***	***49.085***	***49.021***	***48.845***	***49.729***	***20.864***	***28.221***

A1. Directe loonkosten: het budget is genormeerd op het aantal fte's vermenigvuldigd met het maximum van de functionele rang inclusief sociale lasten (v/a 2005: CWP 2002-2006).
A2. Indirecte personeelskosten: betreft forensenvergoeding, aanvulling FPU-regeling, wachtgelders, ambtsjubilea, kosten ondernemingsraad, overwerk, etc.
A3. Personeel tlv budgetten derden: betreft voornamelijk feitelijk uitbesteed werk, dat ten laste van het participatiebudget werkdeel wordt gebracht, conform het beleidsactieplan Werken aan Uitstroom 2012-2014 waarin besloten is zelf re-integratieactiviteiten uit te voeren (geen inhuur externe bureau's), budgetten die gedekt worden uit de egalisatiereserve bedrijfsvoering of uit subsidieopbrengsten.
A4. Personeel derden: betreft inhuur- en uitzendkrachten
B1. Facilitaire kosten: In dit budget zit onder andere het kosten voor de reprografie , de exploitatie van het werkplein, uitbesteed werk gemeentewerf, frankering, schoonmaakkosten, etc.
B2. Materieel, voertuigen en gereedschappen: betreft uitgaven voor tractiemiddelen, gereedschappen en overig materieel, zoals bedrijfskleding.
B3. Organisatiekosten: betreft onder andere het budget voor het bedrijfsrestaurant (netto lasten exclusief personeel), netto perceptie- en bankkosten , de kosten voor de arbodienst, werving en selectie, OR, vergoeding commissie bezwaar.
B4. Energiekosten: betreft energiekosten voor het gemeentehuis, de gemeentewerf en voor de voertuigen (tractiemiddelen).
B5. Advieskosten en onderzoeken: betreft juridische adviezen, personeelsadviezen, algemene adviezen en het budget voor monitoring en burgerparticipatie.
B6. Verzekeringen en belastingen: betreft verzekering en belastingen voor het gemeentehuis en de gemeentewerf en overige verzekeringen, zoals een aansprakelijkheidsverzekering.
B7. Lidmaatschappen en contributies: betreft contributie VNG, Gemeentelijke Ombudsman, ASOV, etc.
B8. Accountantskosten en subsidieverwerving: betreft de kosten van de accountant voor onder andere de controle op de jaarrekening en een budget ten behoeve van de cofinanciering van aan te vragen subsidies.
B9. Diverse kosten: betreft overige budgetten.
C1. Dotatie aan voorziening onderhoud gebouwen: betreft een jaarlijkse dotatie ten behoeve van het onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen en de gemeentewerf.
D1. Kapitaallasten: dit betreft de afschrijvingslasten van de investeringen van het gemeentehuis, de gemeentewerf, telecommunicatie, het bedrijfsrestaurant, voertuigen (tractie), etc.
E1. Werkplekvergoeding GR IJsselgemeenten: in de begroting van de GR IJsselgemeenten zit een kostencomponent voor de huur, waarvoor zij van de deelnemende gemeenten een bijdrage krijgt). Voor de befrijfsvoering is dit een verlaging van de netto-uitgaven. Deze verlaging leidt tot een verlaging van de doorbelasting binnen Programma 0 respectievelijk tot een dotatie aan de egalisatiereserve bedrijfsvoering.
F1. Doorbelasting overhead aan grondexploitaties. Een deel van de overheadkosten mag doorbelast worden in het interne uurtarief aan grondexploitaties.
F2. Doorbelasting overhead aan investeringen. Een deel van de overheadkosten mag doorbelast worden aan investeringen.
G1. Vergoeding GR kosten bedrijfsvoering: De GR krijgt een gemeentelijke bijdrage voor de vergoeding van de kosten van bedrijfsvoering inclusief een vergoeding voor de uitvoeringskosten ICT.
Totaal bedrijfsvoering incl. GR IJsselgemeenten: Van het totaal aan bedrijfsvoeringskosten GR IJsselgemeenten ad € 49.085 is € 20.864 doorbelast naar het taakveld overhead (0.4). Recapitulatie naar overhead taakveld 0.4: - Doorbelasting bedrijfsvoeringskosten 21.681 - Af: doorbelasting overhead naar grondexploitaties -/- 518 - Af: doorbelasting overhead naar investeringen -/-299 Totaal overhead (conform pagina 21) 20.864

E. Verbonden partijen

Wat zijn verbonden partijen?
Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Met bestuurlijk belang wordt zeggenschap bedoeld, bijvoorbeeld bij vertegenwoordiging in een bestuur of het hebben van stemrecht. Van financieel belang is sprake als aan de verbonden partij een financiële bijdrage ter beschikking is gesteld of als er voor een verbonden partij aansprakelijkheid bestaat.
Behalve met verbonden partijen heeft de gemeente ook relaties met andere partijen die niet volledig aan deze definitie voldoen. Het gaat bijvoorbeeld om partijen waar wij enige vorm van zeggenschap hebben, partijen aan wie wij een financiële garantstelling hebben verstrekt of partijen die jaarlijks een aanzienlijk bedrag subsidie ontvangen en voor een groot deel afhankelijk daarvan zijn. Wij noemen deze partijen 'overige gerelateerde partijen'.
In deze paragraaf nemen wij zowel informatie op over verbonden partijen als over overige gerelateerde partijen.

Beleid voor verbonden partijen
In de Nota Verbonden Partijen 2019 staan beleidskaders over de omgang met verbonden partijen. Onderwerpen in deze nota zijn onder andere:

- Beleidskaders voor in- en uittreding bij verbonden partijen;
- Rolverdeling tussen het college en de raad;
- Risico-checklist;
- Informatie over de planning & control cyclus van verbonden partijen;
- Aandachtspunten voor governance;
- Aandachtspunten bij de door de gemeente zelf opgerichte verbonden partijen;
- Aandachtspunten voor dilemma's bij verbonden partijen;
- Afwegingskaders voor gewenste bestuurlijke betrokkenheid.

Visie op verbonden partijen
In de Nota Verbonden Partijen 2019 hebben wij de volgende visie opgenomen:

- Verbonden partijen dragen in meer of mindere mate bij aan het publiek belang van onze gemeente. Wij vinden het belangrijk dat deze partijen zijn zich hiervan bewust zijn en zich hiervoor inzetten. Tegelijkertijd dragen wij, in verschillende rollen, actief bij aan het slagen hiervan. Hierbij is niet alleen effectiviteit van belang, maar ook democratische legitimiteit.
- Wij vinden het belangrijk om goede afwegingen te maken over het aangaan van deelname in nieuwe verbonden partijen. Wij doen dit alleen als de voordelen van deelname duidelijk zichtbaar zijn, als de risico's beheersbaar zijn en als er geen ongunstige neveneffecten ontstaan. Dezelfde afwegingen gebruiken wij om verbonden partijen periodiek te beoordelen. Hiervoor brengen wij periodiek de risico's in kaart. Om flexibel in te kunnen springen op ontwikkelingen is een goede uittredingsregeling ook belangrijk. Het uitgangspunt is 'nee, tenzij'.
- Wij vinden het ook belangrijk om zeggenschap te hebben over de strategische koers van een verbonden partij. Tegelijkertijd beschouwen we de operationele zaken als de verantwoordelijkheid van de partij zelf. Wij houden een vinger aan de pols, maar geven vertrouwen als blijkt dat dat gegeven kan worden. Wij maken goede afspraken over de governance van verbonden partijen.

Inhoud van de paragraaf verbonden partijen
Per verbonden partij is er informatie volgens een vast format opgenomen. Het format bevat de onderdelen die verplicht zijn van uit het Besluit Begroting en Verantwoording en is aangevuld met enkele voor onze gemeente relevante items.
Verder is er voor de overige gerelateerde partijen informatie volgens een vast format opgenomen. Dit format is beknopter, omdat deze partijen op grotere afstand staan dan verbonden partijen.

Overzicht gewenste bestuurlijke betrokkenheid
In de Nota Verbonden Partijen 2019 is opgenomen dat het verstandig is om keuzes te maken naar welke verbonden partijen met name aandacht uitgaat. Betrokkenheid is met name gewenst als:

- De bestuurlijke invloed groot is;
- Het financieel belang groot is;

- De maatschappelijke risico's groot zijn.

Om de afwegingen goed te kunnen maken, is er in de nota een afwegingskader met criteria opgenomen. Op basis hiervan kunnen de partijen ingedeeld worden in drie categorieën, namelijk basis (+), standaard (++) en extra (+++). Op basis hiervan kan het college besluiten om de bestuurlijke betrokkenheid te begroten, bijvoorbeeld door vaker ambtelijk of bestuurlijk overleg te voeren met de partij of meer verantwoordingsinformatie te vragen.
In het derde kwartaal van 2019 is deze analyse voor alle partijen uitgevoerd, mede op basis van de cijfers van de jaarrekeningen 2018. De uitkomst hiervan is samengevat in de onderstaande tabel.

	Verbonden partijen	Basis (+)	Standaard (++)	Extra (+++)
1	Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR)			
2	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)			
3	Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)			
4	Gemeentelijke Gezondheidsdienst Rotterdam-Rijnmond (GGD)			
5	Werkvoorzieningschap Promen			
6	Recreatieschap Hitland			
7	Gemeenschappelijke Regeling IJsselgemeenten			
8	Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond			
9	Eneco Holding N.V.			
10	Stedin N.V.			
11	Evides N.V.			
12	Bank Nederlandse Gemeenten N.V.			
13	Dataland B.V.			
14	Irado N.V.			
15	Isala Theater B.V.			
16	Rijksmonument Dorpsstraat 164 te Capelle aan den IJssel B.V.			
17	Sportief Capelle			
18	Stichting CapelleWerkt			
19	Stichting Centrum voor Jeugd en Gezin Capelle aan den IJssel			
20	Stichting Welzijn Capelle			
	Overige gerelateerde partijen	Basis (+)	Standaard (++)	Extra (+++)
1	Stichting BLICK op Onderwijs (Boeiend Leren In Capelle en Krimpen)			
2	Stichting Begraafplaats en Crematorium Schollevaar			
3	Stichting tot Exploitatie van de Capelse Golfbaan			
4	Stichting IJsselland Ziekenhuis			
5	Stichting Zorgbeheer de Zellingen - Verpleeghuis Rijckehove			
6	Stichting Havensteder			
7	Stichting Vestia			
8	Stichting Woonzorg Nederland			
9	Stichting Bibliotheek aan den IJssel			
10	Stichting Beheer en Exploitatie Kinderboerderij Klaverweide			
11	Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam (SKVR)			

Legenda van kleuren:

Gemeenschappelijke regelingen
Stichtingen
Vennootschappen
Overige gerelateerde partijen

Hieronder geven wij een toelichting op de resultaten in de tabel 'Gewenste bestuurlijke betrokkenheid':

- Van de gemeenschappelijke regelingen scoren drie partijen in de extra categorie: Promen, Jeugdhulp Rijnmond en IJsselgemeenten. Bij de eerste twee is de jaarlijkse financiële bijdrage relatief hoog en lopen we diverse risico's. Bij IJsselgemeenten is onze invloed relatief groot en geldt dat er hoge maatschappelijke risico's zijn vanwege kwetsbare doelgroepen en infrastructuur.

- Van de vennootschappen geldt dat Sportief Capelle extra scoort, omdat onze invloed relatief groot is en vanwege het maatschappelijke belang. Eneco scoort normaal gesproken basis, maar vanwege de waarschijnlijke verkoop van aandelen is extra aandacht gewenst.
- De drie stichtingen scoren ook allemaal extra. Dit komt vooral doordat we, als enig deelnemer, relatief veel invloed op deze partijen hebben en vanwege het maatschappelijk belang.
- Van de overige gerelateerde partijen tot slotte scoort alleen BLICK extra, vanwege het maatschappelijke en financiële belang van deze stichting.

Overzicht financiële bijdragen aan verbonden partijen
In het onderstaande overzicht geven wij weer wat de begrote financiële bijdragen of dividenden zijn.

			Bijdrage 2020	Dividend 2020
Gemeen-schappelijke regelingen	1	Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR)	535	
	2	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)	3.926	
	3	Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)	179	
	4	Gemeentelijke Gezondheidsdienst Rotterdam-Rijnmond (GGD)	511	
	5	Werkvoorzieningschap Promen	6.099	
	6	Recreatieschap Hitland	372	
	7	Gemeenschappelijke Regeling IJsselgemeenten	11.742	
	8	Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond	11.392	
Vennoot-schappen en coöperaties	9	Eneco Holding N.V.		1.295
	10	Stedin N.V.		890
	11	Evides N.V.		668
	12	Bank Nederlandse Gemeenten N.V.		9
	13	Dataland B.V.	0	
	14	Irado N.V,	6.071	330
	15	Isala Theater B.V.	1.198	
	16	Rijksmonument Dorpsstraat 164 te Capelle aan den IJssel B.V.	86	
	17	Sportief Capelle B.V.	4.161	
Stichtingen en verenigingen	18	Stichting CapelleWerkt	279	
	19	Stichting Centrum voor Jeugd en Gezin Capelle aan den IJssel	9.689	
	20	Stichting Welzijn Capelle	4.790	
Totaal			61.030	3.192

Hieronder geven wij per verbonden partij een toelichting. Ook geven wij beknopt toelichting op overige gerelateerde partijen.

1. Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR)	
Soort verbintenis	Gemeenschappelijke regeling
Gevestigd	Schiedam
Openbaar belang	Belangen behartigen van de deelnemende gemeenten op het gebied van vergunningverlening en handhaving in het kader van de Wet milieubeheer
Bestuurlijk belang	Lid Algemeen Bestuur
Omvang belang gemeente	Uitgaand van de raming van de bijdragen van gemeenten in de Begroting 2018, is de bijdrage van Capelle 0,7%.
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	 - portefeuillehouder Duurzaamheid en Milieu (heer N.C. van Veen) - Stadsbeheer (Handhaving en Vergunningen)
Taak / Doelstelling	Uitvoeringsinstantie voor vergunningverlening en handhaving in het kader van de Wet milieubeheer.
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen
Relatie met programma	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

1. Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR)	
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen, Westvoorne en de provincie Zuid-Holland.
Financiën en risico's	
Financiële consequenties begrotingsjaar	Bijdrage voor 2020: 535 (434 bestaand + 101 wijzigingsvoorstel Programmabegroting 2020)

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018
	• Eigen vermogen
	  o 1-1-2018: 8.117
	  o 31-12-2018: 5.681
	• Vreemd vermogen
	  o 1-1-2018: 11.838
	  o 31-12-2018: 9.669
	Resultaat na bestemming 2018: - 839

Risico's	In de financiële begroting 2020 worden de volgende risico's benoemd die zich in de toekomst voor kunnen doen en gevolgen kunnen hebben voor de realisatie van de doelstelling van de DCMR: 1. De DCMR kan haar taak niet of niet goed genoeg uitvoeren omdat medewerkers te weinig kennis en ervaring hebben. 2. De DCMR kan haar taak niet of niet goed genoeg uitvoeren omdat het gegevensbeheer niet op orde is (kwaliteit, beschikbaarheid e.d.). 3. De DCMR kan haar inzet onvoldoende onderbouwen omdat de interne processen voor sturing en beheersing niet op orde zijn. 4. De DCMR speelt onvoldoende in op de wensen van de omgevingen en ontwikkelingen waardoor ze niet toekomstbestendig is (van buiten naar binnen, oppakken ontwikkelopgaven). In 2018 is op inspiratie van externe deskundigen een nieuwe opzet voor het systeem van risicomanagement ontworpen, geënt op de risicodialoog die in de reguliere planning en control cyclus is ingebed. Deze risicodialoog heeft in 2019 een nieuwe impuls gekregen door een gestructureerde opzet en begeleiding door daarvoor getrainde eigen medewerkers. Na een jaar wordt deze nieuwe opzet geëvalueerd en zo mogelijk doorontwikkeld in 2020. Voor elk van deze risico's is de mogelijke impact gekwantificeerd en zijn beheersmaatregelen opgesteld waaronder trajecten voor datakwaliteit en versterking van procesbesturing. De geïdentificeerde potentiële risico in combinatie met beheersingsmaatregelen en de opzet van de risicodialoog leiden niet tot een voorstel voor een aanpassing van de door het bestuur vastgestelde norm voor het weerstandsvermogen.
Periodieke beoordeling	Periodiek vindt ambtelijk overleg plaats waarin uitvoering Werkprogramma wordt besproken.
Ontwikkelingen	
In de beleidsbegroting 2020 worden de worden de belangrijkste ontwikkelingen op het werkterrein van de DCMR geschetst: - **Toekomstagenda 2030** De Toekomstagenda beschrijft de koers waarmee de DCMR de uitdagingen en nieuwe mogelijkheden die op ons af komen, tegemoet wil treden. Hierin staan vijf thema's centraal: 1. De implementatie van de Omgevingswet; 2. Slimme informatievoorziening; 3. Versnellen van de energietransitie; 4. Bevorderen van circulaire economie; 5. Vormgeven aan de nieuwe overheid. - **De Omgevingswet** De Omgevingswet zal volgens de huidige planning in 2021 in werking treden. De DCMR streeft	

1. Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR)
er naar dat participanten straks optimaal worden geadviseerd over hoe initiatieven en ontwikkelingen mogelijk gemaakt kunnen worden binnen de kaders die het omgevingsplan stelt. Faciliteren is daarbij het uitgangspunt, uiteraard met een scherp oog voor de eisen die het omgevingsplan en omgevingsvisie stellen aan leefbaarheid, veiligheid en milieu. Ook regulering en toezicht moet in lijn zijn met het omgevingsplan. In 2020 wordt verder uitvoering gegeven aan het implementatieprogramma voor de Omgevingswet. - **Slimme informatievoorziening** Om het werk optimaal uit te voeren is het verder verbeteren en inzetten van innovatieve technologie en slimme informatievoorziening een belangrijke randvoorwaarde. Informatie moet toegankelijk zijn, toezicht toekomstproof en vergunningen altijd actueel. - **Energietransitie en circulaire economie** Er is sprake van een versnelling van de energietransitie en bevordering van de circulaire economie waarbij ook de leefbaarheid en veiligheid aandacht moet krijgen. - **Vormgeven nieuwe overheid** Participanten, burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties stellen steeds hogere eisen aan de manier waarop de DCMR zich verhoudt tot zijn omgeving. Nieuwe inzichten en kennis zijn voor iedereen beschikbaar. Mondige, deskundige en creatieve burgers en marktpartijen werken naar eigen inzicht aan een prettige en duurzame leefomgeving. Deze nieuwe dynamiek vraagt om een nieuwe overheid. Verder worden er nog ontwikkelpunten genoemd op het gebied van: - Nieuwe brandstoffen; - Cybersecurity; - Grondstromen; - Incidentenonderzoek; - Lichthinder; Bedrijfsriolering.

2. Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)		
Soort verbintenis	Gemeenschappelijke regeling	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
Gevestigd	Rotterdam	
Openbaar belang	Belangen behartigen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de veiligheid in de regio.	
Bestuurlijk belang	Lid Algemeen Bestuur en auditcommissie	
Omvang belang gemeente	Capelle aan den IJssel heeft 7 % belang in het Algemeen Bestuur.	
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	- portefeuillehouder Brandweer en Rampenbestrijding (de heer P. Oskam) - BCO	
Taak / Doelstelling	De VRR is belast met: a. de zorg die op grond van de Wet Veiligheidsregio's (artikel 9) is opgedragen aan de colleges van B&W van de deelnemende gemeenten; b. Het onder alle omstandigheden bewerkstellingen van een doelmatig georganiseerd en gecoördineerde uitvoering van werkzaamheden voor het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt, het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand, het beperken en bestrijden van rampen en het bevorderen van een goede hulpverlening bij ongevallen en rampen; c. Het doelmatig organiseren, coördineren en uitvoeren van het vervoer van zieken en ongevalslachtoffers, de registratie daarvan en het bevorderen van adequate opname van zieken en ongevalslachtoffers in ziekenhuizen of andere instelling voor intramurale zorg; d. Het voorbereiden en bewerkstelligen van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde geneeskundige hulpverlening bij rampen. Taken: • Het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van	

2. Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)	
	brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt; • Het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand. Het uitvoeren van het beperken en bestrijden van rampen en crisis als bedoeld in de Wet Veiligheidsregio's (artikel 1); • Taken die vanuit het oogpunt van goede bedrijfsvoering zijn vereist. • Het uitvoeren van de wettelijke taken conform de in de Wet Veiligheidsregio's (artikel 9 en 10) bedoelde gemeenschappelijke regeling; • Het uitvoeren van de wettelijke taken conform de in de Wet Ambulancevervoer (artikel 5) bedoelde gemeenschappelijke regeling; • Het uitvoeren van de wettelijke taken conform de in de Wet Veiligheidsregio's (artikel 9 en 10) bedoelde gemeenschappelijke regeling; • Het uitvoeren van de ambulancezorg;
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen
Relatie met programma	Programma 1 Integrale Veiligheid en Openbare Orde
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Ridderkerk, Rotterdam, Rozenburg, Schiedam, Nissewaard, Vlaardingen, Westvoorne.
Financiën en risico's	
Financiële consequenties begrotingsjaar	Kosten van de regionale taken worden gedragen door de deelnemende gemeenten, verdeling geschiedt op basis van het aantal inwoners per 1 januari (CBS) van het kalenderjaar. Bijdrage voor 2020: 3.926 (excl. vaste bijdrage van 131)

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018
	• Eigen vermogen
	  ○ 1-1-2018: 10.903
	  ○ 31-12-2018: 12.781
	• Vreemd vermogen
	  ○ 1-1-2018: 76.442
	  ○ 31-12-2018: 64.800
	Rekeningresultaat 2018: - 1.421

Risico's	Zie ontwikkelingen.
Periodieke beoordeling	De deelname aan de VRR volgt uit de Wet op de Veiligheidsregio's, uittreding is niet mogelijk, door aanpassing van de wet is formeel gezien wel deelname aan de Veiligheidsregio Hollands-Midden in plaats van de VRR mogelijk.

Ontwikkelingen

In het voorjaar 2019 is binnen de VRR een ***wijkbrandweerfunctionaris*** gestart die zich voor de periode van één jaar richt op het verbeteren van het veiligheidsbewustzijn van inwoners van onze gemeente. Deze functionaris wordt gefinancierd door middel van een dienstverleningsovereenkomst die begin 2020 wordt geëvalueerd, met als hoofdvraag het continueren van de overeenkomst.

De ***aanrijtijden van de ambulances*** staan in onze regio al langere tijd onder druk, de zogenaamde 15-minuten norm in spoedeisende gevallen wordt niet in 95% van de gevallen gehaald. In 2018 is een verbeterplan ingezet, grootschalige werving en selectie van ambulancepersoneel is gestart, en pilots zijn gestart om de inzetbaarheid van ambulances te verhogen, waaronder de inzet van een zogenaamde B-ambulance voor zorgritten. Gelijktijdig is ook de governance van de coöperatie Ambulancezorg Rotterdam-Rijnmond (AZRR) geëvalueerd. Naar aanleiding van is besloten dat de private BIOS-groep uit de AZRR treedt en de AZRR het personeel en materieel van de BIOS overneemt. De AZRR blijft een (eigenstandige) aan de VRR verbonden partij (belang 100%).

Begin zomer 2019 is de ***begroting 2020*** van de VRR vastgesteld. In deze begroting wordt voor het eerst zichtbaar gemaakt dat de financiële ruimte steeds meer beperkt is. In de voorgaande jaren heeft de VRR een aantal keren incidentele voordelen (bijvoorbeeld door niet ingevulde formatieplaatsen bij het vrijwillig gedeelte en lagere gerealiseerde kapitaallasten) ingezet ter dekking van structurele tekorten, door toenemende inflatie vervalt die mogelijkheid. Als gevolg van is er geen voldoende dekking meer voor de

2. Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)
lastenverhogingen die volgen uit de vaststelling van de CAO Gemeenten 2019. Vanaf 2020 worden extra lasten voor onze gemeente geraamd op 160 N en additioneel vanaf 2021 op 41 N. Op 1 januari 2020 treedt de ***Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren*** (Wnra) in werking. Naar het zich nu laat aanzien zullen met de inwerkingtreding van de Wnra ook de brandweervrijwilligers onder het reguliere arbeidsrecht vallen en werknemers worden. Voor brandweerpersoneel is de ingangsdatum uitgesteld tot 1 januari 2021. Via de Voorjaarsnota 2018 is reeds een bedrag gereserveerd voor het ons aandeel in dit risico Wet normalisering rechtspositie ambtenaren.

3. Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)		
Soort verbintenis	Gemeenschappelijke regeling	
Gevestigd	Rotterdam	
Openbaar belang	Economisch Vestigingsklimaat en Verkeer & Vervoer	
Bestuurlijk belang	Lid Algemeen bestuur, lid Vervoersautoriteit, leden bestuurs- en adviescommissies	
Omvang belang gemeente	Capelle aan den IJssel heeft 5% belang.	
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	- portefeuillehouder metropoolregio (de heer D.P. van Sluis) - afdeling SO	
Taak / Doelstelling	Concurrerende en bereikbare metropoolregio	
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.	
Relatie met programma	Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat Programma 3 Economie	
Deelnemende partijen	Deelnemers: de 23 gemeenten van de voormalige stadsregio's Rotterdam en Haaglanden	
Financiën en risico's		
Financiële consequenties begrotingsjaar	Bijdrage voor 2020: 179	

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018
	• Eigen vermogen
	  ○ 1-1-2018: 7.426
	  ○ 31-12-2018: 15.361
	• Vreemd vermogen
	  ○ 1-1-2018: 1.348.170
	  ○ 31-12-2018: 1.543.298
	Rekeningresultaat 2018: 7.935 (voordelig resultaat voor bestemming, na bestemming nihil)	

Risico's	Niet van toepassing.	
Periodieke beoordeling	Uittreding kan na besluiten van burgemeester en wethouders en de raad en goedkeuring van GS. De uittreding kan slechts plaatsvinden op 1 januari na de datum waarop opname in het register van de Wet gemeenschappelijke regelingen (art.27) heet plaatsgevonden. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van uittreding. Op dit moment is geen sprake van uittreding en wordt deelname wenselijk geacht.	
Ontwikkelingen		
n.v.t.		

4. Gemeentelijke Gezondheidsdienst Rotterdam-Rijnmond (GGD)		
Soort verbintenis	Gemeenschappelijke regeling	GGD Rotterdam-Rijnmond
Gevestigd	Rotterdam	
Openbaar belang	Behartigen belangen deelnemende gemeenten op het gebied van de volksgezondheid.	
Bestuurlijk belang	Lid Algemeen Bestuur	
Omvang belang gemeente	Het totaal aantal stemmen van de deelnemende gemeenten betreft 31. Capelle aan den IJssel heeft 2 stemmen in het algemeen bestuur.	
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	- Portefeuillehouder Volksgezondheid (de heer M.E. Wilson) - Samenleving	
Taak / Doelstelling	Het nemen van maatregelen ter bevorderen van de gezondheid van de bevolking als geheel en waar nodig van specifieke risicogroepen.	
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	De omvang van het basispakket staat voor een periode van 4 jaar vast (2019 tot en met 2022).	
Relatie met programma	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen, Brielle, Hellevoetsluis, Westvoorne en Goeree-Overflakkee.	
Financiën en risico's		
Financiële consequenties begrotingsjaar	Bijdrage voor 2020: 362 voor basispakket (inwonerbijdrage van € 5,41) en 149 voor de inspecties kinderopvang (saldo incl. leges), totaal 511	
Vermogen en resultaat verbonden partij	De begroting en rekening van de GGD regelt alleen de bijdragen van de deelnemende gemeenten en kent geen eigen balans.	
Risico's	De Gemeenschappelijke Regeling GGD Rotterdam-Rijnmond is onderdeel van de gemeentelijke organisatie van Rotterdam. Rotterdam is daarom risicodragend voor de GGD. De GGD legt verantwoording af aan het college van B&W van Rotterdam.	
Periodieke beoordeling	De omvang van het basispakket staat voor 4 jaar vast (2019 tot en met 2022). De gemeente heeft de wettelijke verplichting een GGD in stand te houden.	
Ontwikkelingen		
Geen		

5. Werkvoorzieningschap Promen		
Soort verbintenis	Gemeenschappelijke regeling	Promen goed werk!
Gevestigd	Capelle a/d IJssel/ Gouda	
Openbaar belang	Behartigen belangen deelnemende gemeenten op het gebied van sociale werkvoorziening en re-integratie.	
Bestuurlijk belang	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	
Omvang belang gemeente	Er zijn zeven gemeenten die deelnemen in Promen. Afgemeten aan de gemeentelijke bijdragen 2017 van deze gemeenten, hebben wij voor 25,3% belang (bron: Jaarrekening 2017).	
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	- Portefeuillehouder Werk en Inkomen (mevr. H. Westerdijk) - Samenleving	
Taak / Doelstelling	Het bieden van voorzieningen in een aangepaste werkomgeving aan mensen met een arbeidsbeperking of dusdanige afstand tot de arbeidsmarkt dat werk bij een reguliere werkgever –vooralsnog- niet tot de mogelijkheden behoort.	
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.	
Relatie met programma	Programma 6 Sociaal Domein Deelprogramma 6b Werk en Inkomen (Participatiewet)	

5. Werkvoorzieningschap Promen	
Deelnemende partijen	Capelle aan den IJssel, Gouda, Krimpenerwaard, Krimpen aan den IJssel, Waddinxveen, Zuidplas, Alphen aan den Rijn.
Financiën en risico's	
Financiële consequenties begrotingsjaar	Bijdrage 2020 wsw: 6.099

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018
	• Eigen vermogen
	  ○ 1-1-2018: 1.783
	  ○ 31-12-2018: 1.745 (exclusief 110 voordelig resultaat)
	• Vreemd vermogen
	  ○ 1-1-2018: 8.037
	  ○ 31-12-2018: 8.232
	Rekeningresultaat 2018: 110 (nog te bestemmen voordelig resultaat)

Risico's	Het risico bestaat dat de uitstroom van Wsw minder snel gaat dan begroot. In de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing lichten wij dit toe.
Periodieke beoordeling	Uittreding uit de GR Promen kan na een besluit van de gemeenteraad en na goedkeuring van Gedeputeerde Staten. De uittreding gaat in vijf jaar na het verstrijken van het jaar waarin het besluit is genomen en niet eerder dan nadat het betreffende besluit is opgenomen in de registers van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het algemeen bestuur stelt, op basis van redelijkheid en billijkheid, voor elke afzonderlijke uittreding een uittredingssom vast die aan het werkvoorzieningsschap wordt betaald. De Gemeenschappelijke Regeling Promen is aangegaan voor onbepaalde tijd.
Ontwikkelingen	
N.v.t.	

6. Recreatieschap Hitland		
Soort verbintenis	Gemeenschappelijke regeling	
Gevestigd	Nieuwerkerk a/d IJssel	
Openbaar belang	Behartigen belangen deelnemende gemeenten op het gebied van openluchtrecreatie	
Bestuurlijk belang	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	
Omvang belang gemeente	Capelle participeert voor 62% in de gemeenschappelijke regeling. Voor wat betreft zeggenschap wordt de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gevolgd.	
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	- Portefeuillehouder Sport en Recreatie (mevr. H. Westerdijk) - Samenleving	
Taak / Doelstelling	Ontwikkeling en beheer van het recreatiegebied Hitland, samen met de gemeente Zuidplas.	
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.	
Relatie met programma	Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	
Deelnemende partijen	Capelle aan den IJssel en Zuidplas	
Financiën en risico's		
Financiële consequenties begrotingsjaar	Bijdrage 2020: 372	

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018
	• Eigen vermogen
	  ○ 1-1-2018: 1.130
	  ○ 31-12-2018: 1.201
	• Vreemd vermogen
	  ○ 1-1-2018: 5.786	

6. Recreatieschap Hitland	
	○ 31-12-2018: 6.018 Rekeningresultaat 2018: + 58
Risico's	De exploitatielasten worden over de deelnemende gemeenten verdeeld op basis van het aantal inwoners. De definitieve gemeentelijke bijdrage kan worden verhoogd om de rekening te verevenen.
Periodieke beoordeling	Uittreding is mogelijk, maar heeft wel financiële gevolgen.
Ontwikkelingen	
N.v.t.	

7. Gemeenschappelijke Regeling IJsselgemeenten		
Soort verbintenis	Gemeenschappelijke regeling	
Gevestigd	Capelle a/d IJssel	
Openbaar belang	De regeling wordt getroffen ter behartiging van de sturing en beheersing van ondersteunende processen en van uitvoeringstaken van de deelnemers.	
Bestuurlijk belang	Lid Bestuur	
Omvang belang gemeente	Samenstelling bestuur: iedere deelnemer wijst uit zijn midden 2 leden en 2 plaatsvervangende leden aan als lid van bestuur. Capelle heeft 1/3 belang.	
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	- Portefeuille Sociale Zaken/ Voorzitter Bestuur (mevrouw H. Westerdijk) - Portefeuillehouder Financiën (de heer N.C. Van Veen) - Directie	
Taak / Doelstelling	Doelstelling: het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en doelmatige uitvoering van de door de deelnemers aan IJSSELgemeenten opgedragen taken. Taken: aan IJSSELgemeenten zijn in ieder geval taken toegekend, die betrekking hebben op de volgende vakgebieden: a. Sociale Zaken b. ICT & Automatisering Taken kunnen worden uitgebreid met andere taken bij afzonderlijk eensluidend besluit van alle deelnemers en aanvaarding van de nieuwe taken door het bestuur. Alle deelnemers nemen het pakket aan taken met betrekking tot a. Sociale Zaken af. De taken met betrekking tot ICT & Automatisering en de later aan IJSSELgemeenten toebedeelde taken kunnen door de deelnemers worden afgenomen.	
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.	
Relatie met programma	Programma 0 Bestuur en Ondersteuning en Programma 6 Sociaal Domein	
Deelnemende partijen	Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel (voor Sociale Zaken en ICT & Automatisering) en vanaf 1-1-2016 Zuidplas (voor Sociale Zaken).	
Financiën en risico's		
Financiële consequenties begrotingsjaar	Financiën: de kosten van de GR blijven binnen de in de huidige meerjarenbegroting geraamde bedragen voor de betreffende onderdelen. De kosten en toekomstige voordelen worden verdeeld op basis van de verdeelsleutel voor de kosten. Dit houdt in: voor de Sociale Zaken in de verhouding van 70:15:15 tussen Capelle, Krimpen en Zuidplas, voor bedrijfsvoering ICT in de verhouding 60:40 tussen Capelle en Krimpen en voor uitvoeringskosten ICT vanaf 2018 in de verhouding inwonersaantallen tussen Capelle en Krimpen. Bijdrage voor 2020: 4.915 ICT + 6.791 Sociale Zaken = 11.742	

7. Gemeenschappelijke Regeling IJsselgemeenten	

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018
	• Eigen vermogen
	  ○ 1-1-2018: 477
	  ○ 31-12-2018: 546
	• Vreemd vermogen
	  ○ 1-1-2018: 5.381
	  ○ 31-12-2018: 7.590
	Rekeningresultaat 2018: 0

Risico's	Risico: De deelnemende gemeenten blijven zelf financieel verantwoordelijk voor de budgetten van de Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten (BUIG, met als onderdeel Wet werk en bijstand, IOAW, IOAZ en Bbz), Bijzondere Bijstand, Kinderopvang en Schuldhulpverlening. Risico gemeentelijke bijdragen (voor bedrijfsvoering): een tekort wordt in eerste instantie gedekt uit de gevormde reserves. Als de hoogte hiervan niet toereikend is, zullen de deelnemende gemeenten een aanvullende bijdrage moeten verstrekken.
Periodieke beoordeling	De organisatorische en juridische vorm van de samenwerking voorziet in alle opzichten in een verbreding met andere gemeenten binnen onze regio. Daarnaast is het mogelijk organisatieonderdelen van de huidige deelnemers toe te voegen aan de regeling. Toetreding tot deze regeling kan plaatsvinden bij daartoe strekkende besluiten van alle deelnemers alsmede de potentiële deelnemer, indien van toepassing na verkregen toestemming. In 1e kwartaal 2016 is een evaluatie uitgevoerd. De kern van de conclusies uit het evaluatierapport is dat de samenwerking zonder meer als geslaagd wordt getypeerd. Toezichtsarrangement Algemeen: eenmaal per 4 jaar wordt getoetst of voortzetting van deelname aan de verbonden partijen gewenst is. Deze toetsing houdt in dat wordt beoordeeld of de voorwaarden waaronder destijds is toegetreden tot de verbonden partij nog van kracht zijn, of dat de omstandigheden zodanig zijn gewijzigd dat andere keuzes moeten worden gemaakt.
Ontwikkelingen	
Aan de hand van het coalitieakkoord 'met het oog op morgen' is uitbreiding van de GR IJsselgemeenten met alle bedrijfsvoering, conform het getekende convenant met de gemeente Krimpen aan den IJssel voorgestaan. Inzet is om hiervoor in 2018 een concreet tijdpad overeen te komen.	

8. Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond		
Soort verbintenis	Gemeenschappelijke regeling	samenwerkende gemeenten JEUGDHULPRIJNMOND
Gevestigd	Rotterdam	
Openbaar belang	Behartigen belangen deelnemende gemeenten op het gebied van bovenlokale, specialistische jeugdhulp.	
Bestuurlijk belang	Lid Algemeen Bestuur	
Omvang belang gemeente	De aan de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond deelnemende gemeenten hebben in totaal 35 stemmen. Capelle aan den IJssel heeft 2 stemmen in het algemeen bestuur. Afgaande op het totaal aan bijdragen van gemeenten, dragen wij voor 6,0% bij.	
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	- Portefeuillehouder Jeugdhulp (mevrouw A.J. Hartnagel) - Samenleving	

8. Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond	
Taak / Doelstelling	Het lichaam heeft tot doel te zorgen voor een kwalitatief goede en efficiënte uitvoering van bovenlokale taken met inachtneming van de bepalingen in de Jeugdwet. In het kader van de doelstelling heeft het lichaam de volgende taken: a. het uitvoeren van de bovenlokale taken door middel van: - het contracteren en/of subsidiëren van aanbieders van jeugdhulp en uitvoerders jeugdreclassering en jeugdbeschermingsmaatregelen in het kader van de Jeugdwet; de jeugdhulp omvat de uitvoering van gesloten jeugdhulp, crisiszorg, pleegzorg, residentiële, intramurale zorg en/of specialistische zorg voor jeugdigen; de taken worden uitgevoerd met inachtneming van de afspraken die hierover op bovenregionaal of landelijk niveau zijn of worden gemaakt; - het organiseren van een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. b. het bevorderen van gezamenlijk overleg van de gemeenten inzake de uitvoering van de jeugdhulptaken, welke ingevolge de Jeugdwet aan de gemeenten zijn opgedragen.
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.
Relatie met programma	Programma 6 Sociaal Domein.
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen, Brielle, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Nissewaard en Westvoorne
Financiën en risico's	
Financiële consequenties begrotingsjaar	Bijdrage voor 2020: 11.392

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018
	• Eigen vermogen
	  o 1-1-2018: 2.249
	  o 31-12-2018: 0
	• Vreemd vermogen
	  o 1-1-2018: 36.002
	  o 31-12-2018: 47.881
	Rekeningresultaat 2018: 0

Risico's	1. Het risico bestaat dat de kosten voor specialistische jeugdhulp de inleg van onze gemeente overschrijden. Een dergelijke overschrijding dient via de vlaktaxsystematiek in een termijn van drie jaar te worden nabetaald. 2. Het risico bestaat dat de totale kosten van specialistische jeugdhulp voor de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten hoger zijn dan de gezamenlijke inleg. In een dergelijke situatie bestaat het risico dat de deelnemende gemeenten een extra inleg moeten doen in het lopende begrotingsjaar.
Periodieke beoordeling	Er zijn geen bepalingen voor periodieke beoordeling of deelname gewenst is. Gemeenten zijn verplicht om op onderdelen van jeugdhulp bovenlokaal samen te werken. Artikel 29 van de gemeenschappelijke regeling handelt over uittreding. Een deelnemende gemeente kan te allen tijde besluiten uit te treden, waarbij deze uittreding in werking treedt aan het eind van het kalenderjaar dat volgt op het jaar waarin het uittredingsbesluit ter kennis is gebracht van het algemeen bestuur. Aan uittreden zijn regels verbonden, onder meer betreffende de aan een uittredende gemeente toe te rekenen kosten.
Ontwikkelingen	
N.v.t.	

9. Eneco Holding N.V.	
Soort verbintenis	Deelneming
Gevestigd	Rotterdam
Openbaar belang	Zie taak/doelstelling
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder
Omvang belang gemeente	De gemeente beschikt over 94.698 aandelen (1,91%). Na splitsing vertegenwoordigt dit belang een boekwaarde van € 1 (één euro).
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	 - portefeuillehouder Financiën (de heer N.C. van Veen) - afdeling Financiën
Taak / Doelstelling	In hoofdzaak leveren van elektriciteit, gas en stadsverwarming aan huishoudens en bedrijven in Nederland.
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Eneco doet geen voorspellingen ten aanzien van winstverwachtingen en uit te keren dividenden. De minister van Economische Zaken (EZ) heeft op basis van de Wet Onafhankelijk Netbeheer een handhavingbesluit door de Autoriteit Financiële Markten (ACM) opgelegd. Hierin is Eneco Holding N.V. verplicht per 31 januari 2017 te zijn gesplitst in een netwerkbedrijf en een productie- en leveringsbedrijf. Dit is inmiddels geëffectueerd.
Relatie met programma	Programma 0 Bestuur en Ondersteuning
Deelnemende partijen	Aalsmeer, Achtkarspelen, Alblasserdam, Albrandswaard, Ameland, Amstelveen, Barendrecht, Bloemendaal, Brielle, Capelle aan den IJssel, Castricum, Delft, Den Haag, Dordrecht, Goeree-Overflakkee, Gorinchem, Haarlemmermeer, Hardinxveld-Giessendam, Heemstede, Hellevoetsluis, Hendrik-ido-Ambacht, Hoekse waard, Krimpen a/d IJssel, Krimpenerwaard, Lansingerland, Leidschendam, Lingewaal, Molenlanden, Nissewaard, Noardeast-Fryslân, Papendrecht, Pijnacker-Nootdorp, Ridderkerk, Rijswijk, Rotterdam, Schiedam, Schiermonnikoog, Sliedrecht, Uithoorn, Vijfheerenlanden, Westvoorne, Zandvoort, Zoetermeer, en Zwijndrecht.
Financiën en risico's	
Financiële consequenties begrotingsjaar	Begroot dividend 2020: 1.295

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018 (bedragen in € miljoen)
	• Eigen vermogen
	  o 1-1-2018: 2.869
	  o 31-12-2018: 2.939
	• Vreemd vermogen
	  o 1-1-2018: 2.787
	  o 31-12-2018: 2.804
	Rekeningresultaat 2018: + 136

Risico's	Het risico betreft de deelname in het aandelenkapitaal.
Periodieke beoordeling	Er wordt actief deelgenomen in de aandeelhouderscommissie.
Ontwikkelingen	
Een meerderheid van ca. 96% van het aandeelhouderskapitaal (waaronder de gemeente Capelle aan den IJssel) heeft het principebesluit genomen hun aandelen in Eneco te verkopen. Op dit moment wordt door Eneco, de adviseurs en de aandeelhouders hard gewerkt aan de uitvoering van de transactie, die zich middels een gecontroleerde veiling voltrekt. Bij het opstellen van deze begroting bevindt de transactie zich in de fase waarin een geselecteerd aantal partijen een bindend bod kunnen indienen. De huidige verwachting is dat in eind 2019 / begin 2020 de keuze voor de koper aan de 44 aandeelhoudende gemeenten kan worden aangeboden en de transactie kan worden afgerond. Echter, in een transactie van deze omvang kunnen vooraf geen zekerheden worden geboden en zal uit het verdere proces blijken of een geschikte koper kan worden geselecteerd.	

10. Stedin N.V.	
Soort verbintenis	Deelneming
Gevestigd	Rotterdam
Openbaar belang	Zie taak/doelstelling
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder
Omvang belang gemeente	De gemeente beschikt over 94.698 aandelen (1,91%). Na splitsing vertegenwoordigt dit belang een boekwaarde van 2.760.
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	 - portefeuillehouder Financiën (de heer N.C. van Veen) - afdeling Financiën
Taak / Doelstelling	In hoofdzaak het transporteren van elektriciteit en gas naar consumenten en bedrijven.
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.
Relatie met programma	Programma 0 Bestuur en Ondersteuning
Deelnemende partijen	Aalsmeer, Achtkarspelen, Alblasserdam, Albrandswaard, Ameland, Amstelveen, Barendrecht, Bloemendaal, Brielle, Capelle aan den IJssel, Castricum, Delft, Den Haag, Dordrecht, Goeree-Overflakkee, Gorinchem, Haarlemmermeer, Hardinxveld-Giessendam, Heemstede, Hellevoetsluis, Hendrik-ido-Ambacht, Hoekse waard, Krimpen a/d IJssel, Krimpenerwaard, Lansingerland, Leidschendam, Lingewaal, Molenlanden, Nissewaard, Noardeast-Fryslân, Papendrecht, Pijnacker-Nootdorp, Ridderkerk, Rijswijk, Rotterdam, Schiedam, Schiermonnikoog, Sliedrecht, Uithoorn, Vijfheerenlanden, Westvoorne, Zandvoort, Zoetermeer, en Zwijndrecht
Financiën en risico's	
Financiële consequenties begrotingsjaar	Begroot dividend 2020: 890

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018 (bedragen in € miljoen)
	• Eigen vermogen
	  ○ 1-1-2018: 2.582
	  ○ 31-12-2018: 2.699
	• Vreemd vermogen
	  ○ 1-1-2018: 3.969
	  ○ 31-12-2018: 4.292
	Rekeningresultaat 2018: + 118

Risico's	Het risico betreft de deelname in het aandelenkapitaal.
Periodieke beoordeling	Er wordt actief deelgenomen in de aandeelhouderscommissie.
Ontwikkelingen	
De gemeente is samen met 43 andere gemeenten eigenaar van Stedin N.V. Per 31 januari 2017 is de splitsing van het netwerkbedrijf (Stedin N.V.) en het energiebedrijf (Eneco N.V.) gerealiseerd. Het risico op een lager resultaat voor Stedin N.V. blijft bestaan, met name als gevolg van een versnelde terugbetaling van (off balance) schulden en de verkoop van een onderdeel van Stedin (Joulz Diensten). Daarnaast gaat de energietransitie gepaard met omvangrijke investeringen. Het is nog onduidelijk wie dit gaat financieren (Rijk, burger, Stedin, etc.)	

11. Evides N.V.		
Soort verbintenis	Deelneming	
Gevestigd	Rotterdam	
Openbaar belang	Zie taak/doelstelling	
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder	
Omvang belang gemeente	De gemeente beschikt over totaal 72.608 aandelen met een nominale waarde van € 45,38. Het totale aandelenkapitaal van de gemeente bedraagt dus 3.295	
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	 - portefeuillehouder Financiën (de heer N.C. van Veen) - afdeling Financiën	
Taak / Doelstelling	Voorzien in de behoefte aan schoon drinkwater aan huishoudens en bedrijven in de regio.	
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.	
Relatie met programma	Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	
Deelnemende partijen	Gemeenschappelijk Bezit Evides (21 gemeenten: Albrandswaard, Barendrecht, Binnenmaas, Brielle, Capelle aan den IJssel, Cromstrijen, Delft, Dordrecht, Hellevoetsluis, Korendijk, Nissewaard, Maassluis, Midden Delfland, Oud-Beijerland, Rotterdam, Schiedam, Strijen, Vlaardingen, Westland, Westvoorne en Zwijndrecht) en PZEM N.V. Beiden bezitten 50% van de aandelen.	
Financiën en risico's		
Financiële consequenties begrotingsjaar	Begroot dividend 2020: 668 (jaarrekening + interim dividend)	

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018 (bedragen in € miljoen)
	• Eigen vermogen
	  ○ 1-1-2018: 509
	  ○ 31-12-2018: 516
	• Vreemd vermogen
	  ○ 1-1-2018: 645
	  ○ 31-12-2018: 654
	Rekeningresultaat 2018: + 42	

Risico's	Het risico betreft de deelname in het aandelenkapitaal.	
Periodieke beoordeling	Deelname is gewenst.	
Ontwikkelingen		
Jaarlijks stellen de aandeelhouders de drinkwatertarieven vast als onderdeel van het Ondernemingsplan (inclusief begroting). De tarieven van Evides zijn constant. Dit is bereikt door de synergie van de fusie optimaal te benutten en een strakke en vasthoudende sturing op efficiency binnen het bedrijf. Het tarievenbeleid is gericht op zo laag mogelijke drinkwatertarieven, gecombineerd met een financieel 'gezonde' bedrijfsvoering, waardoor benodigde investeringen in o.a. waterkwaliteit en leveringszekerheid kunnen plaatsvinden en daarbij een maatschappelijk verantwoord rendement wordt behaald.		

12. Bank Nederlandse Gemeenten N.V.		
Soort verbintenis	Deelneming	
Gevestigd	Den Haag	
Openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder	

12. Bank Nederlandse Gemeenten N.V.	
Omvang belang gemeente	De gemeente beschikt over totaal 7.722 aandelen met een nominale waarde van € 2,50. Het totale aandelenkapitaal van de gemeente bedraagt dus 19.
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	 - portefeuillehouder Financiën (de heer. N.C. van Veen) - afdeling Financiën
Taak / Doelstelling	Uitoefenen van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden.
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.
Relatie met programma	Programma 0 Bestuur en Ondersteuning
Deelnemende partijen	Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Financiën en risico's	
Financiële consequenties begrotingsjaar	Begroot dividend 2020: 9

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018 (bedragen in € miljoen)
	• Eigen vermogen
	  o 1-1-2018: 4.953
	  o 31-12-2018: 4.991
	• Vreemd vermogen
	  o 1-1-2018: 135.072
	  o 31-12-2018: 132.518
	Rekeningresultaat 2018: + 337

Risico's	Het risico betreft de deelname in het aandelenkapitaal.
Periodieke beoordeling	Deelname is gewenst.
Ontwikkelingen	
Niet van toepassing.	

13. Dataland B.V.		
Soort verbintenis	Participatieovereenkomst	
Gevestigd	Gouda	
Openbaar belang	Informatievoorziening gemeentelijk administratief vastgoed	
Bestuurlijk belang	DataLand is een initiatief van en voor gemeenten en beschikt thans over meer dan 90% van de gebouwde objecten in Nederland. De certificaathouders hebben gezamenlijk zeggenschap over DataLand.	
Omvang belang gemeente	Ongeveer 34.000 certificaten van € 0,10 per object. De totale waarde is dus ongeveer N 3.	
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	- portefeuillehouder Stadsontwikkeling en Ruimtelijke ordening (de heer D.P. van Sluis) - Stadsontwikkeling/Grondzaken & Geo-informatie	
Taak / Doelstelling	Dataland levert gemeentelijke administratieve vastgoedinformatie aan bovenlokale afnemers. Dit kunnen zowel publieke als private partijen zijn. Dataland veredelt geen informatie. Dataland heeft afnemers in verschillende marktsegmenten en voor verschillende toepassingen. Men richt zich op de makelaardij, woningcorporaties, taxatiebureaus, banken, verzekeraars, marktonderzoekbureaus, ingenieursbureaus, brandweer en politie, regionale en nationale overheden.	
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.	
Relatie met programma	Programma 8 Stadsontwikkeling	
Deelnemende partijen	(Bijna) alle gemeenten in Nederland	

13. Dataland B.V.	
Financiën en risico's	
Financiële consequenties begrotingsjaar	Geen

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018
	• Eigen vermogen
	  ○ 1-1-2018: 751
	  ○ 31-12-2018: 112
	• Vreemd vermogen
	  ○ 1-1-2018: 522
	  ○ 31-12-2018: 463
	Rekeningresultaat 2018: -/-614

Risico's	Het financieel risico is laag en beperkt zich tot het in certificaten geïnvesteerde bedrag.
Periodieke beoordeling	Niet van toepassing.
Ontwikkelingen	
Dataland heeft aangegeven per 2021 te willen liquideren en te willen splitsen over de VNG en het Kadaster.	

14. Irado N.V.		
Soort verbintenis	Deelneming	
Gevestigd	Schiedam	
Openbaar belang	Ophalen en verwerken van afval	
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder.	
Omvang belang gemeente	De gemeente beschikt sinds 1-1-2018 over 3.000 aandelen met een nominale waarde van € 100 per stuk. Totale waarde nu V 5.987. Wij beschikken, net als de gemeenten Schiedam en Vlaardingen, over 1/3e van de aandelen.	
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	- portefeuillehouder milieu opdrachtgeversrol (de heer M.E. Wilson) - portefeuillehouder Financiën/ Aandeelhouder (de heer N.C. van Veen) - afdelingen Financiën en Stadsbeheer	
Taak / Doelstelling	Het uitvoeren van wettelijke taken voor het ophalen en verwerken van afval.	
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Tot en met 2017 waren Schiedam en Vlaardingen allebei voor 50% aandeelhouder. Vanaf 2018 zijn wij ook aandeelhouder. Wij voorzien op dit moment geen wijzigingen van deze belangen.	
Relatie met programma	Programma 0 Bestuur en Ondersteuning Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	
Deelnemende partijen	Capelle aan den IJssel, Schiedam, Vlaardingen	
Financiën en risico's		
Financiële consequenties begrotingsjaar	Bijdrage 2020: 6.071 De bijdrage is gebaseerd op de dienstverleningsovereenkomst. Dividend 2019 te ontvangen in 2020: 330	

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018
	• Eigen vermogen
	  ○ 1-1-2018: 16.998
	  ○ 31-12-2018: 17.494
	• Vreemd vermogen
	  ○ 1-1-2018: 16.794
	  ○ 31-12-2018: 15.292
	Gerealiseerd resultaat (na belastingen, nettowinst) 2018: 1.596.	

Risico's	Het risico betreft enerzijds onze deelname in het aandelenkapitaal: bij een eventueel faillissement moeten deze naar 0 gewaardeerd worden. Verder bevat de begroting van Irado een aantal risico's die, als zij zich voordoen, een	

14. Irado N.V.	
	hogere jaarlijkse bijdrage van de deelnemende partijen vragen.
Periodieke beoordeling	Er zijn vaste procedures afgesproken bij een eventuele uittreding van één van de gemeenten.
Ontwikkelingen	
Irado staat voor maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) door verstandig om te gaan met schaarse bronnen op het gebied van mens, milieu en maatschappij (People, Planet, Profit). Daarnaast ligt de focus de komende jaren op afvalreductie, arbeidsparticipatie, bewonersparticipatie en een efficiënte bedrijfsvoering.	

15. Rijksmonument Dorpsstraat 164 te Capelle aan den IJssel B.V.		
Soort verbintenis	Deelneming	
Gevestigd	Capelle aan den IJssel	
Openbaar belang	In stand houden cultuur voor de gemeenschap.	
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder	
Omvang belang gemeente	Wij hebben samen met de stichting Oude Kern een prioriteitsaandeel. Voor ons betekent dit onder andere dat wij zeggenschap hebben over de aanstelling van de directie van de BV en over de statuten. Nominale waarde aandelenbezit 8 (agiostorting eerdere jaren bedraagt 208).	
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	 - portefeuillehouder Financiën (de heer N.C. van Veen) - Directie	
Taak / Doelstelling	Het verkrijgen, behouden en duurzaam exploiteren van het rijksmonument Dorpsstraat 164, het creëren en behouden van de toegankelijkheid van het pand voor de gemeenschap ten behoeve van de activiteiten op het gebied van kunst en cultuur en al wat voor het vorenstaande in de meest ruime zin bevorderlijk kan zijn.	
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen	
Relatie met programma	Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	
Deelnemende partijen	Maximum Invest B.V., gemeente Capelle aan den IJssel en de Vereniging Oude Kern.	
Financiën en risico's		
Financiële consequenties begrotingsjaar	Begrote bijdrage 2020: N 86, waarvan N 75 subsidie en N 11 huur	

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: concept Jaarrekening 2018
	• Eigen vermogen
	  o 1-1-2018: 237
	  o 31-12-2018: 224
	• Vreemd vermogen
	  o 1-1-2018: 2.809
	  o 31-12-2018: 2.681
	
	Financieel resultaat 2018: -/- 13
	Het vreemd vermogen bestaat vooral uit enkele lange termijn leningen die vanaf 2007 lopen. Wij staan garant voor 2 van deze leningen, voor een waarde van N 2.124 per 31-12-2018.	

Risico's	Vanwege de financiële risico's zijn in 2017 afspraken gemaakt voor oplossingen. Zie hiervoor 'ontwikkelingen'.	
Periodieke	Nominale waarde aandelenbezit 8 (agiostorting bedraagt 208).	

15. Rijksmonument Dorpsstraat 164 te Capelle aan den IJssel B.V.	
beoordeling	
Ontwikkelingen	
Gelet op de aanhoudend verlieslatende exploitatie van de B.V., hebben wij samen met de BV en andere deelnemende partijen een financiële oplossing gevonden. De komende jaren houden we de uitvoering hiervan in de gaten.	

16. Isala Theater B.V.		
Soort verbintenis	Deelneming	
Gevestigd	Capelle aan den IJssel	
Openbaar belang	Mede in stand houden van een culturele voorziening en het verlevendigen van het stadshart.	
Bestuurlijk belang	Certificaathouder	
Omvang belang gemeente	Capelle heeft een belang van 100%.	
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	- Portefeuillehouder Cultuur (mevr. H. Westerdijk) - Portefeuillehouder Financiën/ Aandeelhouder (de heer N.C. Van Veen) - Samenleving	
Tak / Doelstelling	Exploitatie van het Isala theater.	
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.	
Relatie met programma	Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	
Deelnemende partijen	Capelle aan den IJssel	
Financiën en risico's		
Financiële consequenties begrotingsjaar	De bijdrage vindt plaats in de vorm van subsidiering. Bijdrage 2020: 1.198	

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018
	• Eigen vermogen
	  ○ 1-1-2018: 121
	  ○ 31-12-2018: 130
	• Vreemd vermogen
	  ○ 1-1-2018: 1.049
	  ○ 31-12-2018: 1.049
	Rekeningresultaat 2018: 9	

Risico's	Isala is primair zelf verantwoordelijk voor de financiële bedrijfsvoering. Tegelijkertijd kunnen eventuele financiële problemen, in het ergste geval faillissement, de gemeente op verschillende manieren raken. De risico's zijn dan met name: verzoek om verhoging subsidie, niet realiseren huurbaten en afwaarderen aandelen. Op dit moment schatten we deze risico's laag in.	
Periodieke beoordeling	Jaarlijks wordt de subsidieverlening en de hoogte daarvan bepaald conform de Algemene Subsidie verordening.	
Ontwikkelingen		
Niet van toepassing.		

17. Sportief Capelle B.V.		
Soort verbintenis	Dienstverleningsovereenkomst	
Gevestigd	Capelle aan den IJssel	
Openbaar belang	Beheer en onderhoud sportaccommodaties en stimulering en ondersteuning van sportverenigingen.	
Bestuurlijk belang	Enig aandeelhouder in BV	
Omvang belang	Capelle heeft een belang van 100%.	

17. Sportief Capelle B.V.	
gemeente	
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	 - Portefeuillehouder Sport Recreatie en Cultuur (mevr. H. Westerdijk) - Portefeuillehouder Financiën/ Aandeelhouder (de heer N.C. Van Veen) - Samenleving
Taak / Doelstelling	Zie artikel 2 van de akte van oprichting BV Sport: - het in opdracht van de gemeente Capelle aan den IJssel onderhouden, beheren en exploiteren van gemeentelijke sportaccommodaties; - het gelegenheid bieden tot sportbeoefening; - het uitvoeren van het gemeentelijk sport(stimulerings)beleid; - het in opdracht van de gemeente Capelle aan den IJssel geven van advies en ondersteuning aan sportverenigingen in Capelle aan den IJssel.
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.
Relatie met programma	Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie
Deelnemende partijen	Gemeente is enig aandeelhouder
Financiën en risico's	
Financiële consequenties begrotingsjaar	Bijdrage 2020: 4.161 (excl. incidentele subsidies)

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018:
	• Eigen vermogen
	  ○ 1/1/2018: 453
	  ○ 31/12/2018 : 479 (incl. resultaat)
	• Vreemd vermogen
	  ○ 1/1/2018: 1.076
	  ○ 31/12/2018: 955
	• Gerealiseerd resultaat 2018: 64

Risico's	Conform de DVO (art. 18, lid 10 en 11) heeft Sportief Capelle een algemene reserve. Indien de omvang van de reserve 140 is, worden de middelen uit de voorziening planmatig onderhoud naar ons teruggestort. Binnen de kaders van het vennootschapsrecht zijn overige financiële consequenties voor rekening van de aandeelhouder.
Periodieke beoordeling	Er bestaat geen specifieke bepaling aangaande periodieke beoordeling. Wel geldt dat een Dienstverleningsovereenkomst voor bepaalde tijd is overeengekomen en dat het eindigen van deze bepaalde tijd (in casu vier jaar) een natuurlijk moment vormt voor een dergelijke beoordeling.
Ontwikkelingen	
De btw-sportvrijstelling is met ingang van januari 2019 gewijzigd. De uitwerking van deze wetswijziging is nog niet geheel duidelijk en kan mogelijk gevolgen hebben voor de aftrek van btw bij sportaccommodaties, zwembaden en sportevenementen door bijvoorbeeld gemeenten, beheerstichtingen en andere organisaties zonder winstoogmerk. Dit is een financieel risico voor Sportief Capelle BV. Naar verwachting zal in het eerste kwartaal 2020 meer duidelijk zijn over de uitwerking van de wetswijziging. Vanaf het derde kwartaal 2020 zal naar verwachting de nieuwbouwcombinatie sporthal en zwembad aan de Alkenlaan/Pelikaanweg in gebruik worden genomen. Sportief Capelle is beoogd exploitant van de nieuwbouwcombinatie.	

18. Stichting CapelleWerkt		
Soort verbintenis	Dienstverleningsovereenkomst	
Gevestigd	Capelle aan den IJssel	
Openbaar belang	Bevordering van de arbeidsparticipatie en ondersteuning bieden bij uitstroom uit de bijstand van Capellenaren.	

18. Stichting CapelleWerkt		
Bestuurlijk belang	Algemeen bestuur	
Omvang belang gemeente	Het college van B&W is bevoegd gezag namens gemeente. Het college heeft drie bestuursleden benoemd. Het is voor 100% een overheidsstichting van de Gemeente Capelle aan den IJssel.	
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	- portefeuillehouder Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Mevr. H. Westerdijk) - portefeuillehouder bestuurlijk toezichthouder (dhr. N.C. van Veen) - Samenleving	
Taak / Doelstelling	Uitkeringsgerechtigden op grond van de Participatiewet die wonen in werkgebied van de GR IJsselgemeenten nuttige werkzaamheden uit te laten voeren vooral ten behoeve van de gemeentelijke taken op het terrein van groen, veiligheid, schoonmaak en welzijn, om zo een bijdrage aan de samenleving te leveren en met de opgedane ervaring en de aangeboden begeleiding betere kansen te verkrijgen op de arbeidsmarkt. CapelleWerkt is daarnaast een werkgeversstichting die de uitvoering van allerlei gemeentelijke activiteiten mogelijk maakt.	
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.	
Relatie met programma	Programma 6 Sociaal Domein.	
Deelnemende partijen	Gemeente Capelle aan den IJssel en Stichting CapelleWerkt	
Financiën en risico's		
Financiële consequenties begrotingsjaar	Bijdrage 2020: 279	

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018
	• Eigen vermogen
	  ○ 1-1-2018: 132
	  ○ 31-12-2018: 128
	• Vreemd vermogen
	  ○ 1-1-2018: 418
	  ○ 31-12-2018: 617
	Rekeningresultaat 2018: -/- 4	

Risico's	De afgelopen jaren, met name sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 en recentelijk de economische groei, is het werkveld waarin SCW opereert veranderd. De reguliere arbeidsmarkt trekt aan, de sociale infrastructuur voor arbeidsmatige en maatschappelijke participatie in Capelle breidt uit en de huidige groep bijstandsklanten is moeilijker bemiddelbaar en inzetbaar. Als gevolg hiervan is in 2018 een exploitatietekort ontstaan. Bij de Najaarsnota 2018 is strucutreel 160 vrijgemaakt voor CapelleWerkt. In 2019 wordt een toekomstverkenning uitgevoerd naar de activiteiten van CapelleWerkt.	
Periodieke beoordeling	Er bestaat geen specifieke bepaling.	
Ontwikkelingen		
Het College heeft een voorlopig gemeentelijk kader SCW 2019-2020 vastgesteld en op grond daarvan heeft Stichting CapelleWerkt een meerjarenbedrijfsplan 2019-2020 opgesteld. Stichting CapelleWerkt heeft per 1-1-2016 drie medewerkers die gedetacheerd zijn vanuit de gemeente. Bij beëindiging of herziening van bedrijfsactiviteiten zouden deze drie medewerkers (deels) weer terugvallen in gemeentelijke begroting.		

19. Stichting Centrum voor Jeugd en Gezin Capelle aan den IJssel		
Soort verbintenis	Dienstverleningsovereenkomst	centrum voor jeugd en gezin capelle aan den ijssel
Gevestigd	Capelle aan den IJssel	
Openbaar belang	Uitvoeren van de wettelijke taken op het gebied van jeugdhulp en jeugdgezondheidszorg	
Bestuurlijk belang	Opdrachtgever	
Omvang belang gemeente	Artikel 2, lid 3, van de statuten van de stichting bepaalt dat de stichting minimaal 90% van haar werkzaamheden moeten verrichten ten behoeve van de gemeente Capelle aan den IJssel.	

19. Stichting Centrum voor Jeugd en Gezin Capelle aan den IJssel	
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	- Portefeuillehouder Jeugdgezondheidszorg en Jeugdhulp (mevrouw A.J. Hartnagel) - portefeuillehouder bestuurlijk toezichthouder (dhr. N.C. van Veen) - Samenleving
Taak / Doelstelling	1. Het in opdracht van en namens de gemeente Capelle aan den IJssel, al dan niet met inzet van derden, bieden van jeugdgezondheidszorg, op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen en jeugdhulp, alsmede het toekennen van niet vrij-toegankelijke voorzieningen op het gebied van jeugdhulp. Een en ander met inachtneming van de toepasselijke wettelijke regelingen en het gemeentelijk beleid en rekening houdend met alle betrokken maatschappelijke belangen. 2. Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden, of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.
Relatie met programma	Programma 6 Sociaal Domein.
Deelnemende partijen	Gemeente Capelle aan den IJssel en Stichting Centrum voor Jeugd en Gezin Capelle aan den IJssel
Financiën en risico's	
Financiële consequenties begrotingsjaar	Bijdrage 2020: 9.689

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018
	• Eigen vermogen
	  ○ 1-1-2018: 22
	  ○ 31-12-2018: 35
	• Vreemd vermogen
	  ○ 1-1-2018: 1.328
	  ○ 31-12-2018: 1.747
	Rekeningresultaat 2018: + 13

Risico's	Het risico bestaat dat de door de stichting voor lokale jeugdhulp gemaakte kosten hoger zijn dan de gemeentelijke jaarbijdrage. Artikel 17, lid 5, van de Dienstverleningsovereenkomst bepaalt dat, indien dit met het oog op de liquiditeitspositie noodzakelijk is, de gemeente een lening kan verstrekken aan de stichting. Het is de intentie van de gemeente om de stichting duurzaam te ondersteunen.
Periodieke beoordeling	Er bestaat geen specifieke bepaling aangaande periodieke beoordeling of deelname aan de stichting gewenst is. Wel geldt dat een Dienstverleningsovereenkomst voor bepaalde tijd is overeengekomen en dat het eindigen van deze bepaalde tijd (in casu vier jaar) een natuurlijk moment vormt voor een dergelijke beoordeling. De huidige DVO loopt tot en met 31-12-2018. In artikel 23 van de statuten van de stichting is bepaald dat het college bevoegd is de stichting eenzijdig te ontbinden.
Ontwikkelingen	
N.v.t.	

20. Stichting Welzijn Capelle		
Soort verbintenis	Dienstverleningsovereenkomst met jaarlijkse prestatieafspraken	
Gevestigd	Capelle aan den IJssel	
Openbaar belang	Het uitvoeren van diverse taken op het gebied van welzijnswerk en maatschappelijke ondersteuning en het bevorderen van participatie	
Bestuurlijk belang	Opdrachtgever	
Omvang belang gemeente	De gemeente is de enige deelnemende partij in de stichting Welzijn. Het college van B&W benoemt, schorst en ontslaat de leden van de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder.	

20. Stichting Welzijn Capelle	
Verantwoordelijk: - Bestuurlijk - Ambtelijk	- coördinerend portefeuillehouder stichting Welzijn Capelle (de heer M. E. Wilson) - portefeuillehouder bestuurlijk toezichthouder (dhr. N.C. van Veen) Samenleving
Taak / Doelstelling	a. Het in opdracht van de Gemeente, al dan niet met de inzet van derden, verrichten van diverse uitvoerende taken op het gebied van welzijnswerk, maatschappelijke ondersteuning en het bevorderen van participatie. Een en ander met inachtneming van de toepasselijke wettelijke regelingen en het gemeentelijk beleid en rekening houdend met alle betrokken maatschappelijke belangen; b. Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.
Relatie met programma	Programma 6 Sociaal Domein.
Deelnemende partijen	Gemeente Capelle aan den IJssel en Stichting Welzijn
Financiën en risico's	
Financiële consequenties begrotingsjaar	Bijdrage 2020: 4.790, exclusief aanvullende opdrachten en bijdragen.

Vermogen en resultaat verbonden partij	Bron: Jaarrekening 2018
	• Eigen vermogen
	  ○ 1-1-2018: 149
	  ○ 31-12-2018: 151
	• Vreemd vermogen
	  ○ 1-1-2018: 840
	  ○ 31-12-2018: 979
	Rekeningresultaat 2018: + 2 (+ 6 in bestemmingsfonds maatschappelijke begeleiding statushouders, -/- 4 ten laste van de algemene reserve).

Risico's	Niet van toepassing.
Periodieke beoordeling	Er bestaat geen specifieke bepaling aangaande periodieke beoordeling of deelname aan de stichting gewenst is. Wel geldt dat een Dienstverleningsovereenkomst voor bepaalde tijd is overeengekomen en dat het eindigen van deze bepaalde tijd (in casu twee jaar) een natuurlijk moment vormt voor een dergelijke beoordeling.
Ontwikkelingen	
Niet van toepassing.	

Overige gerelateerde partijen

1. Stichting BLICK op onderwijs (Boeiend Leren in Capelle en Krimpen)		
Bestuurlijk belang (indien aanwezig)	De gemeenteraden van Capelle en Krimpen aan den IJssel zijn extern toezichthouder op deze stichting. Dit betekent onder andere dat BLICK de jaarrekeningen naar de gemeenteraden stuurt.	
Financieel belang (indien aanwezig)	Er is geen direct financieel belang, zoals een jaarlijkse exploitatiebijdrage die verstrekt wordt. Wel heeft de gemeente de wettelijke zorgplicht voor voldoende openbaar onderwijs. Dit zou kunnen betekenen dat de gemeente financieel bij zou moeten springen als het niet goed gaat met de stichting, zoals bij sommige andere gemeenten met onderwijskoepels is gebeurd. Verder zijn wij eigenaar van de schoolgebouwen en is leegstand niet in ons belang.	

1. Stichting BLICK op onderwijs (Boeiend Leren in Capelle en Krimpen)	
Financiële consequenties in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Ontwikkelingen	Bureau Burenschot heeft in het rapport “De stand van zaken en governance rondom BLICK op Onderwijs in kaart gebracht” (april 2018) enkele kritische punten benoemd ten aanzien van financiële gezondheid. Zo is het jaarrekeningresultaat 2016 2 miljoen negatief, waarbij 1,7 miljoen toe te schrijven is aan het voortgezet onderwijs. Ook is er in meerjarenbegroting met hogere leerlingenaantallen gerekend dan de prognoses van de gemeente en vielen de leerlingenaantallen voor het voortgezet onderwijs per 1 oktober 2018 lager uit, dan BLICK op Onderwijs in de begroting 2018 had opgenomen. Er zijn ook positieve punten te benoemen ten aanzien van de financiën. Inmiddels is de jaarrekening 2017 gepubliceerd. Hieruit blijkt een positief resultaat van 0,5 miljoen. De Raad van Toezicht heeft daarbij op 19 december 2018 aangegeven dat het financieel niet slecht gaat met BLICK op Onderwijs en stelt dat er voldoende solvabiliteit is.

2. Stichting Begraafplaats, Crematorium en Uitvaartcentrum Schollevaar		
Bestuurlijk belang (indien aanwezig)	Wij hebben de bevoegdheid om een vertegenwoordiger in het stichtingsbestuur te benoemen. De overige bestuursleden worden gevormd door vertegenwoordigers van DELA Coöperatie. De begraafplaats is geprivatiseerd en in erfpacht uitgegeven. De stichting is de formele erfpachtende partij, maar DELA voert het beheer uit.	
Financieel belang (indien aanwezig)	We ontvangen jaarlijks erfpachtbaten.	
Financiële consequenties in begrotingsjaar	We ontvangen V 22 erfpachtbaten (taakveld 7.5).	
Ontwikkelingen	DELA Coöperatie heeft aan ons aangegeven de erfpachtovereenkomst graag te willen moderniseren. Hierover zijn wij met DELA in gesprek.	

3. Stichting tot Exploitatie van de Capelse Golfbaan		
Bestuurlijk belang (indien aanwezig)	Vanwege de in het verleden gekochte participatie neemt de gemeente, in de persoon van de burgemeester, zitting in het bestuur.	
Financieel belang (indien aanwezig)	We ontvangen jaarlijks erfpachtbaten.	
Financiële consequenties in begrotingsjaar	We ontvangen € 45,- erfpachtbaten (taakveld 5.7).	
Ontwikkelingen	Niet van toepassing.	

4. Stichting IJsselland Ziekenhuis		
Bestuurlijk belang (indien aanwezig)	Niet van toepassing.	
Financieel belang (indien aanwezig)	Wij staan garant voor een lening die het IJsselland ziekenhuis heeft afgesloten. De waarde hiervan is N 9.302 ultimo 2018. Volgens het BDO “benchmark ziekenhuizen 2018” scoort het IJsselland ziekenhuis op plek 26 van de 66 ziekenhuizen, als het gaat om financiële gezondheid. De eindscore is een 8. We voorzien daarom op dit moment geen risico voor onze garantstelling.	
Financiële consequenties in begrotingsjaar	Niet van toepassing.	
Ontwikkelingen	Niet van toepassing.	

5. Stichting Zorgbeheer de Zellingen – Verpleeghuis Rijckehove		
Bestuurlijk belang (indien aanwezig)	Niet van toepassing.	
Financieel belang (indien aanwezig)	Wij staan garant voor een lening die de stichting Zorgbeheer de Zellingen heeft afgesloten. De waarde hiervan is N 824 ultimo 2018. De garantstelling is gedekt door een contragarantie van ING Bank, waardoor het risico voor ons zeer gering of nihil is.	
Financiële consequenties in begrotingsjaar	Niet van toepassing.	
Ontwikkelingen	Niet van toepassing.	

6. Stichting Havensteder		
Bestuurlijk belang (indien aanwezig)	Er is geen sprake van een direct bestuurlijk belang, omdat wij geen zeggenschap over Havensteder hebben. Wel maken wij elke 2 jaar samenwerkingsafspraken over de ontwikkeling en kwaliteit van de sociale woningvoorraad. In deze afspraken staan o.a. thema’s als investeringen en de financiering daarvan, duurzaamheid, leefbaarheid en betaalbaarheid. De huidige afspraken gelden voor 2018 en 2019.	
Financieel belang (indien aanwezig)	Wij staan garant voor enkele leningen die Havensteder heeft afgesloten. De waarde hiervan is N 334.839 ultimo 2018. Dit betreft een tertiaire garantstelling. Bij eventuele financiële problemen, zullen eerst de woningcoöperaties onderling die op moeten lossen. Daarna is het waarborgfonds sociale woningbouw (wsw) garantsteller en in de derde plaats de gemeente samen met de rijksoverheid (beiden 50%). Vanwege de achtervang, schatten we het garantstellingsrisico laag in.	
Financiële consequenties in begrotingsjaar	Niet van toepassing.	
Ontwikkelingen	In 2019 bereiden wij nieuwe samenwerkingsafspraken voor 2020 en 2021 voor.	

7. Stichting Vestia		
Bestuurlijk belang (indien aanwezig)	Niet van toepassing. Wij hebben geen samenwerkingsafspraken met Vestia.	
Financieel belang (indien aanwezig)	Wij staan garant voor enkele leningen die Vestia heeft afgesloten. De waarde hiervan is N 10.500 ultimo 2018. Dit betreft een tertiaire garantstelling. Bij eventuele financiële problemen, zullen eerst de woningcoöperaties onderling die op moeten lossen. Daarna is het waarborgfonds sociale woningbouw (wsw) garantsteller en in de derde plaats de gemeente samen met de rijksoverheid (beiden 50%)	
Financiële consequenties in begrotingsjaar	Niet van toepassing.	
Ontwikkelingen	Niet van toepassing.	

8. Stichting Woonzorg Nederland		
Bestuurlijk belang (indien aanwezig)	Er is geen sprake van een direct bestuurlijk belang, omdat wij geen zeggenschap over Havensteder hebben. Wel hebben wij samenwerkingsafspraken gemaakt voor de periode 2018 t/m 2021.	
Financieel belang (indien aanwezig)	Wij staan garant voor enkele leningen die Woonzorg Nederland heeft afgesloten. De waarde hiervan is N 8.768 ultimo 2018. Dit betreft een tertiaire garantstelling. Bij eventuele financiële problemen, zullen eerst de woningcoöperaties onderling die op moeten lossen. Daarna is het waarborgfonds sociale woningbouw (wsw) garantsteller en in de derde plaats de gemeente samen met de rijksoverheid (beiden 50%).	
Financiële consequenties in begrotingsjaar	Niet van toepassing.	
Ontwikkelingen	Niet van toepassing.	

9. Stichting Bibliotheek aan den IJssel		
Bestuurlijk belang (indien aanwezig)	Niet van toepassing.	
Financieel belang (indien aanwezig)	De bibliotheek ontvangt een subsidie die groter is dan N 250.	
Financiële consequenties in begrotingsjaar	Bijdrage 2020: 965	
Ontwikkelingen	Niet van toepassing.	

10. Stichting Beheer en Exploitatie Kinderboerderij Klaverweide

10. Stichting Beheer en Exploitatie Kinderboerderij Klaverweide		
Bestuurlijk belang (indien aanwezig)	Niet van toepassing.	
Financieel belang (indien aanwezig)	De bibliotheek ontvangt een subsidie die groter is dan N 250.	
Financiële consequenties in begrotingsjaar	Bijdrage 2020: 381 (excl. incidentele subsidies)	
Ontwikkelingen	Niet van toepassing.	

11. Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam (SKVR)		
Bestuurlijk belang (indien aanwezig)	Niet van toepassing.	
Financieel belang (indien aanwezig)	De bibliotheek ontvangt een subsidie die groter is dan N 250.	
Financiële consequenties in begrotingsjaar	Bijdrage 2020: 462 (excl. incidentele subsidies)	
Ontwikkelingen	Niet van toepassing.	

F. Grondbeleid

A. Visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen in de programmabegroting

De visie van het grondbeleid (nota Grondbeleid 2018) sluit aan op de opgave waar de gemeente voor staat welke hoofdzakelijk de herstructurering van bestaande (woon)omgevingen, binnen het gewenste ruimtelijke en/of ander sectoraal beleid, zoals volkshuisvesting, economische zaken en sport en recreatie.

Het doel van het gemeentelijk grondbeleid is als volgt gedefinieerd:
- sturen van grondgebruik waar dit niet mogelijk is met uitsluitend het bestemmingsplan;
- vervullen van de gemeentelijke regierol bij nieuwe ontwikkelingen;
- toevoegen van ruimtelijke kwaliteit aan de stad;
- indien financiële middelen worden gerealiseerd kunnen deze worden ingezet voor herstructurering.

De genoemde doelen sluiten aan op onze vier stadsopgaven waar elk project één of meerdere bijdragen aan doen:

Het hart laten kloppen

Er is behoefte aan een aantrekkelijk en levendig stadshart dat het vanzelfsprekende centrum vormt van Capelle aan den IJssel. Met het Stadsplein als ‘huiskamer van de stad’ waar Capellenaren elkaar ontmoeten en waar voor iedereen altijd iets
te beleven is.

De parkstad vernieuwen

Het vele groen en water in de parken en de wijken maakt van Capelle aan den IJssel een echte parkstad. We streven er naar dat er in Capelle (woon)ruimte is voor jong en oud en dat zij volop kunnen genieten van het groen en water dat altijd in de buurt is. Deze kwaliteiten zorgen er mede voor dat mensen met plezier in Capelle aan den IJssel wonen, werken en recreëren.

Logische verbindingen maken

In Capelle komt een hoofdstructuur die het stadshart met de auto, fiets, openbaar vervoer en te voet optimaal bereikbaar maakt voor iedereen in de stad. Voetgangers en fietsers krijgen in Capelle veiligere en duidelijkere routes en ontbrekende schakels worden gerealiseerd. We zetten in op een verbetering van het lokaal openbaar vervoer en op de totstandkoming van nieuwe duurzame vormen van vervoer.

De economische motor reviseren

Capelle is een ondernemende stad en ontleent daar een groot deel van zijn economische slagkracht aan. Deze wordt verder uitgebreid door regionale samenwerking te intensiveren en gelijktijdig lokaal de rode loper uit te rollen voor (nieuwe) ondernemers. Een sterke voorzieningenstructuur voor heel Capelle en de juiste aandacht voor de bedrijventerreinen in de stad versterken de lokale economie.

B. Beleid

Hieronder is het nieuwe grondbeleid beschreven.

Grondbeleid

1. De gemeente blijft sturend grondbeleid als uitgangspunt hanteren. Belangrijkste doelstelling daarbij is dat met het grondbeleid gemeentelijke doeleinden die zijn vastgelegd in beleidsnota's zoals woonvisie, structuurvisie en overige beleidsvisies worden behaald. Bij alle planontwikkelingen zal in een vroeg stadium bewust worden gekozen voor de wijze waarop het grondbeleidsinstrumentarium wordt ingezet.
2. Als de gemeente geen grondpositie in het te (her-)ontwikkelen gebied heeft, zal de gemeente alleen zelf grond op de locatie verwerven of een samenwerkingsovereenkomst met marktpartijen in het gebied aangaan als de gemeentelijke doelstellingen op de locatie kunnen worden gerealiseerd.
3. Het beleid ten aanzien van de verkoop en verhuur van openbaar groen en restgronden is vastgelegd in de Nota Uitgifte van Openbaar Groen en Restgronden 2015 van 11-08-2015.
4. Uitgangspunt is dat er geen nieuwe erfpachtcontracten worden afgesloten. Het college van burgemeester en wethouders kan hiervan gemotiveerd afwijken op grond van ruimtelijke en/of financiële belangen.

Strategische verwervingen

5. De raad heeft het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college) gemachtigd om gronden en/of panden strategisch te verwerven met een maximum bedrag van 3 miljoen euro per jaar. Voordat tot verwerving wordt overgegaan wordt bekeken of de aankoop bijdraagt aan vastgelegde gemeentelijke doelstellingen en een toegevoegde waarde heeft voor de ontwikkeling van de omgeving. Toegevoegde waarde ontstaat indien de aankoop mogelijkheden geeft tot optimalisatie van de aanpak van de ontwikkeling, versnelling van de ontwikkeling en betere controle op het risicomanagement.

Plankostenverhaal

6. Voor bouwplannen, waarvoor kostenverhaal verplicht is, sluit de gemeente een anterieure overeenkomst af waardoor de door de gemeente te maken / gemaakte kosten in rekening kunnen worden gebracht. Bij omvangrijkere planontwikkelingen zal die overeenkomst worden voorafgegaan door een intentie overeenkomst.
7. Is er een anterieure overeenkomst afgesloten dan kan de raad besluiten om geen exploitatieplan vast te stellen tenzij de gemeente daarvoor zwaarwegende argumenten heeft.
8. Voor bouwplannen waarvoor kostenverhaal niet verplicht is, verhaalt de gemeente de door haar te maken / gemaakte kosten door het heffen van leges volgens de Legesverordening.
9. Met de procedure voor bouwplannen die in strijd zijn met het geldende bestemmingsplan wordt pas gestart als het verhaal van de door de gemeente te maken /gemaakte kosten is geregeld.
10. Is de te ontwikkelen locatie eigendom van de gemeente dan vindt het verhaal van de door de gemeente te maken / gemaakte kosten plaats door het afsluiten van een koopovereenkomst waarbij de grond van de gemeente aan de ontwikkelaar wordt verkocht.
    Is de te ontwikkelen locatie geen eigendom van de gemeente dan vindt het verhaal van de door de gemeente te maken / gemaakte kosten plaats door het afsluiten van een anterieure overeenkomst met de ontwikkelaar.

Samenwerking marktpartijen

11. De keuze van de samenwerkingsvorm met marktpartijen wordt gemaakt op basis van de eigen gemeentelijke grondpositie en het belang dat de gemeente zelf op de desbetreffende locatie heeft.
12. Bij de selectie van marktpartijen worden de regels van het gemeentelijk aanbestedingsprotocol gevolgd. Het bevorderen van marktwerking is hierbij leidend.

C. Meerjaren Perspectief Grondexploitaties

Voor deze paragraaf is het Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling en Stadsbeheer 2019 – 2023 (MPS+) gehanteerd. Deze is vastgesteld bij de Voorjaarsnota 2019. De financiële consequenties die hier uit voortvloeien, zoals het aanpassen van de voorzieningen en het nemen van winst zijn bij de jaarrekening 2018 verwerkt.

Resultaat programma 8

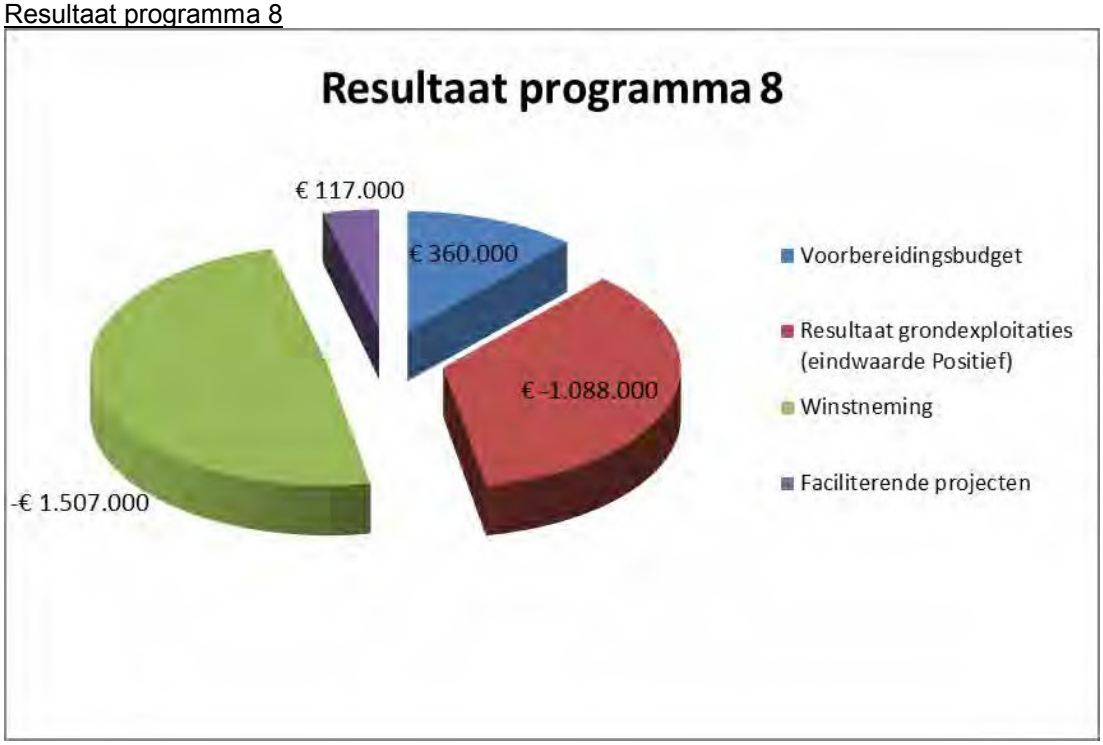

Het MPS 2019 bevat 15 vastgestelde grondexploitaties met een totaal positief resultaat van 3,3 miljoen op eindwaarde, dit is exclusief de winstneming (1 miljoen). Het betreft de volgende grondexploitaties;

1. Fascinatio
2. Stadshart Zuid
3. Tennispark ’s-Gravenweg
4. Fazantstraat
5. Rubenssingel
6. Couwenhoek Wonen
7. De Mient
8. Amandelhof
9. Meeuwensingel
10. Oeverrijk
11. ’s-Gravenweteringpark
12. Capelseweg/Bermweg
13. Zandrak horeca
14. Blinkert
15. ASVZ

Sinds 1 januari 2016 is vennootschapsbelasting van toepassing mits we door de ondernemingspoort gaan. Om dit uit te rekenen is er een quickscan opgesteld. De quick scan is een hulpmiddel - ontwikkeld door het overlegorgaan tussen ondermeer de VNG en de Belastingdienst - om de winstgevendheid van de grondexploitaties te beoordelen op basis van de cijfers opgesteld conform het BBV. Dit houdt kort in dat alle historische kosten worden opgeteld bij de nominale resultaten van de lopende grondexploitatie, niet de Netto Contante Waarde (NCW) zoals in bovenstaande diagram.

Quickscan VPB 2019	€
Resultaat grondexploitatie Nominaal (positief)	2.364.485
Historische kosten	19.033.012
Eliminatie storing reserve	2.334.012
Resultaat Vennootschapsbelasting	**-14.334.515**

Op basis van de berekende quick scan is voor de grondexploitaties geen sprake van een onderneming. Onze quickscan met bijbehorende onderbouwing zijn in een eerste overleg met de Belastingdienst over de vennootschapsbelastingplicht van de gemeente besproken en heeft de Belastingdienst de gevolgde berekeningsmethodiek plausibel genoemd.
Jaarlijks vindt op basis van het nieuwe MPS een nieuwe beoordeling plaats met behulp van de quick scan om de positie voor de vennootschapsbelasting te beoordelen.

D. Prognose resultaten grondexploitaties

Alle vastgestelde grondexploitaties zijn in uitvoering, elk project in zijn eigen fase. Hieronder een overzicht met alle grondexploitaties en hun eindresultaten en het vergelijk met vorig jaar.

8.2 Resultaat Grondexploitaties (bedragen gepresenteerd op eindwaarde)				
project	NJN 2018	VJN 2019 (incl. winstneming)	verschil	
			totaal	winstneming
Totaal	€ 2.477	€ 1.088	€ -1.389	€ 1.507
			negatief	

- De volgende belangrijke wijzigingen zijn verwerkt bij de jaarrekening 2018: Het grootste verschil is de winstneming. Voor de volgende projecten is er tussentijds winstgenomen zoals het BBV voorschrijft; Couwenhoek Wonen (€ 659), Fascinatio (€ 78), Rubenssingel (€ 167), Tennispark (€ 603)
- De voorzieningen voor de verliesgevende grondexploitaties zijn aangepast. Dit betreft de projecten Stadshart, De Mient, Amandelhof, Capelseweg/Bermweg.
- Ook in de komende jaren hebben we de winstnemingen in de begroting verwerkt. Dit hebben we in de Voorjaarsnota 2019 en de Begroting 2020 doorgevoerd.

E. Geraamde winstneming

Wij passen de ‘Percentage Of Completion’ (POC) methode toe om tussentijds winst te bepalen op grondexploitaties. Dit ligt in lijn met de nieuwe BBV regelgeving voor grondexploitaties per 1 juli 2019. Volgens deze methode wordt de winst naar rato van gerealiseerde kosten (en opbrengsten) tussentijds genomen. Als 90% is gerealiseerd en er bestaan geen onzekerheden, dan moet volgens het realisatieprincipe 90% van de winst worden genomen. In 2018 is er 1,5 miljoen winstgenomen bij de projecten Fascinatio, Tennispark en Couwenhoek Wonen.
De winstnemingen in de komende jaren hebben we via de Voorjaarsnota 2019 en de actualisatie van de Begroting 2020 doorgevoerd.

F. Beleidsuitgangspunt reserve in relatie tot risico’s van grondzaken

De uitvoering van het grondbeleid brengt financiële risico's met zich mee. Herstructurering en inbreiden vindt plaats in bestaand stedelijk gebied. Dit kan zich vertalen in maatschappelijke druk waardoor de totstandkoming van projecten wordt bemoeilijkt, hetgeen ook gevolgen heeft voor de financiën. Met het risicomanagement voor de grondexploitaties wordt ingezet op het goed in beeld houden van de risico’s en van de maatregelen die genomen kunnen worden om aan die risico’s het hoofd te bieden. Bij de voorjaarsnota 2019 heeft de Raad besloten om de Reserve Herstructurering Actief grondbeleid op te heffen. Dit zorgt ervoor dat we eventuele nadelen niet meer kunnen opvangen in de reserve HAG. Deze moeten rechtstreeks uit de algemene middelen. In de algemene reserve minimum niveau 10 miljoen is € 1 miljoen als vaste minimumbuffer voor risico’s van de grondexploitaties begrepen

Simulatie Reserve Herstructurering Actief Grondbeleid 2018 – 2024
De Reserve HAG is bij de voorjaarsnota 2019 opgeheven.

Voorziening Verlieslatende projecten
Voor de Grondexploitaties Stadshart, De Mient, Amandelhof, Meeuwensingel en Capelseweg/Bermweg geldt dat er in de toekomst een verlies verwacht wordt. Voor deze verliezen zijn conform de BBV-regelgeving een voorziening gevormd om dit verlies te kunnen opvangen. Op dit moment is de totale voorziening:

Verliesvoorziening bij Jaarrekening 2018	op eindwaarde
Totaal	**-6.698.865**

Als een verliesgevend project is afgesloten, dient ook dat deel van de voorziening naar beneden bijgesteld te worden. Dit betekent een verlaging van de voorziening en een verlaging van de voorraden (Bouwgronden in exploitatie). In de begroting 2020 hebben we de voorziening als zodanig in de jaren aangepast. Eind 2024 loopt de voorziening naar 0, omdat dan alle nu bekende verliesgevende projecten afgerond zijn.

Eindwaarde versus contante waarde
De notitie grondexploitatie van de commissie BBV stelt (stellige uitspraak) dat wanneer bij de berekening van de voorziening voor de verliesgevende grondexploitaties een andere waarderingsgrondslag wordt gehanteerd dan de contante waarde, dat dan het effect hiervan op de te verwachten resultaten voor zowel de negatieve als de positieve grondexploitaties worden toegelicht. Wij baseren de voorziening op basis van de eindwaarde. Het verschil van alle grondexploitaties tussen de eindwaarde en de contante waarde bedraagt € 69.580.

G. Lokale heffingen

Inleiding
De paragraaf lokale heffingen bevat een overzicht van de taakvelden waarvan lasten in de heffing zijn meegenomen. Voor de legesheffing geldt dat per hoofdstuk van de tarieventabel. Ook hebben wij de mate van kostendekkendheid en eventuele kruissubsidies toegelicht op hoofdlijnen.

Met het opstellen van deze paragraaf en de begroting hebben wij een primaire prognose van de waardestijging en/of -daling van het onroerend goed binnen de gemeentegrenzen opgesteld. De effecten hiervan zijn in de ramingen meegenomen en overeenkomstig weergegeven in de paragraaf en de begroting.
Gelet op het tijdstip van opstellen is nog geen absolute zekerheid af te geven over genoemde tarieven. Echter het ligt in de lijn der verwachting dat de tarieven 2020 die de raad in december 2019 vaststelt niet substantieel afwijken van de nu in dit document genoemde tarieven.

Het doel van deze paragraaf is om een actueel overzicht van de stand van zaken rondom de gemeentelijke belastingen en heffingen te geven.
Onderwerpen die hierbij aan bod komen zijn:
- De samenstelling van het pakket aan gemeentelijke belastingen en heffingen
- De kostendekkendheid van de heffingen
- De druk van de lokale belastingen en heffingen

De gemeentelijke inkomsten bestaan voor een deel uit eigen belastinginkomsten. De onroerendezaakbelastingen (OZB) hoort naast de hondenbelasting en de logiesbelasting tot de zogenoemde algemene dekkingsmiddelen.
Andere belangrijke heffingen waarmee onze gemeente kosten verhaalt zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Beide heffingen worden gerekend tot de specifieke dekkingsmiddelen. Daarnaast heffen wij leges op verstrekte diensten (documenten) en berekenen wij tarieven voor het gebruik van gemeentelijke bezittingen in de vorm van Marktgeld.

In het eerste kwartaal van 2017 hebben de ondernemers op Capelle West met een ruime meerderheid voor een BedrijfsInvesteringszone gestemd. De BIZ kan hierdoor voor de jaren 2017 t/m 2021 worden ingezet. BIZ Capelle West is actief naast de reeds bestaande BIZ Capelle XL. De BIZ is gebaseerd de per 1 januari 2015 in werking getreden Wet op de BedrijvenInvesteringszones. Met deze wet kunnen nieuwe BIZ-initiatieven gerealiseerd worden. De netto-opbrengst wordt in de vorm van een subsidie uitgekeerd.

Berekening overhead
De berekening van de in deze paragraaf genoemde post overhead is als volgt. De verhouding tussen de totale som van de overhead en de totale som van de personeelslasten vermenigvuldigt met de totale begrote personeelslasten voor deze taak. Voor 2019 bedroeg dit 64,21%, in 2020 is dit 69,69%.

Amendement Omtzigt
Met ingang van 1 januari 2019 heeft de gemeente de mogelijkheid om voor sportaccommodaties, dorpshuizen en ander “instellingen van sociaal belang” het woningtarief voor de OZB te rekenen in plaats van het hogere tarief voor niet-woningen.
Omdat de wettekst en de toelichting daarop niet op elkaar aansluiten is onduidelijk wat de reikwijdte van het amendement is. Deze roept zo veel vragen op dat de VNG haar leden adviseert te wachten met toepassing tot dat de gewenste duidelijkheid er is. Het amendement verplicht de gemeente niet om voor instellingen van sociaal belang het woningen tarief toe te passen. Gemeenten mogen dat zelf bepalen.

Wet waardering onroerende zaken (WOZ)
In 2019 is de jaarlijkse herwaardering van alle onroerende zaken uitgevoerd. Alle objecten zijn gewaardeerd naar het waardepeil van 1 januari 2019. Wij informeren de belanghebbenden (eigenaren en gebruikers) over de uitkomst van de waardevaststelling begin 2020 door middel van een voor bezwaar en beroep vatbare waardebeschikking. Deze waarde vaststelling is alleen van toepassing voor de belastingheffingen van het jaar 2020. De prijspeildatum ligt één jaar voor het WOZ-tijdvak.

Totaal begrote opbrengsten belangrijkste belastingen/heffingen (x € 1.000,--)

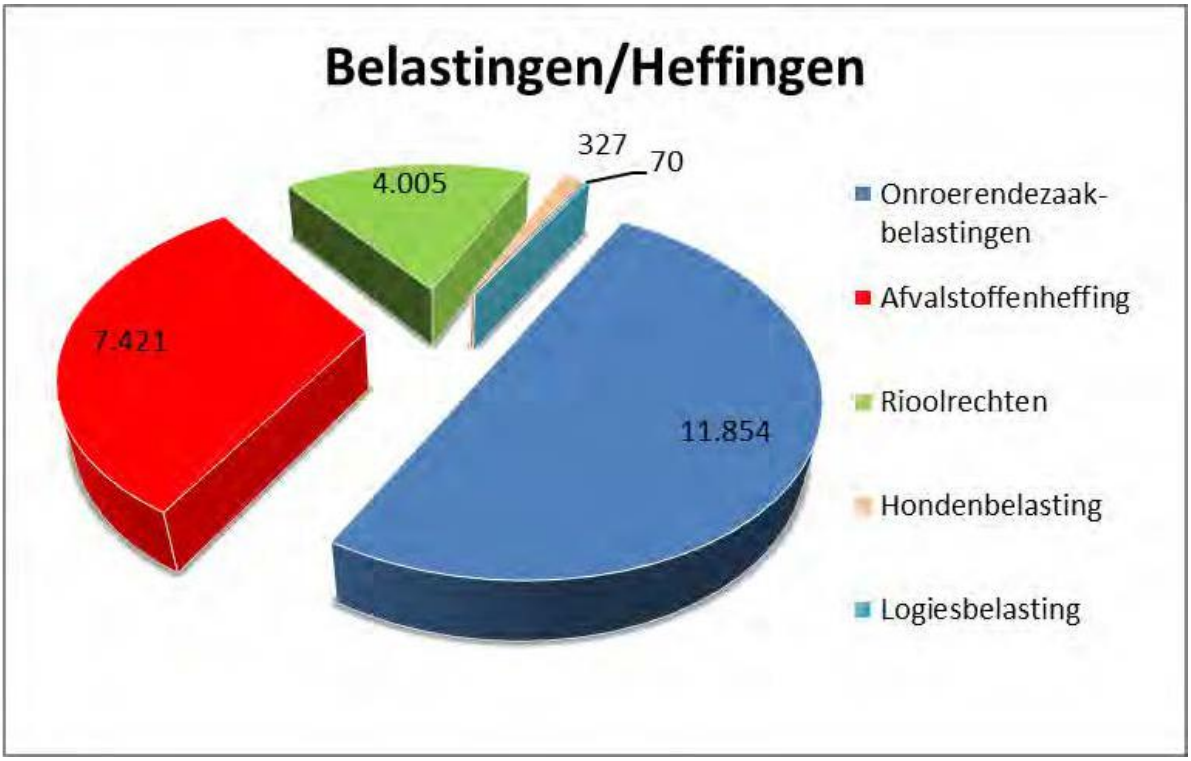

De begrote baten 2020 zijn:

Belasting/heffing	Baten
Onroerendezaak-belastingen	11.854
Afvalstoffenheffing	7.421
Rioolrechten	4.005
Hondenbelasting	327
Logiesbelasting	70
totaal	**23.676**

Verder zijn de begrote lasten 2020 als volgt:

Belasting/heffing	Lasten
Voorziening dubieuze debiteuren	128
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	602
Kwijtschelding rioolrechten	138
Kwijtschelding hondenbelasting	21
totaal	**868**

Belastingdruk 2016 - 2020

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019	Tarief 2020	Stijging '16 -'20	Stijging '19 -'20
OZB eigenaren woningen (*)	0,1264	0,1207	0,1157	0,1104	0,1023	-19,1%	-7,3%
Gemiddelde WOZ-waarde (**)	172.000	176.000	185.000	197.000	216.000	25,6%	9,6%
Gemiddeld aanslagbedrag (***)	217,41	212,43	214,05	217,49	220,97	1,6%	1,6%
prijspeildatum	1-1-2015	1-1-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019		
Afvalstoffenheffing 1 persoonshuishouden	206,90	206,90	208,76	212,10	216,34	4,6%	2,0%
Afvalstoffenheffing 2 persoonshuishouden	242,00	242,00	244,18	248,09	253,05	4,6%	2,0%
Afvalstoffenheffing 3< persoonshuishouden	271,00	271,00	273,44	277,81	283,37	4,6%	2,0%
Rioolrecht gebruikers	56,00	56,00	53,00	54,00	55,00	-1,8%	1,9%
Rioolrecht eigenaren	71,00	71,00	66,00	67,00	68,00	-4.2%	1,5%
Hondenbelasting één hond	75,50	75,50	76,18	77,40	78,95	4,6%	2,0%

*) Proportioneel tarief, het tarief is gecorrigeerd met het (te verwachten) percentage van de waardeontwikkeling.
**) Afgerond gemiddelde WOZ-waarde (ongewogen gemiddelde)
***) Gemiddeld aanslagbedrag op basis van gemiddelde WOZ-waarde

Woonlasten – 2019
Bovenstaande overzichten geven een inzicht in de situatie binnen de gemeente Capelle. Om dit in een breder perspectief te plaatsen is hieronder een overzicht opgenomen met daarin de gegevens van de gemeenten die in de directe omgeving van de gemeente Capelle aan den IJssel gelegen zijn.
De gegevens die hiervoor gebruikt zijn, zijn afkomstig uit de "Atlas van de lokale lasten 2019" van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), Faculteit Economie en Bedrijfskunde van de Rijksuniversiteit Groningen.
Hoe lager het in de tabel gebruikte rangnummer, des te lager de woonlasten in die gemeenten zijn.

	Eigenaar – bewoner			Huurder		
Gemeente	Woonlasten meerpersoons huishouden	Rangnummer meerpersoons huishoudens	Rangnummer meerpersoons huishoudens per provincie	Woonlasten meerpersoons huishouden	Rangnummer meerpersoons huishoudens	Rangnummer meerpersoons huishoudens per provincie
Capelle aan den IJssel	622	23	5	332	152	15
Krimpen aan den IJssel	837	305	44	396	213	28
Nissewaard	703	94	14	335	155	16
Ridderkerk	685	76	12	341	163	18
Rotterdam	742	158	19	349	168	21
Schiedam	790	245	34	342	165	20
Vlaardingen	757	189	24	330	148	14
Zuidplas	795	254	35	245	64	3
gemiddeld						
gemiddeld Zuid-Holland	751			nb		

(*) In de door Coelo gehanteerde overzichten zijn een aantal gemeenten apart opgenomen die inmiddels zijn samengevoegd tot één gemeente.

Taakveld 0.61 en 0.62 Onroerendezaakbelastingen (woningen, niet-woningen)
De onroerendezaakbelastingen (OZB) zijn de omvangrijkste gemeentelijke belastingen. De opbrengst behoort tot de algemene dekkingsmiddelen en mag vrij worden besteed. De gemeente is autonoom bij het bepalen van de OZB-tarieven. Er worden door het Rijk geen maximale tarieven bepaald.
Met ingang van 2020 is de macronorm (een jaarlijkse monitoring voor de ontwikkeling van de lokale lasten) niet langer in gebruik. Hiervoor in de plaats is een benchmark ingevoerd die niet alleen de OZB maar ook de riool- en de afvalstoffenheffing vergelijkt.
De benchmark geeft een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten en de gemeentelijke

tariefontwikkeling per provincie, net als de landelijke en provinciale gemiddelden. Deze (grafische) vergelijking maakt de onderlinge verschillen tussen gemeenten nog inzichtelijker. Het overzicht vergelijkt binnen de provincie de tariefswijzigingen per gemeente en het cumulatief bedrag van de drie heffingen per gemeente.

Als gevolg van de jaarlijkse waarde herziening wordt voor 2020 een nieuwe WOZ-waarde bekend gemaakt. In deze waarde zijn de gevolgen van de ontwikkelingen op de vastgoedmarkt zichtbaar. Er mag geen misverstand over bestaan dat uitsluitend rekening gehouden wordt met de marktontwikkelingen rond de prijspeildatum 1 januari 2019.

Sinds 2015 is er weer sprake van een stijging van de woningmarkt. Er is een heel duidelijke toename van het aantal verkopen en ook een stijging van de transactieprijzen waarneembaar. Afgelopen jaar was de stijging al behoorlijk van 6,5%. Deze trend heeft zich in het afgelopen jaar nadrukkelijk doorgezet hetgeen resulteert in beduidend hogere huizenprijzen. De huidige inschatting is dat deze over de gehele bandbreedte met 10,0% zijn gestegen.
Bij het bedrijfsvastgoed lijkt er sprake te zijn van een stabiliserende situatie. Ondanks dat Capelle sterk afwijkt (ruim 30%) van het landelijk leegstandspercentage van 15% is de daling van de kantorenmarkt tot stilstand gekomen. Het totale waardeareaal van de niet-woningen laat nog wel een kleine daling zien maar deze is voornamelijk afkomstig van de incourante objecten.
In algemene zin compenseren wij de marktontwikkeling van woningen en niet-woningen volledig in de tarieven van de gemeente Capelle aan den IJssel.

Tarieven OZB 2020
De tarieven voor de OZB voor het Belastingjaar 2020 zijn gebaseerd op de geprognosticeerde uitkomsten van de waarde herziening met als prijspeildatum 1 januari 2019. Hierbij is uitgegaan van de tarieven 2019. Daarnaast zijn tegelijkertijd de areaalaanpassingen verwerkt in de berekening. Dit betreft zowel uitbreidingen (nieuw-/verbouw) als sloopobjecten.

De tarieven worden gecompenseerd met de uitkomst van de herwaardering. De definitieve WOZ-waarden 2020 zijn eind 2019 beschikbaar. Daarnaast zijn deze gecorrigeerd voor de toegepaste inflatiecorrectie. Voor 2020 voorzien wij voorlopig de volgende tarieven:

Woningen		**Niet-Woningen**	
Proportioneel	**2020**	Proportioneel	**2020**
Eigenaren	0,1023%	Eigenaren	0,2874%
Gebruikers	n.v.t.	Gebruikers	0,2392%

Gegevens 2019 (x 1.000)

totale WOZ-waarde woningen 2019	6.246.859
totale WOZ-waarde niet-woningen 2019	1.016.167

Gegevens 2020 (x 1.000)

totale WOZ-waarde woningen 2020	6.871.544
totale WOZ-waarde niet-woningen 2020	1.010.069

waarde-index woningen: $\frac{6.871.544}{6.246.859} = 10,00$

waarde-index niet-woningen: $\frac{1.010.069}{1.016.167} = -0,60$

proportioneel	**voor waarde-herziening A**		**na waarde-herziening B**		**na indexering C**	
woningen eigenaar	0,1104	%	0,1003	%	0,1023	%
niet-woningen eigenaar	0,2800	%	0,2817	%	0,2874	%
niet-woningen gebruiker	0,2331	%	0,2345	%	0,2392	%

Het tarief 2019 (prijspeil 01-01-2018) in kolom **A** dient als uitgangspunt voor de omrekening van het tarief na de waarde herziening. Op basis van de uitkomst van de waarde herziening is het tarief uit kolom A omgerekend naar het tarief in kolom **B** (prijspeil 01-01-2019). Uitgaande van het omgerekende tarief is er sprake van een ongewijzigde belastingopbrengst. Omdat er voor 2020 een inflatiecorrectie van 2,0% is toegepast is het tarief in kolom C het tarief zoals dat voor 2020 toegepast wordt.

De vastgestelde waarde van de voor de OZB relevante onroerende zaken, per 1 januari 2020 ***naar het prijspeil van 1 januari 2019***, is als volgt becijferd:

Prijspeil 1 januari 2019 (x 1.000)			
totale waarde per 1 januari 2019 woningen		6.871.544	
bij: nieuwbouw 2019	- 316 woningen	49.684	
af: amovatie	- 64 woningen	6.400	
totale waarde per 1 januari 2020 woningen			**6.914.828**
totale waarde per 1 januari 2019 niet woningen		1.010.069	
bij: nieuwbouw 2019	- bedrijven e.a.	0	
af: amovatie	- div. niet-woningen bedrijven	9.257	
totale waarde per 1 januari 2020 niet woningen			**1.000.812**
totale geschatte waarde per 1 januari 2020			**7.915.640**

Toelichting tarieven onroerendezaakbelastingen 2020

De totale heffingsgrondslag per 1 januari 2020 voor de belasting wegens eigendom, bezit of beperkt recht bedraagt: (x 1.000)

Eigenaren

Woningen	6.914.828	waarde x 0,1023%	=	7.077	afgerond
niet-woningen	1.000.812	waarde x 0,2874%	=	2.876	afgerond
af: dubieuze debiteuren				38	
Belast				9.915	

De totale heffingsgrondslag per 1 januari 2020 voor de belasting wegens het feitelijk gebruik voor roerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen:

Gebruikers

niet-woningen	1.000.812	waarde x 0,2392%	=	2.394	afgerond
af: leegstand	200.162	waarde x 0,2392%	=	478	afgerond
af: dubieuze debiteuren			=	14	
Belast				1.901	

De totale geraamde opbrengst 2020 bedraagt: (x 1.000)

Eigenaren			
Woningen	7.077		
Niet-woningen	2.876		
		9.953	
Gebruikers			
niet-woningen	1.915		
		1.915	
Netto opbrengst		**11.854**	

Taakveld 0.64 Hondenbelasting
De hondenbelasting is een algemene belasting waarvan de opbrengst ten goede komt aan de algemene middelen. De opbrengst is niet specifiek bedoeld voor het dekken van kosten die gerelateerd zijn aan het uitvoeren van beleid ter bestrijding van overlast door honden.

Om de registratie van honden op peil te houden worden er jaarlijks huis-aan-huis-controles gehouden. Uit deze controles blijkt nog steeds dat burgers, al dan niet bewust, het bezit van een hond niet aangeven en daardoor de hondenbelasting ontlopen. Van de jaarlijks 10.000 gecontroleerde adressen blijkt dat wij gemiddeld 110 niet geregistreerde honden opsporen. Bij een controle van alle adressen (31.000) komt het gemiddeld aantal uit op 341. Afgezet tegen het aantal geregistreerde honden van +/- 3.380 + 341 = 3.721 betekent dit dat ruim 8% van de hondenbezitters geen aangifte doet.
Door het toepassen van de inflatiecorrectie is er sprake van een lichte toename van de baten.

Hondenbelasting (x € 1.000)		
Baten heffing		306
Kwijtschelding		-21

Toelichting opbrengsten taakveld
De opbrengst hondenbelasting behoort tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente.

Toelichting baten heffing
Het aantal geregistreerde honden neemt gedurende een langere periode geleidelijk af. Hiertoe voeren wij jaarlijks een huis-aan-huis controles uit. Hierdoor blijft het uiteindelijk aantal geregistreerde honden redelijk stabiel. Geraamde opbrengst 306.

Toelichting lasten taakveld
Binnen de unit Belastingen voert door de taakgroep Heffingen de hondenbelasting uit. Deze taakgroep houdt de geautomatiseerde registratie van het hondenbezit up-to-date en past de opgelegde aanslagen aan naar aanleiding van wijzigingen in het bezit. Daarnaast voeren wij jaarlijks een controle op het hondenbezit uit. Met betrekking tot de inning zijn er geen te kwantificeren kosten omdat de hondenbelasting meelift met de heffing en inning van de aanslagen gemeentelijke belastingen.
De afdeling Stadsbeheer maakt in het kader van het beleid tot bestrijding van hondenpoep diverse kosten zoals de aanleg en onderhoud van uitlaatplaatsen.

Taakveld 3.1 BIZ-bijdrage
De ondernemers op CapelleXL hebben sinds 2012 een Bedrijfsinvesteringszone (BIZ). Dit is een wettelijk instrument waarmee de ondernemers gezamenlijk investeren in de kwaliteit en uitstraling van hun bedrijfsomgeving. Van deze eerste BIZ zijn vooral de fysieke resultaten, zoals de upgrading van het groen en de verbeterde parkeervoorzieningen, zichtbaar. In het eerste kwartaal van 2016 hebben de ondernemers op CapelleXL voor een vervolg van de BIZ gestemd. De BIZ wordt hierdoor voortgezet voor de jaren 2016 t/m 2020. Dit gebeurt op basis van de per 1 januari 2015 in werking getreden (nieuwe) Wet op de Bedrijfsinvesteringzones. Deze wet niedt de mogelijkheid nieuwe BIZ-initiatieven te realiseren worden. Speerpunten voor de jaren 2016 t/m 2020 zijn onder meer beveiliging, gebiedsontwikkeling, gebiedspromotie en bereikbaarheid.

De heffingsplichtigen zijn alle gebruikers van een pand gekarakteriseerd als niet-woning, vallend binnen het BIZ gebied. Voor de bepaling van de bijdrage van de ondernemers heeft het bestuur gekozen voor een bijdrage gerelateerd aan de WOZ waarde. De netto-opbrengst wordt in de vorm van een subsidie uitgekeerd.
In het eerste kwartaal van 2017 hebben de ondernemers op Capelle West met een ruime meerderheid eveneens voor een Bedrijfsinvestering zone gestemd. Deze BIZ wordt hierdoor voor de jaren 2017 t/m 2021 ingezet.

Perceptiekosten
Dit budget is benodigd voor het aanpassen van grondslagen, afhandelen van bezwaarschriften, doorvoeren van wijzigingen in de objectafbakening, het verzenden van de aanslagbiljetten en aanmaningen, inning van de openstaande posten en het uitvoeren van dwanginvordering maatregelen.

Risicobijdrage
Risicobijdrage betreft 1% van de omzet. Dit percentage is gereserveerd voor oninbare posten.

Geraamde opbrengst
Voor de BIZ Capelle XL zijn ruim 370 objecten in de heffing betrokken en voor de BIZ Capelle West zijn dit een kleine 130 objecten. In totaal brengen wij ruim 500 aanslagbiljetten in rekening. Geraamde opbrengst 288.

Taakveld 3.3 Marktgeld
Hieronder beschrijven wij de kostenopzet voor de weekmarkt in Capelle-Centrum. In het verleden was er ook een kleinere markt in Capelle Schollevaar, aan het Pier Panderplein. Vanwege afnemende interesse van winkeliers is deze per 1 mei 2018 omgevormd naar een groep standplaatshouders en verplaatst naar het nabij gelegen plein aan de Aïda. We gaan actief aan de slag op standhouders voor het Pier Pander Plein te werven. Voor de markt in Capelle Centrum geldt dat de lasten en baten voor 72% in evenwicht zijn.

In de onderstaande tabel geven wij een overzicht van de kostendekkendheid.

Marktgeld begroting	Capelle-Centrum
1. Personeelslasten	19
2. Overhead	13
3. Materiële lasten	39
4. Afschrijvingslasten	19
Totaal lasten	91
Totaal baten	65
Kostendekkendheid	72%

Toelichting Baten heffing
Voor de weekmarkt geldt dat er, door het per kwartaal berekenen van de tarieven voor standplaatshouders die in het bezit zijn van een jaarplaats, een bezettingsgraad ontstaat van 100% (bij afwezigheid wordt de vrijgekomen plaats op dat moment aan een ander beschikbaar gesteld). Hierdoor kennen wij een reductie toe op deze tarieven van 10% van het dagtarief.

Berekening tarieven
Voor 2020 worden de tarieven trendmatig aangepast met de inflatiecorrectie van 2%. Voor winkeliers die een plek voor een kwartaal reserveren, geldt een gereduceerd tarief van 10%. In de onderstaande tabel staan de nieuwe tarieven.

	2019	2020
Dagtarief per m2	€ 0,57	€ 0,57 * 1,02 = € 0,58
Kwartaaltarief per m2	€ 0,57 x 52 weken : 4 kwartalen * 0,9 reductie = € 6,67	€ 0,58 x 52 weken : 4 kwartalen * 0,9 reductie = € 6,79

In het verleden zijn de markttarieven berekend op basis van de beschikbare vierkante meters op de markt en de aanname van een dekking van 100%. Omdat de markt naar een tijdelijke locatie onder de metrobaan is verplaatst, kan er niet meer gerekend worden met deze gegevens. Daarom wordt nu de indexatie op het tarief van vorig jaar toegepast.

Taakveld 3.4 Logiesbelasting
Deze belasting heffen wij bij het overnachten van niet-ingezetenen van de gemeente in hotels, pensions en B&B's. De opbrengst van de logiesbelasting is niet bedoeld om de kosten van toeristische voorzieningen te dekken, maar komt ten gunste van de algemene middelen van de gemeente. Deze belasting is in ruime mate gebaseerd op de profijtgedachte.
De afgelopen jaren zijn de opbrengsten gestegen door een toename van het aantal overnachtingen. Wij gaan er vanuit dat het aantal overnachtingen op dezelfde hoogte blijft als nu. Geraamde opbrengst 70 .
Het jaarlijks indexeren van het tarief logiesbelasting is gelet op de hoogte van het tarief weinig effectief, daarom wordt het tarief elke drie jaar met € 0,05 verhoogd. De laatste verhoging heeft in 2018 plaats gevonden zodat in 2021 de tarieven weer worden aangepast. Voorgesteld wordt om het tarief per overnachting voor 2020 op € 1,20 per persoon per overnachting vast te stellen.

***Logiesbelasting (*x € 1.000)**

Baten heffing		70
Andere inkomsten		n.v.t.
Totale baten		70

Toelichting opbrengsten taakveld
De opbrengst logiesbelasting behoort tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente.

Toelichting Lasten taakveld
Binnen de unit Belastingen voert de taakgroep Heffen de logiesbelasting uit. Ieder kwartaal nodigen wij diverse belastingplichtigen uit om aangifte te doen. Wijzigingen naar aanleiding van de aangiftes houden wij bij in de geautomatiseerde registratie en passen wij de op te leggen aanslagen aan. Door de geringe hoeveelheid belastingplichtigen en daarmee samenhangende acties voor de heffing en inning is er slechts een zeer beperkte inzet van de unit benodigd.

Taakveld 6.3 Kwijtschelding
Wij handhaven het bestaande kwijtscheldingsbeleid. Dit betekent dat als men niet in staat is om de aanslag gemeentelijke belastingen te betalen, bij de gemeente een verzoek om kwijtschelding kan worden ingediend. Kwijtschelding kan alleen aangevraagd worden voor afvalstoffenheffing, rioolheffing gebruikers en de hondenbelasting (alleen eerste hond).
Bij de beoordeling van een kwijtscheldingsverzoek toetsen wij, met behulp van een geautomatiseerde inkomenstoets, het inkomen bij het Inlichtingenbureau (opgericht door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de VNG) voordat er kwijtschelding wordt verleend. Het Inlichtingenbureau (IB) toetst de gegevens die nodig zijn voor eventuele kwijtschelding aan de voorwaarden om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Het gaat hierbij om gegevens van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SoZaWe), de Belastingdienst en de Dienst Wegverkeer (RDW).

De criteria die gehanteerd worden, zijn vastgelegd in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en de beleidsregels met betrekking tot invordering van gemeentelijke belastingen 2020 (Leidraad invordering) en de Verordening kwijtscheldingsregeling gemeentelijke belastingen 2020.

De zogenaamde automatische/ambtshalve kwijtschelding blijft onverkort van toepassing. Hierbij gaat het om cliënten die in voorgaande jaren kwijtschelding hebben gekregen. Doordat inkomens van jaar tot jaar sterk kunnen verschillen passen wij een jaarlijkse inkomenstoets toe. Ook voor ondernemers blijft het mogelijk om kwijtschelding aan te vragen voor aanslagen gemeentelijke belastingen in de privésfeer.

***Taakveld Kwijtschelding (*x € 1.000)**

Lasten taakveld	31	
Overhead	22	
Totale lasten	**53**	
Lasten heffing		761
Andere inkomsten		n.v.t
Totale lasten		761

Toelichting
De kwijtschelding wordt binnen de unit Belastingen uitgevoerd. Hier handelen wij de meerjarige kwijtschelding als ook de incidentele aanvragen voor kwijtschelding af.
Voor het belastingjaar 2020 verwachten we voor zowel de Afvalstoffenheffing alsook de Rioolheffing een 1.850 -tal belastingplichtigen kwijtschelding te verlenen. Dit betreft de groep meerjarige kwijtschelders. Daarnaast verwachten we 1.600 incidentele aanvragen.

(x € 1.000)	Meerjarig	Incidenteel	Totaal
Afvalstoffenheffing	449	153	602
Rioolheffing	103	35	138
Hondenbelasting	16	5	21
Totaal	568	193	761

Taakveld 7.2 Riolering
Rioolheffingen kunnen zowel van de eigenaar (aansluitrecht) als van de gebruiker (afvoerrecht) van woningen en bedrijfspanden worden geheven. Wanneer er sprake is van grootverbruikers (meer dan 250 m³) wordt het tarief gekoppeld aan het waterverbruik. Voor wat betreft de rioolheffing eigenaar wordt er slechts één tarief voor het vastrecht toegepast. Woningen en bedrijven betalen tot 250 m³ waterverbruik een vast tarief, daarboven geldt een tarief dat afhankelijk is van het waterverbruik. Ook bij het bepalen van de tarieven van deze heffing is uitgegaan van het solidariteitsprincipe, waarbij rekening gehouden wordt met een bedrag aan te verlenen kwijtschelding bij het gebruikersdeel. Daarnaast wordt binnen de opbrengst eveneens rekening gehouden met oninbare bedragen.

VGRP 2016-2020
Het verbrede Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) beschrijft het beleid ten aanzien van de riolerings- en grondwaterzorg. Het VGRP is gebaseerd op de Wet milieubeheer en is in overleg met andere overheden tot stand gekomen. De looptijd van het VGRP is van 2016-2020. In dit plan is de onderhouds- en exploitatieplanning voor de komende jaren vastgelegd. Uit het rioleringsplan volgt automatisch de hoogte van de nieuwe tarieven voor de rioolheffing. Voor 2020 wordt de indexering van 2,0% toegepast. Het komt in de praktijk soms ook voor dat de kosten voor de eerste aanleg van nieuwe rioleringen in anterieure overeenkomsten verrekend worden met ontwikkelaars. Deze kosten maken dan geen deel uit van de kostendekkendheid.

Kosten van riolering
Het VGRP geeft aan wat op basis van de te verwachten kosten benodigd is aan inkomsten uit de rioolheffing om de lasten te kunnen dekken. Hierbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten die voortvloeien uit de feitelijke investeringen.

***Kostendekkendheid Rioolheffing (*x € 1.000)**

Lasten taakveld	3.406	
Toe te rekenen indirecte lasten (overhead)	861	
Totale lasten	**4.267**	
Baten rioolheffing		4.005
Kwijtscheldingen		-138
Opbrengst rioolheffing		3.868
Overige inkomsten (huurbaten)		24
Totale baten		**3.892**

Kostendekkendheid		**91,2%**

***Lasten taakveld (*x € 1.000)**

Afschrijving	713
Bedrijfs Verzekeringspremies	9
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	30
Energie	161
Onderhoud gemalen: bijdrage gemeente Rotterdam en HHSK	-250

Onderhoud subgemalen	45
Overige goederen en diensten	1.145
Rente	210
Toerekening kosten panden Stadsbeheer van FD	136
Kosten bedrijfsvoering:	
Personeel Stadsbeheer	1148
Personeel unit Belastingen	58
Totaal lasten taakveld	**3.406**

Toelichting Lasten taakveld
Ten opzichte van 2019 zijn de grootste verschillen te verklaren door:
- toename van de afschrijvingslasten,
- toename van de rentelasten,
- toename van de overhead.

Toelichting Baten heffing
Aantal aansluitingen

het geschat aantal aansluitingen per 1 januari 2019			32.800
tot medio 2020 op te leveren			279
in medio 2019 te amoveren woningen			64
nieuwbouw niet-woningen			0
totaal aantal eenheden (***gebruik***)			33.015
af:	Leegstand	1.981	
	automatische kwijtschelding	1.850	
	overige kwijtschelding	650	
			-4.481
Aantal aansluitingen gebruikers			28.534

Het gemiddelde aantal aansluitingen bedraagt (33.015 + 28.534) : 2 = 30.775

Door het toepassen van de inflatiecorrectie van 2,0% wordt het tarief voor zowel de gebruikers als ook de eigenaren met € 1,00 euro verhoogd.

Tarieven 2020

Eigenaren	€	68,--	(2019 € 67,--, afgerond)
Gebruikers	€	55,--	(2019 € 54,--, afgerond)

Voorziening rioolrechten middelen derden

Omschrijving	**Begroting**	**Begroting**	**Begroting**	**Begroting**
	2020	**2021**	**2022**	**2023**
Baten rioolheffing	-4.005	-4.015	-4.342	-4.667
Kwijtscheldingen	138	138	148	160
Overige inkomsten (huurbaten)	-24	-24	-24	-24
Totale netto baten	**-3.892**	**-3.901**	**-4.218**	**-4.532**
Lasten riolering	3.406	3.755	4.032	4.481
Indirecte lasten (overhead)	860	860	860	860
Totale lasten	**4.266**	**4.615**	**4.892**	**5.341**
Mutatie voorziening middelen derden	**374**	**713**	**674**	**810**
Stand voorziening middelen derden per 31 december	**2.337**	**1.624**	**950**	**140**
Kostendekkendheid rioolheffing	**91,2%**			

Toelichting mutatie voorziening rioolrechten middelen derden
Bij de begroting 2020 is het tarief geïndexeerd met 2,0%. Dankzij de eerder ingezette tariefsverhoging van € 10 in 2022 en € 10 in 2023, zie Voorjaarsnota 2019, blijft de voorziening positief in de periode 2020-2023. Gezien de ontwikkeling van de stand van de voorziening, zal bij tussentijdse tegenvallers de stand ontoereikend zijn. In dat geval is de eerder ingezette tariefsverhoging onvoldoende en is een dotatie of een verdere tariefsverhoging noodzakelijk.

Taakveld 7.3 Afvalstoffenheffing
De kosten van afvalinzameling en verwerking worden aan de gezinshuishoudens in rekening gebracht via een afvalstoffenheffing. In onze gemeente wordt bij de heffing uitgegaan van een tariefdifferentiatie, waarbij het tarief afhankelijk is gesteld van het aantal personen in een huishouden. De opbrengst van de afvalstoffenheffing behoort niet tot de algemene middelen, maar moet worden gebruikt om de kosten te dekken van afvalinzameling en verwerking. Uitgangspunt voor de vaststelling van de tarieven is 100% kostendekkendheid. Bij het bepalen van de tarieven is uitgegaan van het solidariteitsprincipe, waarbij rekening gehouden wordt met een bedrag aan te verlenen kwijtschelding. Daarnaast wordt binnen de opbrengst rekening gehouden met oninbare bedragen.

***Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing* (x € 1.000)**

Lasten taakveld	8.142	
Stelpost BTW	0	
Baten nascheiding afval	-927	
Indirecte baten (dividend Irado)	-330	
	6.885	
Toe te rekenen lasten:		
Indirecte lasten (overhead + rentelasten aandelen Irado)	240	
Totale lasten	7.125	
Baten afvalstoffenheffing		7.421
Kwijtscheldingen		-602
Totale baten (opbrengst heffingen)		6.819
Kostendekkendheid		95,7%

Lasten taakveld

Afschrijving	895
Afvalbelasting	572
Afvalinzameling en -verwerking	4.623
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	50
Energie	5
Inkopen algemeen	477
Nascheiding afval	742
Perscontainer	60
Rente	71
Straatreiniging	277
Kosten bedrijfsvoering:	
Personeel Stadsbeheer	273
Personeel unit Belastingen	97
Totaal lasten taakveld	8.142

Toelichting lasten taakveld
Ten opzichte van 2019 zijn de grootste verschillen te verklaren door:
- De toegerekende stelpost BTW is met de VJN 2019 geheel komen te vervallen.
- De baten van de afval nascheiding van 927 betreffen Bijdragen van derden. Deze zijn in bovenstaand overzicht gesaldeerd met de lasten conform BBV. In de programmabegroting van 2019 stonden de baten van de afval nascheiding nog apart opgenomen als baat.

Aandachtspunten
Onderstaande ontwikkelingen hebben naar verwachting een financiële impact vanaf 2020. Op dit moment is het te vroeg om de financiële consequenties hiervan te bepalen. Naar verwachting komt hier in Q4 2019 duidelijkheid over.

- Momenteel loopt er een aanbesteding voor de verwerking van het GTF-afval. De verwachting is dat dit leidt tot een hogere verwerkingsprijs dan de huidige € 30,- per ton GTF-afval.
- Irado zal naar verwachting een prijsindexatie gaan doorvoeren. De hoogte hiervan en welke onderdelen dit raakt is nog onbekend.

Voor de tariefberekening behoeven niet alle kosten te worden toegerekend aan het taakveld. Hierdoor is het mogelijk om tegemoet te komen aan het streven van gelijkmatige tariefontwikkeling.

Op basis van de huidige ramingen en toepassing van de inflatiecorrectie van 2,0% worden voor 2020 de volgende jaartarieven voorzien:

Tarieven 2020

Jaartarief eenpersoonshuishouden	€	216,34	(2019	212,10)
Jaartarief tweepersoonshuishouden	€	253,05	(2019	248,09)
Jaartarief meer dan tweepersoonshuishouden	€	283,37	(2019	277,81)

Tarief ophalen huisvuil 2020

Het aantal aansluitingen is verkregen door het geschatte aantal aansluitingen per 1 januari 2019 te vermeerderen met het aantal tot medio 2020 op te leveren woningen.

het geschatte aantal aansluitingen per 1 januari 2019			30.940
tot medio 2020 op te leveren			279
in 2019 te amoveren			64
gemiddeld aantal huishoudens in 2020			31.155
af: Leegstand		1.200	
automatische kwijtschelding		1.850	
overige kwijtschelding		650	
			3.700
feitelijk aantal huishoudens			27.455

Voorziening afvalstoffenheffing middelen derden

	Begroting 2020	**Begroting 2021**	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**
Baten afvalstoffenheffing	-7.421	-7.421	-7.421	-7.461
Kwijtscheldingen	602	602	602	605
Totale netto baten	**-6.819**	**-6.819**	**-6.819**	**-6.856**
Lasten taakveld	8.142	8.120	8.162	8.229
Stelpost BTW	0	0	0	0
Baten nascheiding afval	-927	-927	-927	-927
Indirecte baten (dividend Irado)	-330	-330	-330	-330
Indirecte lasten (overhead + rentelasten aandelen Irado)	240	263	269	275
Totale lasten	**7.125**	**7.127**	**7.174**	**7.248**
Mutatie voorziening middelen derden	**306**	**308**	**355**	**392**
Stand voorziening middelen derden per 31 december	**1.668**	**1.360**	**1.005**	**613**
Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	**95,7%**			

Toelichting mutatie voorziening afvalstoffenheffing middelen derden

Bij de begroting 2020 is het tarief geïndexeerd met 2,0%. De indexatie van 2% en de ingezette verhoging van de baten in 2023 van € 40.000, zie Voorjaarsnota 2019, is vooralsnog voldoende om de ontwikkeling in de voorzieningen op te vangen. Zoals hierboven aangegeven zijn er wel twee aandachtspunten om rekening mee te houden die deze ontwikkeling negatief kunnen beïnvloeden. In

dat geval kan de eerder ingezette tariefsverhoging in 2023 onvoldoende zijn. In dat geval zal een dotatie of een verdere tariefsverhoging plaats te vinden. Zodra meer bekend is over deze ontwikkelingen wordt u geïnformeerd.

Leges
Leges kunnen worden geheven voor gemeentelijke dienstverlening. Legesheffing mag alleen dienen om kosten te verhalen. Het is niet toegestaan dat er winst wordt gemaakt. Dit betekent dat de totale opbrengst uit de legesverordening in zijn geheel niet meer dan de geraamde lasten mag bedragen (opbrengstlimiet). Een belangrijk deel van de legestarieven is gebaseerd op de inzet van personeel en wordt voornamelijk beïnvloed door de loonontwikkeling.

Binnen de legesverordening worden 3 titels toegepast. Titel 1 heeft betrekking op "Algemene dienstverlening" zoals huwelijken, paspoorten en rijbewijzen, bij Titel 2 gaat het om "Fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning" en bij Titel 3 gaat het om "Diensten vallend onder de Europese dienstenrichtlijn" (overige vergunningen).

Voor een aantal tarieven stelt het Rijk een maximumtarief vast, bijvoorbeeld voor de leges reisdocumenten. Voor de overige legestarieven is de inflatiecorrectie van 2,0% toegepast. De mate van kostendekkendheid van de legestarieven is onderzocht. Hierbij is uitgegaan van de begrotingscijfers van 2020. De conclusie uit het onderzoek is dat onze legesopbrengsten binnen de geldende kaders niet hoger zijn dan de kosten die we maken.

Uitgangspunt
Het aandeel van het bedrag van overhead is berekend door de verhouding tussen de totale som van de overhead en de totale som van de personeelslasten te vermenigvuldigen met de totale begrote personeelslasten per hoofdstuk.

De kostendekkendheid is in de tabel hierna per 'soort' onderverdeeld. Zowel titel 1 als ook titel 2 en titel 3 kennen een onderdekking waarmee de gehele legesverordening niet boven de kostendekkendheid uitkomt.

Titel 1 Algemene dienstverlening
De in Titel 1 opgenomen legesbedragen zijn gebaseerd op de producten zoals deze door de diverse afdeling aan burgers of bedrijven op aanvraag worden geleverd. Uitgaande van de geraamde lasten en baten is per hoofdstuk de kostendekkendheid bepaald. De lasten die toegerekend zijn, betreffen vooral medewerkers van de afdeling publiekszaken. Ook afdrachten aan het Rijk voor bepaalde leges zijn meegenomen. In Titel 1 is sprake van een onderdekking. De kostendekkendheid voor Titel 1 is 43%.

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning
Bij de in Titel 2 opgenomen legesbedragen gaat het om dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving. Voorbeelden zijn aanvragen van vergunningen voor bouw- of verbouwactiviteiten. De lasten die toegerekend zijn, betreffen vooral medewerkers van de afdeling stadsbeheer die zich bezig houden met leges en vergunningen. De kostendekkendheid voor Titel 2 is 97%. In het jaar 2020 worden er naar verwachting veel bouwaanvragen ingediend voor grote projecten, vanwege diverse woningbouwprojecten. Om deze projecten te kunnen verwerken, zijn er ook hogere lasten, zoals extra inhuur. Er vindt op dit moment ook planvorming voor grootschalige transformatie van kantoren naar woningen in het Rivium, maar omdat hier nog geen besluitvorming over is geweest, houden we hier nog geen rekening mee in de bouwleges.

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn
De in Titel 3 opgenomen legesbedragen hebben betrekking op de overige vergunningen zoals horecavergunningen en vergunningen voor markten en evenementen. Bij het bepalen van de kostendekkendheid is op dezelfde wijze te werk gegaan als in de overige Titels.
De kostendekkendheid in Titel 3 kent een forse onderdekking, hoewel het in absolute zin om relatief geringe bedragen gaat. De kostendekkendheid voor Titel 3 is 3%.

Kruissubsidiëring
De opbrengstlimiet ingevolge artikel 229b van de Gemeentewet brengt met zich mee dat de tarieven van de leges zodanig worden vastgesteld dat de geraamde baten niet uitgaan boven de geraamde

lasten ter zake. Verder is van belang dat voor de kostendekkendheid moet worden gekeken naar de totale lasten en totale opbrengsten. Hierbij geldt het beginsel van zogenaamde kruissubsidiëring. Dit houdt in dat de dekking per product verschillend mag zijn als de dekkingsgraad van alle producten binnen de verordening tezamen maar niet boven 100% uitkomt. Kruissubsidiëring tussen de titels onderling is dus ook mogelijk. Dit is af te leiden uit een arrest van de Hoge Raad van 13 februari 2015 (ECLI:NL:HR:2015:282, nr. 14/00655). Hierin werd door de Hoge Raad uitgemaakt dat de toetsing van de geraamde baten en lasten aan de opbrengstlimiet van artikel 229b Gemeentewet nog steeds verordeningbreed moet plaatsvinden, dat wil zeggen op het totaal van de geraamde baten van de rechten die in een verordening zijn geregeld en het totaal van de geraamde lasten die de werkzaamheden meebrengen waarvoor deze rechten worden geheven.

Naast de kruissubsidiëring tussen titels, kan deze zich ook voor doen tussen hoofdstukken onderling. Alleen bij de hoofdstukken van titel II is er sprake van overdekking.

Beoordeling kostendekkendheid legesverordening
Voor het beoordelen van de kostendekkendheid geldt dat op basis van de eventuele kruissubsidiëring het totaal van de opbrengsten en lasten van alle titels tezamen beoordeeld moet worden. Op basis hiervan toont onderstaand overzicht aan dat, uitgaande van de opbrengstramingen uit de begroting 2020, de kostendekkendheid van de totale verordening 62% bedraagt. Dit is af te leiden uit de totale geraamde opbrengst ad V 2.038 en de totale geraamde lasten ad N 3.267. Hiermee voldoet de legesheffing aan de wettelijke voorschriften van een maximale kostendekkendheid.

Leges-verordening	Omschrijving	Personeelskosten	Overhead	Materiële kosten	Automatiseringskosten	BTW	Toezicht en handhaving	Overige lasten	Afdrachten Rijk	Totale lasten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
	Titel I Algemene dienstverlening											
T1 -H2	Reisdocumenten	152	106	7	18	9			116	408	166	41%
T1 -H3	Rijbewijzen	270	188	12	33	16			205	723	295	41%
T1 -H9	Overige Publiekszaken	95	66	4	12	6				182	104	57%
T1 -H10	Gemeentearchief	6	4							10	6	60%
T1 -H11	Naturalisatie	124	86	5	15	7				238	135	57%
T1 -H17	Kinderopvang	2	1				19			22	10	45%
T1 -H18	Kabels en Leidingen	70	48		0					118	20	17%
	TOTAAL	**718**	**500**	**28**	**78**	**38**	**19**	**-**	**320**	**1.701**	**736**	**43%**
T2 -H3	Omgevingsvergunning	255	177	-	50	88	565	200	-	1.334	1.294	97%
	TOTAAL	**255**	**177**	**-**	**50**	**88**	**565**	**200**	**-**	**1.334**	**1.294**	**97%**
	Titel III Europese dienstenrichtlijn											
T3 -div	Horeca/evenementen/overig	57	39	-	56	9	70	-	-	232	8	3%
	TOTAAL	**57**	**39**	**-**	**56**	**9**	**70**	**-**	**-**	**232**	**8**	**3%**
	TOTAAL LEGESVERORDENING	**1.029**	**717**	**28**	**184**	**135**	**655**	**200**	**320**	**3.267**	**2.038**	**62%**

H. Interbestuurlijk Toezicht

Met de invoering van de wet Revitalisering Generiek Toezicht op 1 oktober 2012 is de wijze waarop de provincie en het Rijk toezicht houden op gemeenten veranderd. De gemeenteraad controleert hoe het college een aantal wetten heeft uitgevoerd en vormt daar een oordeel over. De provincie en Rijk nemen meer afstand en richten hun controlerende rol sober in op basis van vertrouwen.

Resultaat 2018
In de raadsvergadering van 15 juli 2019 zijn de Jaarrekening en het Jaarverslag 2018 vastgesteld. Hiermee is verantwoording afgelegd over 2018 richting de provincie.

De provincie hanteert een model met drie kleuren die het oordeel aangeven: groen bij goed, oranje wanneer niet volledig wordt voldaan aan de gestelde norm en rood wanneer onvoldoende wordt voldaan. Voor drie domeinen is een groen label gehanteerd. Dit houdt in dat tijdig en adequaat invulling is gegeven aan de taken waarover wij rapporteren aan de provincie. Voor de domeinen Omgevingsrecht, Archief- en informatiebeheer en Huisvesting Vergunninghouders is oranje gescoord.

Inzet voor 2020 en verder
Op basis van de resultaten 2018 geven wij aan welke specifieke acties wij in 2020 en verder uitvoeren.

Financien	**Actie(s) 2020 en verder**
Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht	De begroting 2020-2023 heeft over alle jaren een positief resultaat en is structureel en reëel in evenwicht. We voldoen daarmee aan de eisen die de Provincie vanuit de rol als toezichthouder aan onze begroting stelt. Het streven is om de gemeente meerjarig financieel gezond te houden. Daarom hebben we ook inzichtelijk gemaakt wat het effect is van de begroting 2020-2023 op onze financiële positie. Nog steeds ziet het ernaar uit dat we de komende jaren moeten lenen om de ambities te kunnen realiseren. Vanuit de meerjarige doorrekening voor de jaren na onze begrotingsperiode (2024-2027) zien we tijdig aankomen of er sprake kan gaan zijn van een niet structureel en reëel sluitende begroting. Uit trend van de ratio's voor de komende jaren blijkt dat de jaren na deze meerjarenbegroting uitdagingen zijn voor een duurzame begroting. In de komende periode zullen we met de raadswerkgroep Structurele Investeringsruimte de mogelijkheden hiervoor onderzoeken. Echter door deze meerjarige doorkijk is het wel mogelijk om hier tijdig en doeltreffend maatregelen op te nemen, maar op dit moment is hier nog geen urgentie toe.
Ruimtelijke ordening	**Actie(s) 2020 en verder**
De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn aangepast aan de Verordening Ruimte 2014	Alle gemeentelijke bestemmingsplannen voldoen aan de Verordening Ruimte 2014.

Omgevingsrecht	Actie(s) 2020 en verder
Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving is tijdig een beleidsplan, een uitvoeringsprogramma en een evaluatie vastgesteld en met de jaarrapportage over de uitvoering bekend gemaakt aan de gemeenteraad. Binnen 2 maanden na vaststelling wordt hierover mededeling gedaan aan de provincie Zuid-Holland	Gerealiseerd eind 2019.
Monumentenzorg	**Actie(s) 2020 en verder**
De gemeente beschikt over een deskundige adviescommissie met betrekking tot de (rijks)monumenten	We blijven gebruik maken van de onafhankelijke Erfgoedcommissie van Stichting Dorp, Stad & Land.
Archief- en informatiebeheer	**Actie(s) 2020 en verder**
Het archief- en informatiebeheer van de gemeente zijn op orde	In het verbeterplan n.a.v. Archiefinspectieverslag 2019 (BBV 1100370, mei 2019) staan concrete acties benoemd die wij in 2019 oppakken of in 2020 uitvoeren om meer grip te krijgen op de informatiehuishouding. In 2020 actualiseren wij o.a. de IT-architectuur conform Gemma en het Handboek Vervanging. Ook stellen wij het informatiebeleidsplan en protocol elektronische hulpmiddelen in 2020 op.
Huisvesting vergunninghouders	**Actie(s) 2020 en verder**
De gemeente heeft volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand	Wij krijgen vanuit de rijksoverheid een taakstelling voor de huisvesting van vergunninghouders voor het komende halfjaar. Wat het aantal te huisvesten vergunninghouders voor de 1e helft van 2020 zal zijn, is in het 4e kwartaal 2019 bekend. Wij stellen alles in het werk om tijdig aan onze taakstelling te voldoen en gaan ervan uit dat we het halen. Dit is afhankelijk van het aantal gekoppelde personen en de beschikbare woningen.

5 Financiële begroting

5.1 Algemeen

De raad stelt de programmabegroting vast op het niveau van de programma's. De raad stelt de budgetten voor 2020 voor de programma's vast op de bedragen, zoals genoemd in de tabellen in de programma's. De raad autoriseert daarmee het college om uitvoering te geven aan de programmabegroting en de aangegeven budgetten te besteden.

5.2 Overzicht van baten en lasten

Onderstaand overzicht bevat een recapitulatie van de in het programma's opgenomen (meerjaren)ramingen. Ook zijn hierin de rekeningcijfers over 2018 en de begrote bedragen voor 2019 opgenomen. De autorisatie van de raad heeft betrekking op het jaar 2020.

In de overzichten maken we onderscheid in:

1. De Begroting 2020 vóór de wijziging van nieuw beleid;
2. De wijziging van nieuw beleid in deze programmabegroting, zoals we hebben opgenomen in Hoofdstuk Wijzigingsvoorstellen Begroting 2020;
3. De begroting 2020 ná de wijziging van nieuw beleid.

Aan het eind van paragraaf 5.2 volgt een overzicht met de taakvelden per programma.

De cijfers van Programma 0 zijn exclusief taakveld 0.11 ''Resultaat van de rekening baten en lasten''. Die staat onder aan de streep.

B1. Overzicht van baten en lasten vóór wijziging van nieuw beleid (na actualisatie 2019)

Lasten	Vóór wijziging					
Programma	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
0. Bestuur en ondersteuning	N 30.816	N 31.497	N 31.608	N 28.602	N 28.616	N 28.534
1. Integrale veiligheid en openbare orde	N 7.146	N 7.624	N 7.809	N 8.015	N 8.024	N 8.027
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	N 6.984	N 8.434	N 8.001	N 7.650	N 8.133	N 8.999
3. Economie	N 1.577	N 1.860	N 1.252	N 1.265	N 1.267	N 1.268
4. Onderwijs	N 6.278	N 9.242	N 8.585	N 8.353	N 8.722	N 9.015
5. Sport, cultuur en recreatie						
- Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)	N 10.423	N 10.778	N 11.896	N 13.026	N 13.035	N 13.054
- Openbaar Groen en (openlucht) recreatie	N 6.595	N 6.557	N 6.232	N 6.323	N 7.013	N 7.092
6. Sociaal domein						
- Sociale infrastructuur	N 11.654	N 11.723	N 11.498	N 11.289	N 11.159	N 11.162
- Werk en Inkomen (Participatiewet)	N 53.815	N 53.837	N 53.577	N 54.024	N 54.803	N 54.620
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	N 12.372	N 13.965	N 14.111	N 14.117	N 14.154	N 14.186
- Jeugdhulp	N 21.997	N 22.287	N 19.576	N 17.704	N 17.600	N 19.171
7. Volksgezondheid en milieu	N 16.404	N 16.155	N 16.460	N 16.910	N 17.154	N 17.670
8. Stadsontwikkeling	N 18.546	N 17.041	N 15.953	N 30.682	N 17.123	N 7.242
Totaal Lasten	**N 204.607**	**N 211.000**	**N 206.558**	**N 217.960**	**N 206.803**	**N 200.040**

Baten	Vóór wijziging					
Programma	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
0. Bestuur en ondersteuning	V 127.783	V 130.904	V 133.853	V 134.159	V 134.774	V 136.139
1. Integrale veiligheid en openbare orde	V 645	V 629	V 665	V 665	V 665	V 665
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	V 604	V 814	V 449	V 395	V 450	V 416
3. Economie	V 1.444	V 1.139	V 1.092	V 1.092	V 1.092	V 1.092
4. Onderwijs	V 1.882	V 3.275	V 3.283	V 3.185	V 3.185	V 3.185
5. Sport, cultuur en recreatie						
- Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)	V 3.034	V 3.037	V 3.554	V 3.979	V 3.979	V 3.979
- Openbaar Groen en (openlucht) recreatie	V 1.022	V 893	V 893	V 893	V 893	V 893
6. Sociaal domein						
- Sociale infrastructuur	V 1.754	V 1.121	V 1.077	V 1.028	V 1.028	V 1.028
- Werk en Inkomen (Participatiewet)	V 31.986	V 33.127	V 33.217	V 32.911	V 33.023	V 33.023
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	V 832	V 468	V 463	V 463	V 463	V 463
- Jeugdhulp	V 64	V 62	V 62	V 62	V 62	V 62
7. Volksgezondheid en milieu	V 14.337	V 12.892	V 13.756	V 14.184	V 14.500	V 15.038
8. Stadsontwikkeling	V 16.218	V 14.340	V 11.979	V 27.212	V 14.648	V 3.644
Totaal Baten	**V 201.605**	**V 202.701**	**V 204.343**	**V 220.228**	**V 208.762**	**V 199.627**

Saldi	Vóór wijziging					
Programma	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
0. Bestuur en ondersteuning	V 96.967	V 99.407	V 102.245	V 105.557	V 106.158	V 107.605
1. Integrale veiligheid en openbare orde	N 6.501	N 6.995	N 7.144	N 7.350	N 7.359	N 7.362
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	N 6.380	N 7.620	N 7.552	N 7.255	N 7.683	N 8.583
3. Economie	N 133	N 721	N 160	N 173	N 175	N 176
4. Onderwijs	N 4.396	N 5.967	N 5.302	N 5.168	N 5.537	N 5.830
5. Sport, cultuur en recreatie						
- Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)	N 7.389	N 7.741	N 8.342	N 9.047	N 9.056	N 9.075
- Openbaar Groen en (openlucht) recreatie	N 5.573	N 5.664	N 5.339	N 5.430	N 6.120	N 6.199
6. Sociaal domein						
- Sociale infrastructuur	N 9.900	N 10.602	N 10.421	N 10.261	N 10.131	N 10.134
- Werk en Inkomen (Participatiewet)	N 21.829	N 20.710	N 20.360	N 21.113	N 21.780	N 21.597
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	N 11.540	N 13.497	N 13.648	N 13.654	N 13.691	N 13.723
- Jeugdhulp	N 21.933	N 22.225	N 19.514	N 17.642	N 17.538	N 19.109
7. Volksgezondheid en milieu	N 2.067	N 3.263	N 2.704	N 2.726	N 2.654	N 2.632
8. Stadsontwikkeling	N 2.328	N 2.701	N 3.974	N 3.470	N 2.475	N 3.598
Totaal saldo van baten en lasten	N 3.002	N 8.299	**N 2.215**	**V 2.268**	**V 1.959**	**N 413**
Mutaties reserves	V 7.381	V 11.444	**V 2.967**	V 3	V 447	V 467
Afrondingen	V 3	V 1	V 2	N 1	N 0	N 0
Totaal Resultaat	**V 4.382**	**V 3.146**	**V 754**	**V 2.270**	**V 2.406**	**V 54**

B2. Begrotingswijziging 2019-2022 (wijzigingsvoorstellen)

Lasten	Wijziging					
Programma	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
0. Bestuur en ondersteuning			N 1.275	N 1.737	N 1.737	N 1.737
1. Integrale veiligheid en openbare orde			N 0	N 0	N 0	N 0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat			N 187	N 2	N 2	N 2
3. Economie			N 0	N 0	N 0	N 0
4. Onderwijs			N 0	N 0	N 0	N 0
5. Sport, cultuur en recreatie						
- Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)			N 100	N 0	N 0	N 0
- Openbaar Groen en (openlucht) recreatie			N 0	N 0	N 0	N 0
6. Sociaal domein						
- Sociale infrastructuur			N 195	N 175	N 145	N 145
- Werk en Inkomen (Participatiewet)			N 426	N 417	N 417	N 417
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)			N 300	N 300	N 300	N 300
- Jeugdhulp			N 0	N 0	N 0	N 0
7. Volksgezondheid en milieu			N 0	N 0	N 0	N 0
8. Stadsontwikkeling			N 78	N 78	N 78	N 78
Totaal Lasten			**N 2.561**	**N 2.709**	**N 2.679**	**N 2.679**

Baten	Wijziging					
Programma	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
0. Bestuur en ondersteuning			V 4.367	V 4.350	V 2.785	V 3.005
1. Integrale veiligheid en openbare orde			N 0	N 0	N 0	N 0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat			N 0	N 0	N 0	N 0
3. Economie			N 0	N 0	N 0	N 0
4. Onderwijs			N 0	N 0	N 0	N 0
5. Sport, cultuur en recreatie						
- Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)			N 0	N 0	N 0	N 0
- Openbaar Groen en (openlucht) recreatie			N 0	N 0	N 0	N 0
6. Sociaal domein						
- Sociale infrastructuur			N 0	N 0	N 0	N 0
- Werk en Inkomen (Participatiewet)			N 0	N 0	N 0	N 0
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)			N 0	N 0	N 0	N 0
- Jeugdhulp			N 0	N 0	N 0	N 0
7. Volksgezondheid en milieu			N 0	N 0	N 0	N 0
8. Stadsontwikkeling			N 0	N 0	N 0	N 0
Totaal Baten			**V 4.367**	**V 4.350**	**V 2.785**	**V 3.005**

Saldi Programma	Wijziging Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
0. Bestuur en ondersteuning			V 3.092	V 2.613	V 1.048	V 1.268
1. Integrale veiligheid en openbare orde			N 0	N 0	N 0	N 0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat			N 187	N 2	N 2	N 2
3. Economie			N 0	N 0	N 0	N 0
4. Onderwijs			N 0	N 0	N 0	N 0
5. Sport, cultuur en recreatie						
- Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)			N 100	N 0	N 0	N 0
- Openbaar Groen en (openlucht) recreatie			N 0	N 0	N 0	N 0
6. Sociaal domein						
- Sociale infrastructuur			N 195	N 175	N 145	N 145
- Werk en Inkomen (Participatiewet)			N 426	N 417	N 417	N 417
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)			N 300	N 300	N 300	N 300
- Jeugdhulp			N 0	N 0	N 0	N 0
7. Volksgezondheid en milieu			N 0	N 0	N 0	N 0
8. Stadsontwikkeling			N 78	N 78	N 78	N 78
Totaal saldo van baten en lasten			**V 1.806**	**V 1.641**	**V 106**	**V 326**
Mutaties reserves			**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**
Afrondingen						
Totaal Resultaat			**V 1.806**	**V 1.641**	**V 106**	**V 326**

B3. Overzicht van baten en lasten na wijziging van nieuw beleid

Lasten	Ná wijziging					
Programma	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
0. Bestuur en ondersteuning	N 30.816	N 31.497	N 32.883	N 30.339	N 30.353	N 30.271
1. Integrale veiligheid en openbare orde	N 7.146	N 7.624	N 7.809	N 8.015	N 8.024	N 8.027
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	N 6.984	N 8.434	N 8.188	N 7.652	N 8.135	N 9.001
3. Economie	N 1.577	N 1.860	N 1.252	N 1.265	N 1.267	N 1.268
4. Onderwijs	N 6.278	N 9.242	N 8.585	N 8.353	N 8.722	N 9.015
5. Sport, cultuur en recreatie						
- Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)	N 10.423	N 10.778	N 11.996	N 13.026	N 13.035	N 13.054
- Openbaar Groen en (openlucht) recreatie	N 6.595	N 6.557	N 6.232	N 6.323	N 7.013	N 7.092
6. Sociaal domein						
- Sociale infrastructuur	N 11.654	N 11.723	N 11.693	N 11.464	N 11.304	N 11.307
- Werk en Inkomen (Participatiewet)	N 53.815	N 53.837	N 54.003	N 54.441	N 55.220	N 55.037
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	N 12.372	N 13.965	N 14.411	N 14.417	N 14.454	N 14.486
- Jeugdhulp	N 21.997	N 22.287	N 19.576	N 17.704	N 17.600	N 19.171
7. Volksgezondheid en milieu	N 16.404	N 16.155	N 16.460	N 16.910	N 17.154	N 17.670
8. Stadsontwikkeling	N 18.546	N 17.041	N 16.031	N 30.760	N 17.201	N 7.320
Totaal Lasten	**N 204.607**	**N 211.000**	**N 209.119**	**N 220.669**	**N 209.482**	**N 202.719**

Baten	Ná wijziging					
Programma	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
0. Bestuur en ondersteuning	V 127.783	V 130.904	V 138.220	V 138.509	V 137.559	V 139.144
1. Integrale veiligheid en openbare orde	V 645	V 629	V 665	V 665	V 665	V 665
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	V 604	V 814	V 449	V 395	V 450	V 416
3. Economie	V 1.444	V 1.139	V 1.092	V 1.092	V 1.092	V 1.092
4. Onderwijs	V 1.882	V 3.275	V 3.283	V 3.185	V 3.185	V 3.185
5. Sport, cultuur en recreatie						
- Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)	V 3.034	V 3.037	V 3.554	V 3.979	V 3.979	V 3.979
- Openbaar Groen en (openlucht) recreatie	V 1.022	V 893	V 893	V 893	V 893	V 893
6. Sociaal domein						
- Sociale infrastructuur	V 1.754	V 1.121	V 1.077	V 1.028	V 1.028	V 1.028
- Werk en Inkomen (Participatiewet)	V 31.986	V 33.127	V 33.217	V 32.911	V 33.023	V 33.023
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	V 832	V 468	V 463	V 463	V 463	V 463
- Jeugdhulp	V 64	V 62	V 62	V 62	V 62	V 62
7. Volksgezondheid en milieu	V 14.337	V 12.892	V 13.756	V 14.184	V 14.500	V 15.038
8. Stadsontwikkeling	V 16.218	V 14.340	V 11.979	V 27.212	V 14.648	V 3.644
Totaal Baten	**V 201.605**	**V 202.701**	**V 208.710**	**V 224.578**	**V 211.547**	**V 202.632**

Lasten	Ná wijziging					
Programma	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
0. Bestuur en ondersteuning	N 30.816	N 31.497	N 32.883	N 30.339	N 30.353	N 30.271
1. Integrale veiligheid en openbare orde	N 7.146	N 7.624	N 7.809	N 8.015	N 8.024	N 8.027
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	N 6.984	N 8.434	N 8.188	N 7.652	N 8.135	N 9.001
3. Economie	N 1.577	N 1.860	N 1.252	N 1.265	N 1.267	N 1.268
4. Onderwijs	N 6.278	N 9.242	N 8.585	N 8.353	N 8.722	N 9.015
5. Sport, cultuur en recreatie						
- Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)	N 10.423	N 10.778	N 11.996	N 13.026	N 13.035	N 13.054
- Openbaar Groen en (openlucht) recreatie	N 6.595	N 6.557	N 6.232	N 6.323	N 7.013	N 7.092
6. Sociaal domein						
- Sociale infrastructuur	N 11.654	N 11.723	N 11.693	N 11.464	N 11.304	N 11.307
- Werk en Inkomen (Participatiewet)	N 53.815	N 53.837	N 54.003	N 54.441	N 55.220	N 55.037
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	N 12.372	N 13.965	N 14.411	N 14.417	N 14.454	N 14.486
- Jeugdhulp	N 21.997	N 22.287	N 19.576	N 17.704	N 17.600	N 19.171
7. Volksgezondheid en milieu	N 16.404	N 16.155	N 16.460	N 16.910	N 17.154	N 17.670
8. Stadsontwikkeling	N 18.546	N 17.041	N 16.031	N 30.760	N 17.201	N 7.320
Totaal Lasten	**N 204.607**	**N 211.000**	**N 209.119**	**N 220.669**	**N 209.482**	**N 202.719**

Baten	Ná wijziging					
Programma	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
0. Bestuur en ondersteuning	V 127.783	V 130.904	V 138.220	V 138.509	V 137.559	V 139.144
1. Integrale veiligheid en openbare orde	V 645	V 629	V 665	V 665	V 665	V 665
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	V 604	V 814	V 449	V 395	V 450	V 416
3. Economie	V 1.444	V 1.139	V 1.092	V 1.092	V 1.092	V 1.092
4. Onderwijs	V 1.882	V 3.275	V 3.283	V 3.185	V 3.185	V 3.185
5. Sport, cultuur en recreatie						
- Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)	V 3.034	V 3.037	V 3.554	V 3.979	V 3.979	V 3.979
- Openbaar Groen en (openlucht) recreatie	V 1.022	V 893	V 893	V 893	V 893	V 893
6. Sociaal domein						
- Sociale infrastructuur	V 1.754	V 1.121	V 1.077	V 1.028	V 1.028	V 1.028
- Werk en Inkomen (Participatiewet)	V 31.986	V 33.127	V 33.217	V 32.911	V 33.023	V 33.023
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	V 832	V 468	V 463	V 463	V 463	V 463
- Jeugdhulp	V 64	V 62	V 62	V 62	V 62	V 62
7. Volksgezondheid en milieu	V 14.337	V 12.892	V 13.756	V 14.184	V 14.500	V 15.038
8. Stadsontwikkeling	V 16.218	V 14.340	V 11.979	V 27.212	V 14.648	V 3.644
Totaal Baten	**V 201.605**	**V 202.701**	**V 208.710**	**V 224.578**	**V 211.547**	**V 202.632**

Saldo van baten en lasten	Ná wijziging					
Programma	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
0. Bestuur en ondersteuning	V 96.967	V 99.407	V 105.337	V 108.170	V 107.206	V 108.873
1. Integrale veiligheid en openbare orde	N 6.501	N 6.995	N 7.144	N 7.350	N 7.359	N 7.362
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	N 6.380	N 7.620	N 7.739	N 7.257	N 7.685	N 8.585

3. Economie	N 133	N 721	N 160	N 173	N 175	N 176
4. Onderwijs	N 4.396	N 5.967	N 5.302	N 5.168	N 5.537	N 5.830
5. Sport, cultuur en recreatie						
- Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)	N 7.389	N 7.741	N 8.442	N 9.047	N 9.056	N 9.075
- Openbaar Groen en (openlucht) recreatie	N 5.573	N 5.664	N 5.339	N 5.430	N 6.120	N 6.199
6. Sociaal domein						
- Sociale infrastructuur	N 9.900	N 10.602	N 10.616	N 10.436	N 10.276	N 10.279
- Werk en Inkomen (Participatiewet)	N 21.829	N 20.710	N 20.786	N 21.530	N 22.197	N 22.014
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	N 11.540	N 13.497	N 13.948	N 13.954	N 13.991	N 14.023
- Jeugdhulp	N 21.933	N 22.225	N 19.514	N 17.642	N 17.538	N 19.109
7. Volksgezondheid en milieu	N 2.067	N 3.263	N 2.704	N 2.726	N 2.654	N 2.632
8. Stadsontwikkeling	N 2.328	N 2.701	N 4.052	N 3.548	N 2.553	N 3.676
Totaal saldo van baten en lasten	**N 3.002**	**N 8.299**	**N 409**	**V 3.909**	**V 2.065**	**N 87**
Mutaties reserves	**V 7.381**	**V 11.444**	**V 2.967**	**V 3**	**V 447**	**V 467**
Afrondingen	V 3	V 1	V 2	N 1	N 1	N 0
Totaal Resultaat	**V 4.382**	**V 3.146**	**V 2.560**	**V 3.911**	**V 2.511**	**V 380**

Taakveld	Lasten / baten	Rekening 2018	Begroting 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
TKV0-1 TKV 0.1 Bestuur	Lasten	N 6.312	N 2.945	N 3.051	N 2.991	N 3.070	N 3.045
TKV0-1 TKV 0.1 Bestuur	Baten	V 2	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
		N 6.310	**N 2.945**	**N 3.051**	**N 2.991**	**N 3.070**	**N 3.045**
TKV0-10 TKV 0.10 Mutaties reserves	Lasten	N 21.057	N 36.118	N 1.828	N 1.762	N 1.680	N 1.670
TKV0-10 TKV 0.10 Mutaties reserves	Baten	V 28.438	V 47.563	V 4.796	V 1.764	V 2.127	V 2.137
		V 7.381	**V 11.444**	**V 2.968**	**V 2**	**V 446**	**V 466**
TKV0-11 TKV 0.11 Result vd rekening v B en L	Lasten	N 0	N 3.146	N 2.540	N 1.569	N 1.688	N 830
TKV0-11 TKV 0.11 Result vd rekening v B en L	Baten	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
		N 0	**N 3.146**	**N 2.540**	**N 1.569**	**N 1.688**	**N 830**
TKV0-2 TKV 0.2 Burgerzaken	Lasten	N 2.142	N 1.637	N 1.776	N 1.844	N 1.832	N 1.858
TKV0-2 TKV 0.2 Burgerzaken	Baten	V 1.374	V 801	V 648	V 640	V 611	V 545
		N 768	**N 836**	**N 1.127**	**N 1.203**	**N 1.221**	**N 1.313**
TKV0-3 TKV 0.3 Beh overige gebouwen en gronden	Lasten	N 5	N 28	N 51	N 51	N 51	N 51
TKV0-3 TKV 0.3 Beh overige gebouwen en gronden	Baten	N 0	V 126	V 126	V 126	V 126	V 126
		N 5	**V 98**	**V 75**	**V 75**	**V 75**	**V 75**
TKV0-4 TKV 0.4 Ondersteuning organisatie	Lasten	N 21.320	N 23.579	N 23.695	N 23.865	N 23.844	N 23.821
TKV0-4 TKV 0.4 Ondersteuning organisatie	Baten	V 2.618	V 2.234	V 2.279	V 2.279	V 2.279	V 2.279
		N 18.702	**N 21.344**	**N 21.416**	**N 21.585**	**N 21.565**	**N 21.541**
TKV0-5 TKV 0.5 Treasury	Lasten	V 29	V 159	N 72	V 84	V 51	V 110
TKV0-5 TKV 0.5 Treasury	Baten	V 2.533	V 3.244	V 3.202	V 2.770	V 2.769	V 2.766
		V 2.562	**V 3.403**	**V 3.130**	**V 2.854**	**V 2.820**	**V 2.876**
TKV0-61 TKV 0.61 OZB woningen	Lasten	N 367	N 351	N 347	N 347	N 347	N 347
TKV0-61 TKV 0.61 OZB woningen	Baten	V 6.811	V 6.943	V 7.121	V 7.121	V 7.121	V 7.121
		V 6.444	**V 6.592**	**V 6.774**	**V 6.774**	**V 6.774**	**V 6.774**
TKV0-62 TKV 0.62 OZB niet-woningen	Lasten	N 220	N 225	N 257	N 257	N 257	N 257
TKV0-62 TKV 0.62 OZB niet-woningen	Baten	V 4.823	V 4.861	V 4.835	V 4.835	V 4.835	V 4.835
		V 4.602	**V 4.637**	**V 4.578**	**V 4.578**	**V 4.578**	**V 4.578**
TKV0-64 TKV 0.64 Belastingen overig	Lasten	N 88	N 41	N 34	N 34	N 34	N 34
TKV0-64 TKV 0.64 Belastingen overig	Baten	V 317	V 301	V 312	V 312	V 312	V 312
		V 229	**V 260**	**V 278**	**V 278**	**V 278**	**V 278**
TKV0-7 TKV 0.7 Alg uitk en overg uitk gemeentef	Lasten	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
TKV0-7 TKV 0.7 Alg uitk en overg uitk gemeentef	Baten	V 109.305	V 112.393	V 119.393	V 120.129	V 119.276	V 120.930
		V 109.305	**V 112.393**	**V 119.393**	**V 120.129**	**V 119.276**	**V 120.930**
TKV0-8 TKV 0.8 Overige baten en lasten	Lasten	N 403	N 2.831	N 3.276	N 718	N 718	N 718
TKV0-8 TKV 0.8 Overige baten en lasten	Baten	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
		N 403	**N 2.831**	**N 3.276**	**N 718**	**N 718**	**N 718**
TKV0-9 TKV 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	Lasten	V 12	N 20	N 20	N 20	N 20	N 20
		V 12	**N 20**	**N 20**	**N 20**	**N 20**	**N 20**
Programma 0. Bestuur en ondersteuning		**V 104.347**	**V 107.706**	**V 105.764**	**V 106.603**	**V 105.965**	**V 108.510**

TKV1-1 TKV 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	N 4.227	N 4.225	N 4.458	N 4.657	N 4.664	N 4.665
TKV1-1 TKV 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Baten	V 325	V 325	V 330	V 330	V 330	V 330
		N 3.901	**N 3.899**	**N 4.128**	**N 4.326**	**N 4.334**	**N 4.334**
TKV1-2 TKV 1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	N 2.919	N 3.399	N 3.351	N 3.359	N 3.360	N 3.362
TKV1-2 TKV 1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	V 320	V 303	V 335	V 335	V 335	V 335
		N 2.599	**N 3.096**	**N 3.016**	**N 3.023**	**N 3.025**	**N 3.027**
Programma 1 Integrale veiligheid en openbare orde		**N 6.500**	**N 6.995**	**N 7.144**	**N 7.350**	**N 7.359**	**N 7.361**
TKV2-1 TKV 2.1 Verkeer en vervoer	Lasten	N 6.912	N 8.264	N 8.058	N 7.523	N 8.005	N 8.872
TKV2-1 TKV 2.1 Verkeer en vervoer	Baten	V 604	V 814	V 414	V 360	V 415	V 416
		N 6.308	**N 7.450**	**N 7.644**	**N 7.163**	**N 7.590**	**N 8.456**
TKV2-2 TKV 2.2 Parkeren	Lasten	N 44	N 94	N 9	N 9	N 9	N 9
		N 44	**N 94**	**N 9**	**N 9**	**N 9**	**N 9**
TKV2-5 TKV 2.5 Openbaar vervoer	Lasten	N 28	N 75	N 120	N 120	N 120	N 120
TKV2-5 TKV 2.5 Openbaar vervoer	Baten	N 0	N 0	V 35	V 35	V 35	N 0
		N 28	**N 75**	**N 85**	**N 85**	**N 85**	**N 120**
Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat		**N 6.379**	**N 7.619**	**N 7.739**	**N 7.257**	**N 7.685**	**N 8.585**
TKV3-1 TKV 3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	N 845	N 776	N 823	N 830	N 831	N 831
TKV3-1 TKV 3.1 Economische ontwikkeling	Baten	V 826	V 664	V 664	V 664	V 664	V 664
		N 18	**N 112**	**N 159**	**N 166**	**N 167**	**N 167**
TKV3-2 TKV 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten	N 348	N 507	N 53	N 59	N 60	N 61
TKV3-2 TKV 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	V 217	V 15	N 0	N 0	N 0	N 0
		N 131	**N 492**	**N 53**	**N 59**	**N 60**	**N 61**
TKV3-3 TKV 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsreg	Lasten	N 370	N 552	N 351	N 351	N 351	N 351
TKV3-3 TKV 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsreg	Baten	V 349	V 400	V 358	V 358	V 358	V 358
		N 21	**N 152**	**V 7**	**V 7**	**V 7**	**V 7**
TKV3-4 TKV 3.4 Economische promotie	Lasten	N 14	N 25	N 25	N 25	N 25	N 25
TKV3-4 TKV 3.4 Economische promotie	Baten	V 52	V 60	V 70	V 70	V 70	V 70
		V 38	**V 35**	**V 45**	**V 45**	**V 45**	**V 45**
Programma 3. Economie		**N 133**	**N 721**	**N 160**	**N 173**	**N 175**	**N 176**
TKV4-2 TKV 4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	N 3.148	N 4.605	N 3.914	N 3.793	N 4.162	N 4.455
TKV4-2 TKV 4.2 Onderwijshuisvesting	Baten	V 50	V 374	V 432	V 432	V 432	V 432
		N 3.099	**N 4.231**	**N 3.482**	**N 3.361**	**N 3.730**	**N 4.024**
TKV4-3 TKV 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lasten	N 3.130	N 4.637	N 4.671	N 4.560	N 4.560	N 4.560
TKV4-3 TKV 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Baten	V 1.832	V 2.900	V 2.851	V 2.753	V 2.753	V 2.753
		N 1.298	**N 1.736**	**N 1.820**	**N 1.807**	**N 1.807**	**N 1.807**
Programma 4. Onderwijs		**N 4.397**	**N 5.967**	**N 5.302**	**N 5.168**	**N 5.537**	**N 5.830**
TKV5-1 TKV 5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	N 4.080	N 4.169	N 4.821	N 4.916	N 4.916	N 4.916
TKV5-1 TKV 5.1 Sportbeleid en activering	Baten	V 1	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
		N 4.079	**N 4.169**	**N 4.821**	**N 4.916**	**N 4.916**	**N 4.916**
TKV5-2 TKV 5.2 Sportaccommodaties	Lasten	N 2.748	N 3.032	N 3.272	N 4.320	N 4.322	N 4.341
TKV5-2 TKV 5.2 Sportaccommodaties	Baten	V 2.406	V 2.478	V 2.989	V 3.413	V 3.413	V 3.413
		N 341	**N 553**	**N 284**	**N 907**	**N 909**	**N 928**
TKV5-3 TKV 5.3 Cultuurpresent, -prod en -part	Lasten	N 2.334	N 2.318	N 2.457	N 2.357	N 2.357	N 2.357

TKV5-3 TKV 5.3 Cultuurpresent, -prod en -part	Baten	V 383	V 372	V 379	V 379	V 379	V 379
		N 1.950	**N 1.946**	**N 2.078**	**N 1.978**	**N 1.978**	**N 1.978**
TKV5-4 TKV 5.4 Musea	Lasten	N 24	N 5	N 15	N 3	N 11	N 11
TKV5-4 TKV 5.4 Musea	Baten	N 0	V 0	V 0	V 0	V 0	V 0
		N 24	**N 5**	**N 15**	**N 3**	**N 10**	**N 10**
TKV5-5 TKV 5.5 Cultureel erfgoed	Lasten	N 147	N 146	N 302	N 302	N 302	N 302
		N 147	**N 146**	**N 302**	**N 302**	**N 302**	**N 302**
TKV5-6 TKV 5.6 Media	Lasten	N 1.090	N 1.108	N 1.128	N 1.128	N 1.128	N 1.128
TKV5-6 TKV 5.6 Media	Baten	V 245	V 186	V 187	V 187	V 187	V 187
		N 846	**N 922**	**N 941**	**N 941**	**N 941**	**N 941**
Programma 5A. Vrijetijdsbesteding (Sport en Cult)		**N 7.387**	**N 7.741**	**N 8.441**	**N 9.047**	**N 9.056**	**N 9.075**
TKV5-7 TKV 5.7 Openbaar grn en (openlucht) recr	Lasten	N 6.595	N 6.557	N 6.232	N 6.323	N 7.013	N 7.092
TKV5-7 TKV 5.7 Openbaar grn en (openlucht) recr	Baten	V 1.022	V 893	V 893	V 893	V 893	V 893
		N 5.573	**N 5.664**	**N 5.338**	**N 5.430**	**N 6.120**	**N 6.199**
Programma 5B. Openbaar Groen en (openlucht) recr		**N 5.573**	**N 5.664**	**N 5.338**	**N 5.430**	**N 6.120**	**N 6.199**
TKV6-1 TKV 6.1 Samenkracht, burgerparticipatie	Lasten	N 11.654	N 11.723	N 11.693	N 11.464	N 11.304	N 11.307
TKV6-1 TKV 6.1 Samenkracht, burgerparticipatie	Baten	V 1.754	V 1.121	V 1.077	V 1.028	V 1.028	V 1.028
		N 9.899	**N 10.602**	**N 10.616**	**N 10.437**	**N 10.276**	**N 10.279**
TKV6-2 TKV 6.2 Wijkteams	Lasten	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
		N 0	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**
Programma 6A. Sociale infrastructuur		**N 9.900**	**N 10.602**	**N 10.616**	**N 10.437**	**N 10.276**	**N 10.279**
TKV6-3 TKV 6.3 Inkomensregelingen	Lasten	N 43.138	N 43.157	N 43.677	N 44.699	N 45.678	N 45.694
TKV6-3 TKV 6.3 Inkomensregelingen	Baten	V 31.871	V 33.121	V 33.211	V 32.905	V 33.017	V 33.017
		N 11.267	**N 10.036**	**N 10.466**	**N 11.794**	**N 12.661**	**N 12.676**
TKV6-4 TKV 6.4 Begeleide participatie	Lasten	N 7.114	N 6.482	N 6.359	N 6.144	N 5.944	N 5.745
		N 7.114	**N 6.482**	**N 6.359**	**N 6.144**	**N 5.944**	**N 5.745**
TKV6-5 TKV 6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	N 3.563	N 4.198	N 3.967	N 3.598	N 3.598	N 3.598
TKV6-5 TKV 6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	V 115	V 6	V 6	V 6	V 6	V 6
		N 3.448	**N 4.192**	**N 3.961**	**N 3.592**	**N 3.592**	**N 3.592**
Programma 6B. Werk en Inkomen (Participatiewet)		**N 21.830**	**N 20.709**	**N 20.786**	**N 21.530**	**N 22.197**	**N 22.014**
TKV6-6 TKV 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Lasten	N 1.505	N 1.570	N 1.416	N 1.422	N 1.459	N 1.491
TKV6-6 TKV 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Baten	V 0	V 5	N 0	N 0	N 0	N 0
		N 1.505	**N 1.565**	**N 1.416**	**N 1.422**	**N 1.459**	**N 1.491**
TKV6-71 TKV 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Lasten	N 10.867	N 12.395	N 12.995	N 12.995	N 12.995	N 12.995
TKV6-71 TKV 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Baten	V 832	V 463	V 463	V 463	V 463	V 463
		N 10.035	**N 11.932**	**N 12.532**	**N 12.532**	**N 12.532**	**N 12.532**
Programma 6C. Wet Maatschappelijke Ondersteuning		**N 11.540**	**N 13.497**	**N 13.948**	**N 13.954**	**N 13.991**	**N 14.022**
TKV6-72 TKV 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Lasten	N 21.414	N 21.629	N 18.893	N 17.021	N 16.917	N 18.488
TKV6-72 TKV 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Baten	V 64	V 62	V 62	V 62	V 62	V 62
		N 21.350	**N 21.567**	**N 18.831**	**N 16.959**	**N 16.855**	**N 18.426**

TKV6-82 TKV 6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Lasten	N 583	N 657	N 683	N 683	N 683	N 683
		N 583	**N 657**	**N 683**	**N 683**	**N 683**	**N 683**
Programma 6D. Jeugdhulp		**N 21.933**	**N 22.225**	**N 19.514**	**N 17.642**	**N 17.538**	**N 19.109**
TKV7-1 TKV 7.1 Volksgezondheid	Lasten	N 3.205	N 3.372	N 3.087	N 3.087	N 3.019	N 3.019
TKV7-1 TKV 7.1 Volksgezondheid	Baten	V 2	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
		N 3.203	**N 3.372**	**N 3.087**	**N 3.087**	**N 3.019**	**N 3.019**
TKV7-2 TKV 7.2 Riolering	Lasten	N 3.958	N 3.295	N 3.790	N 4.143	N 4.376	N 4.826
TKV7-2 TKV 7.2 Riolering	Baten	V 4.737	V 4.218	V 4.794	V 5.148	V 5.391	V 5.854
		V 779	**V 924**	**V 1.003**	**V 1.005**	**V 1.015**	**V 1.028**
TKV7-3 TKV 7.3 Afval	Lasten	N 7.802	N 7.915	N 8.161	N 8.298	N 8.390	N 8.456
TKV7-3 TKV 7.3 Afval	Baten	V 9.285	V 8.652	V 8.940	V 9.014	V 9.087	V 9.163
		V 1.483	**V 737**	**V 779**	**V 716**	**V 696**	**V 706**
TKV7-4 TKV 7.4 Milieubeheer	Lasten	N 1.428	N 1.541	N 1.390	N 1.350	N 1.337	N 1.337
TKV7-4 TKV 7.4 Milieubeheer	Baten	V 291	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
		N 1.137	**N 1.541**	**N 1.390**	**N 1.350**	**N 1.337**	**N 1.337**
TKV7-5 TKV 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	N 11	N 32	N 32	N 32	N 32	N 32
TKV7-5 TKV 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Baten	V 22	V 22	V 22	V 22	V 22	V 22
		V 12	**N 10**	**N 10**	**N 10**	**N 10**	**N 10**
Programma 7. Volksgezondheid en milieu		**N 2.067**	**N 3.263**	**N 2.704**	**N 2.726**	**N 2.654**	**N 2.632**
TKV8-1 TKV 8.1 Ruimtelijke ordening	Lasten	N 1.071	N 1.395	N 1.680	N 1.081	N 1.081	N 1.081
TKV8-1 TKV 8.1 Ruimtelijke ordening	Baten	V 1	V 115	V 175	N 0	N 0	N 0
		N 1.070	**N 1.280**	**N 1.505**	**N 1.081**	**N 1.081**	**N 1.081**
TKV8-2 TKV 8.2 GREX (niet-bedrijventerreinen)	Lasten	N 14.266	N 11.062	N 10.853	N 24.018	N 12.875	N 3.438
TKV8-2 TKV 8.2 GREX (niet-bedrijventerreinen)	Baten	V 14.871	V 12.985	V 11.415	V 26.674	V 14.369	V 3.172
		V 605	**V 1.923**	**V 562**	**V 2.656**	**V 1.494**	**N 266**
TKV8-3 TKV 8.3 Wonen en bouwen	Lasten	N 3.209	N 4.584	N 3.497	N 5.661	N 3.244	N 2.800
TKV8-3 TKV 8.3 Wonen en bouwen	Baten	V 1.346	V 1.240	V 389	V 539	V 279	V 472
		N 1.863	**N 3.344**	**N 3.108**	**N 5.122**	**N 2.966**	**N 2.328**
Programma 8 Stadsontwikkeling		**N 2.328**	**N 2.701**	**N 4.051**	**N 3.548**	**N 2.553**	**N 3.676**
TOTAAL PROGRAMMA'S		**V 4.381**	**N 0**	**V 21**	**V 2.342**	**V 823**	**N 449**
Geprognosticeerd resultaat (Zie taakveld 0.11)		**N 0**	**N 3.146**	**N 2.540**	**N 1.569**	**N 1.688**	**N 830**
Afrondingen		**V 1**	**N 0**	**N 1**	**N 0**	**N 0**	**N 0**
		V 4.382	**V 3.146**	**V 2.560**	**V 3.911**	**V 2.512**	**V 380**

5.3 Begrotingsresultaat

De overzichten laten zien, dat het totaal saldo van baten en lasten in de begroting voor 2020 na de wijzigingsvoorstellen sluit op een saldo van N 409. De mutaties in de reserves in de begroting komen uit op V 2.967. Hierdoor ontstaat na afronding een resultaat V 2.560.
Aangezien de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves formeel niet als lasten en baten worden gezien, is in bovenstaande overzichten afzonderlijk het (geraamde) saldo van baten en lasten (voorheen resultaat vóór bestemming) zichtbaar gemaakt.

Hieronder worden de mutaties van en naar de reserves, gesaldeerd, vermeld. Tevens wordt aangegeven voor welk programma ze zijn. De mutaties vallen uiteraard eveneens onder het budgetrecht van de raad.

(V = onttrekking aan de reserve / N = dotatie aan de reserve)

Pr.	Resultaatverdeling	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
	Totaal saldo van baten en lasten	**N 3.002**	**N 8.299**	**N 409**	**V 3.909**	**V 2.065**	**N 87**
	Mutaties in reserves						
0	Egalisatiereserve bedrijfsvoering	N 140	V 1.572	V 586	V 294	V 253	V 263
0	Reserve grote investeringen	V 1.353	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
0	Algemene reserve	V 5.000	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
0	Reserve eenmalige uitgaven	N 120	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
0	Reserve Openbare Ruimte	N 59	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
0	Reserve Doe Mee Fonds	N 4.997	V 2.499	V 2.498	N 0	N 0	N 0
0	Reserve herstr.actief grondbeleid	V 48	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
0	Reserve rekenkamer	N 35	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
1	Reserve eenmalige uitgaven	V 44	V 321	N 0	N 0	N 0	N 0
1	Egalisatiereserve bedrijfsvoering	N 31	V 34	V 34	V 34	V 34	V 34
2	Reserve Openbare Ruimte	N 2.095	V 17.369	N 0	N 0	N 0	N 0
2	Reserve eenmalige uitgaven	V 319	V 455	N 0	N 0	N 0	N 0
2	Egalisatiereserve bedrijfsvoering	N 255	N 152	N 152	N 152	N 154	N 154
2	Algemene reserve	V 400	N 17.242	N 0	N 0	N 0	N 0
3	Reserve eenmalige uitgaven	V 264	V 305	N 0	N 0	N 0	N 0
3	Egalisatiereserve Centrummarkt	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
3	Reserve herstr.actief grondbeleid	V 475	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
3	Reserve Openbare Ruimte	N 200	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
3	Egalisatiereserve bedrijfsvoering	V 47	N 59	N 59	N 59	N 59	N 59
4	Reserve grote investeringen	V 2.261	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
4	Reserve eenmalige uitgaven	V 172	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
4	Reserve Openbare Ruimte	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
4	Egalisatiereserve bedrijfsvoering	N 84	N 37	N 37	N 37	N 37	N 37
5a	Reserve grote investeringen	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
5a	Reserve eenmalige uitgaven	V 54	N 190	V 121	V 79	N 0	N 0
5a	Algemene reserve	V 50	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
5a	Egalisatiereserve bedrijfsvoering	V 104	N 38	N 38	N 38	N 38	N 38
5a	Reserve Openbare Ruimte	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
5a	Reserve herstr.actief grondbeleid	N 39	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
5b	Reserve Groen	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
5b	Reserve Water	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
5b	Reserve speelplaatsen	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
5b	Reserve Openbare Ruimte	N 1.807	V 6.050	N 34	N 22	V 544	V 554
5b	Algemene reserve	V 1.950	N 5.718	N 0	N 0	N 0	N 0
5b	Reserve eenmalige uitgaven	N 14	V 71	N 0	N 0	N 0	N 0
5b	Egalisatiereserve bedrijfsvoering	V 6	N 69	N 69	N 69	N 69	N 69

5b	Reserve herstr.actief grondbeleid	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
6a	Algemene reserve	V 45	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
6a	Reserve Welzijnsfonds	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
6a	Reserve Sociaal Domein	N 80	V 450	N 0	N 0	N 0	N 0
6a	Egalisatiereserve bedrijfsvoering	V 66	N 94	N 94	N 94	N 94	N 94
6a	Reserve eenmalige uitgaven	V 489	V 442	N 0	N 0	N 0	N 0
6a	Reserve Openbare Ruimte	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
6b	Reserve eenmalige uitgaven	V 4	V 635	V 213	N 0	N 0	N 0
6b	Reserve Sociaal Domein	N 189	N 225	N 0	N 0	N 0	N 0
6b	Egalisatiereserve bedrijfsvoering	V 278	V 189	V 189	V 189	V 189	V 189
6c	Reserve Sociaal Domein	N 1.052	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
6c	Reserve eenmalige uitgaven	V 85	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
6c	Egalisatiereserve bedrijfsvoering	V 240	N 376	N 33	N 33	N 33	N 33
6c	Sociaal Noodfonds	V 14	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
6d	Reserve Sociaal Domein	V 4.060	V 2.852	N 0	N 0	N 0	N 0
6d	Algemene reserve	N 0	N 115	N 0	N 0	N 0	N 0
6d	Reserve eenmalige uitgaven	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
6d	Egalisatiereserve bedrijfsvoering	V 4	N 19	N 19	N 19	N 19	N 19
7	Reserve eenmalige uitgaven	V 4	V 251	N 0	N 0	N 0	N 0
7	Reserve milieu	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
7	Egalisatiereserve bedrijfsvoering	N 162	N 18	N 18	N 18	N 18	N 18
8	Reserve eenmalige uitgaven	V 163	V 48	N 0	N 0	N 0	N 0
8	Reserve herstr.actief grondbeleid	V 720	V 10.491	N 0	N 0	N 0	N 0
8	Algemene reserve	V 20	N 8.090	N 0	N 0	N 0	N 0
8	Egalisatiereserve bedrijfsvoering	N 0	N 148	N 121	N 52	N 52	N 52
	Afrondingen	V 1					
	Totaal mutaties reserves	**V 7.381**	**V 11.444**	**V 2.967**	**V 3**	**V 447**	**V 467**
	Afrondingen	V 3	V 1	V 2	N 1	N 0	N 0
	Totaal resultaat	**V 4.382**	**V 3.146**	**V 2.560**	**V 3.911**	**V 2.512**	**V 380**

5.4 Incidentele baten en lasten

In het onderstaande overzicht geven wij per programma weer welke posten incidentele baten of incidentele lasten zijn. Posten zijn incidenteel als deze zich maximaal drie jaar voordoen. Ook incidentele reservemutaties kunnen hier deel van uitmaken. De Commissie BBV heeft in 2018 een Notitie Incidentele Baten en Lasten geschreven, die wij toepassen.

			Incidentele baten					Incidentele lasten				
Pr.	**Taakveld**	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
0	0.1 Bestuur	Vrijval eindheffing werkkostenregeling						V 50				
0	0.3 Overige Gebouwen en Gronden	Opheffing reserve HAG	V 8									
0	0.8 Overige baten en lasten	Budget Stadsvisie (VJN2019 0.4.13)						N 180	N 60			
0	0.8 Overige baten en lasten	Budget Denk & Doe Mee! fonds met dekking reserve Doe Mee Fonds (vanuit Algemene Reserve vrij besteedbaar)	V 2.498	V2.498				N 2.498	N2.498			
	Totaal	**Totaal**	**V 2.506**	**V2.498**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 2.628**	**N2.558**	**N 0**	**N 0**	**N 0**
			Incidentele baten					Incidentele lasten				
Pr.	**Taakveld**	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
1	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Gemeentelijk vastgoed Slotlaan; dekking reserve eenmalige uitgaven	V 35					N 35				
1	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Pilot wijkbrandweerfunctionaris (VJN2018 1.4.1); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 65					N 65				
1	1.2 Openbare orde en veiligheid	Restbudget Aanpak straatroven en overvallen (NJN2017 1.4.2); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 101					N 101				
1	1.2 Openbare orde en veiligheid	Weerbaar bestuur (VJN2019 1.4.4); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 120					N 120				
		Totaal	**V 321**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 321**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**
			Incidentele baten					Incidentele lasten				
Pr.	**Taakveld**	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Dotatie vanuit reserve Openbare Ruimte c.s. t.g.v. algemene reserve vrij besteedbaar	V17.438					N17.438				
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Diverse mutaties projecten IBOR	V 195					N 195				
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Eenmalig budget in 2019 Gemeentelijk Verkeer- en vervoerplan (1BW18) met dekking reserve eenmalig uitgaven)	V 175					N 175				
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Eenmalig budget in 2017 Fietsvoorzieningen metro met dekking reserve eenmalige uitgaven (VJN2019 2.4.9)	V 25					N 25				
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Fietsvoorzieningen metro	V 25					N 25				
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Vervoersknoop Rivium; deels dekking reserve eenmalige uitgaven	V 200					N 650	N 65			
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Vervoersknoop Rivium (NJN2018 2.4.6)	V 403									
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Wijkontluiting Schollevaar (VJN2019 2.4.6)						N 60	N 30			
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Verkeersmaatregelen Dorpsstraat (VJN2019 2.4.7)						N 30				
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Schoolzones basisscholen (VJN2019						N 57				

		2.4.3)										
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Nieuwe mobiliteit (wijzigingsvoorstel begroting 2020)							N 156			
2	2.1 Verkeer en vervoer (verkeersveiligheid)	Fietsbrug Algeraweg _ Schönberglaan (wijziginggsvoorstel begroting 2020)							N 31			
2	2.2 Parkeren	Parkeerbeleid (NJN2015 2.4.4) tbv nachtparkeertellingen						N 40				
2	2.2 Parkeren	Parkeerplaats Aert van Nesstraat (NJN2017 2.4.5); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 45					N 45				
2	2.5 Openbaar vervoer	Wervingscampagne buurtbus (NJN2018 2.4.7) met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 35					N 35				
		Totaal	**V18.541**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N18.775**	**N 282**	**N 0**	**N 0**	**N 0**
			Incidentele baten					**Incidentele lasten**				
Pr.	**Taakveld**	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
3	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Hoofdweg-gebied (NJN2018 3.4.1 / VJN2019 3.4.5); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 235					N 235				
3	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Hoofdweg-gebied (NJN2016 5.4.2)						N 190				
3	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Grex Horeca Zandrak	V 257					N 259				
3	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Revitalisering De Scholver (VJN2019 3.4.1)	V 15					N 30				
3	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Leidraad Hoofdweggebied (VJN2018 3.4.4 / VJN2019 3.4.2(						N 44				
3	3.3 Bedrijvenloker en bedrijfsreg	Eenmalig hoger budget BIZ Capelle-West (NJN2018 3.4.3 / VJN2019) met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 70					N 70				
		Totaal	**V 577**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 828**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**
			Incidentele baten					**Incidentele lasten**				
Pr.	**Taakveld**	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Dotatie aan Reserve Openbare Ruimte c.s. SBWRM Ijsselcollege						N 68				
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Strategische Huisvestingsplan Onderwijs (VJN2018 4.4.2), verhuiskosten en een malige investering						N 1.010				
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Onderwijshuisvesting (wijzigingsvoorstel begroting 2019)						N 415				
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Nieuwbouw 2e fase Comenius College (VJN2019 4.4.1) - sloop, verhuiskosten							N 400			N 150
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Strategische Huisvestingsplan Onderwijs (VJN2018 4.4.2)							N 0	N 0	N 0	N 0
		Totaal	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 1.493**	**N 400**	**N 0**	**N 0**	**N 150**
			Incidentele baten					**Incidentele lasten**				
Pr.	**Taakveld**	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
5a	5.1 Sportbeleid en activering	Vrijval kapitaallasten zwembad; dotatie en onttrekking aan reserve eenmalige uitgaven tbv BV Sport (NJN2017 5.4.2)		V 175	V 200			N 200				
5a	5.1 Sportbeleid en activering	Aanvullend krediet zwembad (correctie op		N 54	N 121							

		vrijval kapitaallasten; VJN2018 5.4.1); correctie reserve eenmalige uitgaven										
5a	5.1 Sportbeleid en activering	Transitiekosten en exploitatiekosten zwembad de Blinkert (VJN2018 4.4.1)						N 214	N 307			
5a	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductieen cultuurparticipatie	Viering 75 jaar Vrijheid (wijzigingsvoorstel begroting 2020)							N 100			
5a	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductieen cultuurparticipatie	Herkomstonderzoek kunstaankopen; Dekking reserve eenmalige uitgaven	V 10					N 10				
5b	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Dotatie vanuit reserve Openbare Ruimte c.s. t.g.v. algemene reserve vrij besteedbaar (opheffen reserve IBOR excl.Water)	V 5.523					N 5.523				
5b	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Ontrrekking aan reserve Water	V 176					N 176				
5b	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie					N 0	N 0		N 0	N 0		
5b	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Budget natuurbeleid (VJN2018 8.4.14); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 3					N 3				
5b	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Kwaliteitsimpuls entree groen dekking reserve eenmalige uitgaven (1BW18)	V 43					N 43				
5b	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	De rivier als getijdenpark (VJN2018 5.4.9); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 25					N 25				
		Totaal	**V 5.780**	**V 121**	**V 79**	**N 0**	**N 0**	**N 6.194**	**N 407**	**N 0**	**N 0**	**N 0**
			Incidentele baten					**Incidentele lasten**				
Pr.	**Taakveld**	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Innovatiebudget Sociaal Domein (1BW2017 6.1) dekking Reserve Sociaal Domein	V 450					N 450				
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Innovatiebudget Sociaal Domein met dekking reserve eenmalige uitgaven (overheveling uit 2017)	V 190					N 190				
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Eenmalig budget Werklunches met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 42					N 42				
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Eenmalig budget Nulmeting toegankelijkheid met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 25					N 25				
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Eenmalig budget WOP (VJN2019 6.4.8) met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 67					N 67				
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Eenmalig budget LPB budget met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 40					N 40				
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Eenmalig budget Gemeentelijk Vastgoed budget met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 63					N 63				
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Eenmalig budget Huizen van de Wijk met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 15									
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Huiskamer van de Wijk Middelwatering (VJN2019 6.4.3)						N 42	N 52	N 35		

6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Toezicht rechtmatigheid Wmo & Jeugdhulp (VJN2019 5.4.1)							N 100	N 100		
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Project ervaringsdekundigheid (verward gedrag) (NJN2018 6.4.1)	V 48	V 49				N 48	N 49			
6a	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Pilot logeerzorg (VJN2019 6.4.7)						N 55	N 28			
6b	6.3 Inkomensregelingen	Budget inuvlling extra rijksmiddleen armoede en schulden met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 85					N 85				
6b	6.3 Inkomensregelingen	Budget Pilot Jongeren en schulden (NJN2018 6.4.18) met dekking reserve eenmalige uitgaven	V 100					N 100				
6b	6.4 Begeleidende participatie	Dotatie t.g.v. reserve Sociaal Domein: Lager lasten WSW, Re-integratie en Promen	V 225					N 100				
6b	6.5 Arbeidsparticipatie	Eenmalig budget Pilot inburgering nieuwe stijd via reserve eenmalige uitgaven	V 110					N 110				
6b	6.5 Arbeidsparticipatie	Eenmalig budget Impulsbudget Samenwerkingsproject begeleiding jongeren naar werk; dekking reserve eenmalige uitgaven	V 140					N 140				
6b	6.5 Arbeidsparticipatie	Implementatie samenwerking begeleiding bijstand naar werk (VJN2018 6.4.11); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 200	V 213					N 213			
6b	6.5 Arbeidsparticipatie	Re-Integratie & activering						N 0	N 0			
6b	6.5 Arbeidsparticipatie	Promen - BWT-trajecten						N 0				
6c	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Wmo Individueel en collectief, reserve Sociaal Domein						N 0				
6d	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Stichting CJG, reserve SD	V 303									
6d	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	GR Jeugdhulp Rijnmond, reserve SD	V 2.434					N 1.337	N 221			
6d	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Tekorten en overschotten GR Jeugd en CJG		V 221				N 1.400				
6d	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Opheffen reserve SD t.g.v. Algmene Reserve	V 115					N 115				
		Totaal	**V 4.652**	**V 483**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 4.409**	**N 663**	**N 135**	**N 0**	**N 0**
			Incidentele baten					**Incidentele lasten**				
Pr.	**Taakveld**	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
7	7.1 Volksgezondheid	Eenmalig budget AED; dekking reserve eenmalige uitgaven	V 30					N 30				
7	7.1 Volksgezondheid	Eenmalig budget Gezond in de stad; dekking reserve eenmalige uitgaven	V 21					N 21				
7	7.4 Milieubeheer	Duurzaamheidsagenda (wijziginggvoorstel begroting 2019, VJN2019 7.4.8); dekking reserve eenmalige uitgaven	V 126					N 256				
7	7.4 Milieubeheer	Voorbereiding geluidsanering; dekking reserve eenmalige uitgaven	V 74					N 74				
		Totaal	**V 251**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 381**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**

			Incidentele baten					Incidentele lasten				
Pr.	Taakveld	Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
8	8.1 Ruimtelijke ordening	Eenmalige budgetten Omgevingswet / Omgevingsvisie (VJN2019 8.4.1)	V 30					N 180	N 260			
8	8.1 Ruimtelijke ordening	Budget Geo data beschikbaarstellen in 3D (VJN2019 8.4.3)						N 40	N 120			
8	8.1 Ruimtelijke ordening	Faciliterende projecten	V 115	V 175				N 115	N 261			
8	8.1 Wonen en bouwen	PostNL locatie (VJN2018 8.4.2); dekking reserve herstr. actief grondbeleid	V 13					N 13				
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	Dotatie algemene reserve vrij besteedbaar t.l.v. Reserve herstr. Actief grondbeleid	V 8.090					N 8.090				
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	Winstnemingen projecten met in 2019 mutatie reserve Herstr. Actief grondbeleid	V 2.678	V 899	V 2.987	V 1.813	V 52	N 1.614				
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	De Hoven II met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid	V 150	V 51	V 51	N 0	V 193		N 161	N1.973	N 110	N 313
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	ASVZ met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid										
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	Couwenhoek wonen met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid							N 0	N 0		
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	Fascinatio met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid							N 0	N 0	N 0	
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	Tennispark 's-Gravenweg met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid									N 0	
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	Opheffing reserve HAG		N 0	N 0	N 0			N 0	N 0	N 0	
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	Actualisatie regels BBV 2019 met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid						N 26				
8	8.2 Grex (niet-bedrijventerrein)	Formatie	V 300									
8	8.3 Wonen en bouwen	Onderhoud kwetsbare woningvoorraad met incidentele dekking reserve herstructurering actief grondbeleid	V 198									
8	8.3 Wonen en bouwen	Het nieuwe Rivium met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid en reserve Openbare Ruimte	V 122					N 122				
8	8.3 Wonen en bouwen	Het nieuwe Rivium met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid en reserve Openbare Ruimte (VJN2019 8.4.2)	V 448					N 448				
8	8.3 Wonen en bouwen	Activeren woonvisie; dekking reserve eenmalige uitgaven	V 15					N 15				
	8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsvisie Landelijk Capelle met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid in 2019; vanaf 2020 reserve opgeheven	V 1.631					N 370	N 683	N 336	N 351	N 164
8	8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsvisie Centraal Capelle met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid in 2019; reserve vanaf 2020 opgeheven	V 1.083					N 636	N 724	N1.286	N 631	
8	8.3 Wonen en bouwen	Wormerhoek 8.4.3 met dekking reserve	V 26									

		herstructurering actief grondbeleid										
8	8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsvisie Florabuurt (VJN2019 8.4.5)met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid	V 144					N 300				
8	8.3 Wonen en bouwen	Uitwerkvisie Capelseweg met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid	V 68									
8	8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsaanpak Capelseweg (VJN2019 8.4.11)							N 68			
8	8.3 Wonen en bouwen	Transformatieleidraad met dekking reserve herstructurering actief grondbeleid (NJN2018 8.4.4 / VIJN2019 8.4.13)	V 301					N 450				
8	8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsaanpak Schollevaar (VJN2019 8.4.14)						N 111				
8	8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsvisies Doe Mee (VJN2016 10.4.2)	V 50					N 50				
8	8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsvisies promoten (VJN2018 8.4.14)						N 30				
8	8.3 Wonen en bouwen	Florabuurt						N 0				
8	8.3 Wonen en bouwen	Kinderboerderij, eenmalige last en baat door verkoop (VJN2019 8.4.9)	V 120					N 35				
		Totaal	**V15.582**	**V1.125**	**V3.038**	**V1.813**	**V 245**	**N12.645**	**N2.277**	**N3.595**	**N1.092**	**N 477**
		Totaal	**V48.210**	**V4.227**	**V3.117**	**V1.813**	**V 245**	**N47.674**	**N6.587**	**N3.730**	**N1.092**	**N 627**
		Gesaldeerd						**V 536**	**N2.360**	**N 613**	**V 721**	**N 382**

Meerjarenbeeld	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Geraamd resultaat	V 3.146	V 2.560	V 3.911	V 2.512	V 380
Correctie Saldo Incidentele baten en lasten	N 536	V 2.360	V 613	N 721	V 382
Geraamd resultaat na correctie Incidentele baten en lasten	**V 2.610**	**V 4.920**	**V 4.524**	**V 1.791**	**V 762**

5.5 Structurele mutaties reserves (* € 1.000)

		Onttrekkingen					Toevoegingen				
Progr.	**Omschrijving**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
0	Reserve bedrijfsvoering	V 1.533	V 586	V 294	V 253	V 263	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
1	Reserve bedrijfsvoering	V 34	V 34	V 34	V 34	V 34	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
2	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 152	N 152	N 152	N 154	N 154
3	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 59	N 59	N 59	N 59	N 59
4	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 37	N 37	N 37	N 37	N 37
5a	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 38	N 38	N 38	N 38	N 38
5b	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 69	N 69	N 69	N 69	N 69
5b	Reserve Openbare Ruimte c.s.	V 155	V 29	V 44	V 54	V 64	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
6a	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 94	N 94	N 94	N 94	N 94
6b	Reserve bedrijfsvoering	V 189	V 189	V 189	V 189	V 189	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0
6c	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 376	N 33	N 33	N 33	N 33
7	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 18	N 18	N 18	N 18	N 18
8	Reserve bedrijfsvoering	N 0	N 0	N 0	N 0	N 0	N 149	N 122	N 53	N 52	N 52
Totaal		**V 1.912**	**V 838**	**V 561**	**V 530**	**V 550**	**N 992**	**N 622**	**N 552**	**N 554**	**N 554**

5.6 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Onder algemene dekkingsmiddelen verstaan we inkomsten die vrij besteedbaar zijn, omdat ze geen specifiek bestedingsdoel hebben. Andere inkomstenbronnen zijn wel gekoppeld aan specifieke beleidsterreinen of aan gesloten exploitaties.

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:
1. Algemene uitkering uit het gemeentefonds;
2. Lokale heffingen, die niet gebonden zijn;
3. Commerciële contracten;
4. Dividend;
5. Saldo van de financieringsfunctie.

Ad. 1 Algemene uitkering uit het gemeentefonds
Veruit de grootste inkomstenbron voor onze gemeente, is de algemene uitkering. Deze verwerken wij op programma 0, taakveld 0.7. In het hoofdstuk met wijzigingsvoorstellen verwerken wij de wijzigingen die voortkomen uit de Meicirculaire 2019.

Ad. 2 Lokale heffingen, die niet gebonden zijn
De opbrengsten van ozb, hondenbelasting en logiesbelasting (voor toeristen), beschouwen wij als algemene dekkingsmiddelen. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing of de

rioolheffing, waarbij we deze middelen voor het gerelateerde doel in moeten zetten. In de paragraaf lokale heffingen leest u meer over de heffingen.

Ad. 3 Commerciële contracten
Dit betreft baten die worden verkregen uit reclame-uitingen langs de openbare weg.

Ad. 4 Dividenden
Dit betreft de opbrengsten van dividenden van Eneco NV, Stedin NV, Evides NV en Bank Nederlandsche Gemeenten NV. Vanaf 2019 begroten wij ook dividendinkomsten van Irado NV, V 330 structureel.

Ad. 5 Saldo van de financieringsfunctie
Dit betreft het resultaat van rente over de lang- en kortlopende leningen. Het is het verschil tussen de toegerekende rekenrente aan de programma's en de werkelijk betaalde rente.

Dekkingsmiddel	**Progr.**	**Rekening 2018**	**Begroting 2019***	**Raming 2020**	**Raming 2021**	**Raming 2022**	**Raming 2023**
1. Algemene uitkering	0	V 109.305	V 112.393	V 119.393	V 120.129	V 119.276	V 120.930
2. Gemeentelijke belastingen							
- ozb	0	V 11.508	V 11.722	V 11.868	V 11.868	V 11.868	V 11.868
- hondenbelasting	0	V 304	V 300	V 306	V 306	V 306	V 306
- logiesbelasting	3	V 53	V 60	V 70	V 70	V 70	V 70
3. Commerciële contracten	3	V 672	V 660	V 660	V 660	V 660	V 660
4. Dividenden	0	V 2.487	V 3.219	V 3.192	V 2.761	V 2.761	V 2.761
5. Saldo financieringsfunctie	0	N 75	N 187	V 56	N 40	V 110	V 109
Totaal		**V 124.254**	**V 128.167**	**V 135.545**	**V 135.754**	**V 135.051**	**V 136.704**

** Stand Voorjaarsnota 2019*

5.7 Financiële positie

Er zijn verschillende manieren om de kwaliteit of gezondheid van de financiële positie te beoordelen. Hieronder noemen wij de belangrijkste.

Raming begrotingsjaar en meerjarenraming
Het begrotingsjaar 2020 en de meerjarenraming laat een sluitend beeld zien: baten en lasten zijn in evenwicht.

Vermogenspositie en risico's
In paragraaf A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing hebben wij het weerstandsvermogen berekend en benoemd wat onze belangrijkste risico's zijn. De weerstandsratio, dat wil zeggen de relatie tussen beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit, is groter dan 1 en is daarmee positief. Het geeft aan dat de risico's financieel opgevangen kunnen worden.

Financiële kengetallen
In paragraaf A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing hebben wij diverse financiële kengetallen berekend. In deze paragraaf zijn deze toegelicht.

5.8 Post onvoorzien

Wij hanteren voor onvoorzien een bedrag per inwoner. Bij de VJN2014 2.16.4 heeft u besloten om dit bedrag op € 0,50 per inwoner vast te stellen. Dit komt uit op een bedrag van N 33 structureel.

5.9 Investeringskredieten

Programma		huidige meerjarenbegroting (incl. actualisatie)				wijzigingen meerjarenbegroting				nieuwe meerjarenbegroting				Progr.	Type *
		2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**		
0	Bedrijfsvoering	896	25	25	25	-	-	-	-	896	25	25	25	0	verv.
0	Verduurzaming MPV	1	420	-	-	-	-	-	-	1	420	-	-	0	verv.
2	Fietsburg Algeraweg-Schönberglaan	-	-	-	-	150	-	-	-	150	-	-	-	2	beleid
2	Gladheidsbestrijding	25	25	25	25	-	-	-	-	25	25	25	25	2	verv.
2	IBOR Civiel-Technische Werken 2016-2020	1.081	457	694	400	-	-	-	-	1.081	457	694	400	2	verv.
2	IBOR Investeringen Water 2016-2020	1.057	718	411	340	-	-	-	-	1.057	718	411	340	2	verv.
2	IBOR Openbare Verlichting 2016-2020	1.653	1.434	1.769	1.113	-	-	-	-	1.653	1.434	1.769	1.113	2	verv.
2	IBOR Speelplaatsen 2016-2020	428	549	378	340	-	-	-	-	428	549	378	340	2	verv.
2	IBOR Verhardingen 2016-2020	7.950	7.373	10.354	4.405	-	-	-	-	7.950	7.373	10.354	4.405	2	verv.
2	IBOR Verkeersregelinstallaties 2016-2020	80	642	567	400	-	-	-	-	80	642	567	400	2	verv.
4	Schoolzones basisscholen	69	-	-	-	-	-	-	-	69	-	-	-	4	beleid
4	Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs	4.750	6.810	7.000	7.502	-	-	-	-	4.750	6.810	7.000	7.502	4	beleid
5	Multifunctioneel Zwembad / Sporthal De Pelikaan	7.994	-	-	-	-	-	-	-	7.994	-	-	-	5a	beleid
5	Sportvelden en verlichting	1.242	345	356	-	-	-	-	-	1.242	345	356	-	5a	verv.
5	IBOR Groen 2016-2020	847	756	741	440	-	-	-	-	847	756	741	440	5b	verv.
6	Rolstoelen en scootmobielen	345	345	345	345	-	-	-	-	345	345	345	345	6c	verv.
7	Ondergrondse containers 2020-2024	1.008	672	672	643	-	-	-	-	1.008	672	672	643	7	verv.
7	Rioleringen 2016-2020	9.291	7.611	7.749	4.288	-	-	-	-	9.291	7.611	7.749	4.288	7	verv.
8	Gebiedsvisie Centraal Capelle	3.702	1.699	2.368	280	-	-	-	-	3.702	1.699	2.368	280	8	beleid

8	Gebiedsvisie Landelijk Capelle	145	128	2.028	-		-	-	-	-		145	128	2.028	-		8	beleid
	Totaal	**42.565**	**30.010**	**35.482**	**20.546**	**#**	**150**	**-**	**-**	**-**	**#**	**42.715**	**30.010**	**35.482**	**20.546**			

* Onderscheid tussen kredieten die hoofdzakelijk vervangingsinvesteringen (verv.) zijn, of hoofdzakelijk voortkomen uit beleidsmatige keuzes

5.10 Geprognosticeerde balans 2019 – 2023

In de onderstaande tabel geven wij de geprognosticeerde balans weer van deze begroting.

Prognose meerjarenbalans	Realisatie	Begroting				
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	160.561	198.378	234.016	255.456	281.473	291.268
Financiële vaste activa	12.909	12.909	12.909	12.909	12.909	12.909
Totaal vaste activa	**173.470**	**211.287**	**246.925**	**268.365**	**294.382**	**304.177**
Vlottende activa						
Voorraden	4.333	7.128	13.882	9.107	4.427	5.481
Uitzettingen	44.110	15.460	15.460	15.460	15.460	15.460
Liquide middelen	907	0	0	0	0	0
Overlopende activa	3.102	3.102	3.102	3.102	3.102	3.102
Totaal vlottende activa	**52.452**	**25.690**	**32.444**	**27.669**	**22.989**	**24.043**
Totaal activa	**225.922**	**236.977**	**279.369**	**296.034**	**317.371**	**328.220**
Passiva						
Vaste passiva						
Reserves	79.172	72.109	72.288	74.846	78.310	80.355
Resultaat boekjaar	4.382	3.147	2.560	3.911	2.512	380
Voorzieningen	21.260	17.588	15.933	9.879	8.307	5.842
Vaste schuld	85.495	118.976	163.590	181.419	203.213	217.189
Totaal vaste passiva	**190.309**	**211.819**	**254.371**	**270.054**	**292.342**	**303.766**
Vlottende passiva						
Vlottende schuld	28.390	17.935	17.775	18.757	17.806	17.231
Overlopende passiva	7.223	7.223	7.223	7.223	7.223	7.223
Totaal vlottende passiva	**35.613**	**25.158**	**24.998**	**25.980**	**25.029**	**24.454**
Totaal passiva	**225.922**	**236.977**	**279.369**	**296.034**	**317.371**	**328.220**

Toelichting verschillen geprognosticeerde balans
Het geprognosticeerde balanstotaal stijgt van 226 miljoen aan het eind van 2018 naar 327 miljoen aan het eind van 2023. De grootste mutatie meerjarig in de geprognosticeerde balans ontwikkelt zich bij de materiele vaste activa. De materiële vaste activa nemen in de periode 2019-2023 toe door onder andere majeure investeringen in de gebiedsvisies Centraal- en Landelijk Capelle, het zwembad en de sporthal aan de Pelikaanweg, investeringen in locatie voor onderwijshuisvesting aan de Alkenlaan, Meeuwensingel en de Bongerd-Wingerd en investeringen in de openbare ruimte. Als gevolg hiervan zien we In de zelfde periode een afname van de voorzieningen en het eigen vermogen. Zo ontstaat er een financieringsbehoefte. Omdat hiervoor leningen afgesloten moeten worden, nemen de vaste schulden met een looptijd van een jaar of langer toe.

5.11 EMU-saldo

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 20) is de verplichting vastgesteld dat de gemeente ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken over het voorafgaand jaar, het actuele jaar en het volgende jaar.

De begroting is opgesteld conform het stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis. Het verschil tussen het exploitatiesaldo en het EMU-saldo is dat het EMU-saldo investeringsuitgaven en aan- en verkopen van grond zijn opgenomen maar geen afschrijvingen en

toevoegingen aan reserves en voorzieningen wat wel het geval is in het exploitatiesaldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch negatief EMU-saldo hebben.

Het geprognosticeerde EMU-saldo komt de komende jaren 2020 tot en met 2023 fors negatief (in de min) uit, ontstaan door voornamelijk de bestaande besluitvorming gebiedsvisies Centraal Capelle en Landelijk Capelle, de bouw van het nieuwe zwembad/ de sporthalcombinatie De Pelikaan en het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs. Een negatief EMU-saldo betekent dat het totaal aan uitgaven, inclusief uitgaven in investeringen, hoger is dan het totaal aan inkomsten. Het EMU-saldo vlakt later af, maar is nog wel negatief. Vooralsnog is er geen sanctie op overschrijding van het EMU-saldo.

Realisatie	Begroting								
2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
-17.837	-52.583	-44.454	-18.811	-20.843	-13.401	-11.317	-4.761	-4.274	-2.421

In de bovenstaande reeks zien we een EMU-saldo dit op de langere termijn verbetert en de positieve richting op tendeert. De signaleringswaarde voor het EMU-saldo van onze gemeente is volgens de recent gepubliceerde Septembercirculaire 2019 -/- 8,2 miljoen. Vanaf 2025 komen wij weer boven deze grens.

5.12 Kasstroomoverzicht

Een kasstroomoverzicht is een overzicht van de geldmiddelen die beschikbaar komen en waarvan gebruik gemaakt gaat worden. Het kasstroomoverzicht corrigeert de begroting voor financiële posten die feitelijk geen geldstromen met zich meebrengen, namelijk de mutaties in reserves, dotaties in voorzieningen en afschrijvingslasten. Ook neemt het diverse posten mee die verrekend worden met de balans en daarom geen deel uit maken van het overzicht van baten en lasten.

Vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording geldt er geen verplichting om een kasstroomoverzicht op te nemen, maar vanwege het belang om hier inzicht in te hebben, nemen we dit wel op in de begroting.

Uit het hieronder opgenomen kasstroomoverzicht blijkt dat we de komende jaren meer uitgaven dan inkomsten hebben, waardoor er een financieringsbehoefte in de jaren 2019 tot en met 2023 ontstaat.

Financieringsbehoefte	**Begroting**				
	2019	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Resultaat	3.147	2.560	3.911	2.512	380
Afschrijvingen, afwaarderingen	6.035	7.078	8.572	9.469	10.753
Mutatie werkkapitaal					
- Mutatie voorraden	-2.795	-6.754	4.775	4.680	-1.054
- Mutatie uitzettingen, overlopende activa	0	0	0	0	0
- Mutatie vlottende schuld, overlopende passiva	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	-11.445	-2.968	-2	-447	-467
Mutatie voorzieningen	-3.672	-1.654	-6.054	-1.571	-2.465
Mutatie waarborgsommen, overige vaste schuld	0	0	0	0	0
Kasstroom uit operationele activiteiten	**-8.730**	**-1.739**	**11.201**	**14.643**	**7.147**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Netto investeringen immateriële vaste activa	0	0	0	0	0
Desinvesteringen immateriële vaste activa	0	0	0	0	0
Netto investeringen materiële vaste activa	-43.853	-42.715	-30.012	-35.486	-20.548
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Netto investeringen financiële activa - excl. verstr. leningen	0	0	0	0	0
Desinvesteringen financiële activa - excl. verstr. leningen	0	0	0	0	0

Kasstroom uit investeringsactiviteiten	**-43.853**	**-42.715**	**-30.012**	**-35.486**	**-20.548**
Financieringsbehoefte (-) cq. overschot (+)	**-52.583**	**-44.454**	**-18.811**	**-20.843**	**-13.401**
Kasstroom uit financieringsactiviteiten > 1 jaar					
Toename verstrekte leningen	0	0	0	0	0
Aflossing verstrekte leningen	0	0	0	0	0
Toename opgenomen leningen	62.073	78.206	20.421	24.386	16.568
Aflossing opgenomen leningen	-28.592	-33.592	-2.592	-2.592	-2.592
Kasstroom uit financieringsactiviteiten > 1 jaar	**33.481**	**44.614**	**17.829**	**21.794**	**13.976**
Kasstroom uit financieringsactiviteiten < 1 jaar					
Mutatie uitzettingen in 's Rijks schatkist	28.650	0	0	0	0
Mutatie opgenomen kasgeldleningen	-10.705	-160	982	-951	-575
Kasstroom uit financieringsactiviteiten < 1 jaar	**17.945**	**-160**	**982**	**-951**	**-575**
Mutatie geldmiddelen	**-1.157**	**-42.715**	**-30.012**	**-35.486**	**-20.548**
De mutatie in geldmiddelen is als volgt te specificeren		-44.454	-18.811	-20.843	-13.401
Liquide middelen / bankschulden ultimo vorig dienstjaar:	907				
Liquide middelen / bankschulden ultimo dienstjaar:	-250				
		0	0	0	0
Mutatie geldmiddelen	**-1.157**	**0**	**0**	**0**	**0**

5.13 Reserves en voorzieningen

De stand en het verloop van de reserves en voorzieningen binnen de gemeente zien er als volgt uit, waarbij we Algemene Reserves, Bestemmingsreserves en Voorzieningen onderscheiden. In de overzichten hieronder geven we de mutaties in 2019 en de meerjarige mutaties weer. In het bijlagenboek van de begroting is een gedetailleerd overzicht per reserve opgenomen.

Conform onze toezegging bij de Voorjaarsnota 2017, hebben wij in het bijlagenboek bij de toelichting op de reserves de werkwijze van muteren opgenomen. Dit naar aanleiding van het advies van onze accountant m.b.t. de Nota Reserves, Voorzieningen, Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017.

Meerjarenbegroting **(bedragen x € 1.000,--)**

Nr.	Naam reserve/voorziening	Taak-veld	saldo begin 2020	saldo eind 2020	saldo eind 2021	saldo eind 2022	saldo eind 2023
	A: Algemene reserves						
1	Minimum niveau 10 miljoen	TV 0.10	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
2	Algemene reserve *)	TV 0.10	56.439	56.439	56.439	56.439	56.439
	Subtotaal rubriek A:		**66.439**	**66.439**	**66.439**	**66.439**	**66.439**
	B: Bestemmingsreserves						
1	Egalisatiereserve bedrijfsvoering	TV 0.4	394	225	279	376	463
2	Eenmalige uitgaven	TV div.	413	79	0	0	0
3	Sociaal Noodfonds	TV 6.71	236	236	236	236	236
4	Herstructurering Actief Grondbeleid **)	TV 8.x	0	0	0	0	0
5	Sociaal Domein **)	TV 6 div.	0	0	0	0	0
6	Reserve Rekenkamer	TV 0.10	38	38	38	38	38

7	Denk en Doe Mee!-fonds	div.	2.498	0	0	0	0
8	Openbare Ruimte c.s. **)	TV 2.1/ TV 5.7	2.089	2.123	2.146	1.602	1.048
	Subtotaal rubriek B:		**5.668**	**2.701**	**2.699**	**2.252**	**1.785**
	Totaal Reserves (Rubriek A + B)		**72.107**	**69.140**	**69.138**	**68.691**	**68.224**
	C: Voorzieningen						
1	Onderhoud	TV div.	2.503	1.726	1.742	1.396	1.725
2	Nog uit te voeren werken bouwgr.expl.	TV 8.2	84	84	84	84	84
3	Diverse (verliesgevende) complexen	TV 8.2	7.367	7.367	2.514	2.514	1.119
4	Dubieuze debiteuren	TV div.	7.307	7.263	7.219	7.175	7.131
5	Alg.pensioenwet politieke ambtsdragers	TV 0.1	6.494	6.340	6.186	6.032	5.878
6	Rioolrechten middelen derden	TV 7.2	2.711	2.336	1.622	948	139
7	Afvalstoffenheffing middelen derden	TV 7.3	1.974	1.669	1.361	1.005	613
	Totaal Voorzieningen (Rubriek C)		**28.440**	**26.785**	**20.728**	**19.154**	**16.689**
	TOTAAL GENERAAL (A+B+C)		**100.547**	**95.925**	**89.866**	**87.845**	**84.913**

*) Met de geprognosticeerde saldi van dienstjaar 2019 en verder is, in afwachting van de besluitvorming hierover, geen rekening gehouden.
**) Bij de Voorjaarsnota 2019 is besloten tot het opheffen van de reseve HAG, Openbare Ruimte c.s. exclusief Water en Sociaal Domein.

5.14 Financiering (Treasury)

In de Wet Financiering Overheden (FIDO) zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie. Om te voldoen aan deze wet, is een tweetal instrumenten ingevoerd, te weten: het financieringsstatuut en de paragraaf financiering. In het statuut is de beleidsmatige structuur voor de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. In onze gemeente zijn deze vastgelegd in het Financieringsstatuut Capelle aan den IJssel 2016.
De uitvoering van het treasurybeleid vindt haar weerslag in de paragraaf financiering bij de begroting en het jaarverslag.

5.15 Vennootschapsbelasting

Sinds 1 januari 2016 zijn gemeenten verplicht vennootschapsbelasting te betalen als zij een fiscale onderneming hebben. In onze begroting, als onderdeel van programma 0, hebben wij structureel N 20 lasten geraamd voor deze belasting.

5.16 Risico’s en belangrijke ontwikkelingen

Voor de begroting 2019 zijn de risico’s geactualiseerd. Voor verdere informatie over de risico’s verwijzen wij u naar de paragraaf A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Daarin wordt de relatie gelegd tussen de weerstandscapaciteit en de mogelijke risico’s.

5.17 Stelposten en taakstellingen

In het onderstaande overzicht geven we inzicht in de stelposten en taakstellen die in deze begroting zijn opgenomen.

Stelposten	Lasten/ Baten	Taakveld	2019	2020	2021	2022	2022	Besluit
Stelpost lonen (incl.GR)	Lasten	0.4	N 318	N 1.701	N 2.163	N 2.163	N 2.163	Wijzigings voorstel begroting 2020 + VJN 2019
Stelpost prijzen	Lasten	0.8		N 600	N 600	N 600	N 600	Wijzigings voorstel begroting 2020
Stelpost Btw 6% -> 9%	Lasten	0.8	N 50	N 50	N 50	N 50	N 50	Begroting 2019
			N 368	**N 2.351**	**N 2.813**	**N 2.813**	**N 2.813**	
Taakstellingen								
Geen taakstellingen								
			N 0	**N 0**	**N 0**	**N 0**	**N 0**	

5.18 Verschil met Voorjaarsnota 2019

In de programma's en in hoofdstuk 5.2 presenteren wij financiële overzichten van de Rekening 2018, Begroting 2019 en Begroting 2020 t/m 2023. De cijfers van de Begroting 2019 zijn de cijfers zoals deze voor het laatst gemuteerd zijn bij de Voorjaarsnota 2019. Bij het opstellen van de Begroting 2020 hebben wij een aantal omissies geconstateerd in het verwerken van de verdeling van voorstellen uit de Voorjaarsnota 2019 over de verschillende programma's. Dit betreft met name de verdeling van enkele reservemutaties over de programma's. In de overzichten van deze Begroting 2020 hebben wij daarom een aantal correcties doorgevoerd voor het jaar 2019. Het eindsaldo van 2019 is overigens nog identiek aan dat van de Voorjaarsnota 2019; alleen de verdeling is aangepast. Hieronder geven wij een toelichting op deze mutaties.

Programma	TV	Omschrijving	Begroting 2019 Boekwerk VJN19	Begroting 2019 Boekwerk B20	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning	0.4	Lasten	N 31.458	N 31.497	N 39
0. Bestuur en ondersteuning	0.4	Egalisatiereserve bedrijfsvoering	V 1.533	V 1.572	V 39
1. Integrale veiligheid en openbare orde	1.1 / 1.2	Lasten	N 7.793	N 7.624	V 169
1. Integrale veiligheid en openbare orde	1.1 / 1.2	Reserve eenmalige uitgaven	V 487	V 321	N 166
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1 /2.2	Lasten	N 8.763	N 8.434	V 329
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1 /2.2	Reserve eenmalige uitgaven	V 800	V 455	N 345
3. Economie	3.2 / 3.3	Lasten	N 2.110	N 1.860	V 250
3. Economie	3.2 / 3.3	Reserve eenmalige uitgaven	V 555	V 305	N 250
3. Economie	3.1	Reserve herstr.actief grondbeleid	V 122	N 0	N 122
5a. Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)	5.1	Lasten	N 10.578	N 10.778	N 200

5a. Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)	5.1	Reserve eenmalige uitgaven	N 390	N 190	V 200
5a. Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)	5,1	Reserve openbare ruimte	N 311	N 0	V 311
5b. Openbaar Groen en (openlucht) recreatie	5.1	Lasten	N 6.382	N 6.557	N 175
5b. Openbaar Groen en (openlucht) recreatie	5.1	Baten	V 713	V 893	V 180
5b. Openbaar Groen en (openlucht) recreatie	5.1	Reserve openbare ruiimte	V 6.361	V 6.050	N 311
6a. Sociale infrastructuur	6.1	Lasten	N 11.635	N 11.723	N 88
6a. Sociale infrastructuur	6.1	Baten	V 1.148	V 1.121	N 27
6a. Sociale infrastructuur	6.1	Reserve eenmalige uitgaven	V 354	V 442	V 88
6b. Werk en Inkomen (Participatiewet)	6.1 / 6.3 / 6.5	Lasten	N 54.796	N 53.837	V 959
6b. Werk en Inkomen (Participatiewet)	6.1 / 6.3 / 6.5	Baten	V 33.132	V 33.127	N 5
6b. Werk en Inkomen (Participatiewet)	6.1 / 6.3 / 6.5	Reserve eenmalige uitgaven	V 1.563	V 635	N 928
6c.Wet Maatchappelijke Ondersteuning (WMO)	6.6 / 6.72	Reserve sociaal domein	N 1.012	N 0	V 1.012
6d. Jeugdhulp	6.6 / 6.72	Reserve sociaal domein	V 3.864	V 2.852	N 1.012
7. Volksgezondheid en milieu	7.1	Lasten	N 16.855	N 16.155	V 700
7. Volksgezondheid en milieu	7.1	Baten	V 13.537	V 12.892	N 645
7. Volksgezondheid en milieu	7.1	Reserve eenmalige uitgaven	V 302	V 251	N 51
8. Stadsontwikkeling	8.2	Lasten	N 23.245	N 17.041	V 6.204
8. Stadsontwikkeling	8.2	Baten	V 20.539	V 14.340	N 6.199
8. Stadsontwikkeling	8.3	Reserver actief grondbeleid	V 10.372	V 10.494	V 122
Saldo mutaties			N 79.946	N 79.946	N 0

5.19 Conclusie

De meerjarige begrotingspositie is structureel in evenwicht.

Vaststelling

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Capelle aan den IJssel in zijn openbare vergadering van 11/12 november 2019.

De griffier, De voorzitter,

De vaststelling van de Programmabegroting door de raad omvat de beleidsbegroting en de financiële begroting. De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen.
De financiële begroting bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie. De autorisatie van de budgetten door de raad vindt plaats op programmaniveau en soms op deelprogrammaniveau. Deze budgetten zijn inclusief de mutaties van en naar de voorzieningen. Met vaststelling van de financiële begroting autoriseert de raad de mutaties voor 2020 van en naar de reserves, evenals de voor 2020 geraamde investeringskredieten en welzijnsubsidies. Via de paragraaf Bedrijfsvoering stelt de raad het budget voor de bedrijfsvoering beschikbaar. Met de Risicoparagraaf bevestigt de raad de risico’s naar de laatste stand van zaken.